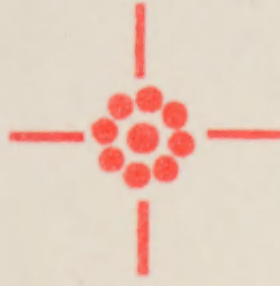
ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಸಮೀಕ್ಷಾ

ಲೇಖಕ್

ರೋಹಿದಾಸ್ ಎನ್. ಶೇಟ್

ಎಂ. ಎ. (ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್) ಬಿ. ಎಡ್

ಪ್ರಕಾಶಕ್

ಡಾ॥ ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

ಮಣಿಪಾಲ - 576 104

[illegible]

[illegible]

"ಗೌರವ ಪ್ರತಿ"

[illegible signature]

01/06/04.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ
ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಸಮೀಕ್ಷಾ

ಲೇಖಕ್
ರೋಹಿದಾಸ್ ಎನ್. ಶೇಟ್
ಎಂ. ಎ. (ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್) ಬಿ. ಎಡ್

ಪ್ರಕಾಶಕ್
ಡಾ॥ ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ
ಮಣಿಪಾಲ - 576 104

"Konkani Bhashi Ani Sahityache Samshodhanatmak Sameeksha", a Konkani language Research Book is written by Rohidaas N. Shet, Shimoga and published by - Dr. T. M. A.Pai Foundation, Syndicate House, MANIPAL - 576 104.

Printed in : April 2004

ಮುದ್ರಣಾಚೆ ವರ್ಷ : ಎಪ್ರಿಲ್ 2004

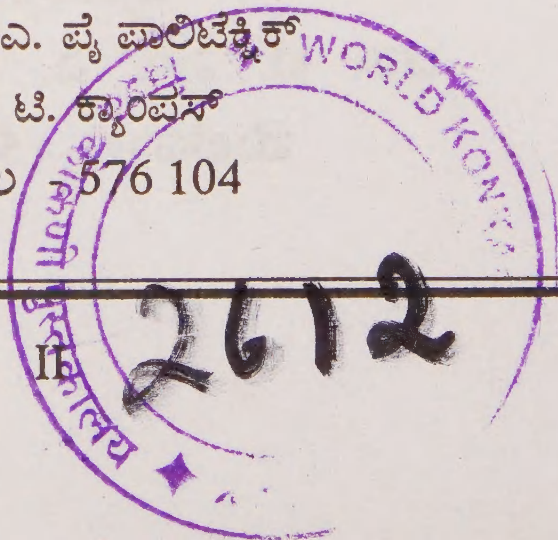
Price : Rs. 100.00

ಮೋಲ : ರೂ 100.00

Sales copies are available at :

Rohidas N. Shet.
3rd Cross, Jail Road
Hosamane Extn.
SHIMOGA - 577201
Ph. No. 279465 (08182)

ಮುದ್ರಕ್
ಮುದ್ರಣ ವಿಭಾಗ
ಡಾ ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್
ಎಂ. ಐ. ಟಿ. ಕ್ಯಾಂಪಸ್
ಮಣಿಪಾಲ - 576 104

ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ (ಕೊಂಕಣಿ ಕವನ)

ಜಗತ್ತಾಚೆ ಸಗ್ಳೇ ಭಾಷೀಂತ್
ಏಕ್ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ್
ತು ಪ್ರಕಟ ಜಾಲಿ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಮಾತ್ತಿಂತು
ಪಂಜಾಬ್‌ಚೇ ಸರಸ್ವತಿ ತೀರಾಚೆ
ಆರ್ಯಾಲೋಕಾಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ
ವಿಕಸಿತ್ ಪ್ರಾಕೃತಾಂತ್ ಜನ್ಮ ಘೇವ್ನ್
ದಕ್ಷಿಣಾಚೆ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರಾಂತಾಂತ್ ಉಜ್ಜೋಡ್ನ್
ಜಾತಿ - ಧರ್ಮ - ಉಂಚ್ಲೋ - ಶೂದ್ರೊ
ಮ್ಹಳಾಲ್ ಭೇದ - ಭಾವ ವ್ಹಿಸರ್ನ್
ಸಗ್ಳೆ ಮನುಷ್ಯ ಏಕ್ ಮ್ಹಳಾಲೆ
ತುಜ್ಜೆಅಂತಶ್ಯಕ್ತೀನ ಕೊಂಕಣಾಚೆ ಸಗ್ಳೆ
ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ್

ಹಾಂಸ್ತೊ - ಹಾಂಸ್ತೊ ತೂ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲಿ
ದಕ್ಷಿಣಾಚೆ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರಾಂತಾಂತು
ಉತ್ತರಾಚೆ ಆರ್ಯ ಜಾತಿ ಲೋಕಾಲೆ
ರೂಪಾನ ಏವ್ನ ತುಗಿಲೆ
ಅಮೃತವಾಣಿ ಸಗ್ಳೇಕ್ ವಾಂಟೂನು
ತೂ ಅಮರ ಜಾಲಿ

ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪೀಂತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪನ್ ಜಾವ್ನು
ಗೋಮಾಂತ ಭೂಮೀಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯರಾಣಿ ಮ್ಹಣ್ ಶೋಭ್ತಾಲಿ
ಜಾಲಿ ತುಜಾಚಾರ್ ಆಕ್ರಮಣ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲಿ
ತುಗ್ಗಿಲೆ ಸರ್ವನಾಶ ಕರ್ಚೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಕಾಡ್ಲಿ
ಜಾಲಾರ್ ತುಕಾ ತೇಣಿ ಶರಣ ಆಯ್ಲೆ
ತುಗಿಲೆ ಉದಾರ ಹೃದಾಯಾನಿ ಶರಣ ದೀನ
ದಾಕೈಲಿ ತುಗ್ಗಿಲಿ ಶಕ್ತಿ ಮಹಾನ್ ರೂಪಾನ್

ಆಜ್ ತೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚಾನ್ ಕೇರಳ ಪಾಸೂನ್
ಪರಶುರಾಮಾಲೆ ಕೊಂಕಣ ತೀರಾಂತ್
ನಾಗರಿ,ಕಾನಡಿ,ಮಲಯಾಳಿ, ರೋಮನ್ ಆನಿ ಅರಬ್ಬಿ
ಪಾಂಚ್ ಲಿಪಿಯಾಂತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪನ್ ಜಾವ್ನು
ಉಜ್ವಾಡ್ಲಾ ಏಕ್‌ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನು.

ರೋಹಿದಾಸ್ ಎಸ್. ಶೇಟ್.

ಪ್ರಸ್ತಾವನ

ಪ್ರಧಾನ ಜಾವ್ನ್ ಪಶ್ಚಿಮಾಚೆ ಅರಬ್ ಸಮುದ್ರಾಚೆ ದೀಡಾಂತ ವಾಸ ಕರ್ತಾಲೆ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ದೀರ್ಘ ಕಾಲಾಚಾನಿ ಜೀವಂತ ಜಾವ್ನ್ ಆಶ್ಶಿಲಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ್ ಶೊಭ್ಯೊ ಆಶ್ಶಿಲಿ ಏಕ್ ಸುಂದರ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿ ಆಸಾ. ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚಾನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿ ಕಾಲಾಕ ಏಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ್ ಜನ್ನ ಘೇವ್ನ್ ದಕ್ಷಿಣಾಂತ ಫೂಲ್ನ್ - ಫಲ್ಲಾಲಿ ಏಕಮಾತ್ರ ಇಂಡೋ - ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿ ಆಸಾ. ಪ್ರಧಾನ ಜಾವ್ನ್ ದೀರ್ಘಕಾಲಾವರಾಕ ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ಉಜ್ವಾಡಿಲಿ ಹ್ಯಿಂ ಭಾಷಿ ಕ್ರಮೇಣ ಜಾವ್ನ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ - ಕೇರಳಾಚೆ ಅರಬ್ ಸಮುದ್ರ ದೀಡಾಂತವಾಸ ಕರ್ತಾಲೆ ಆರ್ಯನ್ ವರ್ಗಾಚೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರೋಮನ್ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಆನಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ದ್ರಾವಿಡ ವರ್ಗಾಚೆ ವಿವಿಧ ಜಾತಿ ಲೋಕ ಕುಣಬಿ, ಖಾರ್ವಿ, ಬೆಸ್ತ, ಭಟ್ಕಳ ಏವ್ನ ವಾಸ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಅರಾಬ್ ಮೂಲಾಚೆ ನವಾಯುತ ಮುಸಲ್ಮಾನ, ಆಫ್ರಿಕಾ ಮೂಲಾಚೆ ಯಲ್ಲಾಪುರ ರಾನ್ನಾಂತ ವಾಸ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಸಿದ್ದಿ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ಹ್ಯಿಂ ಭಾಷಿ ಹಾಂಸ್ಕೊ ಹಾಂಸ್ಕೊ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ್ ಆಪ್ಣಾಲೆ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ, ಸ್ಥಾನೀಯ ಕಾನಡಿ, ಮಲಯಾಳಿ, ಅರಬ್ಬೀ ಆನಿ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿ ಅನಿ ಪಾಂಚ್ ಲಿಪಿಂತ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ್ ಉಜ್ವಾಡ್ಲಿ. ಆಮ್ಕಾ ಗೊತ್ತಾಶಿಲೆವರಿ ಹಜಾರ್ ವರ್ಷಾಚಾನಿ ಹ್ಯಿಂ ಭಾಷಿ ಖಂಚೇ ಏಕ್ ರಾಜಾಶ್ರಯ ನಾಶಿ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬಲ ನಾಶಿ, ಆಪ್ಣಾಲೆ ಅಂತಶ್ಯಕ್ತಿಚೆ ಬಲಾನಿ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಶೊಭ್ಯೊ ಆಸ್ಸಾ

ವೀಸಾ (20th) ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾವರಾಕ ಹ್ಯಿಂ ಭಾಷೀಚೆ ಜನ್ಮಾಚೆ ಮೂಲ ರಹಸ್ಯ ಅಜ್ಞಾತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಥೋಡೆ ಮರಾಠಿ ವಿದ್ವಾನ್ ಲೋಕ್ "ಕೊಂಕಣಿ" ಮರಾಠಿಚೆ ಉಪಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ವಾದ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ, ಜಾಲ್ಲಾರ್ ವೀಸಾ (20th) ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಂತ ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್ ಬಾಬ, ಎಸ್. ಎಮ್. ಕತ್ರೆ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಲೋಕಾಲೆ ಸಂಶೋಧನಾಚೆ ಫಲಸ್ವರೂಪ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಏಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಸ್ವೀಕೃತ ಜಾಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 1992 ಆಂತ ಭಾರತ ಸರಕಾರಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಘೋಷಿತ ಕೆಲ್ಲೆ ಕ್ರಿ. ಶ. 1975 ಆಂತ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನವದೆಹಲಿ ಚಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಮಾನ್ಯತ ದೀವ್ನ್ ಹರ್ ವರ್ಷ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ

ರಚನಾಕ ಪುರಸ್ಕಾರ ದಿವ್ಚೆ ಕ್ರಮ ಆಸ್ಸಾ. ಆಮ್ಗಿಲೆ ಡಾ|| ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ್, ಮಣಿಪಾಲ, ತರ್ಫೆನ್ ಆಮ್ಮಿ ಆಜ್‌ವರಾಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಚನ ಆನಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸೇವಾಕರ್ತಾಲೇಕ ಹರ್ ವರ್ಷ ಪುರಸ್ಕಾರ ದೀವ್ನ್ ಸನ್ಮಾನ ಕರ್ತೊಂ ಆಸ್ಸಾಂವ್.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಜನ್ಮಾಚೆ ರಹಸ್ಯ ಪ್ರತಿ ವಿಭಿನ್ನ ಲೇಖಕಾನಿ ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾ, ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಹ್ಯೇಂ ದಿಶಾನಿ ಏಕ್ ಅಧಿಕೃತ, ಸಮರ್ಥನೀಯ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ಖೂಬ್ ಆವಶ್ಯಕತಾ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ತೇ ದಿಶಾನ್ ಸತತ ಅಧ್ಯಯನ ಆನಿ ಸಂಶೋಧನ ಕರ್ನು ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ್ ಎನ್. ಶೇಟ್, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಹೆಣ್ಣೆ "ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಸಮೀಕ್ಷಾ" ನಾವಾನಿ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಆಜ್‌ವರಾಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಪ್ರತಿ ಇತ್ಲೆ ವಿಸ್ತೃತ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಜಾಲ್ನಾ, ಹ್ಯೇಂ ದಿಶಾನಿ ಹ್ಯೇಂ ಏಕ್ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಗ್ರಂಥ ಆಸಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ತಾಲೇಕ ಹ್ಯೇಂ ಏಕ್ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಗ್ರಂಥ ಆಸಾ. ಲೇಖಕಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಜನ್ಮ ಆನಿ ವಿಕಾಸ ಕಶಿ ಜಾಲ್ಲೆ ಮ್ಹಳಾಲೆ ವಿಚಾರ ಖೂಬ್ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರ ಸಹಿತ ರೋಚಕ ಶೈಲಿರಿ ಬರ್ರೈಲಾ. ಆಸ್ಸಾಲೆ ಏಕ್ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ಖೂಬ್ ಆವಶ್ಯಕತಾ ಆಶ್ಶಿಲೆ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಬರಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ್ ಕಶಿ ಶೋಭ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ವಿಚಾರ ಹ್ಯೇಂ ಗ್ರಂಥಾಂತ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೆಲ್ಲಾ.

ನಿರಂತರ ಸಂಘರ್ಷಾಕ ಪಾಂವಿಲಿ ಹ್ಯೀಂ ಭಾಷಿ ಕಶಿ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಅಂತಶ್ಶಕ್ತೀನ ವಾಂಚೂನ ಉರ್ದ್ಲಿ ಮ್ಹಳಾಲೆ ರೋಚಕ ವಿಚಾರ ಸುಂದರ ಶೈಲಿರಿ ಬರ್ರೈಲಾ, ಆಜ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ವಿಭಿನ್ನ ಸಮುದಾಯಾಚೆ ಲೋಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಭಿನ್ನತಾಕ ಅನುಗುಣ ಜಾವ್ನ್ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಸ್ಸಾ, ಲೇಖಕ್ ರೋಹಿದಾಸ್ ಎನ್. ಶೇಟಾನಿ ಹೆಚ್ಚೆ ವ್ಯಸ್ಥಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ನ್ ಹೆಜ್ಜಾರಿ ಧಾ (10) ಪ್ರಭೇದ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹ್ಯೇಂ ಏಕ್ ಅಭಿನಂದನೀಯ ಆನಿ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಕಾಮ ಆಸ್ಸಾ. ತೊಂಡಿ ಭಾಷೀಂತ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಸಹಜ ಆಸಾ. ಜಾಲಾರ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣೇಂತ ಏಕ್ ಪ್ರಮಾಣಿಕೃತ (standardised) ಭಾಷೀ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರ್ಚೆ ಆವಶ್ಯಕತಾ ಆಸಾ. ಹ್ಯೇಂ ದಿಶಾನ ಆಮ್ಕಾ ವಿಚಾರ ಕರೂಕ ಜಾಮ್.

ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ್ ಎನ್. ಶೇಟ್, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಹ್ಯೇಂ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಕ್ ಉಪಯುಕ್ತ ಜಾವ್ಚೊ ಆಣಿ ಹ್ಯೇಂ ಲೇಖಕಾಲೆ ದ್ವಾರಾ ಕೊಂಕಣೇಂತ ಆನಿ ಖೂಬ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಸೇವಾ ಜಾವ್ಚೊ ಮ್ಹಣ್ ಹಾಂವ್ ಶುಭ ಹಾರೈಕೆ ಕರ್ತಾ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ್

ಡಾ|| ಟಿ. ಎಂ. ಎ ಪೈ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

ಮಣಿಪಾಲ.

ಮಣಿಪಾಲ

23 ಮಾರ್ಚ್ 2004

ದೋನಿ ಶಬ್ದ

ಮನುಷ್ಯಾಂಕ ಆನಿ ಇತರ ಜೀವಿಂಕ ಆಹಾರು, ನೀದ, ಭೂಕ ಅಸ್ಸಲ್ಯೊ ಸಮಾನತಾ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿಯಿ ಮಾನವಾಕ ದೇವಾನ ದಿಲೆಲಿ ಅತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಕ್ತಿ, ಅನ್ಯಾದೃಶ ಜಾಲಲೊ ವರು ತಾಗೆಲಿ ವಾಕ್ಶಕ್ತಿ, ಉಲೋಚಿ ಶಕ್ತಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸ. ಹೆ ಶಕ್ತಿ ಕಾರಣಾನ ತೊ ಇತರ ಸರ್ವಾಂಚೆ ವಯ್ರಿ ಆಪಣ್ಯಾಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪನ ಕೊರೂಂ ಸಮರ್ಥು ಜಾಲ್ಲಾ. ಜೀವ ಜಗಾಂತು ಮನುಷ್ಯಾಂಲೆ ಉದಯ ಜಾಲೆಲೆಂ ಸರ್ವ ಪ್ರಾಣಿಂಚೆ ನಂತರ ಅಶಿಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಭೂಂಯ್ಚೇರಿ ಥಂಥಂಯಿ ಉದಯ ಜಾಲೆಲೆ ವಿಭಿನ್ನ ಮನುಷ್ಯ ವರ್ಗಾನ ತಾಂಗ್ಗಾಂಗೆಲಿ ಉಲೋಚಿ ಶಕ್ತಿ ವಾಪರ್ನು ಆಪ ಆಪಲ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಕೋರ್ನು ಘೆತ್ಲ್ಯೊ. ಭಾರತಾಂತುಯಿ ಆಮಿ ಅನೇಕ ಭಾಸೊ ಆಸುಚೆಂ ಪಳೈತಾತಿ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಾಂತು ಮುಖ್ಯ ಜಾಲೆಲ್ಯೊ ಪಾಂಚ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಸೊ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತು ಸಂಸ್ಕೃತೋತ್ಪನ್ನ ಪುರಾತನ ಪ್ರಾಕೃತೋದ್ಭವ ಭಾಸೊ, ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಸೊ ಮ್ಹೊಣೋನು ಫೇವ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಾಂತು ಆಸತಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಹೆ ಭಾಷೆಂಪೈಕಿಚಿ ಏಕಿ ಭಾಸ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸ.

ಸಮೃದ್ಧ ಜಾಲೆಲೆ ಏಕ ದೇವ ಭಾಷೇನ ಜಗಾಚ್ಯೊ ಸರ್ವ ಭಾಸೊಯಿ ಉಬ್ಜಲ್ಯಾತಿ ಅಶಿಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಸರ್ವ ಭಾಷೇಂಕಯಿ ಮೂಲ ಏಕಚಿ ಮ್ಹಣ್ತಾರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಮರಾಠಿಚಿ ಉಪಭಾಸ ಅಶಿಂ ಸಾಂಗ್ಚಾಂತು ಕಾಹೀಂ ಸತ್ವಯಿ ನಾ ಅರ್ಥುಯಿ ನಾ. ಆತ್ತಾಂ ಕೊಂಕಣಿ ಮರಾಠಿ ಮಧ್ಯೆ ವಿವಾದು ಸಂಪ್ಲಾ. ಕೊಂಕಣಿಕ ಭಾರತಾಚೆ ಸಂವಿಧಾನಾಂತು ಸ್ಥಾನ ಮೆಳ್ಳಾಂ. ತೀವಯಿ ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿಚಿ ಸಮಾನ ಸ್ಕಂಧ ಭಾಸ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ. ಆತ್ತಾಂ ಕೊಂಕಣಿಂತು ಸರ್ವ ವಿಧಾಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅರ್ಥಾತ್ ಶಿಕ್ಷಣೇಚೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ಂ, ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ಂ, ಕಾನೂನಾಂಚೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ಂ, ಕಾಣಿಯೊ, ಕಾದಂಬರಿಯೊ ಅಶಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾವ್ಚೆಂ ಅತಿ ಗರಜೇಚೆಂ ಕಾರ್ಯ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸ. ಕೊಂಕಣಿಂತು ಬಹು ಪ್ರಮಾಣಾಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಶಿಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಪರಂತು ಗೋವಾ ವಯ್ರಿ ಪದೇ ಪದೇ ವಿದೇಶಿ

ಆಕ್ರಮಣ, ಮತೀಯ ಕಾರಣಾನ ಪೂರ್ವ ಕಾಲಾಚೆ ಕಸ್ಸಲೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯಯಿ ಅಲಭ್ಯ ಆಶಿಲ್ಯಾನ ನವೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾವ್ಚೆ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಾಚೆಂ ಕಾಮ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸ.

ಕೊಂಕಣಿಂತು ಸಾಧಾರಣ ಚೌದಾ ಬೋಲಿ ಭಾಸೊ (dialects) ಆಸ್ಸತಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತಿ. ಫುಡೇ ಸಾಂಗಿಲೆ ವರಿ ಹರೆಕ್ಲ್ಯಾಕಯಿ ತಾಗತಾಗೆಲಿ ಭಾಸ, ತಿ ಬೋಲಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರಿಯಿ ಪ್ರೀತಿಚಿ, ಅಭಿಮಾನಾಚಿ ಆಸ್ತಾ. ತೆತ್ತೇ ಬೋಲಿಚ್ಯಾಂನಿ ತಾಂಗ್ತಾಂಗೆಲೆ ಬೋಲಿನಚಿ ಶುದ್ಧ ಜಾವ್ನು ವ್ಯಾಕರಣ ಬದ್ಧ ಜಾವ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿರಿ ಪುಸ್ತಕ ಬೊರೋನು ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ, ಭಾಷೇಚಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧನ ಕೊರ್ಚೆಂ ಆಯ್ಚಿ ಆವಶ್ಯಕತಾ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸ. ಕೊಂಕಣೆಚೆಂ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಜಾತ್ತರಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಭಾಷೇನ ಬೊರೋಚೆಂ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಯ್ತ್ತ. ತೆ ಪರ್ಯಂತ ಆಪ ಆಪಲಿ ಬೋಲೀಚಿ ಪುಸ್ತಕಾಂಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ ಉಪಯೋಗು ಜಾವ್ಚೆಂ ಬಹು ಸಹಜ.

"ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಸಮೀಕ್ಷಾ" ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ ಶೇಟಾನ ತಾಂಗೆಲಿ ಬೋಲಿ ಜಾವ್ನಾಶಿಲೆ ದೈವಜ್ಞ ವಿಧಾ ಕೊಂಕಣಿನ ಹೆಂ ಸಾಹಸತುಲ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಬರ್ರೈಲಾಂ. ಪುಸ್ತಕ ಸರ್ವ ಜನ ಸ್ವೀಕಾರ್ಯ, ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಕ ಪ್ರಿಯ ಜಾವೊ ಅಶಿ ಹಾಂವ ಅಪೇಕ್ಷಾ ಪಾವ್ತಾಂ. ರೋಹಿದಾಸ ಶೇಟಾಲ್ಯಾ ಹಾತಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿಚಿ ಸೇವಾ ನಿರಂತರ ಆನಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಚಲಶಿ ಜಾವ್ವೊ.

ಮಣಿಪಾಲ

ಎಚ್. ವಿ. ಕಾಮತ್
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಡಾ. ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಫೌಂಡೇಶನ್
ಮಣಿಪಾಲ

ಲೇಖಕಾಲೆ ಉಲವ್ಣಿ

ಭಾರತ ದೇಶ ವಿವಿಧ ಜಾತಿ - ಮತ - ಭಾಷಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಲೋಕಾನಿ ಭೊದಿಲೆ ಏಕ ಭವ್ಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆಚೆ ಮಹಾನ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಆಸಾ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಹಜಾರ್ ವರ್ಷಾಚೆ ದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆಂತ ವಿವಿಧ ಜಾತಿ - ಮತ - ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಲೋಕ್ ಏಕ ಜಾವ್ನ ಜೀವನ್ ಕರ್ತೊ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೇಕ ಜನ್ಮ ದೀವ್ನ ಸಗ್ಲೆ ಜಗತ್ತಾಂತ ಮಹಾನ್ ಆದರ್ಶಾಚೆ ಸ್ರೋತಸ್ವಿನಿ ಜಾವ್ನ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಆಜ್ ಜಗತ್ತಾಂಚೆ ಸಗ್ಲೆ ಚಿಂತನಶೀಲ ಆನಿ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿ ಲೋಕಾಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಆಮ್ಗಿಲೆ ಭಾರತಾಂತ ಆಕರ್ಷಿತ ಜಾವ್ನ ಉದ್ಗಾರ್ ತೆಕಾ ಕಾರಣ ಆಮ್ಗಿಲೆ ದೇಶಾಚೆ ಮಾನವೀಯ ಗುಣಭರಿತ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಸುಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಸಾ. ಆಜಿ ಭಾರತಾಂತ ಖೂಬ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆನಿ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷಿ ಪ್ರಚಾರಿತ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಅಸ್ಗಾಲೆ ಮಹಾನ್ ದೇಶಾಂತ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣಾಂತ ಸುಮಾರ ಜಾವ್ನ್ ಪಚಪನ್ (55) ಲಾಖ ಲೋಕಾನಿ ಉಲವ್ಚೆ ಏಕ ಸುಂದರ ಆನಿ ಮಧುರ ಭಾಷಿ "ಕೊಂಕಣಿ" ಆಸ್ಸಾ.

ಭಾರತಾಚೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ತೀರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ರಾಜ್ಯ ಸೊಳ್ಳಾರಿ ಅನ್ಯ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಲೋಕಾಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪರಿಚಯ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಆಸಾ. ಸುಮಾರ ಜಾವ್ನ ದೇಡ್ ಹಜಾರ್ ವರ್ಷ ಪೂರ್ವಾಚೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಾಚೆ ಮಹತ್ವ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಹ್ಯಾಂ ಭಾಷಿ ಖಂಚೇ ಏಕ್ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮದದ್, ಖಂಚೆ ರಾಜಾಲೆ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಖಂಚೆ ನಾಸ್ಶಿ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಅಂತಸ್ಸತ್ವಾಚೆ ಬಲಾನಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಚೆ ಕೊಂಕಣ ತೀರಾಂತ ವಸತಿ ಕರ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಲೋಕಾಲೆ ಒಂಟಾಚಾರಿ ಹಾಂಸ್ರೋ ಹಾಂಸ್ರೋ ನಿರಂತರ ಸಂಘರ್ಷಮಯ ವಾಟಿರಿ ಚಲ್ನ ಹೀಂ ಭಾಷಿ ಆಜಿ ಬರಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ. ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನು ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕೇರಳ, ರಾಜ್ಯಾಂತ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಸಾ. ದೇವನಾಗರಿ, ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಿ, ರೋಮನ್, ಅರಬ್ಬಿ ಪಾಂಚ ಲಿಪಿಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಹೀಂ ಭಾಷಿಂತ ಜಾತ್ತೊ ಆಸಾ.

ಅಸ್ಸಾಲಿ ಆವಯ್ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿಚೆರಿ ಏಕ್ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಕರ್ಕ ಮ್ಹಣ್ಚೆಮೆಗ್ಗಿಲೆ ಖೂಬ ವರ್ಷ ಫುಡೇಚೆ ಆಶಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಆಜ್ ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮ ಆನಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಕರ್ನ, "ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಸಮೀಕ್ಷಾ" ನಾವಾನಿ ಹೇಂ ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಸಹೃದಯಿ ಲೋಕಾಲೆ ಮುಕಾರ್ ದವರ್ಲಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರತಿ ಅಪಾರ ಸೇವ ಕರ್ತೊ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿ ಮಹೋದಯ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ. ಅಧ್ಯಕ್ಷ್, ಡಾ|| ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ ಫೌಂಡೇಶನ್, ಮಣಿಪಾಲ ಹೆಣ್ಣಾ ಹ್ಹೇಂ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಹಾಂವೆ ಘೇಟಿಲೆ. ಸಹೃದಯಿ ಮಹೋದಯಾನಿ ಹ್ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕಾಚೆ ಮೂಲ್ಯಾಂಕನ ಕರ್ನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಫೌಂಡೇಶನಾಚೆ ಟ್ರಸ್ಟಿ ಲೋಕಾಲೆ ಮುಕಾರ ದವರ್ಲೆ. ತೇಣಿ ಸಗ್ಳೇ ಲೋಕಾನ ಸಹಮತಿ ದೀವ್ನ ಆಜಿ ಡಾ|| ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ. ಫೌಂಡೇಶನಾಚೆ ತರ್ಫೇನ ಮೆಗಿಲೆ ಹ್ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕ ಮುದ್ರಣ ಕರ್ನ ಪ್ರಕಾಶಿತ ಕರ್ಚೆ ನಿರ್ಧಾರ ಕೆಲೆ ಹಾಂವ್ ಆನಿ ಸಗ್ಳೇ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿ ಸಮೂಹ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಫೌಂಡೇಶನಾಚೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್, ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆನಿ ಸಗ್ಳೇ ಟ್ರಸ್ಟಿ ಲೋಕಾಕ್ ಋಣಿ ಉರ್ತಾಲೆ ತೆಣ್ಣಾ ಸಗ್ಳೇ ಲೋಕಾಕ್ ಮೆಗಿಲೆ ಹೃದಯ ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದ.

ಹಾಂವೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೇಂತ್ ಆಜ್‌ವರಾಕ್ ಚಾರ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಏಕ್ ಕವನ ಸಂಕಲನ ಪ್ರಕಟ್ ಕೆಲಾ, ದುಸ್ರೇ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಹ್ಹೇಂ ಸಂಶೋಧಿತ ಗ್ರಂಥ ಅಸಾ. ಆಜ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀ ವೈವಿಧ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಧಾರಣ ಕರ್ನ ವಿವಿಧ ಪ್ರಭೇಧಾಚಾರಿ ಪ್ರಚಾರಿತ ಆಸಾ. ಹಾಂವೆ ಮೆಗಿಲೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅನುಸಾರ ಶುದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ ಕರ್ಚೆ ಪಯತ್ನ ಕೆಲಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿ ಸಹೃದಯಿ ಲೋಕ್ ಭಾಷೇಂತ್ ಕಾಂಯ್‌ಪಣೆ ಚೂಕ್ ದಿಸ್ಲಾರಿ ಕ್ಷಮಕರ್ಕಾ.

ಲೆ. ಕ. ವಿಕ್ಟರ್ ಎಫ್. ಡಿ'ಸೋಜ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ, ಡಾ|| ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ. ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್, ಮಣಿಪಾಲ, ಹೆಣ್ಗಿಲೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಾಚಾರಿ, ಕಾಲೇಜಾಚೆ ಮುದ್ರಣ ವಿಭಾಗಾಚಾನಿ ಚೆಂದಕರ್ನ ಮುದ್ರಣ ಕರ್ನ ದಿಲ್ಲಾ. ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಆನಿ ಮುದ್ರಣ ವಿಭಾಗಾಚೆ ಸಗ್ಳೇ ಕರ್ಮಚಾರಿ ಲೋಕಾಕ್ ಮೆಗ್ಗಿಲೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದ. ಪರೋಕ್ಷ ಆನಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೂಪಾನಿ ಮದದ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಸಗ್ಳೇ ಲೋಕಾಕ್ ಮೆಗ್ಗಿಲೆ ಧನ್ಯವಾದ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗ
ಎಪ್ರಿಲ್ 2004

ರೋಹಿದಾಸ್ ಎನ್. ಶೇಟ್.
3rd ಕ್ರಾಸ್, ಜೈಲ್ ರೋಡ್,
ಹೊಸಮನೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಶನ್,
ಶಿವಮೊಗ್ಗ - 577 201
ದೂ.ಸಂ. (08182) 279465

ಮಾಂಡಾವಳ

ಅಧ್ಯಾಯ 1

ಆರ್ಯ ಲೋಕಾಲೆ ಇಂಡೋಆರ್ಯನ್ ಭಾಷಿ

ಆರ್ಯಲೋಕಾಲೆ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ಖಂಚೆ ಮ್ಹಳಾಲೆ ವಿಷಯ ದೀರ್ಘಕಾಲಾಚಾನಿ ವಿವಾದಗ್ರಸ್ತ ಅಸಾ. ಆರ್ಯ ಲೋಕ ಭಾಯ್ಲಾನ ಭಾರತಾಕ ಆಯಿಲೆ ಲೋಕ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಏಕ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ದುಸ್ರೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೇಣಿ ಮೂಲತಃ ಉತ್ತರ ಭಾರತಚೆ ಲೋಕ್ ಮ್ಹಣ್ ಅಸಾ. ಪಣ್ ಹೇಂ ವಿಚಾರಾಂತ್ ಪ್ರಮಾಣಭೂತ ಜಾವ್ನ್ ವಿಚಾರ ಕರೂಕ ಏಕ ಸಮರ್ಥನೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಆಧಾರ - ಉತ್ತರ ಭಾರತ ಆನಿ ಯುರೋಪಚೆ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷಿ. ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತ ವಾಸ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾಲೆ ಮೂಲ ಭಾಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಜಾವ್ನ ಅಶ್ಶಿಲಿ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲಾಂತ ರಚಿತ ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೇಂ ವಿಚಾರಾಂತ್ ಜೀವಂತ ಸಾಕ್ಷಿ ಜಾವ್ನ ಅಸಾ.

ಜರ್ಮನ್ ದೇಶಾಚೆ ವಿಖ್ಯಾತ ವಿದ್ವಾನ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಮುಲ್ಲರಾನಿ ಆಪ್ಲಾಲೆ ನಾವಣ್ಸಾಲಾಲೆ, "Lectures on the science of Language", ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಭಾರತಾಚೆ ಆರ್ಯ, ಯುರೋಪಾಚೆ ಗ್ರೀಕ್, ರೋಮನ್, ಜರ್ಮನ್, ಆನಿ ಪರ್ಷಿಯಾಚೆ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಲೋಕಾಲೆ ಪೂರ್ವಜ ಏಕ್ ಮೂಲ ಜನಾಂಗಾಚೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸಮರ್ಥನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಉದಾಃ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ ಶಬ್ದ 'ಪಿತೃ' ಆನಿ 'ಮಾತೃ' ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಂತು 'ಪಿದರ್' - 'ಮದರ್ ' ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಂತು 'ಪ್ಯಾಟರ್' - 'ಮ್ಯಾಟರ್' ಆನಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಂತು 'ಫಾದರ್' - 'ಮದರ್'. ಅಸಾಲೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಶಬ್ದಾಂತು ದಿಸೆ ಶಾಬ್ದಿಕ ಆನಿ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ಸಮಾನ ರೂಪ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾಲೆ ವಿಚಾರಂತು ಗಹನ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ಚೆಕ್ ಮಸ್ತ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾಮಗ್ರಿ ಅಸಾ. ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಮುಲ್ಲರ್ ಹೆಗಿಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಂತು ಆರ್ಯಲೋಕ ಮೂಲತಃ ಜಾವ್ನ ಮಧ್ಯ ಏಶಿಯಾ (ಏಶಿಯ ಮೈನರ್) ಪ್ರಾಂತಾಚೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಕಾಲಾಂತರಾನ್ ಯುರೋಪ್, ಇರಾಣ್, ಉತ್ತರ ಭಾರತ ದಿಶಾಚಾರಿ ಸುಟ್ಲೆ ಆನಿ ವಸತಿ ಕೆಲೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಪರ್ಶಿಯನ್ನಾಲೆ (ಇರಾಣ) ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ "ಝೆಂದಾ - ಅವೆಸ್ತಾ", ಹಿಂತುಂತು ವಾಪರ್ಲಾಲೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ರಾಶಿ, ಉಲ್ಲೇಖಿತ ಅಗ್ನಿ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನಾಂತ ಆಮ್ಕಾ ದಿಶೆ ಸಮಾನ ಗುಣಾಚೆ ಆಧಾರಾನ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತಾಚೆ ಆರ್ಯ - ಆನಿ - ಪರ್ಶಿಯಾಂತ (ಇರಾಣ) ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಲೋಕ ಏಕ ಮೂಲಾಚೆ ಮ್ಹಣ್ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ಪಣ್ ಆಲ್ಟೇ ಆಧುನಿಕ ಇತಿಹಾಸಕಾರಾಂತ್ ಹ್ಯೇ ವಿಚಾರಾನ್ ಮತಭೇದ ಅಸಾ. ಆಮ್ಗಿಲೆ ದೇಶಾಚೆ ಹೋಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರಾಚೆ ವೀರ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಳಾ ಗಂಗಾಧರ ತಿಳಕ್ ಆಪ್ಲಾಲೆ "The artic home of the aryans", ಗ್ರಂಥಾಂತು ಆರ್ಯಾಲೆ ಮೂಲವಾಸಸ್ಥಾನ ಉತ್ತರ ಧ್ರುವ ಪ್ರದೇಶ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾಲೊ. ಅಶಿ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾಲೆ ಮೂಲ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಆಜ್‌ವರಾಕ್ ವಿವಾದಗ್ರಸ್ತ ವಿಷಯ ಜಾವ್ನ್ ಅಸಾ. ಪಣ್ ಪ್ರಾಚೀನ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ವೈದಿಕ ಕಾಲಾಚೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಹೆಕಾ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಾಚೀನ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾನ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ವೇದ ವೇದಾಂಗ ಆನಿ ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಜಾವ್ನ ಅಸಾ. ಕಾಲಾನುಕ್ರಮಾನಿ ಲಿಪಿಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಶುರು ಜಾಲ್ಲಾಲ ನಂತರ ಆರ್ಯಾಲಿ ಭಾಷಿ ಲಿಖಿತ ರೂಪಾನ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲಿ. ಪ್ರಾಚೀನ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾಲಿ ಭಾಷಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಬದ್ಧ. ಶುದ್ಧ ಉಚ್ಚಾರಣಾಚೆ, ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾಚಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ್ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಸದಾ ತಪೋನಿರತ, ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾಂತು ಆಸಕ್ತ ಆರ್ಯ ಋಷಿ ಲೋಕ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಭಾಷಿ ಪ್ರತಿ ಸದಾ ಜಾಗರೂಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಕಾಲಭೇದ, ಲಿಂಗ,

ವಚನ, ಪ್ರತ್ಯಯ ಹೇಂ ಸಗ್ಳೇಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷಾ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ವಾಪರ್ತ್ತಲಾಲೆ. ತೇ ಕಾಲಾಚೆ ಸಗ್ಳೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷಾ ನಿಯಾಮಾಚೆ ಅನುಸಾರ್ ರಚನ ಜಾತ್ತಾಲೆ. ಪಣ್ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾಕ್ ಅಪ್ಣಾಲೆ ದಿನನಿತ್ಯಾಚೆ ವ್ಯವಹಾರಾಂತು ಸಗ್ಳೆ ಭಾಷಾನಿಯಮ ಅನುಕರಣ ಕರ್ಚೆ ಕಠಿಣ ಜಾಲ್ಲೆ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಂತ್ ಕ್ರಮೇಣ ಆರ್ಯ ಲೋಕ ಸಪ್ತಸಿಂಧವ (ಸಿಂಧು, ಸತಲಜ್, ರಾವಿ, ಚೀನಾಬ್, ಬಿಯಾಸ್, ಝೀಲಮ್ ಆನಿ ಸರಸ್ವತಿ ಸಾತ್ ನ್ಹಯೀಂ) ಪ್ರಾಂತಾಚಾನಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖಿ ಜಾವ್ನು ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತು ಸಗ್ಳೆ ವ್ಯಾಪ್ತ ಜಾಲ್ತಶಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕಾ ವಿಭಿನ್ನತಾಕ ಅನುಗುಣ ಜಾವ್ನ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತ ಜಾವು ಲಾಗ್ಲಿ. ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನು ಗ್ರಂಥ ರೂಪಾನ ವಿಕಾಸ ಜಾವುಲಾಗ್ಲಿ. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಹ ದೊನ್ನಾಂತ ವತ್ಯಾಸ ಪ್ರಕಟ ಜಾವು ಲಾಗ್ಲೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತಾಕ ಅನುಗುಣ ಜಾವ್ನು ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತ ಜಾವು ಲಾಗ್ಲಿ. ಹೇಂ ಭಾಷಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಜಾರ ವರ್ಷಾಚೆ ಭಾಷಾ ಪ್ರವಾಹಾಂತ ಹೋಳ್ನ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷೀಕ ಜನ್ಮ ದಿಲೆ. ವೈದಿಕ ಕಾಲಾಂತು ಆರ್ಯ ಋಷಿ ಲೋಕಾನ ಪದ್ಯಾತ್ಮಕ - ಛಂದೋಬದ್ಧ ಭಾಷೀನ ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕೆಲೆ, ಪಣ್ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಗದ್ಯಾತ್ಮಕ ರೂಪಾನ ವಿಭಿನ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ ವಿದ್ವಾನ ಲೋಕಾಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಸಾ.

ವೈದಿಕ ಕಾಲಾಚೆ ತದನಂತರ ವ್ಯಾಕರಣಬದ್ಧ, ಶುದ್ಧ ಉಚ್ಚಾರಣಾಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥ ರಚನಾಕ ಸೀಮಿತ ಜಾವ್ನು ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾಲೆ ತೋಂಡಿ ಭಾಷಿ ಭೌಗೋಲಿಕ ಆನಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೆಗ್ಳೆಪಣಾನಿ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪಾನ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಏವ್ನ ಹೇ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ "ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿ" (ಹೆಚೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಅವಸ್ಥಾಕ 'ಪಾಲಿ' ಮ್ಹಣ್ ಅಪ್ಪೈತಾಚಿ) ನಾವಾನ್ ಪ್ರಚಾರ ಘೇತ್ಲಿ. ಹೇಂ ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ ಭಾಷಾಕಾಲ ನಿಶ್ಚಿತ ಜಾವ್ನ್ ನಿರ್ಧಾರ ಆನಿ ವಿಭಾಜನ ಕರ್ಚೆ ಕಠಿಣ ಆಸಾ. ಹೇಂ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಆಧುನಿಕ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿ ಹಾರ್ನಲೆ, ಗ್ರಿಯರ್ಸನ್, ಸುನೀತಕುಮಾರ ಚಟರ್ಜಿ, ಧಿರೇಂದ್ರ ವರ್ಮಾ, ಡಾ॥ ಭೋಲಾನಾಥ ತಿವಾರಿ, ಡಾ॥ ಗುಣಾನಂದ ಜುಯಾಲ್ ಹೆಣ್ಗೆಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಂತ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯಾನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಾಕ ಮ್ಹೊಳಿಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚಾನ ವಿಕಸಿತ ಸಗ್ಳೆ ಭಾಷಾ ಕಾಲಾಕ ಅನುಸಾರ ಜಾವ್ನ್ ತೀನ್ ವರ್ಗಾಂತ ವಿಂಗಡಣ ಕೆಲ್ಲಾ-

1. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಯ ಭಾಷಿ (ವೈದಿಕ ಕಾಲ) (ಕ್ರಿ. ಪೂ. 2000ಚಾನಿ ಕ್ರಿ. ಪೂ. 500ವರಾಕ)

2. ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಯ ಭಾಷಿ (ಪ್ರಾಕೃತ ಕಾಲ) (ಕ್ರಿ. ಪೂ.500ಚಾನಿ ಕ್ರಿ. ಶ.1000ವರಾಕ)

3 ಆಧುನಿಕ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಯ ಭಾಷಿ (ಕ್ರಿ. ಶ.1000ಚಾನಿ ಆಜ್‌ವರಾಕ)

1. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಯಭಾಷಿ (ವೈದಿಕ ಕಾಲ)

ಜಗತ್ತಾಚೆ ಖಂಚಿ ಏಕ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಷಿ ಅವಲೋಕನ ಕೆಲ್ಲಾರಿ ತೀ ಭಾಷಿಚೆ ಲಿಖಿತ ರೂಪ ಆನಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷೀಚಾರಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಸಹಜ ರೂಪಾನಿ ದಿಸುನ್ ಪಡ್ತಾ. ಹೇಂ ವಿಚಾರ ಪ್ರಾಚೀನ ಆನಿ ಆಧುನಿಕ ಸಗ್ಳೇ ಭಾಷೀಕ ಅನ್ವಯ ಜಾತ್ತ. ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾಚೆ ಭಾಷೇಂತ ಅಸಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಜಾವ್ಚೆ ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆಸಾ. ಹೇಂ ಮಾಪದಂಡಾಚೆ ಆಧಾರಾಚಾರಿ ಸಗ್ಳೆ ಭಾಷೀಚೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಕರೂ ಜಾಯ್. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಹಾಂಗ ಏಕ ವಿಚಾರ ಮುಖ್ಯಾ ಆಸಾ - ಲಿಖಿತ ಭಾಷೀಚಾರಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ನಿಧಾನ ಜಾತ, ತೊಂಡಿ ಭಾಷೀಚಾರಿ ಹೇಂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಶೀಘ್ರಗತೀನ ಜಾತಾ.

ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತ್ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾಲೆ ವಸತಿ ವಿಸ್ತೃತ ಜಾತೊ ಗೆಲ್ತೆಶಿ ಭೌಗೋಲಿಕ ಆನಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೆಗ್ಳೆಪಣಾಕ ಅನುಸಾರ ಜಾವ್ನ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾಲೆ ಉಲಪ್ಚಿ ಭಾಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಜಾತ್ತೊ ಗೆಲ್ಲಿ. ವೇದ - ವೇದಾಂಗ - ಉಪನಿಷದಾಚೆ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷೇಕ್ ಸ್ವರೂಪಾಂತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತ್ತೊ ಗೆಲ್ತಶಿ ತೇ ದಿಸಾಚೆ ಆರ್ಯ ಋಷಿ ಲೋಕಾನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಕ ಏಕ ಸ್ಥಿರ ರೂಪ ದಿವ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲೆ. ಪದ್ಯಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥ ರಚನಾಚೆ ಭಾಷೀಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಯಮ ರಚನ ಕರ್ಚೆ ಉದ್ದೇಶಾನ 'ಛಂದಸ್' ಆನಿ ಗದ್ಯಾತ್ಮಕ ಭಾಷೀಕ ವ್ಯಾಕರಣ ಶಾಸ್ತ್ರ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ. ಪಣ್ ಹೇಂ ಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ಭಾಷಾ ನಿಯಮ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೇಕ ಸೀಮಿತ ಜಾವ್ನು ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷೀಚಾರ ಹೆಚೆ ಪರಿಣಾಮ ಜಾಲ್ನಾ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿಂತ್ ಕ್ರಿ. ಪೂ. 500 ಕಾಲಾಕ ಆಚಾರ್ಯ ಪಾಣಿನಿ ವಿದ್ವಾನಾನಿ "ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಿ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಾಕ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೀನ ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಕರ್ನ ಶಬ್ದಾಚೆ ಧಾತು ರೂಪ, ವಾಕ್ಯಾಚೆ ಸ್ವರೂಪ, ವ್ಯಾಕರಣ ಆನಿ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಾಕ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೆಲೆ ಪಣ್ ಹೇಂ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷೀಂತ ಕಾಂಯ್ ಪಳ್ನಾ. ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಿಚೆ ಕಠಿಣ ವ್ಯಾಕರಣಾಚೆ ನಿಯಮ ವಿದ್ವಾನ್, ಕವಿ, ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗ, ವಿದ್ವಾನ ಲೋಕಾಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೀಕ ಸಹಕಾರಿ ಜಾಲ್ಲೆ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಲೌಕಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶೀಘ್ರ ರೂಪಾನ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪಾಂತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಭಿನ್ನತಾ ಆನಿ ತೇ ದಿಸಾಚೆ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ ವೆಗ್ಳೆ ವೆಗ್ಳೆ ರೂಪ ಘೇವ್ನ ವ್ಹಾಡ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲಿ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಸ್ಥಿತಿಚೆ ಅವಲೋಕನ ಕರ್ತೊ ಆಚಾರ್ಯ ಪಾಣಿನಿಲೆ ನಂತರ ಆಚಾರ್ಯ ಕಾತ್ಯಾಯನ (ಕ್ರಿ. ಪೂ. ತಿಸರೇ ಶತಮಾನ) ಆನಿ ಆಚಾರ್ಯ ಪತಂಜಲಿ (ಕ್ರಿ. ಪೂ. 150 ವರ್ಷ) ವಿದ್ವಾನ ಲೋಕಾನ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಕರ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತ ಶಿಷ್ಟ ಆನಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ (standard) ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೇಚೆ ವಿಕಾಸಾಕ ಸಹಾಯ ಕೆಲ್ಲೆ. ಅಶಿ ಶುದ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಿ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ರೂಪಾನ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನು ಆಚಾರ್ಯ ಲೋಕಾಲೆ ಗೋಷ್ಟಿಂತ, ಗ್ರಂಥ ರಚನಾಂತ, ಪುರೋಹಿತ ಲೋಕಾಲೆ ಯಜ್ಞ - ಯಾಗಾಂತ ಅನ್ಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಾಂಕ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣ ಕಾರ್ಯಾಂತ ಸ್ಥಾನ - ಮಾನ ಘೇವ್ನ ವಿಕಾಸ ಜಾಲ್ಲಿ. ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾಲಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಪ್ರಾಕೃತ (ಸಂಸ್ಕೃತಾಚಾನಿ ವಿಕಸಿತ ಜಾಲ್ಲೆಲ್ಲಿ) ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಭೌಗೋಳಿಕ ಆನಿ, ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶಾಕ ಅನುಗುಣ ಜಾವ್ನ್ ವಿಭಿನ್ನ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಾಕೃತವ್ಯತ್ಯಾಸ ಸಹಿತ ವಿಕಾಸ ಜಾವ್ನು ಲಾಗ್ಲಿ. ಹೇಂ ಪ್ರಾಕೃತಾಂತ ಕ್ರಮೇಣ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ ಧ್ವನಿ ಋ,ೠ,ಲೃ,ಐ,ಔ,ಶ,ಷ ಆನಿ ವಿಸರ್ಗ (ಃ) ಲುಪ್ತ ಜಾಲ್ಲಿ ಅಶಿ ವೈದಿತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕ್ರಮೇಣ ಲೌಕಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಜಾವ್ನು ತೇಜಾನಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾಕ ಅನುಗುಣ ಜಾವ್ನು ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿಚೆ ಜನ್ಮ ಜಾಲಿ. ಹ್ಯೇಂ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿಚೆ ಪ್ರಥಮ ಅವಸ್ಥಾಕ "ಪಾಲಿ" ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಪೆಲಾ.

2. ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಯ ಭಾಷಿ (ಪ್ರಾಕೃತ ಕಾಲ)

ವ್ಯಾಕರಣನಿಷ್ಠ, ಶುದ್ಧ ಉಚ್ಚಾರಣಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಿ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನು ಆಚಾರ್ಯ, ವಿದ್ವಾನ, ಆನಿ ಪುರೋಹಿತ ಲೋಕಾಲಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ನಿಧಾನ ಸರಳ ಜಾತೊ ಗೆಲ್ಲಾರಿ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಕಾಲಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಭಿನ್ನತಾಕ ಅಣುಗುಣ ಜಾವ್ನು ಅನೇಕ ಪರಿವರ್ತನ ಘೆತ್ತೊ. ಕ್ರಿ.ಪೂ.500 ಚಾನಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 1000 ವರ್ಷಾ ವರಾಕ ಮ್ಹಳಾರ ದೇಡ ಹಜಾರ (1500) ವರ್ಷಾಚೆ ಪರಿಕ್ರಮಣಾಂತ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆನಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಿಂತರಾಕ ಅನುಗುಣ ಜಾವ್ನ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತ ಜಾತ್ತೊ ವ್ಹಾಡುಲಾಗ್ಲಿ. ಅಶಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚಾನಿ ವಿಕಸಿತ ಜಾಲಾಲಿ ಹ್ಯೇಂ ಭಾಷೇಕ "ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿ" ಮ್ಹಣ್ತಾಚ್. ಹ್ಯೇಂ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿ ತೀನ್ ಅವಸ್ಥೆಂತ್ ವಿಭಾಜಿತ ಆಸಾ -

i. ಪಾಲಿ ii. ಪ್ರಾಕೃತ ಆನಿ iii. ಅಪಭ್ರಂಶ.

i. ಪಾಲಿ (ಕ್ರಿ. ಪೂ. 500 ಚಾನಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1 ವರಾಕ್)

ಕ್ರಿ. ಪೂ. 6 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಚಾನಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ವಿಕಸಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲಿ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾಲಿ ಭಾಷಿ ಪಾಲಿ. ಭಗವಾನ ಬುದ್ಧ ಆನಿ ಮಹಾವೀರಾನ (ಕ್ರಿ.ಪೂ.6 ಶತಮಾನ) ಹೀಂ ಭಾಷೀಂತ್ ಆಪ್ಲಾಲೆ ತತ್ವಾಚೆ ಬೋಧ ಕೆಲ್ಲೆ. ಪೂರ್ವಾಚೆ ಮಗಧ ರಾಜ್ಯ ಆನಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ಅನ್ಯ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಪಾಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಲಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಕ್ರಮೇಣ ಬೌದ್ಧ ಜೈನ ಧರ್ಮಾಚೆ ಗ್ರಂಥ ಪಾಲಿ ಭಾಷೀರಿ ರಚನ ಜಾವ್ನ ಪಾಲಿ ಭಾಷಿ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಭಾಷಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಮುಕಾಸುನ ಖೂಬ ಶ್ರೇಷ್ಟ ಗ್ರಂಥ ಹೇಂ ಭಾಷೇಂತ್ ಉಜ್ವಾಡಾಕ್ ಆಯ್ಲೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಉತ್ತರ ಭಾರತಚೆ ಪಾಲಿ ದಕ್ಷಿಣ್ ಭಾರತಾಂತವರಾಕ ಪ್ರಚಾರ ಆಯ್ಲಿ. ಹೆಕ್ಕಾ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಾಂತ್ ನಿರ್ಮಿತ ಸಮ್ರಾಟ ಅಶೋಕಾಲೆ ಕಾಲಾಚೆ ಪಾಲಿ ಭಾಷೀಚೆ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಉದ್ಧರಿತ ಕರೀತ. ದಕ್ಷಿಣಾಚೆ ಶಾತವಾಹನ ರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಂತ ಹಾಲ ನಾವಾಚೆ ಕವೀನ "ಗಾಥಾಸಪ್ತಶತಿ" ಆನಿ ಗುಣಾಢ್ಯನಾವಾಚೆ ಕವಿನ "ಬೃಹತ್ ಕಥಾ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಕಾವ್ಯ ಪಾಲಿ ಭಾಷೀನ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹೀಂ ದೋನ್ ಪಾಲಿ ಭಾಷೀಂತ ರಚಿತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕಾವ್ಯ ಆಸಾಚಿ.

ಸಂಸ್ಕೃತಾಚಾನಿ ವಿಕಸಿತ ಪಾಲಿ ಭಾಷೀಂತ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆನಿ ವ್ಯಾಕರಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾಕ ಉದಾಹರಣ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ "ಧರ್ಮ" ಶಬ್ದ ಪಾಲಿಂತ "ಧಮ್ಮ" ಮ್ಹಣ್ ಜಾತಾ. ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ ದ್ವಿವಚನ್ ಪಾಲೀಂತ ಲುಪ್ತ ಜಾಲ್ಲಾಪಣ ಪಾಲಿಂತ ಲಿಂಗ ಭೇದ ತೀನ್ ಆಸಾಚಿ. ವೈದಿಕ ಕಾಲಾಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ ಧ್ವನಿ ಋ,ೠ, ಲೃ, ಐ, ಔ, ಕ್ಷ, ಶ, ಷ ಆನಿ ವಿಸರ್ಗ ಧ್ವನಿ ಪಾಲಿಂತ ಲುಪ್ತ ಜಾಲ್ಲಾ. ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ 'ಳ' ಧ್ವನಿ ಅನ್ಯ ವಿಕಸಿತ ಭಾಷೀಂತ ಲುಪ್ತ ಪಣ ಪಾಲಿಂತ ಚಾಲ್ತಿರಿ ದಿಸ್ತಾ. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ 'ಐ' ಆನಿ "ಔ" ಧ್ವನಿ ಪಾಲಿಂತ ಕ್ರಮಜಾವ್ನ್ 'ಏ' ಆನಿ "ಓ" ಜಾವ್ನ ಪರಿವರ್ತಿತ ಜಾಲ್ಲಾ. ಉದಾ: ಕೈಲಾಶ > ಕೇಲಾಸ, ವೈದೇಹ > ವೇದೇಹ, ಗೌತಮ > ಗೋತಮ, ಔಷಧ > ಓಷಧ. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ ಅಘೋಷ ವರ್ಣ ಪಾಲಿಂತ ಘೋಷ ವರ್ಣ ಜಾಲ್ಲಾ. ಉದಾ ಕ > ಗ (ಶಾಕಲ > ಸಾಗಲ) ಚ > ಜ (ಸ್ರುಚು > ಸುಜಾ), ತ > ದ (ಉತಾಹೋ ಉದಾಹೋ).

ii. ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿ (ಕ್ರಿ. ಶ. 1 ಚಾನಿ 500 ವರ್ಷ ವರಾಕ)

ಬೌದ್ಧ ಆನಿ ಜೈನ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವ್ನ ತೇ ಧರ್ಮಾಚೆ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ ಪಾಲಿ ಭಾಷೀರಿ ರಚನ ಜಾಲ್ಲೆ. ಅಶಿ ಪಾಲಿ ಭಾಷಿ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ರೂಪ ಘೇವ್ನ, ತೇಜಾರಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಜಾವ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೆ. ಪಾಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲಿ. ಸಗ್ಲೆ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಆಶ್ಶಿಲ ಪಾಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಆನಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭೇದಾಕನುಗುಣ ಜಾವ್ನ ತೊಂಡಿ ಭಾಷೀ ಪಾಲಿಂತ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ, ಶಾಬ್ದಿಕ ಆನಿ ವ್ಯಾಕರಣಿಕ ಅಂತರ ದಿಸು ಲಾಗ್ಲೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಪಾಲಿಚಾನಿ ವಿಕಸಿತ ನವೀನ ಭಾಷೀ ಪ್ರಭೇದ ವೆಗ್ಳೆ ವೆಗ್ಳೆ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ಪ್ರಾಚಾರಾಕ ಏವ್ನ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾತಾಂತ್ ವಿವಿಧ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ ರೂಡಿ ಆಯ್ಲೆ. ಹೇ ನವೀನ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ "ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿ" ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈತಾಚಿ, ಅಧಿಕ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿ ಲೋಕಾಲೆ ಅಭಿಮತಾನುಸಾರ ಪ್ರಮುಖ ಜಾವ್ನು ನೌ (9) ಪ್ರಭೇದ ವಿಭಾಜನ ಕೆಲ್ಲಾ i. ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ii. ಮಹರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾಕೃತ iii. ಮಾಗಧಿ ಪ್ರಾಕೃತ iv. ಅರ್ಧ ಮಾಗಧಿ ಪ್ರಾಕೃತ v. ಪೈಶಾಚಿ ಪ್ರಾಕೃತ vi. ಕೈಕೇಯ ಪ್ರಾಕೃತ vii. ಟಕ್ಕೇಯ ಪ್ರಾಕೃತ viii. ಆವಂತಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಆನಿ ix. ಬ್ರಾಚೆಡ್ ಪ್ರಾಕೃತ.

a. ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ

ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೀಂತ್ ಅತ್ಯಧಿಕ ವಿಸ್ತೃತ ಆನಿ ಸದೃಢ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಳಾರ್ "ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ" ಭಾಷಿ ಹೆಜೆ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನ ಆಲ್ಚೆ ದೆಹಲಿ, ಹರಿಯಾಣ, ಮಥುರಾ, ಆಗ್ರಾ ಹೆಜೆ ಸಮಸ್ತ ಆಸಪಾಸ ಪ್ರದೇಶ ಪಣ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪೂರ್ವ ರಾಜಸ್ತಾನ, ಗುಜರಾತ್ ಆನಿ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಕಾಶಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ವರಾಕ ವ್ಯಾಪ್ತ ಆಸಾ. ಉತ್ತರ ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ತೇ ಕಾಲಾಕ ಸಂಚಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲೋಕ ಆನಿ ಯಾತ್ರಿಕ ಲೋಕ ಏಕ್ ಪ್ರಾಂತಾಚಾನಿ ದುಸ್ರೇ ಪ್ರಾಂತಾಕ ಸಂಚಾರ ಕರ್ತಸ್ತಾನಾ ಹ್ಹೀಂ ಶೌರಸೇನಿ ಭಾಷಿ ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಪಂಜಾಬ, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಗುಜರಾತ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಆನಿ ಮಗಧ (ಬಿಹಾರ) ಪ್ರಾಂತ ವರಾಕ ಹ್ಹೀಂ ಭಾಷೇಚೆ ಖೂಬ ಪ್ರಭಾವ ಪಾಡಿಲೆ. ಹೆಕಾ ಕಾರಣ ಹ್ಹೀಂ ಭಾಷೇಚೆ ಗದ್ಯಾತ್ಮಕ ಉಚ್ಚಾರಣ ಸ್ವರೂಪ ಸಗ್ಳೇ ಪ್ರಾಂತಾಚೆ ಲೋಕಾಕ್ ಖೂಬ ಮನ ಭಾವನ ಜಾಲ್ಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಕಾರಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ನಾಟಕಾಂತ ಮಧ್ಯ ಶ್ರೇಣಿಚೆ ಸ್ತ್ರೀ - ಪುರುಷ ಪಾತ್ರಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನು ಖೂಬ ಪ್ರಯೋಗ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹೆಜಾನಿ ವಿಕಸಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲಿ ಖಡಿಬೋಲಿ ಆಜ್ ಹಿಂದಿ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೇಚೆ ರೂಪಾನ ಭಾರತ ಸರಕಾರಾನ ಘೋಷಿತ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹೇಂ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ವಿವೇಚಿತ "ಕೊಂಕಣಿ" ಹೀಂ ಶೌರಸೇನಿಚೆ ಅಂತರಾಳಾನ ಪುಟ್ಟಿಲೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಳಾಲೆ ವಿಚಾರ ಗಮನಾರ್ಹ ಆಸಾ. ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ಸಗ್ಳೆ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿ ಶೌರಸೇನಿ ಚಾನಿ ಪ್ರಭಾವಿತ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

ಆಲ್ಚೆ ದೆಹಲಿ , ಹರಿಯಾಣ ಪ್ರಾಂತಾಂಕ ಪುಡೆ ಶೂರಸೇನ ಪ್ರಾಂತ ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈತಾಲೆ, ಹೇಂ ಶೂರಸೇನ ಪ್ರಾಂತಾಂತ್ ವಿಕಾಸ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ್ "ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ" ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈಚಾಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಜನ್ಮ ಅವಸ್ಥಾಂತ ಹೇಂ ಶೌರಸೇನಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪಾತ್ರ ಖೂಬ್ ಹೋಡ್ ಆಸ್ಸಾ.

b. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾಕೃತ

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಪದ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನು ವಿಕಾಸ ಜಾಲ್ಲಾಲಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ ಪ್ರಭೇದ ಆಸಾ. ಹೆಜೆ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನ ನರ್ಮದ ತಪತಿ ನ್ಹಯಿಚೆ ಉತ್ತರ ಭಾಗ - ಉಜ್ಜೈನಿಚಾನಿ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರವರಾಕ ವ್ಯಾಪ್ತ ಆಸಾ. ಕ್ರಿ. ಪೂ. ಚೌಥೆ ಶತಮಾನಾಂತ "ರಾಷ್ಟ್ರೀಕ" ನಾವಾಚೆ ರಾಜ ಘರಾಣೆ ಹಾಂಗಾ ಶಾಸನ ಕರ್ತಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಆರ್. ಜಿ. ಭಂಡಾರಕಾರ್‌ನ ಅಪ್ಣಾಲೆ "An Early History of the Deccan" ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಬರ್ರೈಲಾ. ಸಾಮ್ರಾಟ ಆಶೋಕಾಲೆ ಪಾಂಚಂವೇ (5th) ಶಿಲಾಲೇಖಾಂತ್, "ರಷ್ಟಿಕಾ ಪೆತೇಣಿಕಾನಂ ಯೇವಾಪಿ ಅಂಞೇ ಅಪರಾಂತಾಃ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಆಸಾ, ಹೇಂ "ರಷ್ಟಿಕಾ", "ರಾಷ್ಟ್ರಿಕಾ" ಶಬ್ದಾಚೆ ಅಪಭ್ರಂಶ ರೂಪ ಆಸಾ. ಹೇಂ ಪ್ರಾಂತಾಚೆ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿ ಕ್ರಮೇಣ ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರಾಂತಾಂತ್ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವ್ನು ಮಹರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಮ್ಹಣ್‌ನಾವ್ ಘೇತ್ಲೆ. ಗುಜರಾತಾಂತ್ ಪ್ರಚಾರ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಉತ್ತರಾಚೆ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ ಖೂಬ್ ಪ್ರಭಾವ ಹೇಂ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ಆಸಾ, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಜನ್ಮ ಘೇತಿಲೆ ಉತ್ತರಾಚೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಶೌರಸೇನಿ ಆನಿ ಮಹರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ ಸಂಮಿಶ್ರಣ ರೂಪಾನಿ ಜನ್ಮಘೇತಿಲಿ ಏಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಆಸಾ.

c. ಮಾಗಧಿ ಪ್ರಾಕೃತ

ಮಗಧ ಪ್ರಾಂತ (ಬಿಹಾರ), ಬಂಗಾಲ ಆನಿ ಆಸ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ಪ್ರಚಾರಿತ ಭಾಷೀಕ ಮಾಗಧಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ. ಆಲ್ಚೆ ಬಿಹಾರಿ, ಬಂಗಾಲಿ, (ಉರಿಯಾ ಉಡಿಯಾ) ಓರಿಸ್ಸಾ ಆನಿ ಆಸ್ಸಾಮಿ ಭಾಷಿ, ಹ್ಹೇಂ ಮಾಗಧಿ ಪ್ರಕೃತಾಚಾನಿ ಜನ್ಮ ಘೇತಿಲೆ ಆಧುನಿಕ ಭಾಷಿ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

d. ಅರ್ಧಮಾಗಧಿ ಪ್ರಾಕೃತ

ಫುಡೇಚೆ ಕೋಸಲ ಪ್ರಾಂತಾಚಿ ಹೀಂ ಭಾಷಿ ಆಲ್ಚೆ ಉ.ಪ್ರ.ಚೆ ಲಖನೌಚಾನಿ ಅಲಹಾಬಾದವರಾಕ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಆಧುನಿಕ ಭಾಷಿ ಅವಧಿ, ಬಘೇಲಿ, ಛತ್ತೀಸಗಢಿ ಹ್ಹೀಂ ಅರ್ಧಮಾಗದಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಚಾನಿ ವಿಕಸಿತ ಭಾಷಿ ಆಸ್ಸಾಚ್. ಹ್ಹೇಂ ಪ್ರಭೇದ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಆನಿ ಮಾಗಧಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ ಮಧ್ಯ ಪುಲ (bridge) ಮ್ಹುಣ್ಕೆ ಆಸಾ.

e. ಪೈಶಾಚಿ ಪ್ರಾಕೃತ

ಭಾರತಾಚೆ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಶಾಚೆ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ಪ್ರಚಾರಿತ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೀಕ ಪೈಶಾಚಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಮ್ಹುಣ್ತಾಚ್, ಥೋಡೆ ವಿದ್ವಾನ ಲೊಕಾಲೆ ಮತಾನುಸಾರ ಪೈಶಾಚಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಪ್ರಭೇದಾಕ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಯ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಾಕ ಮೆಳೀಚಿನಾ ಪಣ ದರದ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಾಕ ಮ್ಹೆಳಿತಾಚಿ. ಕೈಕೇಯ ಆನಿ ಪಂಜಾಬಾಚೆ ಥೊಡೆ ಪ್ರಾಂತಾಚೆ ಟಕ್ಕ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿ ಪೈಶಾಚಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಂತ ಮ್ಹೆಳಿತಾಚಿ.

f. ಕೈಕೇಯ ಪ್ರಾಕೃತ

ಫುಡೇಚೆ ಕೇಕಯ ಪ್ರಾಂತ ಮ್ಹುಳಾರಿ ಆಲ್ಚೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಪಂಜಾಬಾಚೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿಕ ಕೈಕೇಯ ಪ್ರಾಕೃತ ಮ್ಹುಣ್ತಾಚಿ.

g. ಟಕ್ಕ ಪ್ರಾಕೃತ

ಆಲ್ಚೆ ಪೂರ್ವ ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ಪ್ರಚಾರಿತ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೀಕ ಟಕ್ಕ ಪ್ರಾಕೃತ ಮ್ಹುಣ್ ಆಪ್ಪೈಲಾ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 500 ಚೆ ಉಪರಾಂತ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಯ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೀಂತ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾಚಾರಿ ಪರಿವರ್ತನ ಜಾತ್ತೊ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ, ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ, ಕಾಲಭೇದ ಪ್ರತ್ಯಯ ಅಸ್ಸಾಲೆ ವ್ಯಾಕರಣಾತ್ಮಕ ಪರಿವರ್ತನ ಉಜ್ವಾಡ ಆಯ್ಲೆ. ತೆನ್ನಾ ಕಾಲಾಚೆ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಭೌಗೋಲಿಕ ಆನಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ವೆಗ್ಳೆಪಣಾಕ ಅನುಗುಣ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೀಂತ ನವೀನ ನವೀನ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ ಜನ್ಮ ಘೇವ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೆ. ಅಶ್ಶಿ ಪರಿವರ್ತಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲ್ಲೆ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಷಿ ಮ್ಹುಣ್ ಆಪ್ಪೈಲಾ. ಅಸಾಲೆ "ಅಪಭ್ರಂಶ" ಭಾಷೀಂಚಾನಿ ಆಲ್ಚೇ ವಿವಿಧ ಆಧುನಿಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಜನ್ಮ ಘೆತ್ಲಿ.

iii. ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಷಿ : (ಕ್ರಿ.ಶ. 500 ಚಾನಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1000ವರಾಕ)

ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ರೂಪಾನ ವಿಕಾಸ ಜಾಲ್ಲಾಲಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೀಂತ ನಿಧಾನ ಗತಿನ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ಆನಿ ವ್ಯಾಕರಣ ರಚನ ವ್ಯವಸ್ಥೇಂತ ಪರಿವರ್ತನ ಜಾತ್ತೊ ತೆಜ್ಜಾನ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷಿ ವಿಕಾಸ ಜಾಲ್ಲಿ. ತೀ ಭಾಷೀಕ ವೈಯಾಕರಣಿ ಲೋಕಾನ "ಆಶುದ್ಧ ಭಾಷಿ" ಮ್ಹುಣ್ ಅಪಭ್ರಂಶ ನಾವಾನ ಆಪ್ಪೈಲೆ. ಪ್ರಾಕೃತಚಾನಿ ವಿಕಸಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲಿ ಹೀಂ ವಿವಿಧ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಮುಕಾರ್ಸುನ "ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಷಿ" ಮ್ಹುಣ್ ಚಲ್ ಪಡ್ಲಿ. ಡಾ|| ಗ್ರಿಯರ್ಸನ್ ಆನಿ ಡಾ|| ಸುನೀತ ಕುಮಾರ್ ಚಟರ್ಜಿ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಲೋಕಾನ ಹ್ಹೀಂ ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಷೀಚಾರ ಖೂಬ ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಅಪಭ್ರಂಶ ಮ್ಹುಳಾರಿ ಅಶುದ್ಧ, ಪರಿವರ್ತಿತ, ವಿಕೃತ್ ಮ್ಹುಣ್ ಅರ್ಥ ಆಸ್ಸಾ. ಹೀಂ ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಷಿಚಾನ್ ಜನ್ಮ ಘೇತಿಲೆ ವಿವಿಧ ಆಧುನಿಕ ಆರ್ಯ ಭಾಷಿಚೆ ಪರಿಚಯ ಕರ್ನ ಘೇವ್ಯ.

ಆಧುನಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ|| ಗ್ರಿಯರ್ಸನ್ ನಾನಿ ಸತ್ರಹ (17) ಆಧುನಿಕ ಆರ್ಯ ಭಾಷೀಕ ಬಾಹ್ಯ, ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಆನಿ ಅಂತರಿಕ ಮ್ಹಣ್ ತೀನ್ ಉಪಶಾಖೇಂತ ವಿಂಗಡಣ ಕೆಲ್ಲಾ. ಪಣ ಹಾಂವೇ ಹಾಂಗಾ ತೇ ಕ್ರಮಾಚೆ ವಿಧಾನ ಸೋಣ್ ಆಧುನಿಕ ಅನ್ಯ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿ ಲೋಕಾಲೆ ಸರಳ ವಿಧಾನ ಘೇವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಧಾರಿತ ಕೆಲ್ಲಾ. ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಆನಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪಾಕೃತ ಹೇಂ ದೋನ್ ಭಾಷೇಚೆ ಸಂಮಿಶ್ರಣ ರೂಪಾನ ಜನ್ಮ ಘೇತಿಲಿ ಏಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷಿ "ಕೊಂಕಣಿ" ಆಸಾ.

ಪ್ರಾಕೃತ ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಷಿ	ಆಧುನಿಕ ಭಾರತೀಯು ಆರ್ಯ ಭಾಷಿ
1. ಶೌರ ಸೇನಿ	i. ಪಶ್ಚಿಮಾಚೆ ಭಾಷಿ (ಖಡಿಬೋಲಿ, ಬ್ರಜ, ಹರಿಯಾಣಿ, ಬಾಂಗರೂ, ಕನೌಜಿ, ಬುಂದೇಲಿ) ii. ರಾಜಸ್ಥಾನಿ (ಮೇವಾತಿ, ಮಾರವಾಡಿ, ಮಾಲವಿ ಜಯಪುರಿ) iii. ಗುಜರಾತಿ
2. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ	i. ಕೊಂಕಣಿ ii. ಮರಾಠಿ
3. ಮಾಗಧಿ	i. ಬಿಹಾರಿ (ಭೋಜಪುರಿ, ಮೈಥಿಲಿ, ಮಗಡಿ)
4. ಅರ್ಧಮಾಗಧಿ	i. ಪೂರ್ವಾಚಿ ಭಾಷಿ (ಅವಧಿ, ಬಘೇಲಿ, ಛತ್ತೀಸಗಡಿ)
5. ಬ್ರಾಚಡ್	i. ಸಿಂಧಿ ii. ಪಂಜಾಬಿ
6. ಖಿಸ್ .	ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣೀಚಿ ಭಾಷಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿ, ನೇಪಾಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅಧ್ಯಾಯ 2

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಜನ್ಮಾಚೆ ಮೂಲ

ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಾಕ ಮ್ಹೋಳಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆಜ್ ದಕ್ಷಿಣಾಚೆ ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಆನಿ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಾಂತ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಲೋಕಾಲೆ ವ್ಹಾಪರ್ಚೆ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಸಾ. ಗೋವಾ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿ ಜಾವ್ನು ಆಸಾ. ಪಣ ರೋಚಕ ವಿಚಾರ ಮ್ಹಳಾರ ಹೀಂ ಭಾಷೀಚೆ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನ ಗುಜರಾತಾಚೆ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ದ್ವಾರಕೆಚಾನಿ ಉಜ್ಜೈನಿವರಾಕ ವ್ಹಾಡಿಲೆ ಭೂ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಮ್ಹಣೂಕ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಧಾರ ಆಸಾಚಿ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಆಧಾರ ಆನಿ ರಾಜಾಶ್ರಯ ನಾಶಿಲೆ ಕಾರಣ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಜನ್ಮ ಮೂಲ ಆಜ್‌ವರಾಕ ರಹಸ್ಯ ಜಾವ್ನು ಉದ್ಲೆ. ವಿಭಿನ್ನ ವಿದ್ವಾನ ಲೋಕಾನ ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಕಟ ಕರೂ ಕಾರಣ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಜನ್ಮ - ವಿಚಾರ ವಿವಾದಗ್ರಸ್ತ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಘೇತ್ಲೆ. ವೀಸಾಚೆ (20th) ಶತಮಾನ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಮರಾಠಿಚೆ ಉಪಭಾಷ್ ಮ್ಹಣ್ ಮರಾಠಿ ವಿದ್ವಾನ ಲೋಕ ವಾದ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಪಣ ಸಂಶೋಧನ ಕಾರ್ಯ ಮುಕರ್ಸಾಲೆವರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಸತ್ಯ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ. "ಕೊಂಕಣಿ ಪಿತಾಮಹ" ಮ್ಹಣ್ ನಾವ್ ಘೆತಿಲೊ ಮುಂಬೈಚೊ (ಜನ್ಮಸ್ಥಾನ ಗೋವಾ) ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯಬಾಬ (ಕ್ರಿ. ಶ. 1877 - 1946) ಲೆ ಸಂಶೋಧಿತ ಲೇಖನ ಆನಿ ಡಾ॥ ಎಸ್. ಎಮ್. ಕತ್ರೆಲೆ "The Formation of Konkani" ಗ್ರಂಥಾಚೆ ಪ್ರಕಟಣ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಅನಂತರ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1992 ರಾಂತ ಭಾರತ ಸರಕಾರಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಘೋಷಣ ಕೆಲ್ಲೆ.

ವಿಭಿನ್ನ ಇತಿಹಾಸಕಾರಾಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರ ಚಾರಾಚಾನ ಪಾಂಚ (4 to 5) ಹಜಾರ ವರ್ಷ ಪೂರ್ವ ಕಾಲಾಕ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾನಿ ಸಿಂಧೂ ಆನಿ ತೆಜೆ ಉಪನ್ನಯಿ ತೀರಾಂತ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲೆ. ನ್ಹಯಿ ತೀರಾಂತ ಕೃಷಿ ಆನಿ ಪಶುಪಾಲನ ವೃತ್ತಿ ಕರ್ತೊ ಯಜ್ಞ ಯಾಗ ರೂಪಾನ ದೇವಾಲೆ ಉಪಾಸನ ಕರ್ತಶಿಲೆ. ಭಾಯ್ಲಾನ್ ಪಯ್ಲೇ ಆಯಿಲೆ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾಕ ಸೂರ್ಯವಂಶಿ ಆರ್ಯ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವಚೆ ಹೇಂ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾನಿ ಯಜ್ಞ - ಯಾಗ ಕರ್ತೊ ಪ್ರಕೃತಿಚೆ ಉಪಾಸನ ಕರ್ತೊ ಯಜ್ಞ - ಯಾಗಾಕ ಸಂಬಂಧಿತ ಮಂತ್ರಾಚೆ ರಚನ ಕರ್ತೊ ಋಗ್ವೇದ ಗ್ರಂಥ ರಚನಾಚೆ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭ ಕೆಲ್ಲೆ. ತೆಜ್ಜಾ ನಂತರ ಆಯಿಲೆ ವಿಂಗಡ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾಕ್ ಚಂದ್ರವಂಶಿ ಆರ್ಯ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ಹೇಂ ಚಂದ್ರವಂಶಿ ಆರ್ಯ ಲೋಕ್ ಶೌರ್ಯ - ಪರಾಕ್ರಮಿ ಲೋಕ್ ಜಾವ್ನ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನ ಆನಿ ಶಾಸನ ಕಾರ್ಯಾಂತ ಅಧಿಕ ರುಚಿ ದಾಕೈತಾಲೆ ಜಾಲೆ. ವೇದ ಕಾಲಾಚೆ ರಾಜ ಯಯಾತಿ ಚಂದ್ರವಂಶಾಚೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಕ್ರಮೇಣ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತ ಪೂರ್ವ ದಿಶಾನ ವ್ಹಾಡ್ತೊ - ವ್ಹಾಡ್ತೊ ಗಂಗಾ ಯಮುನಾ ನ್ಹಯಿಚಾನ ಬಂಗಾಳವರಾಕ ಆರ್ಯಲೋಕ ವ್ಹಾಡ್ಲೆ.

ಕೃಷಿ - ಪಶುಪಾಲನ ಕರ್ತೊ ಯಜ್ಞ - ಯಾಗ ಸಂಭಾಳಿಶಿತಾಲೆ ಸೂರ್ಯವಂಶಿ ಆರ್ಯಲೋಕಾಂತ ಥೋಡೆ ಲೋಕ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನ ಆನಿ ಶಾಸನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಚಾರ ರುಚಿ ದಾಕೈಚಾಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಪಣ್ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾಂತ ರುಚಿ ಆಶಿಲೆ ಆರ್ಯ ಲೋಕ ಸಿಂಧೂ ಆನಿ ತೆಜೆ ಉಪನ್ನಯಿಚೆ ತೀರಾವರ ಶಾಂತ ಜೀವನ ವ್ಯತಿತ ಕರ್ತಶಿಲೆ. ಸಿಂಧು, ಶತದೃ (ಸತಲಜ್) ಪರುಷ್ಣಿ (ರಾವಿ), ವಿಪಾಶಾ (ಬಿಯಾಸ), ಆಸಿಕ್ನಿ (ಚಿನಾಬ್) ವಿತಸ್ತಾ (ಝೀಲಮ್) ಆನಿ

ಪ್ರಾಚೀನ ನ್ಹಯಿೀ ಸರಸ್ವತಿ, ದೃಷದ್ವತಿ ಆನಿ ಆಪಯೂ ದಾಖವ್ಚೇ ಭೂಪಟ

ಸರಸ್ವತಿ ಹೇಂ ಸಾತ್ ನ್ಹಯೀನ ಆವೃತ ಪ್ರದೇಶ "ಸಪ್ತಸಿಂಧವಃ" ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈತಾಲೆ. ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿ ವೇದ ಕಾಲಾಚಾನಿ ಪವಿತ್ರ ಆನಿ ಪೂಜ್ಯ ನ್ಹಯಿ ಮ್ಹಣ್ ತೀಚ್ಯಾ ತೀರಾರಿ ಸದಾಕಾಲ ಯಜ್ಞ ಯಾಗ ಚಲ್ತಾಲೆ. ಆಜ್ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಾವ್ನ ಲುಪ್ತ ಜಾಲಾ. ಹಿಜಾ ಅಸ್ತಿತ್ವಾತೆ ದಾಖಿಲೆ ಜಾವ್ನ ಋಗ್ವೇದ, ಮನುಸ್ಮೃತಿ, ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣಾಚೆ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಖಂಡ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಪುರಾಣಾಂತ ಮಹಾಭಾರತಾಚೆ ಶಲ್ಯ ಪರ್ವಾಂತ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿಚೆ ಖೂಬ ಗುಣಗಾನ ಆಸಾ. ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿಚೆ ಆಸಪಾಸ ದೃಷದ್ವತಿ ಆನಿ ಆಪಯೂ ನಾವಾಚೆ ದೋನ್ ನ್ಹಯಿ ಹೊಳ್ತಶಿಲೆ. ಆಜ್ ಹೇಂ ತೀನ್ ನ್ಹಯೀ ಪೂರ್ಣರೂಪಾನ ಲುಪ್ತ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ. ಋಗ್ವೇದಾಂತ ಹೀಂ ತೀನಿ ನ್ಹಯೀಚೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಆಸಾ. ಹೇಂ ತೀನ್ ನ್ಹಯೀನ ಆವೃತ ಭೂಪ್ರದೇಶಾಕ ತೇ ಕಾಲಾಂತ 'ತ್ರಿಸ್ರೋತ' 'ತ್ರಿಹೋತ್ರ' (ತ್ರಿ ಸ್ರೋತಸ್ವಿನಿ) ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈತಾಲೆ. ಹೇಂ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಾಂತ, "ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತ", "ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲ" ಮ್ಹಣ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹೇಂ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಚೆ ವರ್ಣನ ಮನುಸ್ಮೃತಿಚೆ ದುಸ್ರೆ ಅಧ್ಯಾಯಾಂತ ಅಶಿ ಕೆಲ್ಲಾ -

ಸರಸ್ವತಿ ದೃಷದ್ವತ್ಯೋರ್ದೇವನ ಧ್ಯೋರ್ಯದಂತರಂ।
ತಂ ದೇವನಿರ್ಮಿತಂ ದೇಶಂ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತಂ ಪ್ರಚಕ್ಷತೇ॥

(ಅಧ್ಯಾಯ 2 - 17)

(ಅರ್ಥ : ಸರಸ್ವತಿ ಆನಿ ದೃಷದ್ವತಿ ಹೇಂ ದೋನಿ ದೇವನದಿ ಮಧ್ಯೆ ನಿರ್ಮಿತ ಪ್ರದೇಶ 'ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತ' ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈಲಾ)

ಹೇಂ ಭೂಪ್ರದೇಶ 'ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲ' ಮ್ಹಣ್ ಅನ್ಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಾಂತ ಉಲ್ಲೇಖ ಆಸಾ. ಮಹಾಭಾರತಾಚೆ ಏಕ್ ಶ್ಲೋಕ ಪೊಳೆವ್ಯಾ -

ದಕ್ಷಿಣೇನ ಸರಸ್ವತ್ಯಾ ದೃಷದ್ವತ್ಯುತ್ತರೇಣ ಚ ।
ಯೇ ವಸಂತಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ ತೇ ವಸಂತಿ ತ್ರಿವಿಷ್ಟತೇ ॥

ಹೇಂ ಶ್ಲೋಕಾನುಸಾರ ಸರಸ್ವತಿ ಆನಿ ದೃಷದ್ವತಿ ನ್ಹಯಿಚೆ ಮಧ್ಯಭಾಗ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ನಾವಾನಿ ಆಪೈತಾಲೆ ಅಶಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತ, ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ನಾವಾನಿ ಆಶಿಲೆ ಹೇಂ ಭೂಪ್ರದೇಶಾಚೆ ನಿಕಟ ಮತ್ಸ್ಯ, ಪಾಂಚಾಲ, ಶೂರಸೇನ ರಾಜಾಲೆ ಪ್ರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಮನುಸ್ಮೃತಿ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಅಶಿ ವರ್ಣನ ಆಸಾ -

ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಂ ಚ ಮತ್ಸ್ಯಾಶ್ಚ ಪಾಂಚಲಾ, ಶೂರಸೇನಕಾಃ ।
ಏಷ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿದೇಶೋ ವೈ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತ ಅನಂತರಃ ॥

(ಅಧ್ಯಾಯ - 2 - 19)

(ಅರ್ಥ : ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತಾಚೆ ನಂತರ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ಮತ್ಸ್ಯ, ಪಾಂಚಾಲ, ಶೂರಸೇನ ಹೇಂ ದೇಶಾಕ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ ದೇಶ ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈತಾಲೆ. ಜಾಲಾರ್ ಹೇಂ ದೇಶ್ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತಕಿಂತ ಉಣೆ ದರ್ಜೆಚೆ).

ಹೆಜಾನ್ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವ್ಚೆ ವಿಷಯ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ ದೇಶ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಆರ್ಯ ಋಷಿ ಲೋಕ ಯಜ್ಞ ಯಾಗ ಕರ್ತಶಿಲೆ ಜಾಲಾರ್ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿ ದಡಾಚಾರಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತಾಚೆ ಮಹಿಮ ಅಗಾಧ ಆಶ್ಶಿಲೆ.

ಋಗ್ವೇದಾಚೆ ಅನಂತರ ಚತುರ್ವರ್ಣ ನೀತಿಚೆ ಪದ್ಧತಿ ವ್ಹಾಡ್ಡೊ ಸ್ಥಾನೀಯ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ರಾಜಪರಿವಾರಾಂತ ರಾಜ್ಯವಿಸ್ತಾರಾಚೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವ್ಹಾಡ್ಡೊ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ಮತ್ಸ್ಯ, ಪಾಂಚಾಲ, ಶೂರಸೇನ ಅನ್ಯ ರಾಜಪರಿವಾರಾಂತ ಅಂತಃಕಲಹ ವ್ಹಾಡೂನ ಯುದ್ಧಭಿತೀನ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತಾಚೆ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ಅಶಾಂತ ಜಾವ್ನೇಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಹೆಚೆ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪ ಜಾವ್ನ ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲಾಂತ ಯಜ್ಞಯಾಗ ಕರ್ತಾಲೆ ಶಾಂತಸ್ವಭಾವಾಚೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲಾಚಾನಿ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖ ಹೊಳ್ಚೆ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿಕ ಅನುಕರಣ ಕರ್ತೊ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮಾರ್ಗ ಜಾವ್ನ ಸಂಚಾರ ಕರ್ತೊ, ಯಜ್ಞ ಯಾಗ ಕರ್ತೊ ಖಂಯಿ ಸ್ಥಿರ ಜಾವ್ನ ವಸತಿ ಕರ್ನಶಿ ಅಖೈರಾಕ್ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿ ಅರಬ್ ಸಮುದ್ರಾಂತ ಮ್ಹೆಳ್ಚೆ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ದ್ವಾರಕಾ ಶಹರಾಚೆ ನಿಕಟ ಪ್ರಭಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮ್ಹಣಾಲೆ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಸ್ಥಿರ ಜಾವ್ನ ರಾಬ್ಲೆ, ತೇ ಕಾಲಾಕ ರಾಜಕೀಯ ಅನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾವ್ನ ಹೇಂ ಪ್ರದೇಶ ಶಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಮಹಾಭಾರತ ಕಾಲಾಂತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಥುರಾ ಪ್ರಾಂತ ಸೋಣ ದ್ವಾರಕೇಂತ ಆಪ್ಣಾಲೆ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲಾಲೆ ವಿಷಯ ಸ್ಮರಣ ಕರ್ನ ಘೇವ್ಕಾ.

ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲಾಚಾನ ಆರ್ಯನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕ ದಕ್ಷಿಣಾಚೆ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮಾರ್ಗ ಜಾವ್ನ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಪ್ರಭಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆವರಿ, ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲಾಚೆ ಥೊಡೆ ಆರ್ಯನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕ ಉತ್ತರಾಚೆ ಕಾಶ್ಮೀರಾಂತ ವಲಸೆ ಓಸುನ ರಾಬ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣಾಚೆ "ಮಂಜುಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಾತ್ಮಾಂತ" ವರ್ಣನ ಆಸಾ. ಯಜುರ್ವೇದಾಚೆ ಶತಪಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚೆ ಉಲ್ಲೇಖಾನುಸಾರ ಥೋಡೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲಾಚಾನ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖ ಜಾವ್ನ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜ (ಕನೌಜ) ಆನಿ ಬಿಹಾರಾಚೆ ತ್ರಿಹೋತ್ರಪುರ ಮ್ಹಣಾಲೆ ಕಣೆ ವಸತಿ ಕೆಲೆ.

ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲಾಚಾನಿ (ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತ) ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖ ಜಾವ್ನ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಆರ್ಯಲೋಕಾನಿ ವಲಸೆ ಆಯಿಲೆ ಕಾಲ ಸುಮಾರ ಜಾವ್ನ ಮಹಾಭಾರತಾಚೆ ಕಾಲ, ಕ್ರಿ. ಪೂ. 1000 ವರ್ಷಾಚೆ ಉರಾತ ಮ್ಹಣ್ ಕಲ್ಪನ ಕರೂ ಜಾಯ್. ಸಂಸ್ಕೃತಚಾನಿ ವಿಕಸಿತ ಪಾಲಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿ ಆರ್ಯ ಲೋಕಾಲಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕ್ರಮೇಣ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಆನಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ ಸಂಮಿಶ್ರಣ ರೂಪಾನ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಜನ್ಮ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಫುಡೆ ಕಳ್ಳೈಲಾ.

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ದ್ವಾರಕೆ ಲಾಗಿ ಪ್ರಭಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ವಾಸ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕ ಕೃಷಿ - ಪಶುಪಾಲನ ಕರ್ತೊ ಯಜ್ಞ - ಯಾಗ ಕಾರ್ಯಾಂತ ನಿರತ ಜಾವ್ನ ಕ್ರಮೇಣ ಪೂರ್ವದಿಶಾಚೆ ಉಜ್ಜೈನಿ ವರಾಕ ವ್ಹಾಡ್ಲೆ. ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲಾಚಾನ ವಲಸೆ ಆಯಿಲೆ ಹೇ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾಲಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಜಾಲಾರ್ ಹೇ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾಕೃತ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಉತ್ತರಾಚಾನ್ ಏವ್ನ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಆನಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ ಸಂಮಿಶ್ರಣ ಜಾವ್ನ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಉತ್ತರಾಚೆ ಆರ್ಯನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಷಾ ಕಾಲಾಕ ಏಕ ನವೀನ ಭಾಷಿ ಪ್ರಭೇದ ಜನ್ಮ ಘೇತ್ಲೊ. ಹೆಜ್ಜಾ ಕಾಲ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವ್ನ ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಷಾ ಕಾಲ ಮ್ಹಣಾರ್ ಚೌಥೆ (4th) ಶತಮಾನ ಕಾಲ ಉರಾತ್. ಹೇ ವಿಚಾರಾಕ ಆಧಾರ ಜಾವ್ನ ಕ್ರಿ. ಶ. 410 ಚಾನಿ 445 ವರಾಕ ಗುಜರಾತ ಪ್ರಾಂತಾಚಾರಿ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ರಾಜ ದಾಮೋದರ ಸೇನ (ಪ್ರವರ ಸೇನ) ನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೀಂತ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ "ದಸಮುಹವೋ" (ದಶಮುಖ ವಧ) (ಸೇತು ಬಂಧ) ಕಾವ್ಯಾಂತ ಆರಂಭ ದೆಸೆಚೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಅನೇಕ ಪದ - ಪ್ರಯೋಗ ಪೊಳೆವ್ವೇಕ ಮ್ಹೊಣ್ತಾ, ಉದಾ

ವಚ್ಚ್ಇ ಅ ಚದುಲಕೇಸರ ಸಡುಜ್ಜಲಾಲೋ ಅವಣಾರ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೊ ।
ಸರ್ವದಿಸಾ ಆ ಅಡ್ಡಿ ಅಡಲ ಅಪಲಿತ್ತ ಗಿರಿಸಂಕುಲೋವ್ವಸಮುದ್ದೋ ॥

(ಅರ್ಥ : ಹೇಕಾತ ತೇಕಾತ ಉಡ್ಡೊ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೇಸರರಾಶಿಚೆ ಕಾಂತಿನ ಮ್ಹೇಳಿಲೆ ಸೇನಾವೃತ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಸರ್ವದಿಶಾಟಾನಿ ಎವ್ಹೆ ವಾರೆ ರಭಸಾಕ ಉರ್ಮಾಲಾಲೆ ಪರ್ವತ ಸಮಾನ ಸಮುದ್ರಾಚೆ ಅಲೆಂತ ಉರ್ಮಾಲಾಲೆ ಅಗ್ನಿ ಸಮಾನ ಒತ್ತೊ ಆಶ್ಶಿಲೊ).

ಹಾಂಗಾ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕ್ರಿಯಾಪದ 'ವಚ್ಚ್ಇ' ಆಜ್‌ವರಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ 'ವಚ್ಚ' (go) ಮ್ಹಳಾಲೆ ಅರ್ಥಾನ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಆಸಾ.

ಹೇಚಿ ಕಾವ್ಯಾಚೆ ಆನಿ ಏಕ ಶ್ಲೋಕ ಪೊಳೇವ್ಯಾ -

ಭೆತ್ತೂಣ ತುರಿಯಮುಕ್ಕೆ ಅಣುತೋಮಪಹಾವಿ ಏಸಿಲಾ ಸಂಘಾಏ ।
ಪಢಮಂ ಸಾಹೇಂತಿ ಪರಂ ವಿಹಡಿಲಿ ವಾಣರ ಮಣೋರಹಾ ರಾಮಸರಾ ॥

(ಅರ್ಥ : ವಾನರಸೇನಾನಿ ತೀವ್ರಗತಿನ ಉಡ್ಡಿಲಾಲೆ ಬಂಡೆಗಾತ್ರಾಚೆ ಘಾತ್ತರಾಕ ಶ್ರೀರಾಮಾಲೆ ಬಾಣಾನ ಭೆತ್ತೂನ ಮುಕಾರ ಒಚ್ಚುನ ಶತ್ರು ಲೋಕಾಕ ನಾಶ ಕರ್ನ ಕಪಿಲೋಕಾಲೆ ಮನೋರಥ ಭಂಗ ಕೆಲೆ).

ಹಾಂಗಾ ಎವ್ಹೆ 'ಭೆತ್ತೂಣ' ಕ್ರಿಯಾಪದ ಆಜವರಾಕ್ ಕೊಂಕಣಿಂತ ಭೇತಿ (Break) ಕ್ರಿ. ಪ. ಚೆ. ಧಾತು ರೂಪಾನ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಆಸಾ.

ಚೌಥೆ ನಾ ಪಾಂಚ್ವೆ ಶತಮಾನಾಚೆ ಕವಿ ಶೂದ್ರಕಾಲೆ ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಾಚೆ ಕಥಾವಸ್ತು ಉಜ್ಜೈನಿ ನಗರಾಚೆ ಜಾಲ್ಲಾಲ ಕತಾರ ಹೇಂ ನಾಟಕ ಕರ್ತ್ಯಾಲೆ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನ - ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಉಜ್ಜೈನಿ ನಾ ತೆಜ್ಜೆ ಆಸ - ಪಾಸ್ಚೆ ಗಾಂವ ಉರಾತ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ ನಾಟಕಾಂತ ತೇ ಕಾಲಾಚಾರಿ ಉಜ್ಜೈನಿ ಶಹರಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಆಶ್ಶಿಲೆ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಾಕೃತ ವಿಭೇದಾಚೆ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಾಚೀನ ರೂಪಾಚೆ ಶಬ್ದ ಪೊಳೇವ್ವೇಕ ಮ್ಹೆಳ್ಳಾಚಿ. ಉದಾ :

ದತ್ತಕಲವೀಲದಾಮೆ ಗಹಿದೇ ಅಮ್ಹೇಹಿಂ ವಜ್ಝಪುಲಿಶೇಹಿಂ।
ದೀವೆ ವ್ವ ಮಂದಣೇಹೇ ಥೋಹಂ - ಥೋಹಂ ಖಿಲಿಂ ಜಾವಿ॥

(ಅರ್ಥ : ಕರವೀರ ಫುಲ್ಲಾಚೆ ಮಾಳ ಘಾನಘೆತ್ತಿಲೆ ಹೇಂ ದೋನ್, ಆಮಿ ಬಂಧಿತ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಖೂನಿ, ತೇಲ ಉಣೆ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ದಿವೆ ಮ್ಹಣ್ಕೆ ನಿಧಾನ ನಿಧಾನ ಜಾವ್ನ ಮಂದ ಜಾತೋ ಆಸ್ಸಾಚಿ).

ಹಾಂಗಾ ಪ್ರಸ್ತುತ ದೀವೆ (lamp) ಥೋಹಂ - ಥೋಹಂ (little - little), ಖಿಹಂ (decrease), ಜಾದಿ (happen) ಅಮ್ಹೇಹಿಂ (our) ಹೇಂ ಶಬ್ದ ಕೊಂಕಣೀಂತ ವಿಕಸಿತ ರೂಪಾನ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ದೀವೆ > ದಿವ (lamp), ಥೋಹಂ - ಥೋಹಂ > ಥೋಡೆ - ಥೋಡೆ (little - little) ಖಿಹಂ > ಕಮ್ಮಿ (ಉಣೆ - decrease) ಜಾವಿ > ಜಾತ್ತ (happen) ಅಮ್ಹೇಹಿಂ > ಆಮ್ಗಿಲೆ (our) ಹೇಂ ಸಗ್ಗೇ ಶಬ್ದ ಆಜ್ ಉತ್ತರ - ಕನ್ನಡ (North - Kanara) ಜಿಲ್ಲಾಚೆ ಹೊನ್ನಾವರ - ಕುಮಟಾ ಆಸಪಾಸ್ಚೆ ಕೊಂಕಣಿಂತ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ ನಾಟಕಾಚೆ ಆನಿ ಏಕ ಉಕ್ತಿ ಪೊಳೇವ್ಯಾ -

"ಅರೇ, ರೇ, ಅರೇ ಜಅ ಜಅಮಾಣ ಚಂದಣಅ ಮಂಗಲ ಫುಲ್ಲಬದ್ದ ಪ್ರಮುಹಾ....."

"ಅರ್ಥ: ಅರೇ, ರೇ, ಅರೇ ಜಯ ಜಯಮಾನ ಚಂದನಕ ಮಂಗಲ ಪುಷ್ಪಭದ್ರ (ಫುಲ್ಲಬದ್ಧ) ಪ್ರಮುಖ....."

"ಅರೇ, ರೇ, ಅರೇ" ಉಜ್ಜೈನಿ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಭಾವಸೂಚಕ ಅವ್ಯಯ ಶುದ್ಧ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಭಾವಸೂಚಕ ಅವ್ಯಯ ಆಜವರಾಕ ಕೊಂಕಣಿಂತ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಆಸಾ. "ಫುಲ್ಲಬದ್ದ " ನಾವಾಚೆ ಫುಲ್ಲ ಆಜ್ 'ಫುಲ್ಲ' ಜಾವ್ನ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ್ ಆಸಾ.

ಹೇಂ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಾಚೆ ಆನಿ ಏಕ ಉಕ್ತಿ ಪೊಳೇವ್ಯಾ "ಅಲೇ, ವಜ್ಜಪಾಲಿ ಅವ ಲೆಕ್ಕ ಅಂ ಕಲೇಮ್ಹು" (ಅರೇ ವಜ್ರಪಾಲ ಯೋ ಖೂನಿಚೆ ಸರದಿ ಕೊಣ್ಣಾಲೆ ಮ್ಹುಣ್ ಲೇಕ್ ಕರ್ರ್ಯಾ) ಹಾಂಗಾ ಏವ್ಢೆ "ಲೆಕ್ಕಅಂ ಕಲೇಮ್ಹು " ಪ್ರಾಚೀನ ಕೊಂಕಣೀಚೆ ರೂಪ ಜಾವ್ನ ಆಸಾ, ತೆಜ್ಜೆ ವಿಕಸಿತ ರೂಪ - "ಲೇಕ ಕರ್ರ್ಯಾ".

ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಟಕಕಾರ ಭಾಸ ಕವಿಲೆ ಸ್ವಪ್ನವಾಸವದತ್ತ ನಾಟಕಾಂತ ವಿದೂಷಕಾಲೆ ಏಕ್ ಉಕ್ತಿ ಪೋಳೇವ್ಯಾ "ಕಂಹೀ ವಾಸವದತ್ತಾ?" (ವಾಸವದತ್ತಾ ಖಂಯಿ ಆಸಾ?) ಹ್ಹೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಉಕ್ತಿ ಆಸಾ.

ಹೇಂ ಸಗ್ಲೆ ಆಧಾರಾನ್ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚಾನಿ ಉಜ್ಜೈನಿವರಾಕ ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಷಿ ಕಾಲಾಕ (4 - 5 ವೆಂ ಶತಮಾನ) ಏಕ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೇಚೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯಾಚೆ ಲೋಕಾಲಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ಜನ್ಮ ಘೆತ್ಲೆ: ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ತೇಜಾನಿ ವಿಕಸಿತ ಪ್ರಾಚೀನ ಶೌರಸೇನಿ ಉಲ್ಲೈತಾಲೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿ ಸಂಮಿಶ್ರಣ ಕರ್ನ ಉಲ್ಲೈಲಾಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನ ಗುಜರಾತಾಚೆ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚಾನಿ ಉಜ್ಜೈನಿವರಾಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಸಾ. ಡಾ|| ಎಸ್. ಎಂ. ಕತ್ರೆ, ಡಾ|| ಆರ್. ಜಿ. ಭಂಡಾರ್ಕರ್ ಹೇಂ ವಿದ್ವಾನ್ ಲೋಕ ಪ್ರಾಚೀನ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಂತ್ ವಿಪುಲ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ ಆಸ್ಸಾಚ ಮ್ಹುಣ್ ಸಮರ್ಥನ ಕರ್ತಾಚಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ರೂಪ ವಿಜ್ಞಾನ , ಧ್ವನಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಆನಿ ವಾಕ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಆಧುನಿಕ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ. ಎಸ್.ಎಂ. ಕತ್ರೆ ಆಪ್ಣಾಲೆ, "The Formation of Konkani" ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಅಶಿ ಮ್ಹುಣ್ತಾ -

As we have seen in detail in the sections on phonology, morphology konkani derived from south-western Prakrit (ನೈಋತ್ಯ ಪ್ರಾಕೃತ ಮ್ಹುಳಾರ್ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಆಶಿಲೆ ಶೌರಸೇನಿ ಆನಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿಪ್ರಾಕೃತ) traces of which are seen for instance in the Girnar version of Asoka"s edicts. Moreover it shares such a large number of old Marathi and old Gujarathi vocables - which are lost in the modern forms of those languages that geographically we have to place the origin of Konkani between Marathi and Gujarathi, As the datve postposition (ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ) 'ka' is observed even from the earliest specimens now available. We have to place its origin within the sphere of influence of the central group. (ಕೇಂದ್ರ ಸಮೂಹಾಚೆ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷಿ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ) The question regarding exact provinance of the language will have to be left for future historians of these dialects.

ಹೇಂಚಿ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ಪೇಜ್ ಸಂ. 173 ರಾಂತ ಅಶಿ ವರ್ಣನ ಕೆಲ್ಲಾ- Taking into account all the main features of konkani we may now definitely assign it to the south-western group (having Marathi and Gujarathi as its nearest of Kin) with a tinge of the central group - Hindi especially in the dative post-position (ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ) 'Ka' (ಕ). The differenciation noted in the formation of the direct singular of masculine nouns in their extended form and the divergent post-positions for the dative clearly mark of konkani as a seperate language from Marathi, preserving in many respects on earlier stage of development. Its position as a seperate language (and not mere dialect) is thereby proved, but phonological considerations show that both belong to a common parent Prakrit (Page No. 173-174).

ಕೊಂಕಣಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾಕೃತಚಾನಿ ಮರಾಠಿಚೆ ಜನ್ಮ ಜಾವ್ನೆ ಫುಡೇಚ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಚಾರ್ ಆಶಿಲಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಮರಾಠಿಚೆ ಉಪಭಾಷಿ (dialect) ನ್ಹಂಯ್ ಪಣ ಮರಾಠಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಎವ್ನೆ ಫುಡೇಚ ಮರಾಠಿಚೆರಿ ಪ್ರಭಾವ ಘಾತಿಲಿ ಹೊಡ್ಲಿ ಭಂಯ್ಸಿ ಆಸಾ. ಮುಕಾವಯ್ಲಿ ಪೇಜಾಂತ ಮರಾಠಿಚೆ ಸಂತ ಕವಿ ಜ್ಞಾನದೇವ ಆನಿ ನಾಮದೇವ ಕೊಂಕಣಿಚಾನ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ಣೆ ವಿಚಾರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೆಲಾ. ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಚೆ ಪ್ರತಿ ವಿ.ಎಸ್.ಕುಡ್ವಾ ಹೆಣ್ಣಿ, "History of the Dakshinatya Saraswathas" ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಅಶ್ಶಿ ಬರೈಲಾ -

Even Dr. R.G. Bhandarkar has stated that it (Konkani) differed in many particulars from the main Marathi. The points of difference between konkani and Marathi have been given in detail by Dr. G.A. Grierson, Dr. V.P. Chavan and Sri S.S. Talamakki, Konkani has a larger percentage of Sanskrit words and has generally closer affinities with Sanskrit than Marathi. Dr. V.P. Chavan has noticed a number of words in konkani which are found in Gujarathi and not in Marathi. Dr. S.M. Katre says that there are number of old Gujarathi Vocables preserved in Konkani, but not in modern Gujarathi and that it would be interesting to investigate in great detail this fascinating subject. Konkani possesses the vowels 'a', 'i', 'u' short and long as well as 'e', 'o' short and long as in Bihari and the Eastern Indo-Aryan languages but not indicated in the Devanagari orthography as such. Konkani has preserved the older state of affairs in the termination 'e' in the neutral plural derived from the Prakrit 'aye'. It is spoken with a nasal intonation which is characteristic of the people of the Konkan and which is not found in Marathi".

(Page No. 219)

ಅಧಿಕ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಲೋಕಾಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಂತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೇಚಾನಿ ವಿಕಾಸ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಪಾಲಿ ಭಾಷೀಚೆ ಉಪರಾಂತ ವಿಕಾಸ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಅನ್ಯ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೀಚೆ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಪೂ. 600 ಚಾನಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 600 ವರಾಕ ಮ್ಹಳಾರ ಏಕ ಹಜಾರ ವರ್ಷವರಾಕ ಆಸಾ. ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಆನಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ ವಿಕಾಸ ಕಾಲಾಕ ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಾಚೀನ ಗುಜರಾತಿ, ಪ್ರಾಚೀನ ಕೊಂಕಣಿ ತೇಚಾ ನಂತರ ಪ್ರಾಚೀನ ಮರಾಠಿ ಕ್ರಮೇಣ ಉಜ್ವಾಡಾ ಆಯಿಲೆ ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಷಿ ಆಸ್ಸಾಚೆ. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚಾನ್ ಉಜ್ಜೈನಿ ವರಾಕ ವ್ಹಾಡಿಲೆ ಆರ್ಯನ್

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲಾಚೆ) ಲೋಕಾನ ಕ್ರಿ. ಶ. ಚೌಥೆ - ಪಾಂಚ್ವೆ (4th - 5th) ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಹಾಡಿಲೆ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ನಿಷ್ಕರ್ಷ ಕರೂ ಜಾಯ್. ಆಜ್ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರ ತೀರಾಚೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಕೇರಳಾಂತ ವಸತಿ ಕರ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೇಂ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಂಶಾಚೆ ಆಸ್ಸಾಚ್, ಹೇಂ ವಿಚಾರಾಂತ ಸಂದೇಹ ನಾ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೇಚಾನ ಪ್ರಾಕೃತಾಂತ ರೂಪಾಂತರ ಜಾವ್ನ ಶೌರಸೇನಿಚಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ರೂಪಾಂತರಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ಕ್ರಮ ಪೊಳೇವ್ಯಾ -

ಸಂಸ್ಕೃತ	ಶೌರಸೇನಿ	ಕೊಂಕಣಿ
1. ರಾಮ ಆಗತ	ರಾಮೋ ಆಗದೋ	ರಾಮು ಆಯಲೋ
2. ರಾಮೇಣ ಕೃತಮ್	ರಾಮೇಣ ಕಿದಂ	ರಾಮಾನಿ ಕೆಲೆ
3. ಸ ಮೃತಃ	ಸೋ ಮಿದೋ	ತೋ ಮೆಲೊ

ಪದಾಚೆ ಸಾಮ್ಯ ಪೊಳೇವ್ಯಾ -

ಸಂಸ್ಕೃತ	ಶೌರಸೇನಿ	ಕೊಂಕಣಿ
1. ಕೃತಮ್	ಕಿದಮ್	ಕೆಲೆ
2. ಮೃತಮ್	ಮಿದಮ್	ಮೆಲೊ
3. ಪುತ್ರ	ಪುತೊ	ಪೂತು
4. ಗತ	ಗದೊ	ಗೆಲೊ
5. ಭಾರ್ಯಾ	ಭಾರಿಯಾ	ಬಾಯಿಲ
6. ಆಗತ	ಆಅದೊ	ಆಯಲೋ

ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಜೈನ ಕವಿ ಹೇಮಚಂದ್ರಾನಿ (ಕ್ರಿ. ಶ. 1011 - 1094) ಆಪ್ಣಾಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತ ಪ್ರಯೋಗ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪ್ರಾಕೃತ ಶಬ್ದಾಚೆ ಆಧಾರ ಘೇವ್ನ ತೆಜಾಚಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಕಶಿ ವಿಕಾಸ ಜಾಲ್ಲಾ ಮ್ಹಣ್ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ನಾಗೇಶ ಸೋಂದೆನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ "ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೊ ಇತಿಹಾಸ", ಮ್ಹಳಾಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಅಶಿ ಉದಾಹರಣ ದಿಲ್ಲಾ-

ಸಂಸ್ಕೃತ	ಅಪಭ್ರಂಶ ಪ್ರಾಕೃತ	ಕೊಂಕಣಿ
1. ಅಂಗಾರ	ಇಂಗಾಲ	ಇಂಗಾಳೊ

2. ಆರ್ದ್ರ	ಓಲ	ಒಲ್ಲೆ
3. ತೃಣ	ತಣ	ತೋಣ
4. ದರ್ಶಯ್	ದಕ್ಖವ	ದಾಖಯ್
5. ದೇವಕುಲ	ದೇಉಲ	ದೇವುಳ
6. ದುಹಿತೃ	ಧೂಯ್	ಧೂವ
7. ಭಗಿನಿ	ಬಹಿಣಿ	ಭಯ್ಣಿ
8. ಮೃದು	ಮಉ	ಮೋಉ
9. ವೃಕ್ಷ	ರುಕ್ಕ	ರೂಕ
10. ಶುಷ್ಕ	ಸುಕ್ಖ	ಸುಕ್ಕೆ
11. ಶ್ವಾನ	ಸುಣ	ಸುಣೆ
12. ಶ್ನುಷಾ		ಸೂನ

ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ 'ಅ' ಕಾರಾಂತಾಚೆ ಪ್ರ. ವಿ. ಏಕವಚನ ಶಬ್ದಾಚೆ ಅಂತಿಮ ಅಕಾರ ಏಕವಚನಾಂತ 'ಓ' ಕಾರ ಆನಿ ಬಹುವಚನಾಂತ ಎ ಕಾರ ಜಾವ್ನ ರೂಪಾಂತರ ಜಾವ್ಚೆ ಕ್ರಮ ಪೊಳೋವ್ಯಾ".

<u>ಸಂಸ್ಕೃತ</u>	<u>ಪ್ರಾಕೃತ</u>	<u>ಕೊಂಕಣಿ</u>
1. ಘೋಟಕ :	ಘೋಟಕೊ	ಘೊಡೊ (ಎ. ವ.) ಘೋಡೆ ಬ.ವ.
2. ವಂಶ :	ವಂಸೊ	ವಾಂಸೊ (ಎ. ವ.) ವಾಂಸೆ ಬ.ವ.

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚಾನಿ ಉಜ್ಜೈನಿವರಾಕ ವ್ಹಾಡಿಲೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂತ ದೋನ್ ವರ್ಗ ಆಶ್ಶಿಲೆ i. ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ii. ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಮೂಲಾಂತ ಹೇಂ ದೋನ್ ವರ್ಗಾಚೆ ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ ಯಜ್ಞ ಯಾಗ ಸಂಭಾಳ್ಶಿತಾಲೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗಾಚೆ ಹೇಂ ದೋನ್ ಮೂಲತಃ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಮೂಲಪ್ರವರ್ತಕ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚಾನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕರಾವಳಿ ತೀರಾಚಾನ ಗೋವಾ ಏವ್ನ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ನಂತರ ಹೇಂ ದೋನ್ ವರ್ಗ ಕ್ರಮೇಣ ವಿಭಿನ್ನ ವರ್ಗ ಜಾವ್ನ ವ್ಹಾಡ್ಡೊ ಆಜ್ ವಿಭಿನ್ನ ಜಾತಿ ವರ್ಗಾಚೆ ಮ್ಹಣ್ ಚಲ್ ಪಳ್ಯಾಚಿ. ಹೇಂ ದೋನ್ ವರ್ಗಾಚೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಅಶ್ಶಿ ಆಸಾ.

ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ

ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಋಗ್ವೇದ ಕಾಲಾಚೆ ಸೂರ್ಯವಂಶಿ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಯಜ್ಞ ಯಾಗ ಕಾರ್ಯಾಂತ ಹೇಂ ದೋನ್ ವರ್ಗ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ಪಾಂವ್ವಾಲೆ. ಸೋವ್ (6)

ವೇದಾಂಗಾಂತ್ "ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ" ಪ್ರಮುಖ ವೇದಾಂಗ ಅಸ್ಸಾ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ನ ಯಜ್ಞ ಕಾರ್ಯಾಂತ ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತ, ಯಜ್ಞಾಧಿಪತಿಲೆ ಆಹ್ವಾನ ಆಕಾಶಾಂತ ಗ್ರಹ - ತಾರೆಚೆ ಚಲನ - ವಲನ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ ವಿಧಿ - ದೈವ ಕಳ್ನ ಘೇವ್ನೆ, ಯಜ್ಞ - ಯಾಗಾಂತ ಪರಿಶುದ್ಧ ಬಂಗಾರ, ರುಪ್ಪೆ, ಮೋತಿ, ರತ್ನ ಹವಿಸ್ ರೂಪಾನ ಯಜ್ಞಾಕ ಅರ್ಪಣ ಕರ್ಚೆ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಪವಿತ್ರ ಕಾಮ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಭಾಳ್ಳಿತಾಲೆ. ಅಶಿ ದೈವಜ್ಞ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಪಾತ್ರ ಯಜ್ಞ - ಯಾಗಾಂತ ಖೂಬ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಆಶ್ಶಿಲೆ.

ದೈವಜ್ಞ ಮ್ಹಳಾರ್ "ದೈವ - ಜ್ಞಾತಃ" ಮ್ಹಣ್ ಅರ್ಥ ಆಸಾ. ದೈವ ಮ್ಹಳಾರ್ "ವಿಧಿ" ಮ್ಹಣ್ ಅರ್ಥ ಆಸಾ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ಬಲಾನ 'ವಿಧಿ'ಲೆ ಗತಿವಿಧಿ ಅರ್ಥ ಕರ್ನ ಘೇವ್ನ ಯಜ್ಞ - ಯಾಗ ಚಲಾಶಿತಾಲೆ ಆರ್ಯನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಹೇ ವರ್ಗಾಕ 'ದೈವಜ್ಞ' ಶಬ್ದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಅಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್‌ಚಾಥೆ (4th) ಶತಮಾನಾಚೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ವರಾಹಮಿಹಿರಾನಿ ರಚಿತ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ "ದೈವಜ್ಞ ವಲ್ಲಭ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಗ್ರಂಥಾಚಾನಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ.

ಕಾರಣಾಂತರಾನಿ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಾಂತ ಸೋಣ ನರ್ಮದಾ ತಪತಿ ನ್ಹಯಿ ದಾಂಟೂನ ದೈವಜ್ಞ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಏಕಸಾಥ ಆಪ್ಣಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲ್ಯೆತೊ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಸಮುದ್ರ ತೀರಾಚಾನಿ ಖಂಯಿ ಸ್ಥಿರ ಜಾವ್ನ ರಾಬ್ನಶಿ ಅಂತಿಮ ಜಾವ್ನ ಶಾಂತ - ಸುಂದರ ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಆಯ್ಲಿ. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚಾನಿ ಸುಟ್ಟಿಲೆ ವೇಳಾರ ಬೌದ್ಧ ಜೈನ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವ್ನ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾಚೆ ಪ್ರತಿ ಲೋಕಾಲೆ ರುಚಿ ಉಣೆ ಜಾಲ್ಲಿ. ಬೌದ್ಧ - ಜೈನ ಧರ್ಮಾಕ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಮ್ಹೆಳಿಲೆ ಕಾರಣ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತ ಉಣೆ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಕಾರಣ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯಜ್ಞ - ಯಾಗಾಂತ ಹವಿಸ್ ದಿವ್ಚೆ ಬಂಗಾರ ಆನಿ ರುಪ್ಪೆಚೆ ಆಭರಣ ತೈಯಾರ ಕರ್ಚೆ ಕಾಮಾಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ತಶಿ ಮೋತಿ - ರತ್ನಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಶುರು ಕೆಲ್ಲೆ. ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವ್ಯಾಪಾರ ಧಂದೊ ಕರ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೆ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಸ್ಥಿಥಿಂತ ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತ ಏವ್ನ ಥಂಚೆ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿರತಾಚೆ ಕಾರಣ ಆನಿ ಶಾಂತ ಸುಂದರ ಪರಿಸರಾಕ ಮನ ಭಾವನ ಜಾವ್ನ ದೋನಿ ವರ್ಗಾಚೆ ಲೋಕ ಶಾಶ್ವತ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಂತ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲೆ. ಕೃಷಿ - ವ್ಯಾಪಾರ ಧಂದೊ ಕರ್ತೊ, ದೇವುಳ ಸ್ಥಾಪನ ಕರ್ನ ವ್ಹಾಡ್ತೊ ವ್ಹಾಡ್ತೊ ಹೇ ದೋನ್ ವರ್ಗ ವಿಂಗಡ ಜಾತಿ ವರ್ಗ ಜಾವ್ನ ವ್ಹಾಡ್ಲೆ. ಭಾಂಗಾರ - ರುಪ್ಪೆ ಆಭರಣ ತೈಯಾರ ಕರ್ಚೆ, ಮೋತಿ - ರತ್ನ ವ್ಯಾಪಾರ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾಮ ಜಾವ್ನ ತೇ ಕಾಮಾಂತ ಹೇಂ ಲೋಕ ನಿಷ್ಣಾತ ಜಾಲ್ಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಹೇಂ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲ್ಲಿ.

ಆಜ್‌ವರಾಕ ಗೋವಾಂತ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ವಸತಿ ಆಸ್ಸಾ. ಗೋವಾಚೆ ಬಿಚೋಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ "ಕಾಸರಪಾಳ" ಗಾಂವಾಂತು 14 ಶತಮಾನಾಚೆ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಲೆ ಏಕ ಭವ್ಯ, ದರ್ಶನೀಯ, ವಾಸ್ತು ಕಲಾನಿ ಭರಪುರ ವೈಭವಪೂರ್ಣ ಖೂಬ ಸುಂದರ ದೇವುಳ ಆಸ್ಸಾ. 600 ವರ್ಷಾಚಾನಿ ಹೇಂ ದೇವುಳಾಚೆ ಸಗ್ಳೆ ಪಾರುಪತ್ಯ ಆನಿ ಪೂಜಾ ಪಾಠ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಅಧಿಪತ್ಯಾಂತ ಆಸಾ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಲೋಕಾಲೆ ಶಾಸನ ಕಾಲಾಂತ ಗೋವಾಚೆ ಖೂಬ ದೇವುಳ ನಾಶ ಜಾಲ್ಲೆ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಹೇಂ ದೇವುಳಾಚಾರಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಆಕ್ರಮಣ ಕಲ್ನಾ. ಹೇಂ ಕಾಳಿಕಾ ದೇವಿಲೆ ಜಾಗ್ರತ ಶಕ್ತಿಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ಆಸಾ.

ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ)

ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲಾಚಾನ ಸುಟುನ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂತ ಆನಿ ಏಕ ವರ್ಗ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆಸ್ಸಾಚ. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ ಜನ್ಮ ದಿಲಾಲೆ ವರ್ಗಾಂತ ಹೆಣಿ ಏಕ

ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಋಗ್ವೇದ ಕಾಲಾಕ ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲಾಚಾನ ಕಾಶ್ಮೀರ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜ ಆನಿ ಬಿಹಾರಾಚೆ ತ್ರಿಹೋತ್ರಪುರ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಸುಟುನ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ವೆಗ್ಳೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗ ಆಸಾ. ಹಾಂಗಾ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ ಜನ್ಮ ದೀವ್ನ ಅಂತಿಮ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಂತ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾ ಲೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಮಾತ್ರ ಉಲ್ಲೇಖ ಕೆಲಾ.

ಋಗ್ವೇದ ಕಾಲಾಚಾನಿ ಸರಸ್ವತಿ (ಆಲ್ಕೆ ಪಂಜಾಬ ಹರಿಯಾಣ) ನ್ಹಯಿ ತೀರಾಚಾರಿ ಯಜ್ಞ - ಯಾಗ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಹೇ ಲೋಕಾಕ ಆದಿ ಕಾಲಾಚಾನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈತಾಲೆ. ಋಗ್ವೇದಾಂತ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿ ಪೂಜ್ಯ ಆನಿ ಪವಿತ್ರ ಆಸಾ ತೆಗಿಲೆ ಆರಾಧಕ ಲೋಕಾಕ ಸಾರಸ್ವತ ಮ್ಹಣ್ ಉಲ್ಲೇಕ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಮಂತ್ರ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

"ಆ ಭಾರತೀ ಭಾರತೀಭಿಃ ಸಜೋಷಾ ಇಳಾದೇವೈರ್ಮನುಷ್ಯೇಭಿರಗ್ನಿಃ ।

ಸರಸ್ವತೀ ಸಾರಸ್ವತೇ ಭಿರರ್ವಾಕ್ ತಿಸ್ರೋದೇವೀರ್ಬರ್ಹಿರೇವಂ ಸದಂತು ॥

(ಅರ್ಥ: ಭಾರತಿ ದೇವಿ, ಭಾರತಿ ನಾವಾಚೆ ಭಂಯ್ನಿ, ದೇವಗಣ ಭೂದೇವಿ ಸಹಿತ ತಶ್ಶಿಚಿ ಮನುಷ್ಯಲೋಕ ಸಹಿತ ಅಗ್ನಿದೇವ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಮ್ಹಳ್ಳಾಲೆ ಭಕ್ತ ಸಮುದಾಯ ಸಹಿತ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿ ಹೇಂ ಯಜ್ಞಶಾಲೇಂತ ಏವ್ನ ದರ್ಭಾಸನಾಚಾರಿ ಆಸೀನ ಜಾವೊ).

ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿ ತೀರಾವಾವರಿ ಆರ್ಯಋಷಿ ಲೋಕ ಸರಸ್ವತಿ ನಾವಾಚೆ ಯಜ್ಞ ಕರ್ತಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಾಂತ ಉಲ್ಲೇಖ ಆಸಾ. ಐತರೇಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗ್ರಂಥಾಂತ ಏಕ ಉಕ್ತಿ "ಋಷಯೋ ವೈ ಸರಸ್ವತ್ಯಾಂ ಸತ್ರಮಾಸತ" 112 - 1911 ಅಶ್ವಲಾಯನ ಶ್ರೌತಸೂತ್ರಾಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಯಜ್ಞ ಕರ್ತಾಲೆ ಆರ್ಯನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಕ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈತಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಆಸಾ. ಕಾತ್ಯಾಯನ ಶ್ರೌತಸೂತ್ರಾಂತ, "ಯಾತ್ಸತ್ರಾಣಿ ಸಾರಸ್ವತಾನಿ" ಮ್ಹಳಾರ್ ಸಂಚಾರ ಕರ್ತೋ ಕರ್ತೋ ಕರ್ಚೆ ಯಜ್ಞ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಲಾ. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚಾನಿ ಉಜ್ಜೈನಿವರಾಕ ದೀರ್ಘಕಾಲಾವರಾಕ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಏಕ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ ಜನ್ಮ ದೀವ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ನರ್ಮದಾ ತಪತಿ ನ್ಹಯಿ ದಾಂಟೂನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಸಮುದ್ರ ತೀರ ಪಾರ ಕರ್ನ ಅಂತಿಮ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಶಾಂತ ಸುಂದರ ಗೋವಾಂತ ಸ್ಥಿರ ಜಾವ್ನ ವಸತಿ ಕೆಲೆ. ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾಚೆ ಮಹತ್ವ ಘಟಿಲೆ ಕಾರಣ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿಭಿನ್ನ ಧಂದೊ ಆನಿ ತೆನ್ನಾ ರಾಜಾ ಲೋಕಾಲೆ ಆಸ್ಥಾನಾಂತ ಸಾನ್ ಆನಿ ಹೋಡ್ ಪದಾಂತ ಸೇವ ಕರ್ತೊ ಸಮಾಜಾಂತ ಖೂಬ ಗೌರವ ಆನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಚಾರಿ ಜೀವನ ಕರೂ ಲಾಗ್ಲೆ. ಕ್ರಮೇಣ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೆಗ್ಳೆ ಜಾತಿ ಮ್ಹಣ್ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಯ್ಲೆ.

ಸುಮಾರ ಜಾವ್ನ ಸಾತವೇಂ (7th) ಶತಮಾನಾಚೆ ಗೋವಾಚೆ ಕೈವಲ್ಯಪುರಾಂತ (ಕವಳೆ) ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಮಠ ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ. ಭಗವತ್ಪಾದ ಶ್ರೀ ಗೌಡಪಾದಾಚಾರ್ಯಾನಿ ಹೇಂ ಮಠ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕೆಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾಚೆ. ಆಜ್‌ವರಾಕ ಹೇಂ ಮಠಾಚೆ ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರ ಚಲ್ನ ಆಯ್ಲಾ. ಪಂದ್ರಹಂವಾ (15th) ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೋಚಿನಾಂತ ಕಾಶಿಮಠ, ಕರ್ನಾಟಕ ಗೋವಾ ಸೀಮಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಗೋಕರ್ಣ ಪರ್ತಗಾಳಿ ಮಠ, ಉ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಚೆ ಭಟ್ಕಳ ಲಾಗಿ ಶಿರಾಲಿ ಗಾಂವಾಂತ ಚಿತ್ರಾಪುರ ಮಠ, ಕುಂಭಕೋಣಾಂತ ಏಕ ಮಠ ಅಶಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ವಿಭಿನ್ನ ಮಠ ಚೆಲ್ನ ಆಯ್ಲಾಚಿ. ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗೋವಾಂತ ವಾಸ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ನಂತರ ಶ್ರೀ ಭಗವತ್ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಆನಿ ದ್ವೈತ ಮತ ಸ್ಥಾಪಕ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಹೆಣ್ಗೆಲೆ ಪ್ರಭಾವಾನ ಸ್ಮಾರ್ತ ಸಾರಸ್ವತ ಆನಿ ವೈಷ್ಣವ ಸಾರಸ್ವತ ಮ್ಹಣ್ ಅದ್ವೈತ ಆನಿ ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಚೆ ಅನುಕರಣ ಕರ್ತಾಚಿ. ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಕ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮ್ಹಣ್ ಭೀ ಆಪೈತಾಚಿ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಮೂಲ ಪ್ರವರ್ತಕ - ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸುಮಾರ ಜಾವ್ನ 7 - 8 ಶತಮಾನಾಂತ ಗೋವಾ ಏವ್ನ ವಸತಿ ಕೆಲೆ. ಆಪ್ಣಾಲೆ ಶಾಂತ ಸೌಜನ್ಯಶೀಲ ಸ್ವಭಾವಾನ ಸ್ಥಾನೀಯ ಲೋಕಾಲೆ ಸಂಗತ ಮ್ಹೇಳ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಕರೂ ಲಾಗ್ಲೆ. ತೇ ಕಾಲಾಕ ಗೋವಾಂತ ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿ ಪ್ರಚಾರ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಥೋಡೆ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಜೈನ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಾಚೆ ಸನ್ಯಾಸಿ ಲೋಕಾನ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಭೀ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ. ಅಶೀ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೀಚೆ ನಿಕಟ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಮೇಣ ಜಾವ್ನ ಸ್ಥಾನೀಯ ಲೋಕಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವು ಲಾಗ್ಲಿ. ಗೋವಾಚೆ ಕೊಂಕಣ ತೀರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಕುಣಬಿ, ಖಾರ್ವಿ, ಬೆಸ್ತ (ಹೇಂ ದ್ರಾವಿಡ ಲೋಕ) ಲೋಕಾಲಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷ್ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರಕ ಆಯ್ಲಿ. ಸುಮಾರ ಜಾವ್ನ ದಸಂವಿ (10th) ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಗೋವಾಚೇನ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚಾನ ಕೇರಳ ಪಾಸೂನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಯ್ಲಿ. ಗೋವಾಂತ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಲೋಕ ಸಾರಸ್ವತ ಆನಿ ದೈವಜ್ಞ ವ್ಯಾಪಾರ - ಧಂಧೋ ಕರ್ತೊ ಕರ್ನಾಟಕ ಕರಾವಳಿಚಾನ ಕೇರಳ ಪಾಸೂನ 10 ಶತಮಾನಾಕ ವ್ಹಾಡ್ತೊ ಗೆಲೆ.

ಅರಬ್ ದೇಶಾಚಾನ ಭಟ್ಕಳ ಏವ್ನ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ನವಾಯತ ಮುಸ್ಲಿಂ ಆನಿ ಆಫ್ರಿಕಾಚಾನ ಕಾರವಾರ ಏವ್ನ ನಂತರ ಯಲ್ಲಾಪುರಚೆ ರಾನ್ನಾಂತ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ 'ಸಿದ್ಧಿ' ಮ್ಹಳಾಲೆ ಆಫ್ರಿಕನ ಮೂಲಾಚೆ ಲೋಕ ಭೀ ಕೊಂಕಣಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಯೋಗ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಅಶಿ ಗೋವಾಚಾನ ಉತ್ತರಾಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ರತ್ನಾಗಿರಿ ಥಾಣಾ ಜಿಲ್ಲೆವರಾಕ ದಕ್ಷಿಣಾಂತ ಕಾರವಾರ, ಮಂಗಳೂರಚಾನ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೋಚಿನವರಾಕ ಸಮಗ್ರ ಜಾತಿ ಧರ್ಮಾಚೆ ಲೋಕಾಲೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಸದೃಢ ಭಾಷಿ ಜಾಲಿ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1510 ಉಪರಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲಿ ಆಕ್ರಮಣ ಗೋವಾಚಾರಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಹೇಂ ಆಕ್ರಮಣ ಕಾಲಾಕ ಮತಾಂತರಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ರೋಮನ್ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೋಕಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಆಪ್ಣಾಲಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರ್ನ ಮಿಶನರಿ ಪಾದ್ರಿ ಲೋಕಾನ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಖೂಬ ಸೇವಾ ಕೆಲಿ. ಅಶಿ ಆಜಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಾಚೆ ಸಗ್ಳೇ ವಿಭಿನ್ನ ಜಾತ - ಮತ - ಧರ್ಮಾಚೆ ಲೋಕಾಲಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಭಾವೈಕ್ಯತಾಚೆ ಮಹಾನ್ ಸಂದೇಶ ಘೇವ್ನ ಶೋಭ್ತೊ ಆಸ್ತಾ.

ಋಗ್ವೇದಾಂತ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಂಯಿಲೆ ಸ್ತುತಿ

1. ಪಾವಕಾ ನಃ ಸರಸ್ವತಿ ವಾಜೇಭಿರ್ವಾಜಿನೀ ವತೀ ।
ಯಜ್ಞಂ ವಷ್ಟು ಧಿಯಾವಸುಃ ॥ 10 ॥

ಚೋದಯಿತ್ರೀ ಸುನೃತಾನಾಂ ಚೇತಂತಿ ಸುಮತೀನಾಮ್ ।
ಯಜ್ಞಂ ದಧೇ ಸರಸ್ವತಿ ॥ 11 ॥

ಮಹೋಲರ್ಣಃ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರ ಚೇತಯತಿ ಕೇತುನಾ ।
ಧಿಯೋ ವಿಶ್ವಾ ವಿರಾಜತಿ ॥ 12 ॥

ಮಧುಚ್ಛಂದಸ ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ 1-3-10-12

(ಅರ್ಥ: 10 ಆಮ್ಕಾ ಪರಿಶುದ್ಧ ಕರ್ನ ಅನ್ನ ಆನಿ ಐಶ್ವರ್ಯ ದೀವ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕರ್ತಾಲಿ ಸರಸ್ವತಿ ಆವಯಿ ಆಮ್ಗಿಲೆ ಯಜ್ಞಾಚೆ ಹವಿಸ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರೊ).

11. ಸತ್ಕಾಚೆ ಮಾರ್ಗಾನಿ ಚಲ್ತಾಲೆ, ಪರಿಶುದ್ಧ ಮನಾಚಾಲೆ ಯಜ್ಞ, ಸರಸ್ವತಿ ಆವಯಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ಕರ್ತಾ.

12. ಆಪ್ಣಾಲೆ ಹೊಳ್ಳೆ ಪ್ರವಾಹಾನಿ ಮಹಾನ್ ನ್ಹಂಯಿ ಜಾವ್ನ ಸರಸ್ವತಿ ಆವಯಿ ಸಗ್ಳೇ ಲೋಕಾಕ್ ಜ್ಞಾನದಾನ ಕರ್ತಾ.

2. ಭಾರತೀಳೆ ಸರಸ್ವತಿ ಯಾ ವಃ ಸರ್ವಾ ಉಪಬ್ರುವೆ ।
ತಾ ನಶ್ಚಾದಯತ ಶ್ರೀಯೆ ॥

ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿ 1 - 188 - 8

(ಅರ್ಥ: ಓ! ಭಾರತಿ, ಭೂಮಾತೆ ಆನಿ ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿ ಹಾಂವ್ ಪ್ರಾರ್ಥನ ಕರ್ತಾ, ಆಮ್ಕಾ ಸಗ್ಳೇ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಪ್ರದಾನ ಕರಿ).

3. ಸರಸ್ವತಿ ತ್ವಮಸ್ಮಾ ಅವಿದಢಿ ಮರುತ್ವತೀ ದೃಷತಿ ಜೇಷಿ ಶತ್ರೂನ್ ।
ತ್ವಂ ಚಿಚ್ಛರ್ಧಂತ ತವಿಷೀಯ ಮಾಣಮಿಂದ್ರೋ ಹಂತಿ ವೃಷಭಂ ಶಂಡಿಕಾನಾಮ್ ॥

ಹೃತ್ಸಮದ ಶೌನಕಃ 2 - 30 - 8

(ಅರ್ಥ: ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿ ಆಮ್ಗಿಲೆ ರಕ್ಷಣ ಕರ, ಮರುತಾಕಣೆ ಸಹಕಾರ ಕರ್ನ ಆಮ್ಗಿಲೆ ಶತ್ರು ಲೋಕಾಲೆ ನಾಶಕರ, ಇಂದ್ರದೇವಾಲೆ ಶಕ್ತಿ ವೃದ್ಧಿ ಕರ).

4. ಆ ನಃ ಪೂಷಾ ಪವಮಾನಃ ಸುರಾತಯೋ ಮಿತ್ರೋ ಗಚ್ಛಂತು ವರುಣಾಃ ಸಜೋಷಸಃ ।
ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ಮರುತೋ ವಾಯುರಶ್ವಿನಾ ತ್ವಷ್ಟಾ, ಸವಿತಾ, ಸುಯಮಾ, ಸರಸ್ವತಿ 11

ವಸುಭಾರದ್ವಾಜ - 9 - 89 - 4

(ಅರ್ಥ: ವರುಣ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ಮರುತ, ವಾಯು, ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರ, ತ್ವಷ್ಟಾ, ಸವಿತಾ ಆನಿ ಸರಸ್ವತಿ ಸಗ್ಳೇ ದೇವಗಣ ಏವ್ನ ಆಮ್ಕಾ ಸಮಸ್ತ ಸುಖ ಐಶ್ವರ್ಯ ಪ್ರದಾನ ಕರೊ).

5. ಆ ನೋ ಯಜ್ಞಂ ಭಾರತಿ ತೂಯ ಮೇಖಿಲಾ ಮನುಷ್ಯದಿಹ ಚೇತಯಂತಿ ।
ತಿಸ್ರೋ ದೇವಿರ್ಬಹಿರಿದಂ ಸ್ಯೋನಂ ಸರಸ್ವತಿ ಸ್ವಪಸಃ ಸದಂತು ॥

ಜಮದಗ್ನಿ ಭಾರ್ಗವ 10 - 110 - 8

(ಅರ್ಥ: ಭೂದೇವಿ, ಭಾರತಿ, ಆನಿ ಸರಸ್ವತಿ ಹ್ಯೋ ತೀನ್ ದೇವಿ ಯಜ್ಞಕಾರ್ಯಕ ಚಾಲನ ದಿತ್ತಾಚಿ. ಹ್ಯೋ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯೀಚೆ ತೀರಾಂತ ಯಜ್ಞಾಚೆ ದರ್ಭಾಸಾನಾಚಾರಿ ಬಸುನ ಪ್ರಾರ್ಥನ ಕರ್ಕಾ).

6. ತ್ವಂ ದೇವಿ ಸರಸ್ವತ್ಯವಾ ವಾಜೇಷು ವಾಜಿನಿ ।
ರದಾ ಪೂಷೇವ ನಃ ಸನಿಮ್ ॥

(ಅರ್ಥ: ದೈವಾಂಶ ಸಂಭೂತ ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿ ಆಮ್ಕಾ ಸಮೃದ್ಧ ಅನ್ನ ದೀವ್ನ, ಸಂಕಟ ಕಾಲಾಂತ ರಕ್ಷಣ ಕರ್ನ ಆಮ್ಕಾ ಸಮಸ್ತ ಸುಖ ಪ್ರದಾನ ಕರ್ತಾ).

ಅಶಿ ಋಗ್ವೇದಾಂತ, ಅನ್ಯ ತೀನ ವೇದ, ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥಾಂತ್, ಮನುಸ್ಮೃತಿ, ಮಹಾಭಾರತಾಂತ ಪವಿತ್ರ ದೈವಾಂಶ ಸಂಭೂತ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿಲೆ ಖೂಬ ವರ್ಣನ ಆನಿ ಸ್ತುತಿ ಕೆಲಾ. ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾಲೆ ಪೂರ್ವಜಾನಿ ಹ್ಯೋ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯೀಚೆ ದೀಡಾರಿ ಬಸುನ ಯಜ್ಞ ಯಾಗ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ, ದೇವಾಲೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೇನ ಕೆಲಾಲೆ ಆಮಿ ಸದಾಕಾಲ ಸ್ಮರಣ ಕರ್ಕ, ಕೆನ್ನಾ ವ್ಹಿಸರ್ನಾಯಿ.

ಕೊಂಕಣಿ ಶಬ್ದಾಚೆ ಮೂಲ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಲಿಪಿ

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಥಾಣೆ ಆನಿ ರತ್ನಾಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲ್ಯೇಚಾನ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಮಂಗಳೂರವರಾಕ ಸಮುದ್ರ ತೀರಾಚೆ ರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಕ ದೋನ್ ಹಜಾರ ವರ್ಷ ಪೂರ್ವಾಚಾನಿ 'ಕೊಂಕಣ' ನಾವಾನಿ ಆಪ್ಪೈಚೆ ರೂಢಿ ಆಸಾ. ಕನ್ನಡ ಾಷಿನ ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿ "ಕೊಂಕಣ ನಾಡು" "ಕೊಂಕಣ ತೀರ" ಅಶ್ಶಿ ಆಪ್ಪೈತಾಚಿ. ಕ್ರಿ. ಶ. ಆರಂಭಚಾನಿ ಪ್ರಚಾರ ಅಶ್ಶಿಲೆ "ಕೊಂಕಣ" ಶಬ್ದಾಚೆ ಕಾರಣ ತೇ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಆಯ್ಯಿಲೆ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂಚೆ ಪ್ರಾಕೃತ ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಷೇಕ "ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ" ಮ್ಹಣಾಲೆ ನಾವ ರೂಢಿ ಆಯ್ಲೆ. ಅಶ್ಶಿ 'ಕೊಂಕಣಿ' ಶಬ್ದ ಮೂಲಾಚಾನಿ ್ರಾವಿಡ ಮೂಲಾಚೆ "ಕೊಂಕಣ" ಶಬ್ದಾಚಾನ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಶಬ್ದ ಆಸಾ.

ದುಸ್ರೇ ತಿಸ್ರೇ ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಚೆ ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳ ಭಾಷೀಚೆ "ಶಿಲಪ್ಪದಿಕಾರಂ" ಕಾವ್ಯಾಂತ 'ಕೊಂಕಣರ್" ಮ್ಹಣ್ ಕೊಂಕಣಾಚೆ ಲೋಕಾಕ ಪ್ರಯೋಗ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಆಸಾ. ಚೌಥೆ (4th) ಶತಮಾನಾಚೆ ಮಹಾನ್ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ವಿದ್ವಾನ ವರಾಹಮಿಹಿರಾಲೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಚನ "ಬೃಹತ್ ಸಂಹಿತೇಂತ್" "ಕಂಕಟ ಟಂಕಣ ಬನವಾಸಿ ಶಿವಿಕಪಣಿಕಾರ ಕೊಂಕಣಾಭೀರಾ". ಮ್ಹಣ್ ಬನವಾಸಿ ಆನಿ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಕೆಲ್ಲಾ. ಕ್ರಿ. ಶ. 640 ಕಾಲಾಕ ಭಾರತಾಕ ಸಂದರ್ಶನ ದಿಲ್ಲಾಲೊ ಚೀನಿ ಯಾತ್ರಿಕ ಹು-ಯೆನ್-ತ್ಸಾಂಗ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಯಾತ್ರಾಕಥಾನಾಂತ "ಕೊಂಕಿನ - ಪುಲೊ" ಮ್ಹಣ್ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಉಲ್ಲೇಖ ಕೆಲ್ಲಾ ಮ್ಹಣ್ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಆನಿ ವಿದ್ವಾನ ಲೊಕಾಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಸಾ.

ಮಹಾನ್ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ವಂಶಾಚೆ ರಾಜ ಪುಲಿಕೇಶಿ II (ಕ್ರಿ. ಶ. 609 642) ಲೆ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿ ರವಿಕೀರ್ತಿನ ಐಹೊಳೆ ಶಿಲಾಶಾಸನಾಂತ ಏಕ ವಾಕ್ಯ ಅಶಿ ಬರೈಲಾ "....... ಕೊಂಕಣೇಷು, ಯದಾದಿಷ್ಟ, ಸಮೃದ್ಧಮಃ (ಅರ್ಥಃ ಪುಲಿಕೇಶಿ ಲೆ ಯುದ್ದ ಪರಾಕ್ರಮಾಚೆ ವರ್ಣನ ಕರ್ತೊ ಪುಲಿಕೇಶಿ II ಮೌರ್ಯ ವಂಶಾಚೆ ರಾಜಾಕ ಯುದ್ಧಾಂತ ಜಿತ್ಲೊ. ಮ್ಹಣ್ ಆಸ್ಸಾ). ಪುಲಿಕೇಶಿ ಲೆ ಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಮೌರ್ಯಾಲೆ ವಂಶಾಚೆ ರಾಜ ಕೋಣ್‌ತರ ಶಾಸನ ಕರ್ತಶಿಲೆ ಉರಾತ್, (ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ, ಡಾ|| ಹೆಚ್. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರ ಸ್ವಾಮಿ, ಪುಟ ಸಂ 96).

ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣಾಚೆ , ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಖಂಡಾಂತ್ ವಿಷ್ಣುಲೆ ಅವತಾರ ಪರಶುರಾಮಾನಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರ ಕರಾವಳಿಂತ ಸಪ್ತಕೊಂಕಣ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲೆ ಮ್ಹಣ್ ವರ್ಣನ ಆಸಾ -

"ಕರಾಟಂ ಚ ವಿರಾಟಂ ಚ ಮರಾಠಂ ಕೊಂಕಣಂ ತಥಾ
ಹವ್ಯಿಗಂ ತಾಳವಂಚೈವ ಕೇರಳಂ ಚೇತಿ ಸಪ್ತಕಂ"

ಹಂಗಾ ಎವ್ವೆ ಹವಿಗ ಉ.ಕ. ಆನಿ ದ.ಕ. ಪ್ರದೇಶ ಮ್ಹಣ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರಚೆಲೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಚೆ ಪ್ರಕಟಣ "ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಂಪರೆ" (ಭಾಗ - I) ಪುಟ 114 ಂತ ವರ್ಣಿತ ಕೆಲಾ.

10 ಶತಮಾನಾಚಾನಿ 13 ಶತಮಾನಾವರಾಕ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಗೋವಾಚೆ ಕದಂಬ ವಂಶಾಚೆ ರಾಜ ಗುವಲದೇವ (ಕ್ರಿ. ಶ. 1078) ರಾಜಾಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವಾಕ ಕೊಂಕಣ - 900 ಪ್ರಾಂತ ಮ್ಹಣಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಕ್ರಿ. ಶ.

1103 ಚೆ ಮುಕ್ಕಲ್ ಶಾಸನಾಂತ ಬರ್ರೈಲಾ. ಹೇ ಸಗ್ಳೆ ಆಧಾರಾನ ಕ್ರಿ. ಶ. ಆರಂಭಕಾಲಾಕ ಪಶ್ಚಿಮಾಚೆ ಕರಾವಳಿ ತೀರಾಕ ಕೊಂಕಣ ಮ್ಹಳಾಲೆ ನಾವ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ವಿಚಾರ ಸದೃಢ ಜಾತ್ತಾ. ಜಾಲಾರ "ಕೊಂಕಣ" ಪದಾಚೆ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಮೂಲ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಕಠಿನ ಆಸಾ. ವಿಭಿನ್ನ ವಿದ್ವಾನ ಲೋಕಾಲೆ ಮತ ವಿಭಿನ್ನ ಆಸಾ.

ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣಭಟ್ ಕನ್ನಡಾಚೆ ಕೊಂಕಣ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಲೇಖನಾಂತ ಸಾಂಗ್ತಾ "ಕೋಂಕ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಾಚಾನಿ ಕೊಂಕಣ ಶಬ್ದಾಚೆ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾ. ಕೋಂಕ ಮ್ಹಳಾರ್ ಗುಡ್ಡೊ - ಬ್ಯಾಣಾನಿ ಭರಿಲೆ ಪ್ರದೇಶ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾ. ಡಾ|| ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ ಅಪ್ಣಾಲೆ "ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ" ಕೊಂಕಣಿ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೇಚೆ "ಕುಂಕಣಾ" (ಕುಂ - ಭುಂಯ, ಕಣ - ಧೂಳು) ಪದಾಚಾನಿ ಕೊಂಕಣ ಪದಾಚೆ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾ. ಥೊಡೆ ವಿದ್ವಾನ ಲೋಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ರಾಜಾ ಲೋಕಾಲೆ ನಾವಾನ ಕೊಂಕಣ ಪದ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಯ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಗಂಗ ರಾಜವಂಶ ಸ್ಥಾಪಕ ದಡಿಗ ರಾಜಾಕ (4 ಶತಮಾನ) ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮ ಕೊಂಕೋಣಿವರ್ಮ ನಾವ ಆಶ್ಶಿಲೆ, ತೇ ನಾವಾನಿ ಕೊಂಕಣ ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ಆಯ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ. ತಶೀಚಿ ಕದಂಬ ವಂಶಾಚೆ ಪರಾಕ್ರಮಿ ರಾಜ ಮಯೂರ ವರ್ಮಾಲೆ (ಕ್ರಿ. ಶ. 345 360) ಪೂತ ಕೊಂಗವರ್ಮನಾನಿ (ಕ್ರಿ. ಶ. 360 386) ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶ ಜೈತ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕಾರಣಾನಿ ಕೊಂಕಣ ಮ್ಹಣ ನಾವ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲೆ ಅಶಿ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ.

ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನಾಚಾರಿ 'ಕೊಂಕಣ' ಶಬ್ದ ಮೂಲಾಚಾನಿ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲಾಚೆ ಶಬ್ದ ಆಸಾ. ದೋನ್ ಹಜಾರ್ ವರ್ಷ ಪೂರ್ವ ಹೇಂ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗಾಚಾರಿ ಉರ್ನ, ಉತ್ತರಾಚೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೇಂ ಕೊಂಕಣಾಂತ ವಸತಿ ಕರ್ನ ತೆಣ್ಗಲೆ ಪ್ರಾಕೃತ ಅಪಭ್ರಂಶ ಭಾಷಿ ಹೇಂ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವ್ನ ತಿಕ್ಕಾ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ನಾವ ಪಡ್ಲೆ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಲಿಪಿ

ಆಜ್‌ವರಾಕ ಖೂಬ ಲೋಕ ಕೊಂಕಣಿ ಲಿಪಿ ನಾಶಿಲೆ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕ್ತಾಚಿ. ಹೇಂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಚೂಕ ಆಸಾ, ಸಂಸ್ಕೃತಾಚಾನಿ ವಿಕಾಸ ಪಥಾಚಾರಿ ಪ್ರಾಕೃತ - ಅಪಭ್ರಂಶ ಮಾರ್ಗಾನಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಜನ್ಮ ಘೇತಿಲಿ ಹೀಂ ಭಾಷಿಕ ಸಗ್ಳೆ ಅನ್ಯ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷೀವರಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಹೆಜಿ ಲಿಪಿ ಆಸಾ. 11 ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಹೇಂ ಲಿಪೀಂತ ಖೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಶಿಲಾಶಾಸನ, ತಾಮ್ರಶಾಸನ ಆನಿ ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಗ್ರಂಥ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅಸಾಚಿ. ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಾಂತ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ (11ನೇ ಶತಮಾನ) ವಿಗ್ರಹಾಚೆ ಪಾದಾತಲಾಂತ "ಚಾವುಂಡರಾಜೇ ಕರವಿಯಲೆಮ್" ಮ್ಹಳಾಲೆ ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ವಾಕ್ಯ ಜಾವ್ನ ಹೇಂ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಪ್ರಥಮ ಶಾಸನ ಆಸಾ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1299 ಕಾಲಾಚೆ ದೇವಗಿರಿ ರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಂತ ರಚಿತ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ತಾಂಬೆಶಾಸನ ಪತ್ರ ಗೋವಾಚೆ ಪೋಂಡಾ ಶಹರಾಚೆ ನಿಕಟ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲಾ. (ಹೆಜೆ ವಿವರಣ ಮುಖಾವಯ್ಲೆ ಅಧ್ಯಾಯಾಂತ ಕೆಲಾ) ಗೋವಾಚೆ ಬಾಂದಿವಾಡ ಗಾಂವಾಚೆ ನಾಗನಾಥ ದೇವಳಾಂತ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಬರ್ರೈಲಾಲೆ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಆಸಾ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1510 ಚೆ ಫುಡೆ ಗೋವಾಚಾರಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಪೂರ್ವ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿನ ಬರ್ರೈಲಾಲೆ ಭಜನ ಗೀತ, ದೇವಾಲೆ ಸ್ತುತಿ ಪದ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತಾಚಿ ಕಾಣಿಯೋ ಖೂಬ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಆಶ್ಶಿಲೆ, ಧರ್ಮಾಂಧ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಲೋಕಾನಿ ತೇ ಸಗ್ಳೆ ರಾಸೂನ ಘಾತ್ಲೆ. 16 ವಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯೆ ಕೃಷ್ಣದಾಸ ಶರ್ಮಾಲೆ, "ಅಶ್ವಮೇಧ ರಘುನಾಥಾಚ್ಯಾ ವಂಶಾಚೆ ಕಥಾ" ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ರಚನ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ. ಜಾಲಾರ್ ಆಜ್ ಹೆಜಾ ಮೂಲಪ್ರತಿ

ಪ್ರಾಪ್ತ ನಾ, ಪಣ ರೋಮನ ಲಿಪಿಂತ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಪ್ರತಿ ಪೋರ್ಚುಗಲಾಚೆ ಬ್ರಾಗಾ ಶಹರಾಂತ ಗ್ರಂಥಾಲಯಾಂತ ಸುರಕ್ಷಿತ ಆಸಾ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1675 ಸಮಯಾಕ ಕೇರಳಾಚೆ ತೀನ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೈದ್ಯ ಲೋಕಾನಿ ಡಚ್ ನೌಕಾಧಿಕಾರಿ ಹೆನ್ರಿಕ್ ವ್ಯಾನ್ ರೀಡ್ ಮ್ಹಳಾಲೇಕ ಕೇರಳಾಂತ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಗ್ಳೆ ವನೌಷಧಿ ಸಸ್ಯಾಚೆ ವಿವರಣ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಬರೋವ್ನ ದಿಲ್ಲಾಲೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತ ಆಸಾ. ಹೇಂ ಸಗ್ಳೇ ಆಧಾರಾನ್ ಕೊಂಕಣ ಭಾಷಿ ಫುಡೆ ಕಾಲಾಂತ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ್ ಲಿಖಿತ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸ್ಥಿರ ಜಾತಾ.

ಕೆನರಾ ಪದ (Kanara) ಆನಿ ಬಹುಲಿಪಿ ಪ್ರಯೋಗ :

ಆಜ್‌ವರಾಕ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (ಕಾರವಾರ) ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ (ಮಂಗಳೂರ) ಜಿಲ್ಲೆಕ ಕ್ರಮಜಾವ್ನ ನಾರ್ಥ ಕೆನರಾ (North - Kanara), ಸೌಥ ಕೆನರಾ (South - Kanara) ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಪೈತಾಚಿ. ಹೇಂ ಕೆನರಾ ಶಬ್ದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಲೋಕಾಲೆ ಶಾಸನ ಕಾಲಾಂತ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಚಾಲ್ತಿರಿ ಆಯಿಲೆ ಆಸಾ. ಹೆಜೆ ಪೂರ್ವ ಇತಿಹಾಸ ರೋಚಕ ಆಸಾ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಪರಾಕ್ರಮಿ ರಾಜ ದುಸ್ರೇ ಪುಲಿಕೇಶಿಲೆ ಕಾಲಾಚಾನಿ (6 ಶತಮಾನ) ಅರಬ್ ದೇಶಾಚೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲೋಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಕರಾವಳಿಂತ ಮಸಾಲೆ ಸಾಮಾನಾಚೆ ಖರೀದಿ ಕಾತಾರ ಎತ್ತಶಿಲೆ. ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚೆ ಶೆಣ್ವೆ (ಶೆಣೈ) ಲೋಕಾಕಣೆ ಖೂಬ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧ ಆಶಿಲೆ. ಅರಬ್ಬಿ ಭಾಷೇಂತ್ ಸಮುದ್ರಾಚೆ ಕರಾವಳಿ ತೀರಾಕ "ಕಿನಾರಾ" ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಪೈತಾಚ. ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ದೇಶಾನ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರ ತೀರಾಚೆ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಅರಬ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲೋಕ ಹೇಂ ಸಮುದ್ರ ತೀರಾಕ 'ಕಿನಾರಾ' ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಪೈತಾಲೆ. ಕ್ರಮೇಣ 15 ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಯುರೋಪ ದೇಶಾಚಾನ ಆಯಿಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್, ಡಚ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲೋಕಾನಿ 'ಕಿನಾರಾ' ಪದ ಅಪಭ್ರಂಶ ಕರ್ನ 'ಕೆನರಾ' ಮ್ಹಣ್ ಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಕೆಲೆ. ಥಂಚಾನ ಕೊಂಕಣ ತೀರಾಕ ಕೆನರಾ ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಯ್ಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1579 ಸಮಯಾಕ ಗೋವಾಂತ ಆಯಿಲೊ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ರೈಸ್ತಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ ಸಂಥ್ ಥಾಮಸ್ ಸ್ಟೀವನ್ಸಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ನ "Arte D Lingoa Canarim" ನಾವಾನ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ 'ಕ್ಯಾನರಿಮ್' ಪದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಕೆಲ್ಲೆ. ಹೇಂಚಿ ಲೇಖಕಾನಿ ಆನಿ ಏಕ ಗ್ರಂಥ - "Doutrina Christam em lingoa brahmana Canarim", (ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಕೆನರಿಂ (ಕೊಂಕಣಿ) ಭಾಷಿಂತ ಕ್ರೈಸ್ತ ತತ್ವ) ಮ್ಹಣ್ ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಕೆಲೆ. ಅಶಿ ಕೊಂಕಣ ತೀರಾಕ ಕೆನರಾ ಪದ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಕೆನರಿಂ ಪದಾಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲೆ. ಮುಕಾರ್ ಇಂಗ್ಲೀಷಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಪ್ರಭುತ್ವಾಕ ಮ್ಹೆಳಿಲೆ ನಂತರ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೇಕ ನಾರ್ಥ್ ಕೆನರಾ (North - Kanara) ಆನಿ ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೇಕ ಸೌಥ್ ಕೆನರಾ (South Kanara) ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಪೈಚಾಕ ಲಾಗ್ಲೆ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಂತ ಬಹುಲಿಪಿಚೆ ಪ್ರಯೋಗ

ಕ್ರಿ. ಶ. 1560 ಚಾನಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 1800 ವರಾಕ ಗೋವಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ನಿರಂತರ ಧರ್ಮಾಂಧ ಕ್ರೌರ್ಯಾಚೆ ಪರಿಣಾಮು ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸಮಸ್ತ ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಾಶ ಜಾವ್ನ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಉಲವ್ನೆ ಅಪರಾಧ ಮ್ಹಣ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಸರಕಾರಚಾನಿ ಘೋಷಣ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪರಿಣಾಮು ಕೊಂಕಣಿ

ಭಾಷಿಚಾರಿ ಮಾರಕ ಆಘಾತ ಜಾಲ್ಲೊ. ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಾವ್ನ ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಜಾಲಿ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಸ್ಥಿತಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಜೀವಂತ ಉರ್ಲಿ ಮ್ಹಳಾರಿ ತೇಜಿ ಅಂತಶ್ಯಕ್ತೀಚೆ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪ ಜಾವ್ನ. ನಿರಂತರ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೀಚೆ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಯೋಗಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚಾರ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಮೂಲ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥ ಪರಿವರ್ತಿತ ಜಾಲ್ಲೊ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ ನಿಧಾನ ಜಾವ್ನ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ ಕತಾರ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರ್ನ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪದ, ಭಕ್ತಿಗೀತ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ವ್ಯಾಕರಣ, ನಿಘಂಟು ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಕರ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೆ. ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರಾಚೆ ಸ್ಥಾಪನ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ನಂತರ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾನ ಗೋವಾಂತ ರೋಮನ ಲಿಪಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಅಧಿಕೃತ ಲಿಪಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲೆ.

ಕಾರವಾರ - ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕ್ರೈಸ್ತಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕಾನಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಗೀತ, ದೇವಸ್ತುತಿ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕರ್ನ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಕ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲೆ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕಾನಿ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಚೆ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲೆ. ಹೆಜಾ ನಂತರ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕನ್ನಡ ಲಿಪೀಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕರೂ ಲಾಗ್ಲೆ. ಅಶಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಲಿಪಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲ್ಲೆ. ಭಟ್ಕಳಾಂತ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಅರಬ್ ಮೂಲಾಚೆ ನವಾಯತ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೋಕಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಅರಬ್ಬೀ ಲಿಪೀನ ಕೊಂಕಣಿ ಬರವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಮುಂಬಯಿಯಾಂತ ಶೆಣೈ ಗೊಂಯಬಾಬ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾನಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪೀಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ರಚನ 19 - 20 ಶತಮಾನಾಚೆ ಕಾಲಾಕ ಶುರು ಕೆಲ್ಲೆ.

18 ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಕೇರಳಾಂತ ಮಲಯಾಳಿ ಲಿಪೀನ ಬರವ್ಚೇಕ ಶುರು ಜಾಲ್ಲಿ. ಅಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ದೇವನಾಗರಿ, ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಿ, ರೋಮನ್ ಆನಿ ಅರಬ್ಬೀ ಪಾಂಚ್ ಲಿಪಿಂತ್ ಲಿಖಿತ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಘೇತ್ಲಿ. ಜಾಲಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲೈತಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಲೆ ಅಜ್ಞಾನವಶಾತ್ ಥೋಡೆ ಲೋಕ ಕೊಂಕಣಿ ಲಿಪಿ ನಾಶಿಲೆ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಮಜತಾಚಿ, ಹೇಂ ಚೂಕ ಆಸಾ.

ಅಧ್ಯಾಯ 4

ಗೋವಾ ಆನಿ ಆಸ ಪಾಸ ರಾಜ್ಯಾಂತ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಪ್ರಚಾರ

ಸುಮಾರ ಜಾವ್ನ ಸಾತ ಆಠವೇ ಶತಮಾನಾಂತ ಗೋವಾಕ ಆಯ್ಯಿಲೆ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ್ರಾಹ್ಮಣ ಗೋವಾಚೆ ಶಾಂತ ಆನಿ ಸುಂದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಕ ಮನ ಭಾವ್ನ ಶಾಶ್ವತ ವಸತಿ ಕೆಲೆ. ಕೃಷಿ, ಪಶುಪಾಲನ, ್ಯಾಪಾರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಧಂಧೋ ಕರ್ತೊ ಆಪ್ಣಾಲೆ ವಂಶಾನುಗತ ವೈದಿಕ ವೃತ್ತಿ ಭೀ ಚಲಾಶಿಲೋ. ಆಪ್ಣಾಲೆ ಶಾಂತ ್ನೇಹಶೀಲ ಸ್ವಭಾವಾನ ಸ್ಥಾನೀಯ ಲೋಕಾಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರ್ನ ತೆಣ್ಣಾಚಾರಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಮಧುರ ಕೊಂಕಣಿ ಾಷೆಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಘಾಲು ಲಾಗ್ಲೆ. 9 ಚಾನಿ 12 ಶತಮಾನಾವರಾಕ ದುಸ್ರೇ ಬಾರ ಕದಂಬ ರಾಜಾನಿ ಗೋವಾಂತ ್ಪಾಲೆ ಶಾಸನ ಚಲಾಶಿಲೆ. ಪ್ರಬಲ ಕದಂಬ ರಾಜಾಲೆ ಹೇಂ ಕಾಲಾಂತ ಗೋವಾಂತ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿರತೆ ಏವ್ನ ೋಕ ಸುಖಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಕನ್ನಡ ಕದಂಬ ರಾಜಾಲೆ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಭಾಷಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತೇಕಾಲಾಕ ಸಮಾಜಾಂತ ಗೌರವಪೂರ್ವಕ ಸ್ಥಾನ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರ್ನ ಘೇತಿಲೆ. ಹೆಣ್ಗಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಾಷೇಕ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮಾನ್ಯತಾ ಮ್ಹೆಳಿಲಿ. ಕದಂಬ ರಾಜ ಆನಿ ಸ್ಥಾನಿಕ ಶಾಸಕ ರಾಜ ಲೋಕಾನಿ ದೈವಜ್ಞ ಆನಿ ಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಕ ಕೃಷಿಕಾರ್ಯ ಕತಾರ ಆನಿ ದೇವುಳ ಬಾಂಧುನ ಘೇವುಕ ತಶಿ ವಸತಿ ಕರೂಕ ಜಮೀನ ೀವ್ನ ಗೌರವ ದಾಖ್ಯೆಲೆ. ಕ್ರಮೇಣ ದೈವಜ್ಞ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ 10 ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ವ್ಯಾಪಾರ ವಾಣಿಜ್ಯ ವೃತ್ತಿಂತ ಲಾಗೂನ ಗೋವಾಚಾನ ಭಾಯ್ರು ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಕರಾವಳಿ ಕಾರವಾರ -. ಮಂಗಳೂರಚಾನ ೇರಳಾಚೆ ಕೋಚಿನ ವರಾಕ ವ್ಹಾಡ್ಲೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಥಂಯಿಚ ವಸತಿ ಕರ್ನ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ ಪ್ರಚಾರ ರೂ ಲಾಗ್ಲೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟ ವ್ಹಾಡ್ತೊ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಭಿ ಕೊಂಕಣ ಕರಾವಳಿಚಾನ ಮಲಬಾರ ್ರಾಂತವರಾಕ ವ್ಹಾಡ್ಲಿ. ಥಶ್ಶಿಚಿ ಗೋವಾಚೆ ಉತ್ತರ ದಿಶಾನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ರತ್ನಾಗಿರಿ - ಥಾಣಾ ಜಿಲ್ಲೆವರಾಕ ೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲೆ. ಅಶಿ ಕೊಂಕಣ ತೀರಾಂತ 10 ಶತಮಾನ ಉಪರಾಂತ ಕ ಪ್ರಮುಖ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ವ್ಹಾಡೂ ಲಾಗ್ಲಿ.

ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಂಗಾರ, ರುಪ್ಪೆ, ಮೋತಿ, ರತ್ನ ವ್ಯಾಪಾರಾಂತ, ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂತ ಶೆಣ್ವಿ ಶೆಣ್ಯೆ) ಲೋಕ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಾಟಿಚೆ ಮಸಾಲೆ ಸಾಮಾನಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಂತ ಖೂಬ ಪೈಸೆ ಜೋಡು ಲಾಗ್ಲೆ. ಅಶಿ ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರ ಕರ್ತೊ 10 - 11 ಶತಮಾನಾಚೆ ಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕ ಗೋವಾಚಾನಿ ಾಯ್ರು ಕಾರವಾರ - ಮಂಗಳೂರು ಕೋಚಿನ ವರಾಕ ವ್ಹಾಡ್ಲೆ. 11 ಶತಮಾನಾಂತ ಕೇರಳಾಚೆ ಕಾಸರಗೋಡು ಾಲ್ಲೂಕಾಚೆ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮಾಂತು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶೆಣ್ವಿ (ಶೆಣ್ಯೆ) ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲೋಕಾನ್ ನಿರ್ಮಾಣ ೆಲ್ಲಾಲೆ ಶ್ರೀ ಅನಂತೇಶ್ವರ ದೇವಾಲೆ ದೇವುಳ ಆಜವರಾಕ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ವಶಾನ ಆಸಾ. ಹೇಂ ದೇವುಳಾಚೆ ಿರ್ಮಾಣ ಅಕ್ರಾ ಶತಮಾನಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕ ಕೇರಳಾಂತ ಪ್ರತಿಷ್ಟಿತ ನಾಗರಿಕ ಜಾವ್ನ ವಸತಿ ೆಲಾಲೆ ಮ್ಹಣೂಕ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಸಾ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1510 ಚೆ ಉಪರಾಂತ ಗೋವಾಚಾರಿ ನಿರಂತರ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ರ್ಮಾಂಧ ಕೌರ್ಯ ಅಧಿಕ ಜಾಲ್ತಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲ್ಯೆತಾಲೆ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಹಿಂದು ಲೋಕ ಹೋಡ ಪ್ರಮಾಣಾನಿ ೋವಾ ಸೋಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಆಸಪಾಸಚೆ ರಾಜ್ಯಾಂತ ವಸತಿ ಸುಟ್ಲೆ. ಗೋವಾಚಾರಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಕ್ರಮಣ ಆನಿ ಧರ್ಮಾಂಧ ಶಾಸನಾಚೆ ಪರಿಣಾಮ ಜಾವ್ನ ಹಿಂದು ಲೋಕಾಲೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಆನಿ ೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಚಾರಿ ಭಯಾನಕ ಪ್ರಹಾರ ಜಾಲೊ, ಹಾಂಗ್ಯಾನಿ ಶುರು ಜಾಲ್ಲೆ ಗೋವಾಚೆ ಸಮಸ್ತ ಹಿಂದು ೋಕಾಲೆ ದೊಳೆ ಉದಕಾಚೆ ಕಾಣಿ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ದುರಂತಮಯ ವ್ಯಥಾ.

ಗೋವಾಚೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಇತಿಹಾಸ

ಗೋವಾಚೆ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಕಳ್ನ ಎಚ್ಚಿನಾ. ಪಣ ಸುಮಾರ ದೋನ ಹಜಾರ ವರ್ಷಾಚೆ ಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರ ಗೋವಾಕ ಆಸಾ. ಗೋವಾಚೆ ಭೂಮಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ವಿಚಾರ ಸಂಬಂಧಿತ ಏಕ ದಂತಕಥಾ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಸ್ಸಾ. ವಿಷ್ಣುಲೆ ದಶಾವತಾರಾಂತ ಸೋವ್ವೆ (6th) ಅವತಾರ ಪುರುಷ ಪರಶುರಾಮಾನಿ ಮಾತೃಹತ್ಯಾ ದೋಷ ನಿವಾರಣ ಕರೂಕತಾರಿ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಚೆ ಉತ್ತುಂಗ ಶಿಖರಾಚಾರಿ ರಾಬೂನ ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರಾಚಾರಿ ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗ ಕೆಲ್ಲೊ. ತೇ ಬಾಣ ಖಂಯಿ ರಾಬ್ಲೊ (ಪಳ್ಳೊ) ಥಂಯ್‌ವರಾಕ ಭುಂಇ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲಿ. ಅಶಿ ನಿರ್ಮಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲಿ ಭುಂಇಕ 'ಗೌ' (ಬಾಣ) - 'ಅಂತ' ಮ್ಹಣ್ ಗೋಮಾಂತ ನಾವ ಪಳ್ಳೆ ಮ್ಹಣ್ ಹೇಂ ದಂತಕಥಾಚೆ ಆಧಾರಾನ್ ಸಾಂಗ್ತಾಚಿ. ಪರಶುರಾಮಾಲೆ 'ಬಾಣಲಾಗಿಲೆ' ಸ್ಥಾನಾಕ ಆಜವರಾಕ ಬಾಣಾವಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈತಾಚಿ. ಅಶ್ಶಿ ಸಮುದ್ರ ದೇವಾಚಾನಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಭುಂಇಚಾರ ಪರಶುರಾಮಾನಿ ಏಕ್ ಮಹಾನ್ ಯಜ್ಞ ಕೆಲೆ. ತೇ ಯಜ್ಞಕತಾರ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ "ತ್ರಿಹೋತ್ರ"ಚಾನಿ (ಆಲ್ಲೆ ಪಂಜಾಬ - ಹರಿಯಾಣ ಪ್ರಾಂತಾಚೆ ಪೂರ್ವಕಾಲಾಚೆ ಸರಸ್ವತಿ - ದೃಷದ್ವತಿ - ಆಪಯೂ ತೀನ ನ್ಹಯಿಚೆ ಭೂಪ್ರದೇಶ - ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತ - ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಲ. ತ್ರಿಸ್ರೋತಸ್ಸಿನಿ > ತ್ರಿಹೋತ್ರ) ಆನಿ ಅನ್ಯ ಪ್ರದೇಶಾಚಾನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಂಶಾಚೆ ಛಿಯಾಸಠ (66) ವಿವಿಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪರಿವಾರಾಕ ಆಮಂತ್ರಿತ ಕರ್ನ ಯಜ್ಞ ಕೆಲೆ. ಯಜ್ಞಕಾರ್ಯ ನಂತರ ನಂತರ ಗೋಮಾಂತ ಭೂಮಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪರಿವಾರಾಕ ದಾನ ಕೆಲ್ಲೊ. ಅಶಿ ದಂತಕಥಾ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಸ್ಸಾ. ಗೋವಾಚೆ ಗೋಮಾಂಚಲ ಪರ್ವತಲಾಗಿ ಹೇಂ ಯಜ್ಞ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕಾರಣ ಹೇಂ ಪ್ರದೇಶಾಕ 'ಗೋಮಾಂತ' ಮ್ಹಳಾಲೆ ನಾವ್ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ. ಹೇಂ ಪೌರಾಣಿಕ ದಂಥಕಥಾ ಪುಷ್ಟಿ ಕರವ್ವೇಕ ಸ್ಕಂದಪುರಾಣಾಚೆ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಖಂಡಾಂತ ಏಕ ಶ್ಲೋಕ ಆಸಾ -

"ಪಶ್ಚಾತ್ ಪರಶುರಾಮೇಣ ಹ್ಯಾನೀತಾ ಮುನಯೋ ದಶಾ ।
ತ್ರಿಹೋತ್ರವಾಸಿನಶ್ಚೈವ ಪಂಚ ಗೌಡಾಂತರಸ್ತಥಾ ಗೋಮಾಂಚಲೇ ಸ್ಥಾಪಿತಾ ॥"

(ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣ ಸ. ಖಂ. ಉ.ಭಾ 1 - 47 - 48)

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ದ್ವಾರಕೆ ಲಾಗಿ ಗೋಮಾಂತಕ ಮ್ಹಣ್ ಏಕ ಪರ್ವತ ಆಸಾ. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಚಾನಿ ಸುಟೂನ ಆಯಿಲೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಮೂಲ ನೆಲೆಚೆ "ಗೋಮಾಂತ". ಪರ್ವತಾಚೆ ಉಡ್ಗಾಸಾಕ ಗೋವಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಪರ್ವತಾಕ 'ಗೋಮಾಂತಕ', ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈಲೆ ಅಶಿ ಏಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಸಾ. ಹೇಂ ಪರ್ವತಾಕ "ಗೋಮಾಂತ", 'ಗೋಮಾಂಚಲ' ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಅನ್ಯ ನಾವ ಭಿ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಹಜಾನಿ 'ಗೋವಾ' ನಾವ್ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಯ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ, ಹಜ್ಜಾ ಫುಡೆ ಗೋವಾಕ 'ಶೂರ್ಪಾಕ', ಶೂರ್ಪಾರಕ 'ಸುಪಾರೆಂ' ನಾವಾನ್ ಆಪೈತಾಲೆ. ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣಾಚೆ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಖಂಡಾಂತ ಏಕ ಶ್ಲೋಕ ಅಶಿ ಆಸಾ -

"ನವಿನಂ ನಿರ್ಮಿತಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಶೂರ್ಪಾರಕ ಮನುತ್ತಮಂ ।
ವೈತರಣ್ಯಾ ದಕ್ಷಿಣೇ ತು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಸ್ತಥೋತ್ತರೇ
ಸಹ್ಯತ್ಸಾಗರ ಪರ್ಯತಂ ಶೂರ್ಪಾಕಾರಂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಂ ॥

(ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣ - ಸ. ಖ. ಉ.ಭಾ. 2 - 3 - 24)

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಥಾಣಾ (ಠಾಣ) ಜಿಲ್ಲೆಚ ವೈತರಣಿ ನ್ಹಯಿಚಾನ ದಕ್ಷಿಣಾಚೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾವರಾಕ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಚಾನ, ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರಾವರಾಕ ಶೂರ್ಪಾಕಾರಾನ (ಸುಪಾ ಆಕಾರಾನ) ಆಶ್ಶಿಲೆ 'ಶೂರ್ಪಾರಕ' ಪ್ರದೇಶ ಪರಶುರಾಮಾನಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪ್ರದೇಶ ಮ್ಹಣ್ ಹೇಂ ಶ್ಲೋಕ ಸಾಂಗ್ತಾ. ಅಶಿ ಗೋವಾಚೆ ಮೂಲಾಚೆ ಪ್ರತಿ ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

ಕ್ರಿ. ಪೂರ್ವಾಂತ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತ್ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಮೌರ್ಯ ರಾಜವಂಶಾಚೆ ಘರಾಣೇಚನ ಕೊಂಕಣ ದೇಶಾಂತ ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿ ಜಾವ್ನ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಆಸ್ಸಾ. ಸಾಮ್ರಾಟ ಅಶೋಕಾಲೆ ಕಾಲಾಂತ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ವಿಸ್ತಾರ ಮ್ರಾಜ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳನಾಡವರಾಕ ವಿಸ್ತೃತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಚೆ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರಾಂತ ಶಾಸನ ೂಕ ತೇ ಕಾಲಾಂತ ಮೌರ್ಯ ವಂಶಾಚೆ ಪ್ರಾಂತಾಧಿಕಾರಿ ಜಾವ್ನ ನಿಯುಕ್ತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಸಾಮ್ರಾಟ ಅಶೋಕಾಲೆ ತರ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತ ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕ್ಷೀಣ ಜಾಲ ನಂತರ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರಾಂತಾಚೆ ಪ್ರಾಂತಾಧಿಕಾರಿ - ರ್ಯಾಲೆ ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿ ಆಪ್ಣಾಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ ಮ್ಹಣ್ ಘೋಷಿತ ಕರ್ನ ಘೇವ್ನ ಶಾಸನ ಕರ್ತಶಿಲೊ ಣ್ ಇತಿಹಾಸಾಚಾನ ಕಳ್ನ ಎತ್ತ. ಬಾದಾಮಿಚೆ ಚಾಲುಕ್ಯ ವಂಶಾಚೆ ಶಾಸನ ಕರ್ತಶಿಲೆ ಮ್ಹಣೂಕ ದುಸ್ರೇ ಲಿಕೇಶಿಲೆ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿ ರವಿಕೀರ್ತಿನಿ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕ್ರಿ. ಶ. 634 ಚೆ ಐಹೊಳೆ ಶಿಲಾಶಾಸನಾನಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ೦ ಶಾಸನಾಂತ ದುಸ್ರೇ ಪುಲಿಕೇಶಿನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಕೊಂಕಣಾಚೆ ಮೌರ್ಯಾಕ ಜೀತ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಲ್ಲೇಖ ಆಸಾ.

ಸಾಮ್ರಾಟ ಅಶೋಕಾಲೆ ಆನಿ ಆದಿಕದಂಬ ರಾಜಾಲೆ ಶಾಸನ ಕಾಲಾಂತ ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತವರಿ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ ್ರಚಾರ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಗೋವಾಚೆ ರೀವಣ (ರೇವಣ), ತಾಮಗಾಂವ, ಲೋಟಲಿ ಹೇಂ ಗಾವಾಂತ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ೌದ್ಧ ವಿಹಾರ ಆನಿ ಬುದ್ಧಾಲೆ ಪ್ರತಿಮೇಚೆ ಅವಶೇಷಾನಿ ಹೇಂ ವಿಚಾರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ಗೋವಾಚೆ ನಿಕಟ ಶ್ಶಿಲೆ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಬನವಾಸಿ ತೇ ಕಾಲಾಂತ ಹೋಡ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕೇಂದ್ರ ಆನಿ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಾಚೆ ಕೇಂದ್ರ ಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಬನವಾಸಿ ಆನಿ ಕೊಂಕಣ ತೀರಾಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಪರ್ಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ ಇತಿಹಾಸಾಚಾನ ದೃಢ ತ್ತಾ.

'ಕದಂಬ' ರಾಜವಂಶ ಗೋವಾಂತ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ರಾಜವಂಶ. ತ್ರಿಲೋಚನ ಕದಂಬ ಯಂತ) ಹೇಂ ವಂಶಾಚೆ ಮೂಲಪುರುಷ ಆಸ್ಸಾ. ಹೇಂ ವಂಶಾಚೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥವರ್ಮ (ಕ್ರಿ. ಶ. 25 450) ನಿ ಶಿರಾಳಕೊಪ್ಪಾಚೆಲಾಗಿ ತಾಳಗುಂದ ಗಾಂವಾಂತ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಪ್ರಕಾರ ೦ ರಾಜವಂಶ ಮಾನವ್ಯ ಗೋತ್ರಾಚೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಚೆ ಆಸ್ಸಾಚ, ಹೆಣ್ಗಿಲೆ ಮೂಲವಾಸಸ್ಥಾನ ಗೋವಾ ್ರಾಂತ ಮ್ಹಣ್ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ತ್ರಿಲೋಚನ ಕದಂಬ (ಜಯಂತ) ಕ್ರಿ. ಶ. 110 ಅಂತ ಗೋವಾಂತ ಶಾಸನ ರ್ತಶಿಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಇತಿಹಾಸ ತಜ್ಞ ಸಾಂಗ್ತಾಚಿ. ಚಂದ್ರಾಪುರ (ಆಲ್ಚೆ ಸಾಲ್ಸೆಟ್ಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ ಚಂದೋರ) ಹೆಗಿಲೆ ಾಜಧಾನಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಹೇಂ ರಾಜವಂಶಾಚೆ ಮಯೂರ ವರ್ಮ (ಕ್ರಿ. ಶ. 345 360) ಕೊಂಗವರ್ಮನ್ (ಕೊಂಗುಣಿ) ರ್ಮ ಕ್ರಿ. ಶ. ೩೬೦ ೩೮೫ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ನಂತರ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥವರ್ಮ (ಕ್ರಿ. ಶ. 425 450) ಹೆಣಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಶಾಸನ ಾಲಾಕ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಬಹುಭಾಗ ವರಾಕ ರಾಜ್ಯವಿಸ್ತಾರ ಕರ್ನ ವೈಭವಾನಿ ಶಾಸನ ಚಲಾಶಿಲೆ. ನಂತರ 6 ತಮಾನವರಾಕ ಗೋವಾ -ಕರ್ನಾಟಕ ಅಂತ ಶಾಸನ ಚಲ್ಲೆ. ಹೇಂ ಕದಂಬ ರಾಜಾಲೆ ಶಾಸನ ಕಾಲಾಂತ ಕನ್ನಡ - ಂಸ್ಕೃತ ಆನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಕಾಕುತ್ಸ್ಥವರ್ಮಾಲೆ ತಾಳಗುಂದ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಕುಬ್ಜ ಮ್ಹಳಾಲೆ ವಿನಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೇನ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹೆಜಾನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವ್ಚೆ ವಿಚಾರ ಮ್ಹಳಾರ ತೇ ಕಾಲಾಂತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಾಷೇಕ ರಾಜಾಲೆ ದರಬಾರಾಂತ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ - ಮಾನ ಆಶ್ಶಿಲೆ. 5,6,7 ಶತಮಾನಾಂತ ಗೋವಾಚೆ ಥೋಡೆ ಾಗ ಭೋಜ ವಂಶ, ಕೊಂಕಣಾಚೆ ಶಿಲಾಹಾರ ಹೆಣಿ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಮ್ಹಣ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆ ಆಸ್ಸಾಚ.

ಸುಮಾರ ಜಾವ್ನ 9 ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭಕಾಲಾಕ ಪೂರ್ವ ಕದಂಬ ವಂಶಾಚೆ ರಾಜಾನಿ ಪುನರ್ ಸೈನ್ಯ ರ್ಮಾಣ ಕರ್ನ ಗೋವಾಂತ ಶಾಸನ ಕರೂಕ ಶುರು ಕೆಲ್ಲೆ. ಕದಂಬ ವಂಶಾಚೆ "ಶಾಸ್ತ" (ನಾಸ್ತ) (ಷಷ್ಟದೇವ) ೇಣೆ ಕ್ರಿ. ಶ. 983 -1072 ವರಾಕ ಗೋವಾಂತ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಇತಿಹಾಸಾಂತ ಉಲ್ಲೇಖ ಆಸಾ. ಗ್ಗಿಲೆ ಉಪರಾಂತ ಜಯಕೇಶಿ I (ಕ್ರಿ. ಶ. 1050 1078), ಗುವಲದೇವ III (ಕ್ರಿ. ಶ. 1182 1225)

ಜಯಕೇಶಿ II (ಕ್ರಿ. ಶ. 1126 1147), ಜಯಕೇಶಿ III (ಕ್ರಿ. ಶ. 1182 1225) ಅಶ್ಶಿ ತೇರಹಾಚೆ (13th) ಶತಮಾನ ವರಾಕ ಕದಂಬ ವಂಶಾಚಾನಿ ಗೋವಾಂತ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲೊ. ಹೇಂ ಮಧ್ಯೆ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ, ಕಲ್ಯಾಣಾಚೆ ಚಾಲುಕ್ಯ, ಕೊಂಕಣಾಚೆ ಶಿಲಾಹಾರ ರಾಜವಂಶಾಚಾನಿ ಗೋವಾಚೆ ಥೋಡೆ ಭಾಗಾಂತ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1314 ಉಪರಾಂತ ವಿಜಯನಗರ ರಾಜವಂಶ, ಬಿಜಾಪುರಾಚೆ ಸುಲ್ತಾನ ರಾಜಲೋಕಾನಿ, ಮರಾಠಾ ಪೇಶ್ವೆ ಲೋಕಾನಿ, ಅಂತಾಕ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ವಿದೇಶಿ ಲೋಕಾನಿ ಗೋವಾಂತ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲ್ಲೆ.

ಮೌರ್ಯ ಆನಿ ಕದಂಬಾಲೆ ಕಾಲಾಂತ ಗೋವಾಚೆ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಚೆ ಪ್ರಚಾರ

ಕ್ರಿ. ಪೂ. ಕಾಲಾಂತ ಮೌರ್ಯ ರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಆನಿ ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಜೈನ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ತಶಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಖೂಬ ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಆದಿ ಕದಂಬ ರಾಜ ವಂಶಾಚೆ ಮಯೂರ ವರ್ಮಾಲೆ ಕಾಲಾಚೆ ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗಲಾಗಿ) ಶಿಲಾಶಾಸನ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೀಂತ ಆನಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥವರ್ಮಾಲೆ ತಾಳಗುಂದ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾ) ಶಿಲಾಶಾಸನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೀಂತ ಆಸ್ಸಾ. ಹೆಜಾನಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವ್ಚೆ ವಿಷಯ ಮ್ಹಳಾರ್ ಕದಂಬ ರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಗೋವಾ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಆನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಬಹುಭಾಗ ಕ್ರಿ. ಪೂ. 121 ಚಾನ ಕ್ರಿ. ಶ. 174 ವರಾಕ 250 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಶಾತವಾಹನ ರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಚೊ 'ಹಾಲ' ಮ್ಹಳಾಲೆ ಕವೀನ "ಗಾಥಾಸಪ್ತಶತಿ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೇಂತ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹೆಜ್ಜಾನಿ ತೇ ಕಾಲಾಕ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಾಂತ್ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜಾವ್ನ ಪರಿಚಿತ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲಿ ಮ್ಹಣ್ ನಿರ್ಧಾರ ಕರೀತ. ಹೇಂ ಕಾಲಾಕ ಗುಣಾಢ್ಯ ಮ್ಹಳಾಲೆನಿ ಪೈಶಾಚಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಂತ "ಬೃಹತ್‌ಕಥಾ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ. ಹೇಂ ಸಗ್ಲೆ ಆಧಾರಾನ್ ಕ್ರಿ. ಪೂ. ಬೌದ್ಧ - ಜೈನ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಆನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಚಾರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಾಂತ ಖೂಬ ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಆಧಾರಸಹಿತ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ಕ್ರಿ. ಪೂ. ತೀಸರೆ (3rd) ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಸಾಮ್ರಾಟ ಅಶೋಕಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ನಿರ್ಮಿತ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಪಾಲಿ ಭಾಷಿಂತ ಆಸಾಚ ಹೆಜಾನಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವ್ಚೆ ಅಂಶ ಮ್ಹಳಾರ್ ತೇ ಕಾಲಾಕ ದ. ಭಾರತಾಂತ ಲೋಕಾಕ್ ಪಾಲಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪರಿಚಯ ಆಶ್ಶಿಲೆ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಬಹುಭಾಗ ಆನಿ ಗೋವಾಂತ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ (6 ಶತಮಾನ) ಆನಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ (ಕ್ರಿ. ಶ. 753 - 975) ರಾಜಾಲೆ ಶಾಸನ ಕಾಲ ಮ್ಹಳಾರ 10 ಶತಮಾನ ವರಾಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿ ಆಡಳಿತಾಚೆ ಆನಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಲಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಮುಕಾರ್ ಕೊಂಕಣ ಶಿಲಾಹಾರ ವಂಶಾಚೆ ರಾಜಾ ಲೋಕಾನಿ 8 ಶತಮಾನಾಚಾನಿ 11 ಶತಮಾನ ವರಾಕ ಹೆಜೆ ಉಪರಾಂತ ದೇವಗಿರಿಚೆ ಮಾಧವ ವಂಶಾಚೆ ರಾಜಾ ಲೋಕಾನಿ ಗೋವಾ ಆನಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕರ್ನ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲೊ. ರಾಜಾಶ್ರಯ ಪ್ರಾಪ್ತ ಮರಾಠಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವು ಲಾಗ್ಲಿ.

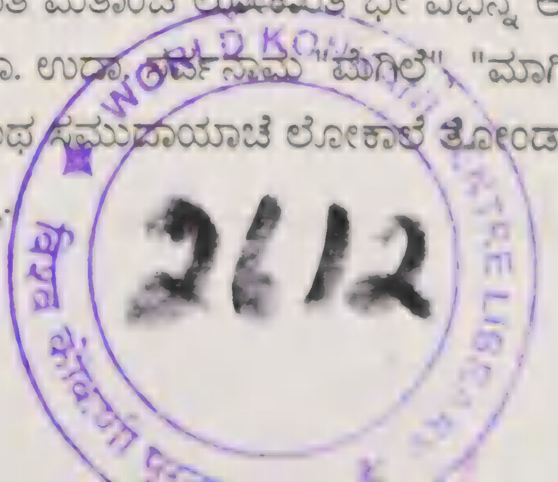
ಜಾಲಾರ್ ಖಂಚೇ ರಾಜಾಶ್ರಯ ನ್ಹಾಶಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ತೀರಾಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಮಾಧುರ್ಯಪೂರ್ಣ ಧ್ವನಿ ಆನಿ ಸುಂದರ ಶಬ್ದಾಚೆ ಬಲಾನಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಸೂರತ - ನಾಸಿಕಾಚಾನಿ ಗೋವಾ ಕಾರವಾರ, ಮಂಗಳೂರ, ಕೇರಳಾಚೆ ಕೋಚಿನ ವರಾಕ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನು ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಉರ್‍ದ್ಲಿ, ತೇ ಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಕಿತ್ಲೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣೂಕ 14 ಶತಮಾನಾಚೆ ಮರಾಠಿಚೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂತ ಕವಿ ಜ್ಞಾನದೇವ ಆನಿ ನಾಮದೇವಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ರಚನಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಶಬ್ದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಕೆಲ್ಲಾ. 11 ಶತಮಾನಾಚಾನಿ 14 ಶತಮಾನ ವರಾಕ ರಚನ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಶಿಲಾಶಾಸನ - ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ ತೆಜೆ ಉಪರಾಂತ ರಚನ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ತೆನ್ನಾ ಕಾಲಾಕ 'ಕೊಂಕಣ' ತೀರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಸಗ್ಲೇ ಲೋಕಾಲೆ ಪ್ರಿಯ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲಿ.

ಅಧ್ಯಾಯ 5

ಕೊಂಕಣೇಂತ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಾಯಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ

ಗೋವಾಚಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕ ಭಾಯ್ರು ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ ಆನಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ವಸತಿ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಹೇಂ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ 10 ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಶುರು ಜಾವ್ನ ಕ್ರಿ. ಶ. 1510 ಚಾನಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲಿ ಆಕ್ರಮಣ ಕಾಲಾಕ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನ್ ಗೋವಾಚಾನಿ ಭಾಯ್ರು ವಸತಿ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಅಶಿ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಗ ಖಂಯ್ ಖಂಯ್ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲೆ ಥಂಚೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ಭಾಷಿ ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಲೋಕಾಲಿ ಭಾಷಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ್ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ಆನಿ ಶಾಬ್ದಿಕ ರೂಪಾನ ಖೂಬ ಪ್ರಬಾವಿತ ಜಾಲಿ. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲೈತಾಲೆ ಖೂಬ ಕನ್ನಡ ಪದ, ಕೇರಳಾಂತ ಮಲಯಾಳಿ ಪದ ಆನಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಮರಾಠಿ ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಗೋವಾ ಭಾಯ್ರಿ ಹೇಂ ಸ್ಥಿತಿ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಗೋವಾ ಭೀತರ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಧರ್ಮಾಂಧ ಕ್ರೌರ್ಯ ಆನಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷಿಚೆ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಕಾರಣ ಗೋವಾಚೆ ಶುದ್ಧ ಕೊಂಕಣಿ ವಿಕೃತ ಜಾಲ್ಲಿ. ನಿರಂತರ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷಿಚೆ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯೋಗಾಚೆ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪಾನಿ ಗೋವಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಪದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾವ್ನ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪ ವಿಕೃತ ಜಾಲ್ಲೆ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶಾಸಕ ಲೋಕಾನಿ ಗೋವಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಗ್ಳೆ ರಾಸೂನ ಘಾಲ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಸರ್ವನಾಶಾಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲೆ, ಅಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸಮಸ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆನಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಗೋವಾಚಾನ ದೊಳೆಕ ದಿಸ್ನಾಸಿ ಜಾಲೆ. ಅಶಿ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಂತ ಏಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀ ನಿರ್ನಾಮ ಜಾವ್ನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಮಿಶ್ರಿತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀ ಪ್ರಚಾರಕ ಆಯ್ಲಿ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಸ್ಥಿತಿಂತ ಗೋವಾಚೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಾಕಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ. ಜೆಸ್ಯೂಟ್ ಥಾಮಸ್ ಸ್ಟೀಫನ್ಸ್ (1549 - 1617) ನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಸ್ವರೂಪ ಸದೃಢ ಕರ್ನ ವಿಸ್ತೃತ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಮರಣಾನಂತರ ತೇ ಪುಸ್ತಕ ಕ್ರಿ. ಶ. 1640 ಅಂತ್ ಆರ್ಟ್ ಡ ಲಿಂಗೋವಾ ಕೆನರಿಮ್ ನಾವಾನ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೆಜಾ ಉಪರಾಂತ ಖೂಬ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ ಲೋಕಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ ಆನಿ ನಿಘಂಟು ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ.

ಅಶ್ಶಿ ಗೋವಾ ಭೀತರ ಆನಿ ಭಾಯ್ರಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯಾಂತ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಂತ ಸ್ಥಾನೀಯ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ರೂಪಾನ ಆನಿ ಶಾಬ್ದಿಕ ರೂಪಾನ ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪ ಧಾರಣ ಕರೂ ಲಾಗ್ಲೆ. ತೆಜೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಸ್ವರೂಪ, ವಚನ ಲಿಂಗ ಕಾಲಭೇದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಸಗ್ಳೇಂತ ಪ್ರದೇಶಾನಿ ಪ್ರದೇಶಾಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ದಿಸು ಲಾಗ್ಲೆ. ದೇವನಾಗರಿ ಲುಪ್ತ ಜಾವ್ನ ಸ್ಥಾನೀಯ ಲಿಪಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಬರವ್ಚೇಕ ಶುರು ಜಾಲ್ಲೆ. ಪ್ರದೇಶಾಚಾನ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಿನ್ನ ಜಾಲ್ಲೆ. ಉದಾ. ಏಕ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಏಕ ವರ್ಗಾಚೆ ಲೋಕ "ತೋ ಭಾಯ್ರಿ ಸುಟ್ಲೊ" ಮ್ಹಳಾರ್ ಆನಿ ಏಕ ಪ್ರದೇಶಾಂತ "ತೋ ಭಾಯ್ರಿ ಗೆಲ್ಲೊ" ಮ್ಹಣ್ತಾಚ. ಆನಿ ಏಕ ಪ್ರದೇಶಾಂತ "ತೋ ಭಾಯ್ರಿ ಸರ್ಲೊ", ಮ್ಹಣ್ತಾಚ. ಹೇಂ ಭೇದ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯಿ ವಿಭಿನ್ನ ಜಾತಿ ಮತಾಂಚೆ ಲೋಕಾಂತ ಭೀ ವಿಭಿನ್ನ ಆಸಾ. ಅಶ್ಶಿ ಕ್ರಿಯಾಪದಾಂತ್ ಆನಿ ಸರ್ವನಾಮಾಂತ ವಿಭಿನ್ನತ ಅಧಿಕ ಆಸಾ. ಉದಾ. ಸರ್ವನಾಮ "ಮೆಗಿಲೆ", "ಮಾಗಿಲೆ" ರೂಪ ಪೊಳೇವ್ಯಾ ಜಾಲಾರ್ ಸಗ್ಳೇ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಆನಿ ಜಾತ ಪಾಂಥ ಸಮುದಾಯಾಚೆ ಲೋಕಾಲೆ ತೋಂಡಾಂತ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮ್ಯತ ದಿಸ್ತಾ.

ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ

ಕೊಂಕಣಿಂತ ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ವಚನ ಆನಿ ಕಾಲಭೇದಾಕನುಗುಣ ಜಾವ್ನ ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪಾನ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾತಾ. ತಶಿಚಿ ನಾಮಪದಾಚೆ ಸ್ವರೂಪಾಕ ಅನುಗುಣ ಜಾವ್ನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಭೀ ಜಾತಾ. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲಾಚೆ ಏಕ ವಚನಾಚೆ ವಾಕ್ಯ ಪೊಳೆವ್ಯಾ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೀಚೆ ವಾಕ್ಯವರಿ ಏಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ (ಕನ್ನಡಾಂತ 'ಉ' ಪ್ರತ್ಯಯ) ವಿ. ಪ್ರ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ನಾ.ಉದಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ವಾಕ್ಯ	ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಯ
1. ಚೆಡ ಉದ್ದಾಕ ಪಿತ್ತಾ.	1. ಹುಡುಗನು ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾನೆ.
2. ದಾದ್ಲೊ ಉದ್ದಾಕ ಪಿತ್ತಾ.	2. ಗಂಡಸು ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾನೆ.
3. ಸುಣೆ ಉದ್ದಾಕ ಪಿತ್ತಾ	3. ನಾಯಿಯು ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ.

ಉಪರ್ಯುಕ್ತ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವ್ಚೆ ವಿಷಯ ಮ್ಹಳಾರಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಂತ ನಾಮಪದಾಕ ಉ ಪ್ರತ್ಯಯ ಹುಡುಗನು, ಗಂಡಸು, ನಾಯಿಯು ಲಾಗ್ತಾ, ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜಾವ್ನ ಏಕ ವ. ವಿ. ಪ್ರತ್ಯಯ ನಾ. ಹೇಚಿ ವಾಕ್ಯ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ ಬಹುವಚನಾಂತ ಪೊಳೇವ್ಯಾ.

ಕೊಂಕಣಿ	ಕನ್ನಡ
1. ಚೆರ್ಡ್ವಾಂ (ಚೈಡಾ) ಉದ್ದಾಕ ಪಿತ್ತಾಚಿ.	1. ಹುಡುಗರು ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ.
2. ದಾದ್ಲೆ ಉದ್ದಾಕ ಪಿತ್ತಾಚಿ.	2. ಗಂಡಸರು ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ.
3. ಸುಣೆ ಉದ್ದಾಕ ಪಿತ್ತಾಚಿ	3. ನಾಯಿಗಳು ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತವೆ.

ಬ.ವ. ರೂಪಾಂತ ವಿಶೇಷ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗನಾ. ಪುಲ್ಲಿಂಗ, ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಆನಿ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗಾಂತ ತೀನ ಕಾಲ ಭೇದಾಚೆ ವಾಕ್ಯ ಪೊಳೆವ್ಯಾ.

1. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ   ಏಕವಚನ

ಪುಲ್ಲಿಂಗ : ಚೆಡ (ಚೆಲ್ಲೊ) ರುಕಾಚಾನಿ ಸಕಲ ಪಡ್ತಾ.

ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ : ಚೆಲ್ಲಿ (ಚುಡು) ರುಕಾಚಾನಿ ಸಕಲ ಪಡ್ತಾ.

ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ : ಪಾನ ರುಕಾಚಾನಿ ಸಕಲ ಪಡ್ತಾ.

2. ಭೂತಕಾಲ   ಏಕವಚನ

ಪುಲ್ಲಿಂಗ : ಚೆಡೊ (ಚೆಲ್ಲೊ) ರುಕಾಚಾನಿ ಸಕಲ ಪಳ್ಳೊ.

ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ : ಚೆಲ್ಲಿ (ಚುಡು) ರು ಕಾಚಾನ ಸಕಲ ಪಳ್ಳಿ.

ನಪುಂಸಕ : ಪಾನ ರುಕಾಚಾನಿ ಸಕಲ ಪಳ್ಳೆ.

ವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲ ಏಕವಚನ

ುಲ್ಲಿಂಗ : ಚಡ (ಚಲ್ಲೊ) ರುಕಾಚಾನಿ ಸಕಲ ಪಡ್ತಾಲೊ.

್ರೀಲಿಂಗ : ಚುಡು (ಚಲ್ಲಿ) ರುಕಾಚಾನಿ ಸಕಲ ಪಡ್ತಾಲಿ.

ಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ : ಪಾನ ರುಕಾಚಾನಿ ಸಕಲ ಪಡ್ತಾಲೆ.

ಅಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಕಾಲ - ಲಿಂಗ - ವಚನ ಅನುಸಾರ ಪ್ರ. ವಿ. ಪ್ರತ್ಯಯ ವರ್ತಮಾನ ಭೂತಕಾಲ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲಾಂತ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೂಪಾನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪಾನ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾವ್ನಿನಾ. ಮ್ಹಣಾರ ಕೊಂಕಣಿ ಾಷೇಂತ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರ. ವಿ. ಪ್ರತ್ಯಯಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ನಾ.

ದ್ವಿತಿಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ

ಸಂಸ್ಕೃತಾಚಾನ ವಿಕಸಿತ ಪ್ರಾಕೃತಜನ್ಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೇವರಿ ದ್ವಿತೀಯಾ ಆನಿ ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿಂತ ಎಕ್ಕು ಪ್ರತ್ಯಾಯಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಆಸಾ. ಉದಾ.

ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ : ಗಾಯಿಕ ಆಂಬುಡಿ.

ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ : ಗಾಯಿಕ ತೋಣ ಘಾಲಿ

ಹೇಂ ದೋನಿ ವಿಭಕ್ತಿಯಾಂತ 'ಕ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾಲ್ಲಾ. ತಶ್ಶಿಚಿ ಸರ್ವನಾಮ ಪ್ರಯೋಗ ಪೊಳೇವ್ಯಾ

ದ್ವಿ. ವಿ. : ತೆಕ್ಕಾ ಆಪುನು ಹೋರಿ.

ಚ. ವಿ. : ತೆಕ್ಕಾ ಪೈಸೆ ದಿ.

ಹಾಂಗಾ "ತೆಕ್ಕಾ" ಸರ್ವನಾಮ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರತ್ಯಾಯಾರ್ಥ ಘೇವ್ನ ಏಕ ರೂಪಾನ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾಲ್ಲಾ. ಮ್ಹಣಾರ ದ್ವಿ. ವಿ. ಚ. ವಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ ಎಕ್ಕು ರೂಪಾನ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾತ್ತಾ.

ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ

ಕರ್ಮಣಿ ವಾಚ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ದಿಸ್ತಾ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನ ನಿ, ಆನಿ ಕರಣಕಾರಕ ಪ್ರತ್ಯಯ

ತೃತೀಯ ವಿಭಕ್ತಿಂತ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾತಾ. ಉದಾ.

1. ಕೊಯ್ತೇನಿ ರೂಕ ಖಿಂಡ್ಲೊ.

2. ಪೆನ್ನಾನಿ ಅಕ್ಷರ ಬರ್‍ಕೆಲೆ.

3. ಚಡ್ಡ್ಯಾ ಕಣ್ಣಾನಿ ಘಾರ್ ಸಾಫ ಕರ್‍ಕೆಲೆ.

ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ

ದ್ವಿ. ವಿ. 'ಚ' 'ಕ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಚ. ವಿ. ಅಂತ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾತ್ತಾ.

ಉದಾ. 1. ಬಾಳ್ಳೇಶಕ ದೂದ ಪಾಜಿಶಿ (ಪಿವಿಶಿ)

2. ಚಡ್ವಾರ್ವಾಕ ಜವಣ ವಾಡಿ.

3. ಘಾರಾಕ ಸಿಂಗಾರ ಕರಿ.

ಪಂಚಮಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ

ಪಂಚಮಿ ವಿಭಕ್ತಿ 'ಅಪಾದಾನ' ವಿಂಗಡ ಜಾವ್ನೈ ರೂಪಾಂತ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾತ್ತಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂ ಚ್ಯಾನಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಅಪಾದಾನ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಆಸಾ, ಉದಾ -

1. ತೋ ಘಾರ್ಚಾನಿ ಭಾಯ್ರಿ ಸುಟ್ಲೊ.
2. ಉಜ್ಜೆಚಾನಿ ಧೂಂಗರು ಎತ್ತಾ.
3. ರುಕಾಚಾನಿ ಫುಲ ಫಳ್ಳೆ
4. ಚೋರಾ ಕಣ್ಣಾನಿ ಚೋರಿ ಕರಿಶಿಲಾ.

ಷಷ್ಠಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ

'ಲೇ', 'ಚೇ' ಹೇಂ ದೋನ್ ಕೊಂಕಣಿಂತ ಷಷ್ಠಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಆಸಾ. ಉದಾ.

1. ರಾಮಾಲೆ ಘಾರ
2. ಗಾಯಿಲೆ ವಾಸುರ
3. ಪುಸ್ತಕಾಚೆ ವಿಚಾರ
4. ಗಾಂವ್ಚೇ ಖಬರಿ.

ಷಷ್ಠಿ ವಿಭಕ್ತಿಂತ ಸರ್ವನಾಮ ಪದಾಚೆ ರೂಪಾಂತ 'ಲೆ' ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಲೊ' ಜಾವ್ನ, 'ಚೆ' ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಚೊ' ಜಾವ್ನ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾತ್ತಾ. ಉದಾ 'ಮೆಗೆಲೆ ಘಾರ' - 'ಮೆಗೆಲೊ ಪುತ'. 'ಆಮಗಿಲೆ ದುಕಾನ' - 'ಆಮಗಿಲೆ ಮನುಷ್ಯ' 'ತೆಗಿಲೆ ಪುಸ್ತಕ' - 'ತೆಗ್ಗಿಲೊ ಭಾವ'.

ಚೇ - ಚೋ ಜಾವ್ನೈ ಪ್ರಯೋಗ ಪೊಳೆವ್ಯಾ -

'ಆಮಚೇ ಗಾಂವ' - 'ಆಮಚೋ ಮನುಷ್ಯ'

ಸಪ್ತಮಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ

'ಅಂತು' ಆನಿ 'ಅರಿ' ಸಪ್ತಮಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಆಸಾಚಿ.

ಉದಾ 1. ಘಾರಾಂತು ಕೋಣು ನಾ.

2. ಪುಸ್ತಕಾಂತು ವಾಚೇಕ ಕಾಂಯ್ ನಾ.

3. ತೋ ಸರಕಾರಿ ಕಾಮಾಂತು ನಾ.

4. ತೆಜ್ಜಾಚಾರಿ ವಿಶ್ವಾಸ್ ಕರೂ ನಾಕ್ಕಾ.

5. ಸಾಂಜಿ ವೇಳಾರಿ ತೋ ಎತ್ತಾಲೊ.

ಅಧ್ಯಾಯ 6

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನ ಬರೈಲಾಚಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ ಮ್ಹಳಾಲೆ ವಿಚಾರ ಖೂಬ ಲೋಕಾಕ ಪರಿಚಿತ ನಾ. ಸ್ವತಃ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕ ಕೊಂಕಣಿ ಲಿಪಿ ನಾಶಿಲೆ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ. ಹೇಂ ಚೂಕ ಆಸಾ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಾಕ ಮ್ಹೆಳಿಲೆ ಹೀಂ ಭಾಷಿಚೆ ಲಿಪಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ. ಹೇಂ ಲಿಪಿಂತ ರಚನ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಖೂಬ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಆನಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನ ಆಸಾಚಿ. ಹೆಜೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಜಾವ್ಕಾ ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ತರಫಾನ ಹೇಂ ಕಾಮ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಜಾವ್ನ ಜಾವ್ಕಾ. ಗೋವಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಾಂತ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕೊಂಕಣ ಶಿಲಾಹಾರ ರಾಜಾ ಲೋಕಾಲೆ ಸಗ್ಳೇ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಶಿಲಾಶಾಸನಾಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಜಾಲಾರ್ ಖೂಬ ನವೀನ ವಿಚಾರ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಎತ್ತಾಲೆ.

ಆಮ್ಕಾ ಉಪಲಬ್ಧ ಆಶ್ಶಿಲೆ ವಿಚಾರಾನ್ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಮ್ಹಳಾರಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ (11 ಶತಮಾನ) ಲೆ ಪಾದ ತಳಾಚೆ ಶಿಲಾ ಶಾಸನ - "ಚಾವುಂಡರಾಜೇ ಕರವಿಯಲೆಮ್", ಮ್ಹಳಾಲೆ ವಾಕ್ಯ, ಹೆಜಾ ಅರ್ಥ ಚಾವುಂಡರಾಯಾನಿ ಕರಿಶಿಲಾಲೆ. ಹಾಂಗಾ ಎವ್ಹೆ "ಕರವಿಯಲೆಮ್" ಪ್ರಾಚೀನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ವಾಕ್ಯ ಆಸಾ. ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ 'ಕರ್' ಧಾತುಚಾನಿ ಕೊಂಕಣಿಂತ ವಿಕಾಸ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಹೇಂ ಆಸ್ಸಾ. ಕೊಂಕಣ ತೀರಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಹೇಂ ವಾಕ್ಯ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಾಂತ ಕಶಿ ಆಯ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಖೂಬ ಲೋಕ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ತಾಚಿ. ಹಾಂಗ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಾಂವ್ಚೆ ಕಾಂಯ ಕಾಮ ನಾ, ತೆಜೆ ವಿವರಣ ಅಶಿ ಆಸಾ.-

ದುಸ್ರೇ (2nd) ಶತಮಾನಾಚಾನಿ ತೆರಹಂವಾ (13th) ಶತಮಾನ ವರಾಕ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಜೈನ ಧರ್ಮ ಅತ್ಯಾದರ ಗೌರವಾಚಾನಿ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಚೌಥೆ (4th) ಶತಮಾನಾಚಾನಿ ಇಕ್ರಾ (11) ಶತಮಾನ ವರಾಕ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಬಹುಭಾಗಾಂತ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ತಲಕಾಡಾಚೆ ಗಂಗ ರಾಜವಂಶ ಆನಿ ತೆಜೆ ಉಪರಾಂತ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜವಂಶಚಾನಿ ಜೈನ ಧರ್ಮಾಕ ರಾಜಾಶ್ರಯ ದಿಲ್ಲಾಲೆ ಕಾರಣಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಜೈನ ಧರ್ಮ ಖೂಬ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲ್ಲೆ. ಆಠಂವೇ ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಗೋವಾಂತ ಆನಿ ಕದಂಬ ರಾಜಾಲೆ ಶಾಸನ ಶುರು ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೇಂ ಗೋವಾಚೆ ಕದಂಬ ರಾಜ ಲೋಕಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ತಲಕಾಡು ಗಂಗರಾಜಾ ಲೋಕಾಕಣಿ ಬರೆ ಬಾಂಧವ್ಯ ದವರ್ನ ಘೆತಿಲೆ ಆನಿ ಕೊಂಕಣ ದಿಡಾಂತ ಜೈನ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಾಕ ತೆಣೆ ಖೂಬ ಸಹಕಾರ ದಿಲ್ಲೆ. ಹೆಜಾ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪ ಜಾವ್ನ ನವಾ ಶತಮಾನ ಉಪರಾಂತ ಗೋವಾ, ಕಾರವಾರ, ಭಟ್ಕಳ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಕಾರ್ಕಳ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಜೈನ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವ್ನ ಜೈನ ಬಸದಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲ್ಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ಧಾವಾ ಶತಮಾನಾಚಾನಿ ಪಂದ್ರಹ ಶತಮಾನ ವರಾಕ ತುಳು ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕಾರ್ಕಳಚೆ ಭೈರವ ರಾಜಾ ಲೋಕ, ಮೂಡು ಬಿದರಚೆ ಚೌಟ ರಾಜಾ ಲೋಕ ಆನಿ ವೇಣೂರಚೆ ಅಜಿಲ ಪ್ರಬಲ ಜೈನ ರಾಜಾ ಲೋಕ ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ. 9-10 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಖೂಬ ಜೈನ ಬಸದಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾವ್ನ ಜೈನ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಆನಿ ಜೈನ ಶಿಲ್ಪಿ ಲೋಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗೌರವ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಹೇಂ ಜೈನ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಆನಿ ಶಿಲ್ಪಿ ಲೋಕ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೀಚಾನ ವಿಕಸಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಆಪ್ಲಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಯೋಗ ಕರ್ತಶಿಲೆ.

ಗಂಗರಾಜಾಲೆ ಮಂತ್ರಿ ಚಾವುಂಡರಾಯಾನಿ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಾಂತ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರಾಲೆ ವಿಗ್ರಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಕರೂಕ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಗಾಚಾನಿ ಶಿಲ್ಪಿ ಲೋಕಾಕ ಆಪೈಲಾಲೆ. ತಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲೈತಾಲೆ ಜೈನಶಿಲ್ಪಿ ಲೋಕಾನ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಾಂತ ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲೆ. ಅಸಾಲೆ ಶಿಲ್ಪಿಂತ ಏಕ ಶಿಲ್ಪಿನ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರಾಲೆ ಪಾದತಳಾಂತ ತೇ ದಿಸಾಚೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ವಿಗ್ರಹಾಚೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕರ್ತ್ರು ಚಾವುಂಡರಾಜಾಲೆ ನಾವ ಬರೈಲಾ. ಹೇಂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಕಾರಣ ಹೆಕಾ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವ ಆಸಾ.

ಧಾಂವೆ (10th)ಶತಮಾನಾಚೆ ಉತ್ತರಾರ್ಧಾಚಾನಿ ತೆರಹಂವಾ (13th) ಶತಮಾನವರಾಕ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ದೇವಗಿರಿಚೆ ಯಾದವ ರಾಜಾಲೋಕಾನಿ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಥೊಡೆ ಪ್ರದೇಶ ಜಿತ್ತುನ ಘೇವ್ನ ಶಾಸನ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ತೇ ಯಾದವ ರಾಜಾ ಲೋಕ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಕ ರಾಜಾಶ್ರಯ ದೀವ್ನ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇಚೆ ಉದ್ಧಾರ ಕರೂ ಲಾಗ್ಲೆ. ರಾಜಾಶ್ರಯಾಂತ ಮರಾಠಿ ಭಾಷಿ ಖೂಬ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವ್ನ ಸದೃಢ ಜಾಲಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ ಹೊಡ್ಲಿ ಭಂಯ್ಣಿ ಜಾಲಾರ್ ರಾಜಾಶ್ರಯ ನಾಶಿಲೆ ಕಾರಣ ಆನಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಲೋಕಾಲೆ ಭಾಷಿ ಜಾಲ್ಲಾಲ ಕಾರಣ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸಮಾನ ಜಾವ್ನ ಸ್ಪರ್ಧ ಕರ್ಚೇಕ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲ್ನಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚ ಲೋಕ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ವಿಭಿನ್ನ ರಾಜಾ ಲೋಕಾಲೆ ಶಾಸನ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ವಾಂಟೂನ ಗೆಲ್ಲಾಲೆ ಕಾರಣ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಲೋಕಾಂತ ಏಕತಾಚೆ ಆಭಾವ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ತೇಜಾವರಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಕೇರಳಾಚೆ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಮಲಯಾಳಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ತೆಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಚಲ್ತಶಿಲೆ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಸ್ಥಿತಿಂತ ಗೋವಾ ಆನಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಯಾದವ ರಾಜಾ ಲೋಕಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಮರಾಠಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚಾರ ಆಪ್ಣಾಲೆ ದಬಾವ್ ಘಾಲ್ನು ಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕರೂ ಲಾಗ್ಲಿ.

ಯಾದವ ರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕ, ಯಾದವ ರಾಜಾಲೆ ಆಸ್ಥಾನಾಂತ ಸಾನ್ ಆನಿ ಹೊಡ ಪದಾಚಾರ ಕಾಮ ಕರ್ತಶಿಲೆ. ತಶಿಜಾವ್ನ ತೇ ಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚಾರ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಆನಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನ ರಚನ ಜಾಲ್ಲೆ. ಆಜ್ ಅಸಾಲೆ ಶಾಸನಾಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕರೂ ಜಾಯ್. ಮುಂಬೈಚೊ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞ ನಾಗೇಶ ಸೋಂದೇನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ "ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೊ ಇತಿಹಾಸ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಆನಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನಾಚೆ ವಿವರ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನ ಬರೈಲಾ. ತೆಜೆ ಥೋಡೆ ಉದಾಹರಣ ಪೊಳೋವ್ಯಾ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1010 ಕಾಲಾಂತ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಂಕಣ ಶಿಲಾಹಾರ ವಂಶಾಚೆ ರಟ್ಟರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಕ ಜಮೀನಿ ದಾನ ಜಾವ್ನ ದಿಲ್ಲಾಲೆ ವಿಚಾರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ, ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಬರೈಲಾಲೆ ತಾಮ್ರಶಾಸನ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೊ ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ಪೇಜ್ 52 ಅಂತ ಉಲ್ಲೇಖ ಕೆಲ್ಲಾ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1038 ಚಾರ ಗೋವಾಚೆ ಕದಂಬ ವಂಶಾಚೆ ಚಂದ್ರಾಪುರಾಚೆ ಚಾಂದೋರ ರಾಜ ಗುಹಲ್ಲದೇವಾನ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಕ ಏಕ ಗ್ರಾಮ ದಾನಜಾವ್ನು ದಿಲ್ಲಾಲೆ ತಾಮ್ರಶಾಸನಾಚೆ ವರ್ಣನ ಪೇಜ್ 52 ಅಂತ ಆಸ್ಸಾ. ಅಶಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 9 ಚಾನಿ 12 ಶತಮಾನವರಾಕ ಶಾಸನ (ಗೋವಾಂತ) ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕದಂಬ ರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣಿ, ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಂತ ಶಾಸನ ರಚನ ಜಾಲ್ಲೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1187 ಅಂತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೇಂತ ರಚನ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಏಕ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಮುಂಬೈ ಲಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲ್ಲಾ. ತೆಜೆ ಸಗ್ಳೆ ವಿವರಣ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತ ಆಸಾ ಜಾಲ್ಲಾರಿ ಅಂತಿಮ ದೋನ ವಾಕ್ಯ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಂಂತ ಬರೈಲಾ. ತೇ ದೋನ ವಾಕ್ಯ ಅಶಿ ಆಸ್ಸಾಚ.

"ಅಥ ತು ಜೋ ಕೋಣುಹುವಿ ಏ ಶಾಸನ ಲೋಹೀ ತೇಚ್ಯಾ ವೈದ್ಯನಾಥ ದೇವಾಚೀ ಬಾಲಸಕುಟುಂಬ
ಡೆ. ತೇಹಾಚೀ ಮಾಯ ಗಾಢವೇ ಝೂವಿಚೆಂ".

(ಅರ್ಥ: ಅಶಿ ಹ್ವೇ ಶಾಸನ ಕೊಣೇತರ ಭಂಗ ಕೆಲ್ಲಾರಿ ತೆಕಾ ವೈದ್ಯನಾಥ ದೇವಾಲೆ ಶಾಪ ಲಾಗ್ತಾಲೆ. ಹೇಂ
ರ ತೆಗಿಲೆ ಸಮಸ್ತ ಕುಟುಂಬಾಕ ಲಾಗ್ತಲೆ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಆವಯ್ ಗಾಡ್ಡವ ಜಾತ್ತಾಲಿ).

ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಾಸನ ತೇ ಕಾಲಾಚೆ ವಿದ್ವಾನ ಲೋಕಾಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೀಂತ ಬರೋವ್ನ ಭಾವಪರವಶ
ವ್ನ ತೇ ಶಾಸನ ಭಂಗ ಕರ್ನಯ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಉದ್ದೇಶಾನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಕ್ ಕಳವ್ವೇ ಕತಾರ ಸ್ಥಾನೀಯ
ಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣೀನ ಹೇಂ ವಾರ್ನಿಂಗ (warning) ದಿಲಾ. ಹೆಜೆ ಉಲ್ಲೇಖ ನಾಗೇಶ ಸೋಂದೆಲೆ
ಥಾಚೆ ಪೇಜ್ 57 ಅಂತ ಉಲ್ಲೇಖ ಆಸಾ. ಹೇಂಚಿ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ಪೇಜ್ 57 - 58 ಅಂತ ಗೋವಾಚೆ ಪೋಂಡಾ
ಗಿ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಕ್ರಿ. ಶ. 1299 ಚೇ ತಾಮ್ರಶಾಸನಾಚೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಆಸಾ. ತೆಜೆ ಪೂರ್ಣ ಪಾಠ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿನ
ಡ ಲಿಪಿಂತ ಲಿಪ್ಯಂತರ ರೂಪ ಅಶಿ ಆಸಾ.

1. ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಾಳಿವಾನ ಸಕ 1221 ವರುಸಾಂ ವರತ್ತಮಾನ ಸಾವರೀ ಸಂವದರ ಶ್ರಾವಣ ಬಹು.

2. ಳ ಅಷ್ಟಮಿ ಸೋಮುವಾರಿ ತಿಮ್ಮಂತರಿ ಧರ್ಮಾಧಮಿ ಮರಿಕು ಚೌದುರು ರಾಜ ಕರೀತ ಆಸಾ.

3. ತಾಂ ಅಗ್ರಹಾರಂ ಖಾಡೆ ಗ್ರಾಮೆ ವಾರಾತು ಶ್ರೀ ಗಣನಾಥ ದೇವಾಚಾ ದೇಉಳೀ ಬ ಇ

4. ಸಿಕ್ರೆ ನಗರ ಸಮಸ್ತ ಮಳಲೆಯಾಚಾ ವಿವರು ಗೋವೆ ನಗರ ಪಯಿಕಿಂ ಸೆಟಿಯಾ.

5. ನಾಗಸೇಟಿ ಜಣು, ತಥಾ ನಗರ ಪಸಿಕಿಂ ಗೋಮಸೇಟಿ ಜಣು ತಥಾ ಭಯಿರಸೇಟಿ ಜಣು 6. ತಥಾ
ಕಾಯಿಸೇಟಿ ಜಣು ತಥಾ ಲಖುಸೇಟಿ ಜಣು, ಯವಂ ಗೋವೆಚೆ ನಗರಾಚೆ ನಿನಮೀ.

7. ಜಣಂ ಪಾಂಚ ನಾರವೇ ನಗರ ಪಸಿಕೀಂ ಸೇಟಿಯಾ ವಿಠಲ ಸೇಟಿ ಜಣು ತಥಾ ನಗರ ಪಯಿ.

8. ಕೀಂ ಸಾತ ಸೇಟಿ ಜಣು ತಥಾ ಸೋಮಸೇಟಿ ಜಣು ತಥಾ ವಜರ ಸೇಟೀ ಜಣು, ಯಂ.

9. ವಂ ನಾರವೇ ನಗರಾಚೇನಿ ನಿಮಿತೆ ಜಣ ಚಾರ ಚವಗ ಯವಂ ಸಮಸ್ತ ಆಮಿಂ ನಗರಾನಂದ.

10. ವೇರೇಕಾರಾಸಿ ಅಂತ್ರುಜೆ ಭೀತರೀ ಅಗ್ರಾಹವೆರೇ ಗ್ರಾಮೇ ಲಕಸೇಟಿ ಸಿವಾ ಚಾಂದಸೇಟೀ.

11. ಸಿವಾ ಯಿಸರ ಸೇಟಿಸೀ ಯವಂ ಜಣ ತೀನ ಹೀ ವರಗಾಸಿ ಲಘುನುದಿ ಥಲಾದಾನೆ ಮಾನ್ಯ.

12. ಚಾವೀ ನರುತಂ ತುಮೀ ಆಮಚೇ ಜಾತಿ ಸಮಾಜಾಚಾ ಕಾರೇಯಾಸಿ ಉಪಗಾ ಆಲೇತ ಕ.

13. ವಣ ಕಾರ್ಯ ಮ್ಹಣಾಲ ತರಿ ಆಮಾಸಿ ಆಣಿ ಸೋನಾರಾಸೀ ಸವಾದಾ ಹೋಉಲು.

14. ಹಣಮಾರೀ ಜಾಲೆ ಸಮಥೀ ತುಮೀ ವೆರೇಂಕಾರ ಆಮಚೇಯಾ ವಾಣಿಯಾಚಾ ಸಮಯಾಚೇ.

15. ಸಮಂದೀ ವಿದಿಸೀ ತುಮೀ ವಾಣಿ ಸಮಯಾಸಿ ಯಉನು ಭಾನು ಸಮೇಚಾ ರಾಕಿಲಾ ಸಮಂದೀ ಅ

16. ಮೀ ನಗರಾದೋಸೀಚಾನಿ ತುಮಾಸೀ ಆಮಿದೋಂಸಿ ಜಾ ನಗರಾತ್ತು ಜಾತೀತ್ತು ಕಾರ್ಯವಿಹಾಸೀ

17. ಸರ್ವೋ ತುಮಾಸೀ ಆಮಿಂ ದಾನಮಾನ ಉಗಡೀ ವಿಡಾಗಂಧ ಆಕೇತ ದಿಧಲೇ ಸುಮಂಧೀ.

18. ದೀ ಭೂಸಿತಾಂ ತಥಾಹೀಂ ಮಾನೇ ಭೂಸಿತಾಂ ಯಣೇ ಪ್ರಮಾಣೆ ಪ್ರಗು ಪಾಯಿಲೇ ಮಾನೇಣ ವ

19. ನಗರ ಪಯಿಕೀಂ ಭೋಗಾವೇಂ ದುಸರೇಂ ಮಾನೇ ನಾರವೇ ನಗರ ಪಯಿಕಿಂ ಭೋಗಾವೇ.

20. ತಿಸರೇ ಮಾನೇಂ ತುಮೀ ಆಮಾ ಓಪರೀ ಭೋಗಾವೆಂ ಆಮಾ ದೋ ವರಗಾಸಿಚ್ಯಾಂ ನಗರಾಸೀ.

21. ಸಲು ವೇರೆಂತು ಕಾಮಾನುಪದೇಂ ತಿತುಕಾ ವೇರೇಕಾರಾಂಸೀ ಭೋಗವಾವಾ ತುಮಚ್ಯಾ ಜಾತಪ್ರ.

22. ಜಾತಾನ ಯಣೇಚಿ ಪತೇತಿ ಭೋಗಾವೆ ಆಮೀ ವಾ ಆಮಚ್ಯಾ ಜಾತ ಪರಜಾತಾನ ಯವಚಂದ್ರ.

23. ಕಂ ಪಾಳಾವಾ ಅಹಿಲೇ ಪ್ರಮಾಣೇ ತುಮೀಂ ವಾ ತುಮಚ್ಯಾ ಜಾತಪರಜಾತಾನ ಯಾವಚಂದ್ರ.

24. ಪಳಾವೇ ಲಿಹಿಲೇ ಪ್ರಮಾಣೇಂ ತುಮೀ ವಾ ತುಮಚ್ಯಾ ಜಾತ ಪರಜಾತಾನ ಯುವಚಂದ್ರ ಭೋಗಾ

25. ಮ್ಹಣಉನು ದಿಧಲಾ ದಾನಮಾನೇಚ ಸಾಸನ ಪಟು ಹೋಯ ಭಾಸೇಸಾಕೀ ಅಗ್ರಹಾರಂ ಕಟ.

26. ಲ ಗ್ರಾಮೇ ನಗರ ಪಯಿಕಿಂ ವಿಠಲಸೇಟಿ ಜಣು, ತಥಾ ಗ್ರಾಮೇ ಕೇತಸೇಟೀ ಜಣು ಅಗ್ರಹಾರ.

27. ರಂ ಬಂದವಾಡೇ ಗ್ರಾಮೇ ಬಾಳಸೇಟೀ ಜಣು ಪಾರಿಕರು ವಿಠಲಸೇಟೀ ಜಣು, ತಥಾ.

28. ಗ್ರಾಮೇ ಸಾಂತಸೇಟಿ ಜಣು ಯವಂ ಸಾಕೀ ಜಣ ಪಾಂಚ ಲಿಹಿತ ಸೇಣವೀ ಕುಳತಳ ಗ್ರಾಮೇ ಸಾರಾ
ಆಹೇ ತಾಂಯಾಂಗಸೇಣವಿ ಸ್ವಸ್ತಿ ದೋಡ ನಗರಾಚೆ ದೋಷ.

29. ಶ್ರೀ ಗೋಪಿನಾಥ ದೇಉ ನಾರವೇ ನಗರಾಚೇಂ ದೋಸ ಶ್ರೀ ಸಪತ ನಾಥಾ ದೇಉ ಸಾಕೀ ದೋ ಶ್ರೀ

30. ಪಿಲೇಶ್ವರು ದೇಉ ಶ್ರೀ ಕಪಿಲೇಸವರು ದೇಉ, ಶ್ರೀ ನಾಗನಾಥ ದೇಉ, ಶ್ರೀ ಗಣನಾಥ ದೇಉ.

31. ಶ್ರೀ ನಾಗನಾಥ ದೇಉ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1299 ರಾಂತ ರಚನ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಯಾದವ ರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಚೆ ಹೇಂ ಶಾಸನಾಂತ ತೇ ಕಾಲ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವ ದಿಸ್ತಾ, ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶೆಣ್ವಿ (ಶೆಣೈ) ಲೋಕಾಲೆ ದೇವುಳಾಕ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸೇಟೀ (ಶೇಟ್) ಲೋಕಾನ ದಾನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ವಿಚಾರಾಂತ ಹೇಂ ತಾಮ್ರಶಾಸನ ಬರ್ರೈಲಾ. ಆಮ್ಗಲೆ ಪ್ರಾ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸ್ವರೂಪ ಕಳ್ನ ಘೇವ್ಚೇಕ ಹೇಂ ಶಾಸನ ಉಪಯುಕ್ತ ಆಸಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಾಕೃತಾನ ವಿಕಸಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಮರಾಠಿಬಾನಿ ಪುಡೆ ಶೌರಸೇನಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ ಸಂಮಿಶ್ರ ರೂಪಾನಿ ವಿಕಸಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಆಸಾ. 13 - 14 ಶತಮಾನ ಮರಾಠಿ ಭಾಷಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಮರಾಠಿಂತ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ್ತು ಆಶಿಲೆ. ಹೆಕಾ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರ ಜಾವ್ನ 13 ಶತಮಾನಾಚೆ ಅಂತ ಕಾಲಾಚೆ ಮರಾಠಿಚೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂತ ಕವಿ ದೇವ ಆನಿ ನಾಮದೇವಾನಿ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಭಕ್ತಿಗೀತಾಂತ ಖೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಪದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಕೆಲ್ಲಾ. ಶ್ರೀ ದೇವಾನಿ ರಚಿತ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ 'ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿ' (ಕ್ರಿ. ಶ. 1290) ಚೆ ಮೂಲಪ್ರತಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಚೆ ಬಿರ್ಯಾನಿ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಯೋಗ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಖೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ ಮೆಳ್ಟಾಚಿ. ಜಾಲಾರ ತೆಗಿಲೆ ರಾಂತ ಜನ್ಮ ಘೇತಿಲೊ ಆನಿ ಏಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂತ ಮರಾಠಿ ಕವಿ ಏಕನಾಥಾನಿ ಮೂಲ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿಚೆ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ ಕಾಣ ತೆಜಾ ಜಾಗೇರಿ ಮರಾಠಿ ಪದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಕೆಲೆ. ಮುಕಾವಯ್ಲಿ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿ ಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ ಲುಪ್ತ ಜಾಲೆ.

ನಾಮದೇವಾನಿ (ಕ್ರಿ. ಶ. 1270-1350) ರಚ್ಚೆಲಾಲೆ ಏಕ ಮರಾಠಿ ಪದ (ಗೀತ) ಪೊಳೋವ್ಯಾ.

ವಳಣೀ ಠಕವಿಲ್ಯಾ, ಏಕ-ಏಕ ಸಂಗತೀನ
ಠಿ, ಕಾನಡಿಯಾ, ಏಕ ಮುಸಲ್ಮಾನಿ, ಕೊಂಕಣಿ, ಗುಜರಾತಿ
ಪಾಂಚ ಜಣಿ ಗೌಳಣೀ ಠಕವಿಲ್ಯಾ".

ಹೇ ಪದ್ಯಾನಿ ಸಂತ ನಾಮದೇವಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಮರಾಠಿ, ಕನ್ನಡ, ಕೊಂಕಣಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನಾಲೆ ಉರ್ದು ಆನಿ ಗುಜರಾತಿ ಹೇಂ ಪಾಂಚ ಭಾಷಿ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ಸಂತ-ದೇವಾಲೆ ಹೇಂ ಭಕ್ತಿಗೀತಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ ಪೊಳೆವ್ಯಾ

ರಗಾ ದಾತಾರಾ ಪಾವಗಾ ದಾತಾರಾ
ನಂದಾಚೋ ಝಿಲೊ, ಮಾಕಾ ಘಡಕೋ ದೀ
ಂವಾನ ಮೆಲೊ, ಘೇ ಮಾರ್ಝೋ ಕೊಯತೊ
ಪಾಯ ಪಡಲೋ".

ಹಾಂಗಾ ಎವ್ಹೆ ನಂದಾಚೋ, ಮಾಕಾ, ಮೆಲೊ, ಘೇ ಮಾರ್ಝೋ, ಕೊಯತೊ, ದೇವಾ ಪಾಯ ಪಡಲೋ, ಸಗ್ಳೇ ಶುದ್ಧ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪದ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಹೋಂ ಸಂತ ಕವಿ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಆಣಿ ಏಕ ಭಕ್ತಿಗೀತಾಂತ ಚ ಗೋಪಿಕಾ ಕನ್ಯೇನ ಉದಕಾ ತಳೇಂತ ನ್ಹಾವ್ಚೆ ಸಮಯಾಕ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾನಿ ತೆಗ್ಗೆಲೆ ವಸ್ತ್ರಾಚೆ ಅಪಹರಣ ತೇ ಸಂದರ್ಭಾಚಾರಿ ತೇ ಪಾಂಚ ಕನ್ಯೇಂತ ಚಾರ ಕನ್ಯೇನ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀನ ವಸ್ತ್ರ ದಿವ್ಚೆ ಪ್ರಾರ್ಥನ ಕೆಲ್ಲಾರಿ ಕನ್ಯೇನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ಮಧುರ ವಾಣಿಚರಿ ವಸ್ತ್ರ ದಿವ್ಚೆ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾರ್ಥನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ವರ್ಣನ ಕೆಲಾ. ಿ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಪ್ರಾರಂಭ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ನಾಡಕರ್ಣಿ (ಆವಡಿ ಬಾಯಿ), ಸಂತ ಗ್ಮಾನಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ನಾಡಗಾರ್ ಹೆಗ್ಗೆಲೆ "ಕೊಂಕಣಿ ಸಂತ ಕಾವ್ಯಾಂತ" ಹೇಂ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಜಾಲ್ಲಾ.

ಅಶಿ ರಾಜಾಶ್ರಯಾಚೆ ಬಲ ನಾಶಿ, ವಿದ್ವಾನ ಲೋಕಾಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಆಶ್ರಯ ನಾಶಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ೂನ ಗೆಲ್ಲಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೊಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ, ಶಾಸನಾಚೆ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ, ಮಾನ್ಯಾಲೆ ಲೋಕಗೀತಾಚೆ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಸಗ್ಳೇ ಸಂಕಟಕಾಲಾಕ ಭಿ ಜೀವಿತ ಉರ್ಲ್ಯ ವಿಕಾಸ ಪಥಾಚಾರಿ

ಆಪ್ಣಾಲೆ ಅಂತಃಶಕ್ತೀನ ವ್ಹಾಡಿಲೆ ಹೀಂ ಭಾಷಿ ಏಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಭಾಷಿ ಆಸಾ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1413 ಅಂತ ಗೋವಾಚೆ ಬಾಂದಿವಾಡೆ ಗಾಂವಾಚೆ ಶ್ರೀ ನಾಗನಾಥ ದೇವುಳಾಚೆ ಆಂಗಣಾಂ ಆಶಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಪದಾ ಪ್ರಯೋಗ ಧಾರಾಳ ಜಾವ್ನ ಜಾತ್ತಶಿಲೆ ಮ್ಹುಣುಕ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಚೆ ಹೇಂ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಆಧಾರ ಆಸಾ. ತೆ ಲಿಪ್ಯಂತರ ರೂಪ ಆಶಿ ಆಸಾ.

1. ಶ್ರೀ ಗಣಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ । ನಮಸ್ತುಂಗಶಿರಶ್ಚುಂಬಿಚಂದ್ರ ಚಾಮರ ಚಾರವೇ ॥ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ನಗರಾರಂ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಸಂಭವೇ
2. ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಾಲವಾಹನಸಕು 1335 ವರಿಷಂ ಅದ್ಯ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವ ಶ್ರೀವೀರಪ್ರತಾಪದೇವರಾಯ ಮಹಾರಾಯ.
3. ವಿಜಯನಗರಿ ಸುಖಸತ್ಕಥ ಕ್ರೀಡಾ ವಿನೋದೇ ಸಕಳರಾಜ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಕ ಅಸತೇ ಕಾಳೀತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಪ್ರ ಹಸ್ತು ಗೋ.
4. ವೆ ಸಿಂಹಸನಿ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮವಿಚಾರ ಪಚು ನಂಜಣ್ಣ ಗೋಸಾವಿ ರಾಜ್ಯ ಕರಿತೆ ಕಾಲಿ ವಿಜಯ ಸಂವತ್ಸ ಪುಷ್ಯ ಬ. 30 ರ.
5. ವೌ ಅರ್ಥೋದಯ ಪುಣ್ಯಕಾಲಿ ಕುಕ್ಕಳಿಗ್ರಾಮೇ ಪುರುಷಸೇಣವ ಮಾಸುತು ಮಾಣಸೆಣ್ಯೆ ವೈಯ ಬಂದೇವಾಡ ಗ್ರಾಮೆ.
6. ಗ್ರಾಮ ಪುರುಷು ರಾಮನಾಯಕು, ನಾಗಣನಾಯಕು, ರಾಮಪ್ರಭು ಮಾಗೆ ಪ್ರಭು, ಹೇ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರ ಸಹಿತ ಸಮ.
7. ಧ ಗ್ರಾಮಿಚೇನಿ ದತ್ತ ಧರ್ಮಶಾಸನಾಚಿ ಭಾಸ ಏಸಿ ಆಮಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಭೀತರ ಗಾಂವಾಭೀತರೀ ಶ್ರೀ ನಾಗನಾಥ ದೇವ ಸನ್ನಿಧಿ ಗೋಪಾಳಭ.
8. ಟಾ ನಾವೆ ವೇದಖಂಡಿಕೆಚೇ ಕುಲಾಗ್ರ ಪ್ರಾಕ್ ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿನಿ ಅಖಂಡ ಜ್ಯೋತಿಸಿ ವ ಪ್ರತಿವರ್ಷ.
9. ತೇಲಾ ಬಾರಾ ತಾಂಬಿಎ ವೆಗಳೇ ಕರೂನ ತ್ಯಾಉಪರೀ ಗೋಪಾಳ ಭಟಾನ ದ್ಯಾವೆ ಟಾ 2 ತಥ ಸೂ ಕೇಶೋಭಟಾ ಮಳೋ ಕು
10. ಳಾಗ್ರ ಕಟುವಾಣ ಟಾ 6 ಪೈಕೀಂ ಕಾರ್ತಿಕ 2 ವಾದೆ ದ್ಯಾವಾ ಟಾ ಉತ ಉಭಾಏಜೇ ಟಾಕ 3 ಸಮ ತಥಾ ಮಾಣ ಸೇಣವೈಯಾಯ.
11. ಹ ಶ್ರೀ ಗ್ರಾಮಾನ ರೋಕಡೆ ಟಾ 20 ಫೇಲುನು ತಯಾಚ್ಯಾ ಕುಳಾಗ್ರಾವರಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕ ಪರ್ಯ ಸಹಿರಣ್ಯೋದಕ ದಾನಧಾರಾ.

12. ಪೂರ್ವಕ ಕರುನು ಸರ್ವನಮಸ್ಯ ಸರ್ವಬಾಧಾ ವಿವರ್ಜಿತ ಕರುನು ದಿಧಲೇ ತಥಾ ಮಾಇಸೇಣಪ್ಯೆಏಂ ಆಪುಲಿಏ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ.

13. ಶ್ರೀ ನಾಗನಾಥ ದೇವಾಸೀ ವರ್ಷ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕಾರ್ತಿಕ ಪುನವೇ ದಿಪಮಾಳಾ ಜಳೂಂಚಿಯೇ ಭಾಸೆ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ

14. ಯಂತ ತಥಾ ಗೋಪಾಳ ಭಟಾನ ತಥಾ ಪುನವೇಂಚ ದಿಸಿ ಪರ್ವತಾಚ್ಯಾ ತಾಂಬಿಯಾ ಯೇಕಾ ಪ್ರತಿ ಸೋಳಸಿಯಾ 17 ಲೇಖಿ.

15. ತೇಲಾ ತಾಂಬಿಯೆ ತಿನಿ ಸಮಂಧ ಸೋಳಾಸಿಯಾ 51 ತಿಳೇಲ ನ್ಹಾಹಿ ತರಿ ನಾರಲೇಲ ಅಥವಾ ತೂಪ ಭೇಜುನು ದೇಉಳಿ ದ್ಯಾ

16. ವೇ ತಥಾ ದೀಪಮಾಳೇಸಿ ಪಣಂತಿಯಾ 400 ವಾತಿಸಿ ಲಾಗತೆ ತುಕೆ ಗೋಪಾಳ ಭಟಾನ ದೇಉನು ದಿಪಮಾ

17. ಳ ಕರಾವಿ ಶ್ರೀ ನಾಗನಾಥ ದೇವಾಸಿ ರಾತ್ರಿ ಮಹಾಸ್ನಾನ ಗಂಧ ಧೂಪ ದೀಪ ಉಪಹಾರಾ ತಂದುಳಾ ಚೌಥ 2 ತುಪ ಸೋಳ.......... ಇತ್ಯಾದಿ.

ಹೇಂ ಶಾಸನಾಂತ ದಿಶ್ಯೆ ಆಮಚ್ಯಾ, ಗಾಂವಭೀತರಿ, ತಾಂಬಿಯೇ, ಕರೂನು, ಘೆಉನು, ತಿಳೇಲತೇಲ, ನಾರಲೇಲ ತೇಲ, ತೂಪ, ಪಣತಿ ಯಾ, ವಾತಿ, ದೇಉನು ಇತ್ಯಾದಿ ಆಜ್‌ಭಿ ಕೊಂಕಣೆಂತ ಪ್ರಯೋಗ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಪದ ಆಸಾಚಿ. ತೇ ಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣೇಂತ ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಹೇಂ ಶಿಲಾಶಾಸನಾನಿ ವ್ಯಕ್ತ ಜಾತಾ.

ಗೋವಾಚಾರಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಪೂರ್ವ ಗೋವಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀರಿ ದೇವಾಲೆ ಸ್ತೋತ್ರಗೀತ, ಭಜನಗೀತ, ರಾಮಾಯಣ - ಮಹಾಭಾರತಾಚಿ ಕಾಣಿಯಾ ತಾಳೆಗರಿ ಗ್ರಂಥಾಚಾರಿ ರಚನ ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಆರಾಧಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕ ಗೋವಾಂತ ಸಾನ - ಹೋಡ ದೇವುಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕರ್ನ ಸದಾ ಪೂಜಾ ಪಾಠ ಆನಿ ಯಜ್ಞ - ಯಾಗಾಂತ ನಿರತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಭಕ್ತಿಗೀತ - ಭಜನ ಗೀತಾಚೆ ತಾಳೆಗರಿ ಸಂಗ್ರಹ ದೇವುಳಾಂತ, ಶ್ರದ್ಧಾವಂತ ಲೋಕಾಲೆ ಘಾರಾಂತ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸಾಂತ ಆನಿ ಪರಬ ದಿಸಾಂತ ರಾಮಾಯಣ - ಮಹಾಭಾರತಾಚೆ ವಾಚನ ಚಲ್ತಶಿಲೆ. ಜಾಲಾರ ಧರ್ಮಾಂಧ, ಕ್ರೂರಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಗೋವಾಂತ ಆಕ್ರಮಣ ಕರ್ನ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಉದ್ದೇಶಾನಿ ಗೋವಾಚೆ ಖೂಬ ದೇವುಳ ನಿರ್ನಾಮ ಕರ್ನ ಥಂಯಿ ಆಶಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಗ್ಗೆ ರಾಸುನ ಘಾತ್ಲೆ. ನಿಸ್ಸಹಾಯಕ ಹಿಂದು ಲೋಕ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಧರ್ಮ ರಕ್ಷಣ ಕರೂಕ ಕಾತರಿ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಗೋವಾ ಸೋಣ ಭಾಯ್ಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಧಾಂವುನ ಗೆಲ್ಲೆ. ಅಸಹಾಯಕ ಲೋಕ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರ್ನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಮತಾನುಸಾರ ಚಲ್ಚೆ ಲಾಗ್ಗೆ. ಅಶಿ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಜ ಉಪಲಬ್ಧ ನಾ. ಜಾಲ್ಲಾರ 16 ಶತಮಾನಾಂತ ಕೃಷ್ಣದಾಸ ಶರ್ಮಾ ಮ್ಹಳಾಲೇನಿ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ "ಅಶ್ವಮೇಧ ರಘುನಾಥಾಚ್ಯಾ ವಂಶಾಚಿ ಕಥಾ", ಆನಿ ಮಹಾಭಾರತಾಚೆ ಥೋಡೆ ಕಾಣೆಂಯೊಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪೀಚಾನಿ ಏಕ ಕ್ರೈಸ್ತ ಪಾದ್ರಿನಿ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಕರ್ನ ತೆಜೆ ಪ್ರತಿ ಪೋರ್ಚುಗಲಾಕ ಘೇವ್ನ ಗೆಲೊ. ತೇ ರೋಮನ

ಲಿಪಿಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರತಿ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಪೋರ್ಚುಗಲಾಚೆ ಬ್ರಾಗಾ ಶಹರಾಂತ ಏಕ ಸರಕಾರಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಾಂತ ಸುರಕ್ಷಿತ ಆಸಾ. ಜಾಲಾರ ಕೃಷ್ಣದಾಸ ಶರ್ಮಾನಿ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ ಮೂಲ ಪ್ರತಿ ಉಪಲಬ್ಧ ನಾ. ಅಶಿ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಮಹಾಭಾರತಾಚೆ ಆದಿಪರ್ವ ಕಥಾ ಭಾಗ, ಗೋವಾಚೆ, ಥಾಮಸ್ ಸ್ಟೀವನ್ಸ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕೇಂದ್ರ ಪಣಜಿ, ಹೆಣಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 1990 ಅಂತ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಚಾನಿ ಪುನಃ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಕರ್ನ "ಸೋಳಾವ್ಯಾ ಶೇಕಡ್ಯಾಂತಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಾಭಾರತ ಆದಿಪರ್ವ" ನಾವಾನ್ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾ. ಅಸಾಲೆ ಕಾಮ ಅನ್ಯ ಪ್ರತಿಂತ ಭಿ ಕರ್ಕಾ.

ಕೃಷ್ಣದಾಸ ಶರ್ಮಾಲೆ ರಚನ 16 ಶತಮಾನಾಚೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಸುಂದರ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪಾಚೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ ಕರ್ತಾ. ಆಜ ವಿಭಿನ್ನ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭೇದ ರೂಪಾನಿ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾತ್ತೊ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಏಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಸ್ವರೂಪ ಪ್ರದಾನ ಕರ್ಚೇಕ ಹೇಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಖೂಬ ಸಹಾಯಕಾರಿ ಜಾತ್ತಾಚಿ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಉ.ಕ. ಆನಿ ದ.ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೇಚೆ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ಶುದ್ಧ ಕೊಂಕಣಿ ಪದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಆಸಾ. ವಿದ್ವಾನ ಆನಿ ಆಸಕ್ತ ಲೋಕಾನಿ ಕಾರ್ಯಶೀಲ ಜಾವ್ನ ಏಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪ ನಿರ್ಧಾರ ಕರೂ ಜಾಯ್.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ವಿಕಾಸ ಪಥಾಚಾರಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಬೋಧಕಾಲೆ ಪಾತ್ರ

ಕ್ರಿ.ಶ. 1510 ಚಾನಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಲೋಕಾನಿ ಗೋವಾಚಾರಿ ಆಕ್ರಮಣ ಕರ್ನ ತೆನ್ನಾ ಕಾಲಾಚೆ ರಾಜಕೀಯ ...ತಿಚೆ ಲಾಭ ಉಠಾಸುನ ಘೇವ್ನ ಗೋವಾಚೆ ಏಕೇಕ್ ಕರ್ತೊ ಬಹುಭಾಗ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸ್ವಾಧೀನ ಕರ್ನ ಘೇತ್ಲೆ. ...ಲೆ ಸ್ವದೇಶ ಪೋರ್ಚುಗಲಾಚೆ ರಾಜಾಲೆ ಮದದ ಘೇವ್ನ ಗೋವಾಚಾರಿ ಕ್ರೌರ್ಯಪೂಣ ಆಕ್ರಮಣ ಕರ್ನ ...ವಾಚೆ ಶಾಂತ ಸರಳ ಲೋಕಾಲೆ ಹತ್ಯಾ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಲೋಕಾಂತ ಭಯಾನಕ ಭೊಂಯಿ (ಬಿವಂಕಿ) ...ಸುನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರೂಕ ವಿರೋಧ ಕಲ್ಲಾಲೇಕ ...ಂತ ರಾಸೂನ ಘಾತ್ಲೆ. ತೇ ಕಾಲಾಚೆ ಹಿಂದೂ ಲೋಕಾಲೆ ಭವ್ಯ ಆನಿ ಸುಂದರ ಕಲಾತ್ಮಕ ಹೋಡ ಆನಿ ಸಾನ ... ದೇವುಳ ನಾಶ ಕರ್ನ ಗೋವಾಚೆ ಶಾಂತ ಭುಂಇ ರಕ್ತಸಂಚಿತ ಕೆಲೆ. ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತ ಘಾರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ...ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉಜ್ಜೆಕ ಆಹುತಿ ಕೆಲೆ. ಅಸಾಲೆ ಭಯಾನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಂತ ಅಸಹಾಯಕ ಗೋವಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ...ತಾಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಹಿಂದು ಲೋಕ ಅನಿವಾರ್ಯ ಜಾವ್ನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಕ ಮತಾಂತರಿತ ಜಾಲ್ಲೆ. ... ಆಶ್ಶಿಲೆ ಖೂಬ ಲೋಕ ಗೋವಾ ಸೋಣ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ ಆನಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಧಾಂವುನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ...ರಕ್ಷಣ ಕರ್ಚೇಕ ಪಾಂವ್ಲೆ.

...ಕ್ರಮೇಣ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಕ್ರೂರ ಪ್ರಭುತ್ವ ಗೋವಾಂತ ಸ್ಥಿರ ಜಾಲ್ಲೆ. ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ಆಪ್ಣಾಲೆ ... ಧರ್ಮ ಶಾಶ್ವತ ರೂಪಾನ ಸ್ಥಿರ ಕರ್ಚೆ ಕತಾರ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಾಶ್ವತ ಜಾವ್ನ ...ಮ ಕರ್ಚೆಕತಾರ, ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷಿಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಉದ್ದೇಶಾನ್ ಕ್ರಿ. ಶ. 1560 ಅಂತ ಕ್ರೂರ ಶಾಸನ ...ಜಿಷನ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್" (ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಣೇಚೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ) ಸ್ಥಾಪಿತ ಕರ್ನ ಮತಾಂತರಿತ ಜಾಲ್ಲಾಶಿಲೆ ...ಕಾಕ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಉಲೈತಾಲೇಕ ಕಠಿನ ಶಿಕ್ಷ ದಿವ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೆ. ಹೇಂ ಶಾಸನಾಚೆ ಆಶ್ರಯಚಾರಿ ಗೋವಾಚೆ ... ಲೋಕಾಚಾರಿ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚಾರ ನಿರಂತರ ಅತ್ಯಾಚಾರ - ಹಿಂಸಾಚಾರ ಚಲೂ ಲಾಗ್ಲೆ. ಸಂಸಾರಾಚೆ ...ಸಾಂತ್ ಗೋವಾಚೆ ಹೇಂ ಕ್ರೌರ್ಯ ಏಕ ಕರಾಳ ಅಧ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನ ಆಸಾ. ಖೂಬ ಲೋಕ ಮತಾಂತರಿತ ..., ಖೂಬ ಲೋಕ ದೇಶಾಂತರ ಧಾಂವುನ ಗೆಲ್ಲೆ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಸರಕಾರಾಕ ಗೋವಾಚಾನಿ ...ಣಿ ಭಾಷಿ ನಿರ್ನಾಮ ಕರೂ ಜಾಲ್ನಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಶಬ್ದಾಚೆ ಸ್ಥಾನಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಶಬ್ದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ... ಜಾಲ್ಲೆ, ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಭಾಷೀಚೆ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ವಿಕೃತ ಜಾಲ್ಲೊ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ...ಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ್ ಸ್ಥಿರ ಜಾವ್ನ ರಾಬ್ಲಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ವಿರುದ್ಧ ಕಾಲ ಕಾಲಾಕ ಅನೇಕ ಶಾಸನ ...ಕೆಲ್ಲೆ. ಕಠಿನ ಶಿಕ್ಷಾ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲೆ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಕೊಂ...ಣಿ ಭಾಷೆ ವಿಚಲಿತ ಜಾಲ್ನಾ.

... ಅಸ್ಸಾಲೆ ಸ್ಥಿತಿಂತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ ಲೋಕಾನಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಮುಖ್ಯ ಮ್ಹಣ್ ತೇ ... ಪ್ರಚಾರಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ವ್ಹಾಪರ್ಚೆ ನಿರ್ಧಾರ ಕೆಲ್ಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಂತ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ...ಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಕರ್ತೊ ಲೋಕಾಕ್ ಆಕರ್ಷಿತ ಕರೂ ಲಾಗ್ಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಶಿಕ್ಚೆಕತಾರ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ ...ಕಾನಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 1563 ಆಂತ ಪರ್ನೆ ಗೋವಾಂತ ಜೆಸ್ಯೂಟ ಶಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರ ರೂಪಾನ "ಸೇಂಟ್ ಪಾಲ್

ಕಾಲೇಜ್" ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲ್ಲೆ. ಹೇಂ ಕಾಲೇಜಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕಾಮ ಶುರು ಕೆಲೆ. ಅಶ್ಶಿ ಖಂ
ಭಾಷೇಕ ನಿರ್ನಾಮ ಕರೂಕ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶಾಸಕ ಮುಕಾರ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ತೇ ಲೋಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಶರ
ಯಿವ್ನ ತೇ ಭಾಷೀಚೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ರೂಪಾನ ಅಧ್ಯಯನ ಕರೂ ಲಾಗ್ಲೆ. ಹೆಜಾ ಉಪರಾಂತ ಕ್ರಮೇಣ ಗೋವಾ
ಕೊರಾವ್ಲೊ, ರಾಚೋಲ ಮಾಪುಸಾ ಶಹರಾಂತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಶಿಕವ್ಚೇ ಕೇಂದ್ರ
ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲ್ಲೆ. ಅಶಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೀಚೆ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ ಆನಿ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಪ್ಣಾಲ ಕರ್ನ
ಘೇವ್ನ ಗೋವಾಂತ "ಗೋಮಾಂತಕೀ ಕೊಂಕಣಿ" ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಯ್ಲಿ. ಮರಾಠಿಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ ಹೇಂ ಗೋಮಾಂತಕಿ
ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಮರಾಠಿ ಪದ ಖೂಬ ಪ್ರಯೋಗಾಕ ಆಯ್ಲೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಹೀಂ ಗೋಮಾಂತಕಿ ಕೊಂಕಣಿ
ಗೋವಾಚಾನ ಭಾಯ್ರಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಲೆ ಶುದ್ಧ ಕೊಂಕಣಿಚಾನ ಭಿನ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಂತ
ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲ್ಲಿ. ಜಾಲಾರ್ ಏಕ ವಿಚಾರ ವಿಸರ್ನ ನಜ್ಜೊ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಾಕಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚಾ
ಖೂಬ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ನ ಉಪಯುಕ್ತ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ, ನಿಘಂಟು ರಚನ ಕರ್ನ ಸೇವಾ ಕೆಲ್ಲಾ. ತೆ
ಲೋಕಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಶಬ್ದಾಚೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಳ್ನಶಿಲೆ ಕಾರಣ ಮರಾಠಿಚೆ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗ ಕೆಲ್ಲಾ
ಆಪ್ಣಾಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೀಚೆ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪಾಚೆ ಅನುಕರಣ ಕರ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಕ ಅರ್ಥ
ಜಾವಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಂತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ತತ್ವಬೋಧ ಕರ್ತೊ ನವೀನ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲಾರ ಭ
ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಚೆ ದೃಷ್ಟಿನ ತೆಣ್ಗಿಲೆ ಸೇವ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಆನಿ ಅಭಿನಂದನೀಯ ಆಸಾ. ಕ್ರಿ. ಶ
1774 ಅಂತ ಇಂಕ್ವಿಜೇಷನ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ರದ್ದ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಉಪರಾಂತ ಗೋವಾಂತ ಧರ್ಮಾಚೆ ನಾವಾ
ಅತ್ಯಾಚಾರ ಥೋಡೆ ಉಣೆ ಜಾಲ್ಲೆ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ ಲೋಕಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಸರ್ವಸಮ್ಮತ ಮಾ
ದೀವ್ನ ರೋಮನ ಲಿಪಿಂತ ಲಿಖಿತ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಕರೂ ಲಾಗ್ಲೆ.

ಸಮಗ್ರ ಭಾರತಾಂತ ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಿತ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿ

ಆಜ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಕ್ ಅಭಿಮಾನಾಚ ವಿಚಾರ ಮ್ಹಳಾರಿ ಸಮಗ್ರ ಭಾರತಾಂತ ಪ್ರಥ
ಮುದ್ರಿತ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿ ಆಸಾ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1556 ಚಾರಿ ಗೋವಾಂತ ರೋಮನ ಲಿಪಿಚೆ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ
ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲ್ಲೆ. ರೋಮನ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ ಧರ್ಮಾಚೆ ತತ್ವಾಚೆ ಕರಪತ್ರ ರೋಮನ ಲಿಪಿರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ
ಮುದ್ರಿತ ಕರ್ನ ಲೋಕಾಕ ವಾಂಟೂ ಲಾಗ್ಲೆ. ಅಶಿ ಸಮಗ್ರ ಭಾರತಾಂತ ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ಪೊಳ್ಳೆಲಿ ಭಾ
ಕೊಂಕಣಿ ಆಸಾ. ಅಶಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಸರ್ವನಾಶ ಕರ್ಚೆ ನಿರ್ಧಾರ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಜಾಲ್ಲಾರ
ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿನ ತೆಣ್ಣಾಚಾರಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಜೈತ ಕರ್ನ ತೆಣ್ಗಿಲೆ ಮುಖಾಂತರ ಆಪ್ಣಾಲೆ ವಿಕಾಸ ಕರ್ನ ಘೇತ್ಲಿ
ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಮುದ್ರಿತ ಸ್ವರೂಪ ದಿಲ್ಲಾಲೆ ಶ್ರೇಯಸ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಲೋಕಾಕ ಪಾಂವ್ತಾ.

ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಮುದ್ರಿತ ಸ್ವರೂಪ ಪ್ರದಾನ ಕರ್ನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಸೇವೆ ವಿಚಾರಾಂ
ಭಾರತ ಸರಕಾರಚೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ನವದೆಹಲಿ ಹೆಣೆ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ "Encyclopaedi
of Indian Literature" ತಿಸರೆ (3rd) ಸಂಪುಟಾಚೆ ಪೇಜ್ 2387 ರಾಂತ ಅಶಿ ವಿವರಣ ಕೆಲ್ಲಾ.

"By the end of the 15th century Konkani had reached a fairly high stage o
development. It could have made strides in literature had the Goan life continue
undisturbed. But evil fate fell upon Goa in 1510 and its three most populous an
prosperous taluks of Ilhas (Tiswadi), Salcete and Bardez were conquered by th
portuguese by 1544. Every library either personal or public was confiscated o

burnt down and the portuguese language was forced upon Goa's inhabitants, banning the use of their mother tongue, Konkani. However the sober authorities of the state and the enlightened missionaries of the time in the interest of both the state and the catholic faith thought it profitable to study the language of the conquered people. They set up a printing press the first in India in 1556. In this very year christian doctrine was printed in Roman Script and circulated among the new converts for their life.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1563 ಆಂತ ಪೊರ್ನೆ ಗೋವಾಂತ ಸ್ಥಾಪನ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ "ಸೇಂಟ್ ಪಾಲ್ ಕಾಲೇಜಾ"ಚೆ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಅಂದ್ರವಾಚ್ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಪಾದ್ರಿನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ವ್ಯಾಕರಣ ತಯಾರ ಕರೂಕ ರೂಪ ರೇಖೆ ತ್ಯೆಯಾರ ಕೆಲೆ. ಹೆಜೆ ಆಧಾರಾಚಾನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಜೆಸ್ಯೂಟ ಥಾಮಸ್ ಸ್ಟೀಫನ್ಸ್ (1549 - 1617) ಹೆಣೆ 1568 1617 ಮಧ್ಯ ಕಾಲಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಚೆ ಗ್ರಾಂಧಿಕ ಸ್ವರೂಪ -ನಿರ್ಧಾರ ಕರ್ನ ಏಕ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ ತಯಾರ ಕೆಲ್ಲೆ. ತೆಗಿಲೆ ಹೇಂ ಕಾಮಾಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶೆಣ್ವಿ (ಶೆಣೈ) ಲೋಕಾನ ತೆಕಾ ಖೂಬ ಮದದ ಕೆಲ್ಲಾ. ಜಾಲ್ಲಾರ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಮರಣಾಚೆ ಉಪರಾಂತ "Arte Da Lingoa Canarim" ನಾವಾನ ಕ್ರಿ. ಶ. 1640 ಅಂತ ಮುದ್ರಿತ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. (ರೋಮನ ಲಿಪಿಂತ). ಹೇಂ ಗ್ರಂಥ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಪ್ರಥಮ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ ಆಸಾ. ಹೆಜಾ ಉಪರಾಂತ ಮಹಾನ್ ಪ್ರತಿಭೆಚೊ ವಿದ್ವಾನ್ ಹೆನ್ರಿಕ್ ಹೆನ್ರಿಕ್ಸ್ (ಕ್ರಿ. ಶ. 1520 - 1600), ಜೋವಾ ಡೆ ಸಾನ್ ಮತಿಯಾಸ್ (ಕ್ರಿ. ಶ. 1595 - 1647), ಸೈಮಾವೊ ಐವೆರಸ್ (1669 - 1744) ಕಾರೆಲ್ ಪ್ರಿಕ್ರಿಲ್ (1718 - 1785) ಹೆಣ್ಣಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ ವಿಕಾಸ ಜಾವ್ಚೇಕ ಖೂಬ ಮದದ ಕೆಲ್ಲೆ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಪಾದ್ರಿ ಗಾಸ್ಟರ್ ಡೆ ಸಾನ್ ಮಿಗ್ವುವೆಲ್ 1599 - 1647 ಹೆಣೆ ಥಾಮಸ್ ಸ್ಟೀಫನ್ಸ್‌ಲಾ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ "ಆರ್ಟೆ - ಡಿ - ಲಿಂಗೋವಾ ಕೆನರಿಮ್ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟ ಕರೂಕ ಖೂಬ ಶ್ರಮ ಘೆತ್ಲೆ. ಇಗ್ನಾಜಿಯೋ ಆರ್ಕ್‌ವೋನ್ (1615 - 1683) ಆನಿ "ಜಾನುವಾ ಇಂಡಿಕಾಸಿವ್ ಪ್ರೊ. ಕೊಂಕಣಿಕ್ಯಾಟ್ ಡೆಕ್ಕಾನಿಕಾ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್" (ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ದಕ್ಷಣಿ ಭಾಷೀಕ ಮಹಾದ್ವಾರ) ಮ್ಹಳಾಲೆ ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸಾದೃಶ್ಯ ಆನಿ ವೈದೃಶ ಸ್ವರೂಪಾಚೆ ವಿಸ್ತೃತ ವಿವೇಚನ ಕೆಲಾ. ಡಿಯಾಗೋ - ಡೇ - ಅಮರಲ್ (1699 - 1762) ಹೆಣೆ "ಪ್ರೊಸೊಡಿಯಾ ಡೆಲ್ಲಾ ಲಿಂಗ್ವಾ ಕೆನರಿನಾ", ನಾವಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ನಿಘಂಟು ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ. ಅಶಿ ಖೂಬ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ರೋಮನ ಲಿಪಿನ ವ್ಯಾಕರಣ ಆನಿ ನಿಘಂಟು ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಖೂಬ ಸೇವಾ ಕೆಲ್ಲಾ. ಆಜ್ ಹೇಂ ಗ್ರಂಥ ರಾಶೀಂತ ಖೂಬ ಗ್ರಂಥ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಆಸಾಚಿ. ಸಲ್ದಾನಾ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಮಿಶನರಿಲೆ ರೋಮನ ಲಿಪಿಂತ ಬರೈಲಾಲೆ "ಲೆಕ್ಸಿಕನ್ ರೋಮನಸ್" ಮ್ಹಳಾಲೆ ನಿಘಂಟಾಚೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ರೋಮ್ ಶಹರಾಚೆ "ಜೆಸ್ಯೂಟ ಪತ್ರಾಗಾರ" ಆಂತ ಆನಿ ಆಲ್ಮೇಡಾ ಮ್ಹಳಾಲೇನಿ ಬರೈಲಾಲೆ "ಲೆಕ್ಸಿಕಸ್ ಲಿಸ್ಬೋನೆನ್ಸ್" ಮ್ಹಳಾಲೆ ನಿಘಂಟಾಚೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಪೋರ್ಚುಗಲಾಚೆ ಲಿಸ್ಬನ್ ಶಹರಾಚೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯಾಂತ ಸುರಕ್ಷಿತ ಜಾವ್ನ ದವರ್ಲಾ.

ಅಶಿ ಖೂಬ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾನ ಗೋವಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಖೂಬ ಸೇವ ಕೆಲ್ಲಾ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಕ್ರಿ. ಶ. 1774 ವರಾಕ "ಇಂಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್" ರದ್ದ ಜಾವ್ ವರಾಕ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಸರಕಾರಾಚೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಲೋಕಾಲೆ ದಮನ ನೀತಿ ಕಾರಣಾನ ಫುಡೇಚೆ ಶುದ್ಧ ಕೊಂಕಣಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ್ ವಿಕೃತ ಜಾವ್ನ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಮ್ಹಳಾಲೆ ನವೀನ ಪ್ರಭೇದಾಕ ಜನ್ಮ ದಿಲೆ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಹೇಂ ಭಾಷೀಕ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಸ್ವರೂಪ ದೀವ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧ ಜಾವಶಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕ್ ಆಜವರಾಕ್ ಅಭಿನಂದನೀಯ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

ಅಧ್ಯಾಯ 8

17 ಹಂವಾಚಾನಿ 19 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಂತ ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಕೇರಳಾಂತ ರಚನ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

10 ಶತಮಾನಾಚಾನಿ ಗೋವಾಂತ ಭಾಯ್ರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವ್ಯಾಪಾರ ದಂಧೇಚಾರಿ ಸಂಚಾರ ಕರ್ತೊ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಪಾರ ಕರ್ನ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೊಚಿನ ವರಾಕ ವಸತಿ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಗಿಲೆ. ಗೋವಾಚಾನ ಕಾರವಾರ ಮಂಗಳೂರ ಕೊಚಿನ ವರಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಲೆ ವ್ಯವಹಾರ ಚಲ್ತಶಿಲೆ ಮ್ಹಣೂಕ ಖೂಬ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರ ಆಸ್ಸಾಚ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1510 ಉಪರಾಂತ ಗೋವಾಂತ ಶಾಂತ ಆನಿ ಸಮೃದ್ಧ ಜೀವನ ವ್ಯತಿತ ಕರ್ತಾಲೆ ಹಿಂದು ಲೋಕಾಚಾರಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಲೋಕಾಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಆನಿ ಧರ್ಮಾಂಧ ಕ್ರೂರ ಅತ್ಯಾಚಾರಾಚೆ ಪರಿಣಾಮು ಜಾವ್ನ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಘಾರ ವಸತಿ ಜಮೀನ ಆಸ್ತಿ ಸಗ್ಲೆ ಸೋಣ ಕರ್ನಾಟಕ - ಕೇರಳಾಂತ ಓಸುನ ವಸತಿ ಕರ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೆ. 16 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಂತ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ವಿಜಯನಗರ ರಾಜಾಲೆ ಅಂತಿಮ ಶಕ ಚಲ್ತಶಿಲೆ. ಮಲೆನಾಡಾಚೆ ಆರಗ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ವಿಜಯನಗರಾಚೆ ಪ್ರಾಂತೀಯ ರಾಜಾಲೆ ಶಾಸನ ಸುಭದ್ರ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ವಿಜಯನಗರ ರಾಜಾಲೆ ಅಧೀನ ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೆಳದಿ ರಾಜ್ಯ ವಿಜಯನಗರಾಚೆ ಪತನಾನಂತರ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯ ಜಾವ್ನ ಉಜ್ವಾಡ ಆಯಿಲೆ. ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಅಸ್ಸಾಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಂತ ಗೋವಾಚಾನಿ ಭಾಯ್ರಿ ಸುಟಿಲೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸಂಗತ ಘೆವ್ನ ವಿಭಿನ್ನ ಧಂಧೇಚಾರಿ ವಸತಿ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಚಾಣಾಕ್ಷ ಆನಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ ವಿಜಯನಗರಾಚೆ ರಾಜ್ಯಾಂತ ಆನಿ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಲೆ ದರಬಾರಾಂತ ಹೋಡ್ ಆನಿ ಸಾನ ಕಾಮ ಘೇವ್ನ ರಾಜಾ ಲೋಕಾಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕೆಲೊ. ವಿಜಯನಗರಾಚೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಿ. ಶ. 1366 ಕಾಲಾಂತ ವಿಜಯನಗರ ರಾಜಾಲೆ ದರಬಾರಾಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗಾಚೆ ಮಾಧವ ಮ್ಹಳಾಲೊ ಮಂತ್ರಿ ಜಾವ್ನ ಅಶ್ಶಿಲೊ ತೊ ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮಿ ಆನಿ ಚತುರ ಮಂತ್ರಿ ಜಾವ್ನ ಮುಸಲ್ಮಾನಾಲೆ ಅಧೀನ ಆಶಿಲೆ ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತ ಜೀತುನ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಅಧೀನ ಕೆಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಸದೃಢ ಸಾಕ್ಷಾಧಾರ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ತಶ್ಶಿಚಿ ಮಲನಾಡ ಪ್ರಾಂತಾಚೆ ರಾಜಧಾನಿ ಆರಗ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಶಹರಾಚೆ ಲಾಗಿ) ಪ್ರಾಂತಾಂತ ರಾಜ ದರಬಾರಾಂತ ವಿಭಿನ್ನ ಪದಾಚಾರಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕಾಮಕರ್ತಶಿಲೆ ಮ್ಹಣೂಕ ಆಧಾರ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ತೇ ಕಾಲಾಂತ ಆರಗ ಏಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಾಪಾರಾಚೆ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನ ಅಶ್ಶಿಲೆ ಥಂಯ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾನಿ ಬಂಗಾರ ರುಪ್ಪೆ ಮೋತಿ ರತ್ನಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಧಂಧ ಕರ್ನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಲೋಕ ಮ್ಹಣ ಮನ್ನಣ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ.

ವಿಜಯನಗರಾಚೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಘಟೂನ ಕೆಳದಿ ರಾಜ್ಯ (ಸಾಗರ ಲಾಗಿ) ಉಜ್ವಾಡ ಆಯ್ಲೆ ನಂತರ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಲೆ ವಿಭಿನ್ನ ರಾಜಧಾನಿ ಕೆಳದಿ, ನಗರ (ಬಿದನೂರು) ಆನಿ ಉಪರಾಜಧಾನಿ ಕೌಲೇದುರ್ಗ ಹೇಂ ಶಹರಾಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಲೆ ಆಶ್ರಯಾಂತ ಉರ್ನು ಮಾನ ಮರ್ಯಾದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕೆಲ್ಲೊ. ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂತ ವಿಭಿನ್ನ ಲೋಕಾನಿ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಲೆ ದರಬಾರಾಂತ ಹೋಡ ಆನಿ ಸಾನ ಪದಾಚಾರಿ ಸೇವ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ದಾಖಲೆ ಆಸ್ಸಾಚ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ನಾಡಕರ್ಣಿ (ಆವಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ) ಮ್ಹಳಾಲೆ ಸಂತಾನಿಲೆ ಘೋವ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾ ಬಸಪ್ಪ ನಾಯಕ (ಕ್ರಿ. ಶ. 1696 - 1714) ಆಲೆ ದರಬಾರಾಂತ ಮಂತ್ರಿ

ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಏಕ ಕಾಲಾಕ ಕೌಲೇದುರ್ಗ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಲೆ ಉಪರಾಜಧಾನಿ ಆನಿ ಹೋಡ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನ ಆಶಿಲೆ (17 18 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ) ತೇ ಕಾಲಾಕ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭಾಂಗಾರ ರುಪ್ಪೆ ವಜ್ರ ಮೋತಿಚೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೋಡ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಕರ್ತಾಶಿಲೆ ಮ್ಹಣೂಕ ಆಜವರಾಕ ತೇ ಲೋಕಾಲೆ ವಸತಿ ಕೆಲಾಲೆ ಘಾರಾಚೆ ಅವಶೇಷ ಪೊಳೇವ್ಚೇಕ ಮ್ಹೆಳ್ತಾಚಿ. ತಶಿ ಶಿರ್ಸಿ ಲಾಗಿ ಸೋಂದೆ (ಸೋದೆ ಸ್ವಾದಿ) ರಾಜ ಘರಾಣ 16 - 18 ಶತಮಾನವರಾಕ ಏಕ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಆನಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ರಾಜ ಘರಾಣೆ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಚೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಸರಕಾರ ಕಣೆ ಮಧುರ ಬಾಂಧವ್ಯ ರಾಕೂನ ಘೆತಿಲೆ. ಸೋಂದೆ ರಾಜಾ ಲೋಕಾನಿ ಭೀ ಗೋವಾಚಾನ ಆಯಿಲೆ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾಕ ಆಪ್ಲಾಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತ ಉರೂಕ ಆಶ್ರಯ ದೀವ್ನ ಜಮೀನ ಜಾಯದಾದ ದಿಲೆ. ಸೋಂದೆ ರಾಜಾಲೆ ರಾಜ್ಯ ಜಾಸ್ತ ಜಾವ್ನ ಉ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಂತ ವ್ಯಾಪ್ತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಅಶಿ 16 - 18 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತಶಿ ದ್ರಾವಿಡ ವರ್ಗಾಚೆ ಖೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಹಿಂದೂ ಲೋಕ ಕೆಳದಿ ಆನಿ ಸೋಂದಾ ರಾಜಾಲೆ ಆಶ್ರಯಾಂತ ಏವ್ನ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೇಚೆ ಸಾಗರ, ನಗರ ಬಿದನೂರು, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲೆ.

ಅಶಿ ಜಾವ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ತೀರಾಂತ ಸೀಮಿತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಚೆ ಮಾಧುರ್ಯ 16 - 17 ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಮಲೆನಾಡ ಪ್ರಾಂತ ಶಿರಸಿ, ಸಾಗರ, ನಗರ ಬಿದನೂರು, ಕುಂದಾಪುರ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ, ಆರಗ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಪ್ರಚಾರಿತ ಜಾಲ್ಲೆ.

ಕೊಂಕಣಿ ಸಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಲೆ ಆಡಳಿತ ಕಾಲಾಂತ 17 - 18 ಶತಮಾನಾಚೆ ಮಧ್ಯಕಾಲ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂತ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಕಾಲ ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈತಾಚಿ. ಅಲ್ಜೆ ನಗರ (ಬಿದನೂರ) ರಾಜಧಾನಿ ಜಾವ್ನ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾ ಲೋಕಾಲೆ ದರಬಾರ ಆಸ್ತಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದೋನ ಕವಯಿತ್ರಿಂಯಾ - ಸಂತ ಜೋಗ್ಲಾನಿ ಆನಿ ಆವಡಿ ಬಾಯಿ (ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ನಾಡಕರ್ಣಿ) ಸಂತ ಕವಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ನಾಡಗಾರ ಹೆಣೆ ಕೊಂಕಣಿ, ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇಂತ ಖೂಬ ಭಕ್ತಿ ರಸಪೂರ್ಣ ಭಜನಾಚೆ ಪದ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ. ತೇ ಕಾಲಾಂತ ಹೇಂ ತೀನ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂತ ಕವಿ ಲೋಕ ಖೂಬ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಏವ್ನ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾ ಲೋಕಾನಿ ಹೆಣ್ಕಾರಾಜ ಸನ್ಮಾನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೂಕ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

ಶ್ರೀ ಸಮರ್ಥ ಸಂತ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ನಾಡಗಾರ್

ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ನಾಡಗಾರಾಲೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಜನ್ಮತಿಥಿ ಕಳ್ನಾ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ ಭಟ್ಕಳ ಶಹರಾಂತ 17 - 18 ಶತಮಾನಾಚೆ ಮಧ್ಯೆ ಕಾಲಾಂತ ಹೆಣಿ ಜೀವಿತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಹೆಣ್ಗೆಲೆ ಬಾಪಯ್ ರಾಮರಾವ್ ನಾಡಗಾರ್, ಯ್ಹೋಂ ಭಟ್ಕಳ ಗಾಂವಾಚೆ ನಾಡಿಗ ಮ್ಹಳಾರ ಶಾನಭೋಗ (village - accountant) ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಯ್ಹೋಂ ಕೌಂಡಿನ್ಯ ಗೋತ್ರಾಚೆ ಆನಿ ತೆಗಿಲೆ ಕುಲದೇವ ಗೋವಾಚೆ ಮಂಗೇಶ ದೇವ. ಅಪ್ಪಯ್ಯಾಲೆ ಮೂಲ ನಾವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಜಾಲಾರ್ ತೆನ್ನಾಕಾಲಾಚೆ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಅಜ್ಜಾಲೆ ನಾವ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ನಾವಾನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಕ ಆಪೈತಾಲೆ. ಸಾನ್‌ಪಣಾಚಾನಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಾಂತ ಖೂಬ ಅಭಿರುಚಿ ರಾಕ್ತಾಲೊ. ಸದಾ ದೇವಾಲೆ ನಾಮಸ್ಮರಣ ಕರ್ತೊ ಭಜನ ಕರ್ತಾಲೊ. ಸಂಗೀತ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಪ್ರಿಯ ವಿಷಯ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ತೆಕ್ಕಾ ಸಾಂಸಾರಿಕ ವಿಷಯಾಂತ ಆಕರ್ಷಣ ನಾಶ್ಶಿಲೆ. ಸದಾ ಸಾಧು ಸಂತ ಲೋಕಾಲೆ ಸಂಗಾವರಿ ಭಜನ

ಕರ್ತೊ, ದೇವಾಲೆ ಧ್ಯಾನ ಕರ್ತೊ ಕಾಲ ವ್ಯಯ ಕರ್ತಶಿಲೊ. ಅಪ್ಪಯ್ಯಾಲೆ ಹೇಂ ವರ್ತನ ಪೊಳೋವ್ನ ಹೊಡ್ಡಾನಿ ಲಗ್ನ ಕೆಲ್ಲಾರಿ ಸಮ ಜಾತ್ತಾಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಭಾಗೀರಥಿ ನಾವಾಚೆ ಚಲ್ಲೀಕ ಹಾಣ್ ಲಗ್ನ ಕೆಲೆ. ಜಾಲಾರ್ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಸಂಸಾರಾಂತ ವಿರಕ್ತ ಜಾವ್ನ ಭಟ್ಕಳ ಲಾಗಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಬೈಲೂರ ಮಠಾಂತ ವೈರಾಗಿ ಜಾವ್ನ ಉರೂಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ತೇ ಮಠಾಂತ ಗುರೂಪದೇಶ ಘೇವ್ನ ಅಪ್ಪಯ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಜಾಲ್ಲೊ. ಬೈಲೂರ ಮಠಾಚಾನಿ ಅಸ ಪಾಸ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಭ್ರಮಣ ಕರ್ತೊ ಲೋಕಾಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಾಚೆ ಉಪದೇಶ ದಿವು ಲಾಗ್ಲೊ. ಅಪ್ಣಾಲೆ ಸುರಿಲಿ, ಸುಮಧುರ ಕಂಠಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ, ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ ಪದಾಚೆ ಗಾಯನ ಕರ್ತೊ ಗಾಂವ್ ಗಾಂವ್ ಫಿರೂಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ಹಾತ್ಥಾರಿ ಏಕ ತಂಬೂರಿ ಘೇವ್ನ ಭಾವಪರವಶ ಜಾವ್ನ ಪದ ಸಾಂಗ್ತೊ ಫಿರ್ತಾಲೊ. ಹೆಣೆ ಖೂಬ ಪವಾಡ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಆಜ್ ವರಾಕ ಲೋಕ ಸಾಂಗ್ತಾಚಿ. ಧರ್ಮಸ್ಥಳಾಚೆ ವರದಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆಕೊ ದೃಷ್ಟಿದಾನ ಕೆಲ್ಲೆ, ಕಷ್ಟಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಖೂಬ ಲೋಕಾಕ್ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಕೆಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾಚಿ.

ಏಕ ಘಟನ ಅಶಿ ಆಸಾ, ನಗರಾಚೆ ಕೆಳದಿ ರಾಜ ಬಸಪ್ಪ ನಾಯಕ (ಕ್ರಿ. ಶ. 1696 1714) ಆಲೆ ದರಬಾರಾಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚೊ ದಾಸಪ್ಪ ನಾಯಕ I ಹೋಡ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತೇಣೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯಾಕ ರಾಜದರಬಾರಾಂತ ಆಮಂತ್ರಿತ ಕೆಲೆ. ಖಾಲಿ ಹಾಥ್ಥಿರಿ ರಾಜ ದರಬಾರಾಕ ಆಯ್ಯಿಲೊ ಅಪ್ಪಯ್ಯಾಕ ಪೊಳೋವ್ನ ಅನ್ಯ ದರಬಾರಿ ಲೋಕಾನ ತೆಗಿಲೆ ಅಪಹಾಸ್ಯ ಕೆಲೆ. ತೇ ಸಂದರ್ಭಾರಿ ಥಂಯ್ ಆಶ್ಶಿಲೆ ನಾದ್ಲಾಚೆ ಏಕ ವೊಳೆ ಉಸ್ಸುನ ಘೇವ್ನ ಅಪ್ಪಯ್ಯಾನ ತೇಜಾಚರಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರಾಮಾಯಣ ಬರೋವ್ನು ದಿಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ. ತೆಗಿಲೆ ಮಹಾನ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭ ಪೊಳೋವ್ನು ರಾಜ ಬಸಪ್ಪನಾಯ್ಕಾನ ತೆಕ್ಕಾ "ಅಪ್ಪಯ್ಯಾ ವರಕವಿ" ಅಂಕಿತ ದಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ ದಾಖಿಲೆ ಆಸ್ಸಾ.

ಅಪ್ಪಯ್ಯಾ ನಾಡಗಾರಾನಿ ಖೂಬ ಸುಂದರ ಕೊಂಕಣಿ ಗೀತ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ತೇ ಕಾಲಾಕ ಕೋಣೆ ತೇ ಬರವ್ನ ದವರ್ಲ್ಲೆ. ತಶಿ ಜಾವ್ನ ಆಜಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯಾಲೆ ಖಂಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಕ್ತಿಗೀತ ಉಪಲಬ್ಧ ನಾ. ಯ್ಹೋಂ ವೀಣಾವಾದ್ಯಾಂತ ಖೂಬ ಚತುರ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಮ್ಹಣ್ ವದಂತಿ ಆಸಾ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ ವೀಣಾವಾದ್ಯ ಆಯ್ಯಾಲಾರಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವಾಲೆ ದರ್ಶನಾಚೆ ಅನುಭವ ಜಾತ್ತಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾಚ. ಅಜ ಭಟ್ಕಳಾಂತ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ನಾಡಗಾರಾಲೆ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಾನಾಂತ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಘರಾಣೆಚಾನ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ ಆನಿ ದತ್ತಾತ್ರೇಯಲ ದೇವಸ್ಥಾನ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲಾ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ ಉಪಲಬ್ಧ ನಾ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಕನ್ನಡ ಪದ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನ ತೆಗಿಲೆ ಘರಾಣಾಚೆ ಲೋಕಾನ್ "ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಸಮರ್ಥರ ಪುಣ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯೂ ಪದಗಳು" ಮ್ಹಣ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೇನ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಹೆಮ್ಮಾಡಿ ಸಂತ ಜೋಗ್ಣಾನಿ ಜೋಗವ್ವ

ಅಪ್ಪಯ್ಯ ನಾಡಗಾರಾಲೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಜಾವ್ನ 17 - 18 ಶತಮಾನಾಚೆ ಮಧ್ಯೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗಾಚೆ ಜೋಗ್ಣಾನಿ ಜಾವ್ನ ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಖೂಬ ನಾವ ಘೆತಿಲಿ ಭಕ್ತಾನಿ ಹೀಂ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನ ಕುಂದಾಪುರ ಲಾಗ್ಗಿ ಹೆಮ್ಮಾಡಿ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಗಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ. ಆಜ್ ವರಾಕ ಹೆಮ್ಮಾಡಿ ಗಾಂವಾಂತ ಹಿಗ್ಗಿಲೆ ಸಮಾಧಿ ಆನಿ ಹಿಗ್ಗಿಲೆ ಗುರುಲೆ ಸಮಾಧಿ ತೇ ಸಮಾಧಿ ಲಾಗೂನ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ದೇವಾಲೆ ದೇವುಳ ಆಸ್ಸಾ. ತೆಗಿಲೆ ಘರಾಣೆಚೆ ಆಜವರಾಕ ಹೇಂ ಸಮಾಧಿಚೆ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಪೋಳೋವ್ನ ಘೇತಾಚಿ. ಹೇಂ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಾನಾಕ ಹೆಮ್ಮಾಡಿ ಮಠ ಮ್ಹಣ್ ಲೋಕ ಗೌರವಾನಿ ಪೂಜಾ ಆರಾಧನ ಸಮರ್ಪಣ ಕರ್ತಾಚಿ. ಹೇಂ ಮಠಾಕ, ಕೆಳದಿ ರಾಜಾ ಲೋಕಾನಿ ಜಮೀನ ಆನಿ ಪೈಸೊ ದೀವ್ನ ಜೋಗ್ಣಾನಿಲೆ ಸಮಾಧಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಕರ್ನ ಮಠ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕೆಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಹಿಗ್ಗಿಲೆ ಜೀವನ ವೃತ್ತಾಂತ ಕಾಂಯ್ ಕಳ್ಳ ಎವ್ಚಿನಾ. ಹೀಣೆ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಖಂಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಕ್ತಿಗೀತ,

ಾ ಪದ ಆಜ ಉಪಲಬ್ಧ ನಾ. ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಮರಾಠಿಂತ ಪದ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಜಾಲ್ಲಾರ ಉಪಲಬ್ಧ ನಾ.

ಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ

ಹಿಗ್ಗಿಲೆ ಪೂರ್ಣ ನಾವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ನಾರಾಯಣಪ್ಪ ನಾಡಕರ್ಣಿ. ಹ್ಗಿಂ ಭೀ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ನಾಡಗಾರ್, ಜೋಗ್ಯಾನಿಲೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ 17 - 18 ಶತಮಾನಾ ಮಧ್ಯಕಾಲಾಂಕ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರ್ಾಚೆ ಹಿಗ್ಗಿಲೆ ಗೋತ್ರ ಕೌಂಡಿನ್ಯ ಆನಿ ಕುಲದೇವ ಮಂಗೇಶ. ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥಾನ ಹೀಂ ದೈವಿಕ ಭಾವಾಚಿ ಜಾವ್ನ ದೇವಾಲೆ ನಾಮ ಸ್ತೋತ್ರ ಆನಿ ಭಜನ ಕರ್ತಾಶಿಲಿ. ಆಪ್ಣಾಲೆ ಆಪಯ್ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣೀನ ಮಧುರ ಜಾವ್ನ ಗೀತ ಸಾಂಗ್ತಶಿಲಿ. ರಾಮವಲ್ಲಭದಾಸ ಸಂನ್ಯಾಸಿನಿನಿ ಹಿಕ್ಕಾ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಚರಿತಾಮೃತ ಸಾಂಗೂನ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾಲೆ ಲಾಗ್ಯೆಲಿ. ರಾಮವಲ್ಲಭದಾಸಾನಿ ಹಿಕ್ಕಾ ಆವಡಿಬಾಯಿ ಮ್ಹಣ್ ನಾವ ದವರ್ಲೆ. ಹಿಗ್ಗಿಲೆ ಘೋವ್ ನೂರಾಂತ (ನಗರ) ಕೆಳದಿ ರಾಜಾಲೆ ದರಬಾರಾಂತ ಮಂತ್ರಿ ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಹೀಣೆ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಸಗ್ಳೆ ತ್ರ ಸ್ಥಾನಾಚೆ ದರ್ಶನ ಕರ್ನ, ಖೂಬ ಸ್ಥಾನಾಂತ ಭ್ರಮಣ ಕರ್ನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಮಧುರ ಸ್ವರಾಚೆ ಭಕ್ತಿಗೀತಾನ ೋಕಾಲೆ ಮನಭಾವನ ಕೆಲೆ. ತೇ ಕಾಲಾಂತ ಲೋಕ ಆವಡಿ ಬಾಯೀಲೆ ಭಕ್ತಿಗೀತ ಆಯ್ಕುವ್ಚೇಕ ದೂರ ದೂರ್ಾನಿ ್ರಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ, ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಂತ ಖೂಬ ಪದ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಚಿ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಆಜ್ ಖಂಚೆ ಪದ ಪಲಬ್ಧ ನಾ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೇಚೆ ಕುಮಟಾಲಾಗಿ ಮಲ್ಲಾಪುರ ಗಾಂವಾಂತ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಸಮಾಧಿ ಆನಿ ಮಠ ಾ.

ಂಗಳೂರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಲಿಖಿತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಆರಂಭ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಶ್ರೇಯ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾಕ ಾವ್ಕಾ. 18 ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರವ್ಚೆ ಏಕ ಚಾಲ ಶುರು ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಂಗಳೂರಾಚೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾನ. 17 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಗೋವಾಂತ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಪಣ ಆನಿ ಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಮಹಾನ್ ಪ್ರತಾಪಿ ಮರಾಠಾ ರಾಜ ಶಂಭಾಜಿರಾಜೆ ಹೆಣೆ ಬಾರ್ ಬಾರ್ ಗೋವಾಚೆ ೇರ್ಚುಗೀಸಾಚೆ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನಾಚಾರ ಆಕ್ರಮಣ ಕರ್ನ ಮತಾಂತರಿತ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೋಕಾಂತ ಭೊಂಯ್ ್ಶಿಶಿಲೆ. ಹೆಜಾ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪ ಜಾವ್ನ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಉಲೈತಾಲೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ೋಕ ಗೋವಾ ಸೋಣ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಏವ್ನ ವಸತಿ ಕೆಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1784 ಚೆ ದರ್ಭಾಂತ ಮೈಸೂರಾಚೆ ರಾಜ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನಾನಿ ಮಂಗಳೂರಾಚಾರಿ ಆಕ್ರಮಣ ಕರ್ನ ಮಂಗಳೂರು ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕರ್ನ ಘೇತ್ಲೊ. ತೇ ಸಂದರ್ಭಾಚಾರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲೈತಾಲೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೋಕ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಸರಕಾರಚೆ ರಜಾವ್ನ ಆಸ್ಸಾಚಿ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಸಂಶಯಾನಿ ಮಂಗಳೂರಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ ಲೋಕಾಕ ಖೂಬ ಹಿಂಸೆ ಲ್ಲೊ. ಖೂಬ ಲೋಕಾಕ ಬಂಧಿ ಕರ್ನ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ ಘೇನ ಗೆಲ್ಲೊ.

ಆಸ್ಸಾಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಂತ ಮಂಗಳೂರಾಚೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಬಾಂಧಾವಾಕ ಧೈರ್ಯ ಭೋರುಕತಾರ ಕ್ರೈಸ್ತಧರ್ಮಾಚೆ ರ್ಥನಾ ಗೀತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ ರಚನ ಕರ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೆ. ಫಾದರ್ ಥಾಮಸ್ ಸ್ಟೀವನ್ನಲೆ ಸ್ತ ಪುರಾಣ" ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಚಾನ ಫಾದರ್ ಲಿಯೋ ಸಾಲ್ಡಾನಾ ಮ್ಹಳಾಲೇನಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ ಬರ್ಯೆಲೆ, ದರ್ ಜೋಆಕ್ಕಿನ್ ಮಿರಾಂದಾನ "ರಿಗ್ಲೋ ಜೇಸು ಮೊಳೆಆಂತು" ನಾವಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವ್ಯ ರಚನ ಕರ್ನ ಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ಲೋಕಾಂತ ನವೀನ ಧೈರ್ಯ ಭೋರ್ಲೊ. ಜಾಲಾರ್ ಏಕ ವಿಷಯ ಮುಖ್ಯ ಆಸಾ ಹೇಂ

ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾನ ಸ್ಥಾನೀಯ ಸಾರಸ್ವತ ಆನಿ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಯೋಗ ಕರ್ನಶಿ ಗೋ
ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಭಾಷೀನ ಪ್ರಭಾವಿತ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ ಉತ್ತೇಜನ ದೀವ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂ
ಮಂಗಳೂರ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲೊ. ಅಶಿ "ಆಯ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಜನಾ", "ಪಾಪಿಯಾ ನಿಭಾ
"ಸೊರ್ಗಾಥಾನ" ಅಸ್ಸಾಲೆ ಖೂಬ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಗೀತ ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ ಲೋಕಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲ್ಲೆ
ಶ. 1882 ಆಂತ ಮಂಗಳೂರಚೆ ಕೋಡಿಯಾಲ ಬೈಲ್ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಕಣೆ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಚೆ ಮುದ್ರಣ ಯ
ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಾರಂಭಾಕ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿನ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಛಾಪ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೆ. 19 ಶತಮಾನಾಚೆ ವೇ
ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಮುದಾಯಚೆ ಲೋಕಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಏಕ ನಿಶ್ಚಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರ
ದಿಲ್ಲೆ. ಹೆಜಾ ಖೂಬ ಶ್ರೇಯ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಸಮುದಾಯಾಚೆ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾಕ ಪಾಂವ್ಕಾ. ಫಾದರ್ ರ
ಪೆಸ್ಸೈಲೆ (1771 1844) ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ 1832 ಆಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ
ಲೋಕಾಂತ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲಿ. ಹೇಂ ಸಂದರ್ಭಾಕ ಆನಿ ಏಕ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಷಾ
ಫಾದರ್ ಆ್ಯಂಜೆಲೋ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋ ಸಾವೇರಿಯೋ ಮಫ್ಫೆ ಮ್ಹಳಾಲೊ ಮಂಗಳೂರಾಕ ಆಯ್ಲೊ. ತೇ ಕಾ
ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಸೇಂಟ್ ಅಲೋಸಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜ್ ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ. ಫಾದರ್ ಆ್ಯಂಜೆಲೋ
ಬಹುಭಾಷಾ ತಜ್ಞ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ಇಟಲಿ ದೇಶಾಚೆ ತೆಕಾ ಇಟಾಲಿಯನ್, ಜರ್ಮನ್, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆ
ಖೂಬ ಪ್ರಭುತ್ವ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಮಂಗಳೂರಾಕ ಏವ್ನ ತೇಣೆ, ಕೊಂಕಣಿ, ಕನ್ನಡ, ತುಳು, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಮಲಯಾಳಿ
ತಮಿಳ ಭಾಷಿ ಶಿಕ್ಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಿಯ ಭಾಷಿ ಜಾಲಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಮಾಧುರ್ಯ
ಸೌಂದರ್ಯಾನಿ ತೋ ಖೂಬ ಆಕರ್ಷಿತ ಜಾಲೊ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1882 ಆಂತ ತೆಣೆ ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಾಕರಣಾಚೆ ಗ್ರ
ರಚನ ಕೆಲೆ. ತೆಣೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕೊಂಕಣಿ ನಿಘಂಟು (1882) ಆನಿ "ಕೊಂಕಣಿ - ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಿಘಂಟು" 1
ಬರ್ಯೆಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸೌಂದರ್ಯಾ ಪ್ರತಿ ತೋ ಸಾಂಗ್ತಾಲೊ "ಕೊಂಕಣಿ ರಾನಾಂತ್ಲೋ ಶೋಭಿತ ಸು
ತಾಳೊ", ಮ್ಹಣ್.

ಅಶಿ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕೋಡಿಯಾಲ ಬೈಲಾಚೆ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರಾಚೆ ಸೌಕರ್ಯಾನಿ ಖೂಬ ಕೊ
(ಮಂಗಳೂರು ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಭಾಷಾಚಿ ಶೈಲಿ) ಪುಸ್ತಕ ಛಾಪ್ಲೆ. ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೋಕಾಲೆ ಹೇಂ ವಿ
ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಕ "ಕೋಡಿಯಾಳಿ ಕೊಂಕಣಿ", ನಾವಾನ್ ಭಿ ಆಪೈತಾಚೆ, ಹೀಂ ಭಾಷಿ ವಾಡ್ತೊ
ಭಾಷಿಂತ ಕ್ರಮೇಣ ಕಾಣಿ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ ರಚನ ಜಾವ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೆ. 20 ಶತಮಾನ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಕ ಕ್ರಿ
1912 ಕ್ 'ಕೊಂಕಣಿ' ದಿರ್ವೇಮ್, ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ, ತೆಜ್ಜಾ ಉಪರಾಂತ 'ರಾಕ್ಣೊ', 'ಅಮರ ಕೊಂಕಣಿ', 'ಕಾ
ಇತ್ಯಾದಿ ಪತ್ರಿಕ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಜಾವ್ನ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ ಉಜ್ವಾಡಾ ಆ
ಹೆಜ್ಜಾನ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾವ್ನ 20 ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಕ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲಿ ಶುದ್ಧ ಸಂ
ನಿಷ್ಠ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥ ಆನಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಶುರು ಕೆಲೆ. ಹೆಜ್ಜಾ ವಿವರಣ ಮುಕಾವ
ಅಧ್ಯಾಯಾಂತ ಕೆಲಾ.

ಅಶಿ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭ ಜಾವ್ನ ಅಜ್‌ವರಾಕ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಚೆ ಪ್ರ
ಅಸ್ಸಾ.

ಕೇರಳಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

10 ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶೆಣ್ವಿ (ಶೆಣೈ) ಆನಿ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವ್ಯಾ
ಧಂದೋ ಕರ್ತೊ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೋಚಿನವರಾಕ ವಸತಿ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಫುಡೆ ಸಾಂಗ್ಲಾ. 11 ಶತಮಾ

ಾಚೆ ಕಾಸರಗೋಡ ತಾಲ್ಲೂಕಾಂತ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗಾಂವಾ ಭೀತರ್ "ಶ್ರೀ ಮದನಂತೇಶ್ವರ ದೇವುಳ" ಸ್ಕೃತ ಶೆಣ್ಯೆ ಲೋಕಾನ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ದೇವುಳ ಹೇಂ ವಿಚಾರಾಂತ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಸಾ. ಪ್ರಾರಂಭಾಂತ್ ಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ 16 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಮಲಯಾಳಿ ಆನಿ ದೇವನಾಗರಿ ತ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಆಯ್ಲಿ. ಗೋವಾ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ವಶ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಉಪರಾಂತ ಬ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಗೋವಾಚಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕ ಕೇರಳಾಂತ ಏವ್ನ ವಸತಿ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಶಾಂತ ್ಯ ಸ್ವಭಾವಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಧಂಧೋ ಕರ್ತಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕ ಪರಂಪರಾಗತ ಜಾವ್ನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಾವಾಚೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ತೇ ಲೋಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಪರಬ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉತ್ಸವಾಂತ ಭಕ್ತಿ ಭಾವಾನ ಪದ ರಚನ ಕರ್ತೊ ಪೂರ್ಣ ಜಾವ್ನ ಗಾಯನ ಕರ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೆ. 18 ಶತಮಾನಾಚೆ ಕಾಲಾಂತ ಕೇರಳಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ಗವತ', 'ಲಿಂಗಪುರಾಣ', 'ರಾಮಾಯಣ' 'ಮಹಾಭಾರತ', 'ವೀರಭದ್ರ ಚರಿತ', 'ಪರಶುರಾಮ ಚರಿತ ಕಾವ್ಯ' ರ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾತ. ಹೇ ದಿಶೇನ ಸಂಶೋಧನ ಕಾರ್ಯ ಜಾವ್ಕಾ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1675 ಆಂತ ಕೇರಳಾಂತ ರಚಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಏಕ ಪರಿಪಕ್ವ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ದಾಖಲೆ ಆಸಾ. ಕೋಚಿನಚೆ ಸ್ಕೃತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗಾಚೆ ತೀನ್ ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ವೈದ್ಯ - ರಂಗ ಭಟ್, ಅಪು ಭಟ್, ಆನಿ ವಿನಾಯಕ ಚಿತ ಹೆಣಿ ಸಗ್ಳೆ ಕೇರಳಾಂತ ಪ್ರಾಪ್ತ ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ವನೌಷಧಿ ಸಸ್ಯಾಚೆ ಸ್ವರೂಪ, ಔಷಧ ಗುಣ ಇತ್ಯಾದಿ ೀ ವಿಚಾರ ಡಚ್ ನೌಕಾಧಿಕಾರಿಕ ಕಳೂನ ದೀವ್ನ ತೇ ಸಗ್ಳೇ ವಿಚಾರ ಸತ್ಯಪೂರ್ಣ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಕೊಂಕಣಿ ಷೀನ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ (certificate) ಬರೋವ್ನ ಸಕಲ ತಿಗ್ಗೊ ವೈದ್ಯಾನಿ ಸಹಿ ಕೆಲ್ಲಾ. ಸಕಲ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೀಚೆ ಅನುವಾದ ಭಿ ಆಸಾ. ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ ಹೇಂ ಾಣ ಪತ್ರ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ದೃಷ್ಟಿನ ಖೂಬ ಮಹತ್ವಾಚೆ ಆಸಾ. ಹೇಂ ಸಗ್ಳೇ ವನೌಷಧಿ ವಿಚಾರ ನೌಕಾಧಿಕಾರಿ ಹೆನ್ರಿಕ್ ವ್ಹಾನ್ ರ್ಹೀದ್ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಕ ಬರೋವ್ನು ದಿಲ್ಲಾಲೆ ತೇಣೆ ತೇ ಸಗ್ಳೇ ಯು "ಹೋರ್ಟಸ್ ಇಂಡಿಕಸ್ ಮಲಬಾರಿಕಸ್" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಗ್ರಂಥರೂಪಾನ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೀಂತ ಬರ್ಯೆಲಾ. ಗ್ರಂಥಾಚೆ ರಚನಾಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. 1675 ಆಸ್ಸಾ.

ಕೇರಳಾಚೆ ತೀನ ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ವೈದ್ಯಾನಿ ಡಚ್ ನೌಕಾಧಿಕಾರಿಕ ಬರೋವ್ನ ದಿಲ್ಲಾಲೆ ದೇವನಾಗರಿ ಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಾಚೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪ್ಯಂತರ ರೂಪಾನ ಅಶಿ ಆಸ್ಸಾ.

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ 1593 ರಾಕ್ಷಸ ಸಂವತ್ಸರ ಚೈತ್ರ ಬಹುಳ 10 ಕೋಚೀ ರಾಜಪಾಟಿಣಿಂ ಬೈಸಿಕೆ ಭಟ್ಟ ತಥಾ ವಿನಾಯಕ ಪಂಡಿತ, ಅಪೂ ಭಟ್ಟ ತೇಗ ವೈದ್ಯ ತಾನೀಂ ಕೊಚಿಚ್ಯಾ ಕುಮದೋರ್ ಆ್ಯಂಡ್ರಿಕಿ ಡ್ರೇ ತ್ಯಾಚ್ಯಾ ನಿರೋಪಾನ ಹ್ಯಾಂ ಮಲಬಾರ ದೇಶಾಂತು ಆಶಿಲೆ ಔಷಧ ಮಾತ್ರ ವೃಕ್ಷ, ವಾಲಿ, ಝೂಡಖಂಡ ಬ ತೇಲ್ಯಾ ಮನುಷ್ಯಾಂಕ ಮುಸಾರೋ ದೇವುನು ತೇ ತೇ ಗಾಂವಾಂತು ಪೆಟವೂನು ತಿಂ ತಿಂ ವೊಖದಂ ವೂನು ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ರುತು ಕಾಳಾವರಿ ಸಂಪಾದೂನು ತಿಂ ತಿಂ ಬೆತಾರಿಲಿಂ ತ್ಯಾ ಉಪರಾಂತ ಆಮಿ ಆಮಗೆಲ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಚ್ಯಾ ನಿಘಂಟಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಓಷಧಾಚೆ ಗುಣ ವಾ ಅನುಭವಾನ ಜೋ ಜೋ ಗುಣ ಕಾ ಕಳೆಲೆ ತೊ ವಾ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಒಖದಾಂಚಿಂ ನಾವಂ ಪಳೆಉನು ಆಜಿ ದೋನಿ ವರ್ಷಾಂ ಸಕಾಳಿ ಸಾಂಚೆ ಆಮಿಂ ರಾವೂನು ಹೋ ಲೀವ್ರು ಸಂಪಾದೂನು ದಿಲಾ. ತೆಂ ಲಟಿಕ ಆಶಿ ಮ್ಹಣ್ ಆಪಣಾಕ ನಜ ಮ್ಹಣೂನ ಆಮಿಂ ಚಿ ನಿಸಾಣಿ ಕರ್ನು ದಿಲೀ. ತೇ ಸತ್ಯ ಮ್ಹಣು ಮಾನುಚೆಂಜಾಇದ ಮ್ಹಣು ಸಾಗರ ಬರಪಾನ ಹೇಂ ಬರವೂನು ೦ ಶ್ರೀ.

ರಂಗ ಭಟು ವಿನಾಯಕ ಪಂಡಿತ ಆಪಪೂಚೆಂ ಓಪ ಸಹಿ

ಶ್ರೀಮತಿ ಅಮ್ಮುಲಾ ಶೆಣ್ಯೆ (1851 - 1922) ಹೀಣೆ ಖೂಬ ಭಕ್ತಿಗೀತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ರಚನ ಕ
ಗಾಯನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹಿಗ್ಗಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿತ ಲೋಕಾಂತ ತೇ ಕಾಲಾಕ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿ
ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಕೋಚಿನಚೆ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲೆ ರಥೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಹಿಗ್ಗಿಲೆ ಪದಾಚೆ ಗಾಯನ ಸಗ್ಳೆ ಕೊಂ
ಭಾಷಿಕ ಲೋಕ ಭಾವಪರವಶ ಜಾವ್ನ ಸಾಂಗ್ತಶಿಲೆ. 20 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಕೇರಳಾಂತ ಖೂಬ ಕೊಂ
ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಜಾಲ್ಲಾ. ತೇಜಾ ವಿವರಣ ಮುಕಾವಯ್ಲೆ ಅಧ್ಯಾಯಾಂತ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಅಧ್ಯಾಯ 9

17 ಹಂವಾಚಾನಿ 19 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಂತ ಗೋವಾಂತ ಮಿಶನರಿ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕಾನ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಪೂರ್ವ ಕಾಲ (15 - 16) ಶತಮಾನ

ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಲೋಕಾಲೆ ಆಕ್ರಮಣಪೂರ್ವ ಗೋವಾಂತ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ದ್ರಾವಿಡ ಲೋಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉತ್ಸವ ಪರಬ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಭಕ್ತಿಭಾವಾನ ಮಧುರ ವಾಣಿಚಾರಿ ಕೊಂಕಣೇಚೆ ಪದ ರಚನ ಕರ್ನ ಗಾಯನ ಕರ್ತಶಿಲೆ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಖೂಬ ಸಂಸ್ಕೃತನಿಷ್ಠ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ (ತಾಡಪತ್ರಿಂತ) ಪ್ರತಿ ದೇವುಳಾಂತ ಗಾಂವ್ಚೆ ಪ್ರಮುಖಾಲೆ ಘಾರಾಂತ ಆನಿ ಶ್ರದ್ಧಾವಂತಾಲೆ ಘಾರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಲೋಕಾನಿ ಗೋವಾ ಆಕ್ರಮಣ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಕರೂ ಕತಾರ ಹಿಂದು ಲೋಕಾಲೆ ದೇವಧರ್ಮವಿಚಾರ ಕಳ್ನ ಘೇವು ಕತಾರ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಾಶಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನ ಸ್ಥಾನೀಯ ಮತಾಂತರಿತ ಹಿಂದೂ ಲೋಕಾಲೆ ಸಹಾಯ ಘೇವ್ನ ತೆಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲೆ. ತೆಣ್ಗೆಲೆ ಉದ್ದೇಶ ಹಿಂದೂ ಲೋಕಾಲೆ ದೇವ - ಧರ್ಮ ಕಳ್ನ ಘೇವ್ನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ - ದೇವಾಗಿ ಹಿಂದು ಧರ್ಮ ಆನಿ ದೇವಗಣ ಕೀಳ ಆಸ್ಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಬೀತ ಕರ್ಚೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಅಶಿ ಗೋವಾಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನ ತೆಚಾ ವಿಚಾರ ಮತಾಂತರಿತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾ ಕಣ್ಣ್ಯಾನ ಕಳ್ನ ಘೇವ್ನು ನಂತರ ಉಜ್ಜೇಕ ಘಾನ ರಾಸೂನ ಹಿಂದೂ ದೇವಗಣ ಆನಿ ಧರ್ಮಾಚೆ ಅವಹೇಳನ ಕೆಲೆ. ತಶಿ ಜಾವ್ನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಪೂರ್ವಾಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಷ್ಠ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಜ್ ಪ್ರಾಪ್ತ ನಾ.

ಜಾಲ್ಲಾರ್ 16 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಂತ ಕೃಷ್ಣದಾಸ ಶರ್ಮಾ ಮ್ಹಳಾಲೊ ಏಕ ಶ್ರದ್ಧಾವಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ "ಅಶ್ವಮೇಧ ರಘುನಾಥಾಚ್ಯಾ ವಂಶಾಚಿ ಕಥಾ" (ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ) ಆನಿ ಮಹಾಭಾರತಾಚೆ "ಆದಿಪರ್ವ" "ಅಶ್ವಮೇಧ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಕಾಣಿಂಯಾ ಗದ್ಯ ರೂಪಾನ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ ಏಕ ನಿಷ್ಠಾವಾನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಪಾದ್ರಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ತೊಂಡಾಚಾನಿ ವಾಜುಸೂನ ರೋಮನ ಲಿಪಿಂತ ಬರೋವ್ನು ಆಪ್ಣಾಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ದೇಶಾಕ ಘೆವ್ನ ಗೆಲ್ಲೊ. ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ ಹೇಂ ಪ್ರತಿಂಯಾ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಪೋರ್ಚುಗಲಾಚೆ ಬ್ರಾಗಾ ಶಹರಾಚೆ ಗ್ರಂಥಲಯಾಂತ ಸುರಕ್ಷಿತ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಹ್ಯೇಂ ಸಗ್ಳೆ ಕಾಣಿಂಯಾ ಕೃಷ್ಣದಾಸ ಶರ್ಮಾನಿ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ನಾ ದುಸ್ರೇನ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕಾಣಿ ಭಿ ಆಸಾಚಿ ಹೇಂ ವಿಚಾರ ವಿವಾದಗ್ರಸ್ತ ಆಸಾ. ಕೃಷ್ಣದಾಸ ಶರ್ಮಾಲೆ ನಾವ ನ್ಹಂಯಶಿ ಗೊಂಯಕಾರ ಕೊಂಕಣಿ ವಿದ್ವಾನ ಮನೋಹರ ಸರದೇಸಾಯಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ, "A History of Konkani Literature", ಗ್ರಂಥಾಂತ ವಿಷ್ಣುದಾಸ ಶರ್ಮಾ, ಜ್ಞಾನದೇವ, ಶಮಾನಂದ ಸಾಮಾ, ಜೀವೋತ್ತಮ ಹರಿ, ಗಂಗಾಧರ ರಾಮೇಶ್ವರ ಹೇಂ ನಾವ ಉಲ್ಲೇಖ ಕರ್ತಾ. ಜಾಲಾರ್ ಕೃಷ್ಣದಾಸ ಶರ್ಮಾಲೆ ನಾವ ಖೂಬ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಸಾ. ತೆಣೆ ಮರಾಠಿಂತ "ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಚರಿತ ಕಥಾ" ಕಾವ್ಯ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಆಸಾ. ಮರಾಠಿಂತ ಕಾವ್ಯ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಪ್ರಥಮ ಗೊಂಯಕಾರ ಯ್ಹೋಂ ಮ್ಹಣ್ ಗೌರವ ಆಸಾ.

ತೆಜೆ ರೋಮನ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಪ್ರತಿ ಪೋರ್ಚುಗಲಾಚೆ ಬ್ರಾಗಾ ಶಹರಾಂತ ಆಸಾ. ಕೃಷ್ಣದಾಸ ಶರ್ಮಾ ಕೆಲ
(ಕೊರ್ಟಾಲಿ ಲಾಗ್ಗಿ) ಗಾಂವ್ಚೆ ನಿವಾಸಿ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತೋ ತೇ ಗಾಂವ್ಚೆ ಶಾಂತಾದುರ್ಗಾ ದೇವಿಲೆ ಭಕ್ತ ಆನಿ ಮಹಾ
ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೊ.

ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ :

ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಕತಾರ ಗೋವಾಚೆ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕ ಸ್ಥಾನೀಯ ಲೋಕಾಲೆ ಸಹಕಾ
ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಾಚೆ ರೀತಿ ರಿವಾಜ, ದೇವಗಣ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರ ಕಳ್ನ ಘೇವು ಲ
ಅಸಾಲೆ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾಂತ ಥೋಡೆ ಲೋಕ ಉದಾರ ಆನಿ ಕರುಣಾಮಯ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶ
ಆನಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಲೋಕಾಲೆವರಿ ಕ್ರೂರ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಚೆ ನಾಶಿಲೆ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕ
ಇಂಗ್ಲೆಂಡಾಚೊ ಫಾದರ್ ಥಾಮಸ್ ಸ್ಟೀಫನ್ಸ್ (1549 - 1619) ಗೋವಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ಕ್ರಿಶ್ಚಿ
ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಆಸ್ಸಾ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1563 ಆಂತ ಪರ್ನೆ ಗೋವಾಂತ ಜೆಸ್ಯೂಟ ಶಕ್ತಿ ರೂಪಾನ "ಸೇಂಟ್ ಪಾಲ್ ಕಾಲೇಜ್" ಸ
ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೇ ಕಾಲೇಜಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ರೂಪಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮತಾಂತರಿತ ಕ್ರಿಶ್ಚಿ
ಲೋಕಾಲೆ ಮದದಾಚಾನಿ ಶುರು ಜಾಲ್ಲೆ. ಹಜೆ ಉಪರಾಂತ ಸಾಲ್ಸೆಟೆ, ರಾಚಲ, ಮಾಪುಸಾ ಶಹರಾಂತ ಮಿ
ಲೋಕಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಕವ್ಚೆ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲ್ಲೆ. ಫಾದರ್ ಥಾಮಸ್ ಸ್ಟೀಫನ್ ಸಾಲ್ಸೆಟೆ, ಮಡಗಾಂವ
ರಾಚೋಲ ಶಹರಾಚೆ ಜೆಸ್ಯೂಟ್ ಕಾಲೇಜಾಂತ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಾವ್ನ ಊರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾ
ಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕೆಲ್ಲೊ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸಮಗ್ರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೂಪಾನ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ನ ಕ್ರಿ. ಶ.
ಚೆ ಕಾಲಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ ರೋಮನ ಲಿಪಿನ ಬರ್ರೈಲೊ. ಹೇಂ ಗ್ರಂಥ ಕೊ
ಭಾಷೀನ ಬರ್ರೈಲಾಲೆ ಪ್ರಥಮ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ ಆಸಾ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಮರಣಾನಂತರ ಹೇಂ ಗ್ರಂಥ "Ard
Lingoa Canarim" ನಾವಾನ್ ಕ್ರಿ. ಶ. 1640 ಕಾಲಾಕ್ ಮುದ್ರಿತ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೆಣೆ
ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ "ಕ್ರಿಸ್ತಪುರಾಣ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಸಾ. ಮರಾಠಿ
ಜಾಲಾರ್ ಭೀ ಹೇಂ ಕಾವ್ಯಾಂತ ಖೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಪದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಪೊಳೆವ್ಚೇಕ ಮೆಳ್ತಾ.

ಫಾದರ್ ಡಯಾಗೋ ರಿಬೆರೋ (1560 - 1633)

ಫಾದರ್ ಡಯಾಗೋ ರಿಬೆರೋ ಕ್ರಿ. ಶ. 1560 ಆಂತ ಪೋರ್ಚುಗಲಾಚೆ ಲಿಸ್ಬನ್ ಶಹರಾಂತ ಜನ
ತೋ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಜಾವ್ನ ಕ್ರಿ. ಶ. 1580 ಆಂತ ಗೋವಾಕ ಆಯ್ಲೋ. ರಾಚೋಲ್ಚೆ ಜೆಸ್ಯೂಟ್ ಕಾಲೆ
ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಶಿಕೂನ ತೇ ಭಾಷಿಚಾರಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಪಾದನ ಕೆಲ್ಲೊ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷಿ ಉಲ್ಲೆ
ಹೆಣೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಷ್ಠ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ನಿಷ್ಠ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ರೂಪಾಂತರಿತ
ಕಾಮಾಂತ ಖೂಬ ರುಚಿ ದಾಖ್ಯೆಲೆ. ಗೋವಾಚೆ ಫುಡೆ ಕೊಂಕಣೀಂತ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಚೆ ಖೂಬ ಪದಾಚೆ ಪ್ರ
ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚಾನ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ ಶಬ್ದ ಲುಪ್ತ ಜಾವ್ನ ಪೋಚು
ಭಾಷೇಚೆ ಪದಪ್ರಯೋಗ ವ್ಹಾಡ್ಲೆ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಭಾಷೀಚಾನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಕ ಸಂಬಂಧಿತ ಪುಸ್ತಕ ಕ
ಭಾಷೇನ ಅನುವಾದ ಕೆಲೆ. ಅಶಿ ಅನುವಾದಿತ ರಚನಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಪದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಕೊ
ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷಿಚೆ ಪದಾಕ ಸ್ಥಾನ ಮೆಳ್ಳೆ ಹೆಣೆ ಕೊಂಕಣಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ನಿಘಂಟು ಬರ್ರೈಲಾ. ಜ
ತೇ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ನಾ. ತೆಜೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಪಣಜಿಚೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಂತ ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಪೋಚು

ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥ ಹೆಗಿಲೆ ಕಾಲಾಕ ಅಧಿಕ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲೊ. ಹೆಚೆ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಫುಡೇಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ, ಅರಬ್ಬೀ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಶಬ್ದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಲುಪ್ತ ಜಾವ್ನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಶಬ್ದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಅಧಿಕ ಜಾವುಕ ಲಾಗ್ಲೆ. "Declaracam da Doutrina" (ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮಾಚೆ ತತ್ವಾಚೆ ವಿವರಣ) ಹೇ ಗ್ರಂಥಾಂತ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ನಿಷ್ಠ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪರಿಚಯ ಮ್ಹಳ್ಳಾ.

ಫಾದರ್ ಮಿಗೆಲ್ ಡೆ ಆಲ್ಮೇಡಾ (1604 - 1683)

ಫಾ ಮಿಗೆಲ್ ಡೆ ಆಲ್ಮೇಡಾ ಪೋರ್ಚುಗಲಾಂತ ಕ್ರಿ. ಶ. 1607 ಅಂತ ಜನ್ಮಾಲೊ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1624 ಅಂತ ಗೋವಾಕ ಏವ್ನ ಸೇಂಟ್ ಪಾಲ್ ಕಾಲೇಜ್, ರಾಚೋಲ ಹಾಂಗಾ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲೊ. ಹೆಣೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ನಿಷ್ಠ ಭಾಷಿ ಕರ್ಚೆಕ್ ಖೂಬ ಪರಿಶ್ರಮ ಕೆಲ್ಲಾ. ಗ್ರೀಕ್ ಆನಿ ಲ್ಯಾಟೀನ್ ಭಾಷೀಚೆ ವಾಕ್ಯ ರಚನಾ ಕ್ರಮಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ರೋಮನ ಲಿಪಿಂತ ಗದ್ಯ ರಚನ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೊ. "Jardim de Pastores" (Garden of Shepperds) ಮ್ಹಳಾಲೆ ಗದ್ಯ ಕೃತಿ 1658 ಅಂತ್ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ತೇ ಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗದ್ಯಾಚೆ ರಚನ ಮ್ಹಣ್ ಮಾನ್ಯತ ಮ್ಹೆಳಾಲೆ. ಹೇಂ ಗದ್ಯ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ಪಾಂಚ ಸಂಪುಟ ಆಸ್ಸಾಚ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಹೇಂ ಗದ್ಯ ಕೃತಿನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ನಿಷ್ಠ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ ಖೂಬ ಪ್ರಚಾರ ಮೆಳೊ. ಮುಕಾರ್ಸುನ ಗೋವಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಿಕ ಹೇಂ ಗದ್ಯ ಶೈಲಿನ ಖೂಬ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾಲೆ.

ಗಾಸ್ಪಾರ್ ಡೆ ಸಾಮ್ ಮಿಗೆಲ್

ಪೋರ್ಚುಗಲಾಂತ ಜನ್ಮ ಘೇತಿಲೊ ಯ್ಹೋಂ ಗೋವಾಕ ಏವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ನಿಷ್ಠ ಭಾಷಿಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನಾನ್ ಸದೃಢ ರೂಪ ದಿಲೊ. ಹೆಣೆ ಬರ್ರೈಲಾಲೆ "Arde da Lingoa Canarim" ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚಾರ ಬರ್ರೈಲಾಲೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥ ಮ್ಹಣ್ ಮಾನ ಆಸಾ. ಹೆಣೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚಾರ ಖೂಬ ಕವಿತಾ ಆನಿ ಗದ್ಯ ಬರ್ರೈಲಾಚಿ.

ಆ್ಯಂಟೊನಿಯೋ ಡೆ ಸಾಲ್ಡಾನಾ 1598 - 1663, ಜೋಆಓ ಡೇ ಪೆದ್ರೋಸಾ 1616 - 1672, ಲೊರೆಂಜೋ ಹೆರ್ವಾಸ್ ಎ ಪಾಂಡುರೋ 1735 ಇತ್ಯಾದಿ ಖೂಬ ಮಿಶನರಿ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಖೂಬ ಸೇವಾ ಕೆಲ್ಲಾ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ತೆಣ್ಗೆಲೆ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಕ್ರೈಸ್ತ ದರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ, ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಪ್ರಚಾರ, ಖಾಣ ಜವಣ, ವಸ್ತ್ರ ಆಭೂಷಣ ಸಗ್ಳೇ ಆನಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷಿಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಕರ್ಚೆ ಆಸ್ಶಿಲೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ 10

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಆನಿ ವಿಭಿನ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ

ಖಂಚೇ ಏಕ ಜೀವಂತ ಭಾಷೀಚಾರಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆನಿ ಭೌಗೋಲಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾಚೆ ಅನುಗುಣ ಜಾವ್ನ ತೊಂ ಭಾಷೀಚೆ ಉಚ್ಚಾರಣಾಂತ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೀಚೆ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗ, ವಿಭಿನ್ನ ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾ ಸಹಜ ಆಸಾ. ಖಂಚೆ ಸದೃಢ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪನ್ನ ಭಾಷೀಂತ ಭೀ ಹೇಂ ಸಹಜ ಜಾವ್ನ ದಿಸ್ತಾ. ಏಕ್ ಭಾಷಿ ಬ ಕಾಲಾಚಾನಿ ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಪ್ರಚಾರಿಕ ಜಾತ್ತೊ ಗೆಲ್ತಶಿ ತೆಜೆ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲ ಜಾತ್ತೊ ತೆಜಾನಿ ಅ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಜನ್ಮ ಘೇವ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಎತ್ತಾಚಿ. ಹೇಂ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲಾಂತ ಖೂಬ ಜಾಲ್ಲಾ ಕಾರ ತೇ ಕಾಲಾಂತ ಆಲ್ಚೆವರಿ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ, ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ (Tape-recorder) ದೂರದರ್ಶ ಸಾಮುಗ್ರಿ (ಟಿ.ವಿ.) ಅಸ್ಸಾಲೆ ಭಾಷೀಚೆ ಸ್ಥಿರ ರೂಪ ಯಂತ್ರ ಮುಖೇನ ಮುದ್ರಿತ ಕರ್ಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥ ನಾಶಿಲೆ. ಕಾರಣಾನ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲಾಕ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಿ ವಿಕಾಸ ಜಾತೊ ಅಪಭ್ರಂಶ ಕಾಲಾಕ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾ ಖೂಬ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷಿ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಯ್ಲೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಾಂತ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಿ ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳ, ತೆಲಗು, ಮಲಯಾಳಂ ಆನಿ ತುಳು ಪಾಂಚ ಭಾಷಿ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಆಯ್ಲಿ. ಅಶಿ ಸ್ವತ ಭಾಷೀಂತ ತೊಂಡಿ ಸ್ವರೂಪ ಏಕಚ್ ಉರ್ನ, ಕಾಲ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಅನುಗುಣ ಜಾವ್ನ ತೊಂಡಿ ಸ್ವರೂಪಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನ ದಿಸೂನ್ ಪಡ್ತಾ. ಉದಾ : ಕನ್ನಡ ಸಗ್ಳೇ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ವಿವಿಧ ರೂಪಾನ ಉಲೈತಾ ಮೈಸೂರ ಕನ್ನಡ - ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ - ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ ಕುಮಟಾ ಹೊನ್ನಾವರ ಕನ್ನಡ ವಿಭಿನ್ನ ಆ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿತ ಭಾಷಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಜಾವ್ನ ಏಕ ರೂಪಾನ ಉರ್ತಾ. ಅಶ್ಶಿಚಿ ಮರಾಠಿ, ತಮಿ ತೆಲಗು, ಹಿಂದಿ ಸಗ್ಳೇ ತೊಂಡಿ ಭಾಷೀಂತ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಸಹಜ ಆಸಾ.

ಜಾಲಾರ್ ಆಮ್ಗಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ವ್ಯಕ್ತ ಜಾವ್ಚೆ ಭಾಷೀಂತ ಅಸಾಲೆ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂ ಜಾವ್ನ ಆಸಾ. ತೆಕಾ ಕಾರಣ ಉತ್ತರಾಂತ ಆರ್ಯನ್ ಲೋಕಾಲಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಜ ಘೇವ್ನ ದಕ್ಷಿಣಾಚೆ ಅರಬ್ ಸಮುದ್ರಾಚೆ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಆರ್ಯನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ದ್ರಾ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ಹಾಂಸ್ತೊ ಹಾಂಸ್ತೊ ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ನ ದ್ರಾವಿಡಾಲೆ ಕನ್ನಡ - ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷಿ ಶಬ್ದಾಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರಾಂತ ಭರಪುರ ಕರ್ನ ಫೇನ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಕ್ರೂರ ತಾಕಿತಾಂತ್ ಪೋರ್ಚು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಷೀಕ ಭಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕರ್ನ ಫೇನ ಏಕ ವಟವೃಕ್ಷ ಕಶಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಶಾಖೆ ವ್ಹಾಡೂನ ಜಮೀ ಮೂಳ ಸೋಣ ಆನಿ ಏಕ ರೂಕ ಜಾವ್ನ ಜನ್ಮ ಘೇತಗಿ ತಶಿ ಹೀಂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಜ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ಹಾಂಸ್ತೊ ಹಾಂಸ್ತೊ ವ್ಹಾಡ್ತೊ ಸ್ಥಾನೀಯ ಲಿಪಿಚಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ ಪ್ರ ಜಾವ್ನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ ರಾಕೂನ ಘೇತಿಲ ಏಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಭಾಷಿ ಆಸಾ. ಜಗತ್ತಾಚೆ ಇತಿಹಾಸ ಅನ್ಯ ಖಂಚೇ ಭಾಷಿ ಆಂತ ಅತ್ಯಧಿಕ ಸಂಘರ್ಷಾಕ ಪಾಂವ್ನು ಏಕ ನಿಶ್ಚಿತ ನೆಲೆ ನಾಶಿ ಸಂಚಾರಿ ಜಾವ್ನ ನಿರ ಅಪಮಾನ ಅಪಹಾಸ್ಯಾಕ ಗುರಿ ಜಾವ್ನ ವ್ಹಾಡಿಲಿ ಹೀಂ ಭಾಷೀಚೆ ಇತಿಹಾಸ ರೋಚಕ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಆಧ್ಯಾಯಾಂತ ಪೊಳೈಲಾ.

15 - 16 ಶತಮಾನಾಂತ ಗೋವಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯನಿಷ್ಠ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್
ಫುಡೆ ವಿವರಣ ಕೆಲಾ. ವ್ಯಾಪಾರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಾನ ಗೋವಾ ಆನಿ ಗೋವಾ ಭಾಯ್ರು ಗೆಲ್ಲಾಲೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಲೇಖಿ - ಪತ್ರ ಬರೈತಿಶಿಲೆ ಮ್ಹಣೂಕ ಖೂಬ ಸಾಕ್ಷಾಧಾರ ಆಸಾಚಿ. ತೇ ಕಾಲಾಕ ಗೋವಾಂತ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಆಶಿಲೆ ಕತಾರ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನ ಬರೋವ್ಚೆ ರೂಢಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಕೇರಳಾಂತ ಮಲಯಾಳಿ ಲಿಪಿಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಹೇ ಕಾಲಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಅಧಿಕ ಜಾವ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಷ್ಠ ಭಾಷಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಆನಿ ಕನ್ನಡಾಚೆ ಪದ - ಪ್ರಯೋಗ ಖೂಬ ಆಶ್ಶಿಲಿ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1510 ಉಪರಾಂತ್ ಗೋವಾಚಾರಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಉಪರಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಗ್ರಹಣ ಲಾಗ್ಲೆ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಕತಾರ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶಾಸಕ ಆನಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಲೋಕಾನ ದಮನ ನೀತಿಚಾರ ತಾಕೀತ ಶುರು ಕೆಲ್ಲೆ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಕ್ರಿ. ಶ. 1520 ಜಾನಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 1570 ವರಾಕ ಬಿಜಾಪುರಚೆ ಆದಿಲ್‌ಶಾಹಿ ರಾಜಾನ ಒಯ್ಲಾನ್ - ಒಯ್ಲಾನ್ ಗೋವಾಚಾರಿ ಆಕ್ರಮಣ ಕೆಲ್ಲೆ. ತೆಜೆ ಪರಿಣಾಮ ಗೋವಾಂತ ಉರ್ದು ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಶುರು ಜಾಲ್ಲೆ. 17 ಶತಮಾನವರಾಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಮರಾಠಾ ರಾಜಾ ಲೋಕಾನಿ ಬಾರ್ - ಬಾರ್ ಗೋವಾಚಾರಿ ಆಕ್ರಮಣ ಕರ್ನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಲೋಕಾಕ ಗೋವಾಚಾನಿ ಭಾಯ್ರು ಘಾರೂಕ ಖೂಬ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲೆ. ಹೆಜಾ ಪರಿಣಾಮಾನಿ ಮರಾಠಾಲೆ ವಶ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಗೋವಾಚೆ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವು ಲಾಗ್ಲೆ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಗೋವಾಚಾರಿ ಶಾಶ್ವತ ಪ್ರಭುತ್ವ ಘೇವ್ನ "ಇಂಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಟ್ರೇಬ್ಯೂನಲ್" ಅಸಾಲೆ ಶಾಸನ ಜಾರಿ ಕರ್ನ ಕಠೋರ ಶಾಸನಾಚೆ ನಿರ್ಬಂಧಾರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ ಮಾರಕ ಜಾಲೆ. ಗೋವಾಚಾರಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶಾಸಕ ಆನಿ ಮಿಶನರಿ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕ ಲೋಕಾಲೆ ಕಠಿನ ಪರಿಶ್ರಮಾಚೆ ಆನಿ ಕಠೋರ ಶಾಸನಾಚೆ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪ ಗೋವಾಚೆ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಷ್ಠ ಭಾಷಿ ಪೂರ್ಣ ರೂಪಾನ ವಿಕೃತ ಜಾವ್ನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ನಿಷ್ಠ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪರಿವರ್ತಿತ ಜಾಲಿ. ಮತಾಂತರಿತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಬಾಂಧವಾನಿ ತೀ ಭಾಷಿಕ ಶರಣ ಜಾವ್ನ 'ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ' ಭಾಷೇಕ ಜನ್ಮ ದಿಲೊ. ಕ್ರಮೇಣ ಗೋವಾಚೆ ಹಿಂದು ಲೋಕಭಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲ್ಲೈತೊ ಸಗ್ಲೆ ಗೋವಾಂತ 19 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ನಿಷ್ಠ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ ಸ್ಥಿರ ಜಾಲಿ. ಜಾಲಾರ್ ಗೋವಾಚಾನಿ ಭಾಯ್ರು ಸುಟಿಲೆ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ದ್ರಾವಿಡ ಲೋಕ ಹೇಂ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಚೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಪರ್ಕಾನಿ ದೂರ ಉರ್ಲೆ.

ಭಾಷೇಚೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಕರ್ನ ಪೊಳೈಲಾರ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಲೋಕಾಲೆ ಸಂಪರ್ಕಾಚಾನಿ ದೂರ ಆನಿ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಭಾಂಗ್ರಾ ಕಾಮಾಂತ ನಿರತ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ್ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಶುದ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತನಿಷ್ಠ ಶೌರಸೇನಿ ಮೂಲಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಸಾ. ರಾಜದರಬಾರಾಂತ ಆನಿ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನ್ ವ್ಯಾಪಾರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕರ್ತೊ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಸಂಪರ್ಕಾಂತ ನಿತ್ಯ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚೆ ಥೋಡೆ ವರ್ಗಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಶಬ್ದಾಚೆ ಖೂಬ ಪ್ರಯೋಗ ಆಸಾ. ಉದಾ: ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಂತ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಶಬ್ದ "ನಿಮಗಿಕಾ" (ವಿಚಾರ ಕರ್ಚ) "ಚಿಕ್ಕೆ" (ಥೋಡೆ) ಅಸ್ಸಾಲೆ ಪದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಕರ್ತಾಚಿ. ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಉ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೇಚೆ ಕುಮಟಾ - ಹೊನ್ನಾವರ್ಚೆ ದೈವಜ್ಞ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಂತ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ದೀಸ್ಸಾ.

ಅಶ್ಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ನಿರಂತರ ಸಂಘರ್ಷ ಆನಿ ನಿಶ್ಚಿತ ನೆಲೆರಿ ರಾಬ್ನಶಿ ಸ್ಥಾನಾಚಾನಿ ಸ್ಥಾನಾಕ ಸಂಚಾರಿತ ಕರ್ತೊ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಾರಣ, ನಿರಂತರ ಆಸ್ ಪಾಸ್ಚೆ ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಮಲಯಾಳಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸಂಪರ್ಕಾರಿ ಏವ್ನ ತೀ ಭಾಷೀಚಾರ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ ಉಜ್ವಾಡಾ ಆಯ್ಲಾಚಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಉಲ್ಲೈಚೆ ದುಸ್ರೆ ದೋನ್ ವರ್ಗಾಚೆ ಲೋಕ ಏಕ್ಕಣ್ ಮ್ಹೆಳ್ಳಾತರಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ವ್ಯಾಪರ್ಚೆಕ ಘಾಟ್ಟೆ ಮುಕಾರ್ ಪೊಳ್ಳೈತಾಚಿ. ಸ್ಥಾನೀಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಿ ಕನ್ನಡಾನ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ, ಮರಾಠಿನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ, ಮಲಯಾಳೀನ ಕೇರಳಾಂತ ಉಲ್ಲೈತಾಚಿ. ಗೋವಾಚೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಡಾ|| ಒಲಿವಿನ್ಹೊ ಗೋಮ್ಸ್ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಏಕ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಲೇಖನಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಸಾತ್ ಪ್ರಭೇದ ಸಾಂಗ್ತಾ. ಜಾಲಾರ್ ತೇ ಪ್ರಭೇದ ತಿತ್ಲೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಜಾವ್ನ ದಿಶ್ಶಿನಾ. ವಿಸ್ತೃತ ಅಧ್ಯಯನ ಆನಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾಚಾರ ಆಜ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ್ ಧಾ 10 ಪ್ರಭೇದ ವ್ಯಕ್ತ ಜಾತ್ತಾಚಿ. ತೆಜೆ ವಿವರಣ ಅಶಿ ಆಸಾ.

1. ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ

ಕ್ರಿ. ಶ. 1560 ಚೆ ಇಂಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ ಶಾಸನ ಲಾಗು ಕೆಲ್ಲಂತರ ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಕಡ ಕಡುನ ಗೆಲ್ಲಿ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶಾಸಕ ಕಶಿತರ ಕರ್ನ ಗೋವಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಆಚಾರ -ವಿಚಾರ ಆನಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷಿ ಪ್ರಚಾರ ಕರೂಕ ತೀವ್ರ ಜಾವ್ನ ಇಚ್ಛುಕ ಆಶಿಲೆ. ತೇಜಾಕಾತರ ಕಠೋರ ಶಾಸನಾಚೆ ಬಲಾನ್ ಗೋವಾ ಹಿಂದು ಲೋಕಾಚಾರ್ ಸಕ್ತ ಹಿಂಸ ಕರ್ನ ಹಿಂದೂ ಲೋಕಾಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ನಾಶ ಕರ್ನ ವಿರೋಧ ಕೆಲ್ಲಾಲೆಕ ಜೀವಂತ ರಾಸೂನ ಫಾರ್ನ ಭಯಾನಕ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿ ಕೆಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1684 ಆಂತ ಗೋವಾಚೆ ವ್ಹೈಸ್‌ರಾಯ ಜಾಲ್ಲಾಲೊ ಆಲ್ವರ್ ಪ್ರಾಂತಾಚಿ "ಕೌಂಟ್" ಹೆಣೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಚೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶ ಕರ್ಚೆ ಉದ್ದೇಶಾನ ಕಠೋರ ಶಾಸನ ಲಾಗೂ ಕೆಲ್ಲೆ. ಮುಕಾರ್ಸುನ ಕ್ರಿ. ಶ. 1687 ಆಂತ ಆನಿ ಪೊರ್ನೆ ಕಠೋರ ಶಾಸನ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ (Revoke) ಕೆಲ್ಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1739 ಆನಿ 1745 ಆಂತ ಪೋರ್ಚುಗಲ್‌ಚೆ ಲಿಸ್ಬನ್ ಸರಕಾರಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಉಲೋವ್ಚೇಕ ನಜ್ಜೊ ಮ್ಹಣ್ ಗೋವಾಂತ ಕಠೋರ ಶಾಸನ ಲಾಗೂ ಕೆಲ್ಲೆ. ಅಶಿ ಗೋವಾಚಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ. ನಿರ್ನಾಮ ಕರೂಕ ಪೋರ್ಚುಗಲ ಸರಕಾರಾನಿ ಕಠೋರಶಾಸನ ಆನಿ ಫಕ್ತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಕತಾರ ಆಕಾಶ ಆನಿ ಭುಂಞ ಏಕ್ ಕೆಲ್ಲೆ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಗೋವಾಚಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಮೂಳ (Root) ಹಾಲವ್ಚೇಕ್ ಜಾಲ್ನಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಮತಾಂತರಿತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಆನಿ ಹಿಂದೂ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ಸ್ಥಿರ ಜಾವ್ನ ಉರ್ಲಿ. ಜಾಲಾರ್ ತೀಜೆ ಮೂಲ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪ ಆನಿ ಶಾಬ್ದಿಕ ಭಂಡಾರ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೀಚೆ ಸಕ್ತ ಪ್ರಭಾವಾನಿ ವಿಕೃತ ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೆಜ್ಜಾಂತ ನಿರಂತರ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾನ ಬರ್‍ಯೆಲಾಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಭೀ ಖೂಬ ಪ್ರಭಾವ ಆಸ್ಸಾ. ಜೆಸ್ಯೂಟ್ ಪಾಠಶಾಲೆಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಭಾಷೀ ಶಿಖವ್ಚೇ ತಾಕಿತಾನಿ ಗೋವಾಚೆ ಸಾನ್ನ ಚರ್ಡ್ವಾಕ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷಿ ಪ್ರಭಾವ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲಿ. ಅಶಿ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಭಾಷಿಚೆ ಪ್ರಭಾವ ವ್ಹಾಡೂ ಲಾಗ್ಲೆ.

ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ಉತ್ಸವ, ಪರಬ ಆನಿ ಚರ್ಚಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಭಾಷೀಚೆ ಪದ ಸಾಂಗ್ಚೆ, ನೃತ್ಯ ಕರ್ಚೆ, ಚರ್ಚಾಂತ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಗೀತ ಸಾಂಗ್ಚೆ 17 ಶತಮಾನಾಚಾನಿ ಗೋವಾಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಜಾವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಮತಾಂತರಿತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಚರ್ಡ್ವಾ, ಯುವಕ ಲೋಕ ಆನಿ ಹಿಂದೂ ಯುವಕ ಲೋಕ ಭೀ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೀಚೆ ನೃತ್ಯಕೂಟಾಂತ ಮ್ಹೆಳ್ನ 18 - 19 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಗೋವಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಭಾಷೀಚೆ ಜನಪ್ರಿಯತಾ ವ್ಹಾಡೂ ಲಾಗ್ಲಿ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1840 ಗೋವಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ "ಮಾಂಡೋ" ನೃತ್ಯಾಚೆ ಖೂಬ ಖಯಾಲಿ ಗೋವಾಂತ ಪ್ರಮುಖ ಜಾವ್ನ ಯುವಕ ಯುವತಿ ಲೋಕಾಂತ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾವ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೆ. 19 ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಕ

ರ್ನಾಲ್ಡೊ - ಡೆ - ಮೆನೆಝುಸ್ (1863 - 1917), ಗಿಝುಲಿನೊ ರೆಬೆಲ್ಲೊ (1875 - 1931) ಆನಿ ಕಾರ್ಲೊತೊ - ಡೆ - ಫಿಗ್ವಿರೆದೊ ಹೆಣ್ಗೆಲೆ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ 'ಮಾಂಡೋ' ನೃತ್ಯಗೀತ ಗೋವಾಂತ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾಲ್ತಶಿ ಗೋವಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವ ವ್ಹಾಡೂನ ಗೋವಾಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ತೀವ್ರರೂಪಾನ ವಿಕೃತ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಚಾನಿ ಭಾಯ್ರಿ ಆಶ್ಲಿಲೆ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪಾಚೆ ವಿಂಗಡ ಭಾಷಿ ರೂಪಾನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜಾವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲಿ. ಪದ್ಯ ಆನಿ ಗದ್ಯ ದೋನಿ ರೂಪಾನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ನಿಷ್ಠ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಸಗ್ಳೇ ಗೋವಾಂತ ಪ್ರಚಾರಿತ ಜಾವು ಲಾಗ್ಲಿ. ಹೀಂ ನವೀನ ಸ್ವರೂಪಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಮತಾಂತರಿತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಆನಿ ಹಿಂದೂ ಲೋಕಾಂತ ಸಮಾನ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಪ್ರಚಾರಿತ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಂತ ಸ್ಥಿರ ಜಾಲಿ. ಅಶ್ಶಿ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ಆನಿ ಶಾಬ್ದಿಕ ರೂಪಾನ ಪರಿವರ್ತಿತ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಘೆತಿಲಿ ಹೀ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ "ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ" ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈತಾಚಿ. ಆಜ್ ಗೋವಾಂತ ಹೇ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಸಾ. ಗೋವಾ ಸರಕಾರಚಾನಿ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲಾ ಆನಿ ಶಾಲಿ - ಕಾಲೇಜಾಂತ ಹೇಂ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ ಬೋಧನ ಮಾಧ್ಯಮ ಮ್ಹಣ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲ್ಲಾ.

19 ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾನ್ ಆನಿ ಜಾಗೃತ ಹಿಂದೂ ಲೇಖಿಕ ಲೋಕಾನಿ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕರ್ನ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಪ್ರಭೇದಾಕ ಏಕ ಸಶಕ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಷ್ಠ ಭಾಷಿ ಕೆಲಿ. ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾಂತ ಬ್ರುನೋ ಡಿ - ಸಾಜಾ (1836 - 1905), ಜೋಕಿಮ್ ಆ್ಯಂಟೋನಿಯೋ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್ (1889 - 1975), ಹೆಣಿ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾರಿ ಹಿಂದೂ ಲೋಕಾಂತ ಗೋಂಯಕಾರ ಜಾವ್ನ ಮುಂಬೈ ವಾಸ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಲೇಖಿಕ ಶೆಣೈ ಗೊಂಯಬಾಬ (1877 - 1946), ಆನಿ ಬಾಕಿಬಾಬ ಬೋರ್ಕರ (1910 - 1984) ಹೆಣಿ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣೀಂತ ಸಮೃದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕರ್ನ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಷ್ಠ ಭಾಷೀಚೆ ರೂಪಾನ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲೆ. ಮುಕಾಸುರ್ನ ಗೋವಾಂತ ಹೋಡ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಆಧುನಿಕ ಲೇಖಿಕ ಲೋಕ ಜಾಗೃತ ಜಾವ್ನ ಹೇ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ ಸದೃಢ ಕೆಲೆ. ಆಧುನಿಕ ಗೋವಾಚೆ ಲೇಖಿಕಾಲೆ ವಿವರಣ ಮುಕಾವಯ್ಲೆ ಆಧ್ಯಾಯಾಂತ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸ್ವರೂಪ ಕಶಿ ಆಸಾ ಮ್ಹಣೂಕ ಶೆಣೈ "ಗೊಂಯಬಾಬಾಲೆ ಗೊಂಯಕಾರಾಂಚಿ ಗೊಂಯಾಭಾಯಲಿ ವಸಣೂಕ" ಪುಸ್ತಕಾಚಾನ ಘೇತಿಲೆ ಹೇಂ ಭಾಗ ವಾಜೂನ ಪೊಳೇವ್ಯಾ

"ಡಾ|| ಸರ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಣೈ ಭಂಡಾರಕರ ಹಾಂಚ್ಯಾ ಮತಾನ ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಆದಲೊ ಸುಮಾರ ಸಾತಂವೋ ಶೆಕಡೊ ಲಾಗಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ ಆರ್ಯಲೋಕ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಾಂತ ಆಯಲೆ. ಹ್ಯಾಚ ವೇಳಾರ ಗೊಂಯಾ ಆರ್ಯಾಚಿ ವಸಣೂಕ ಜಾಂವಕ ಆರಂಭ ಜಾಲೊ ಜಾಂವಯೆ. ಗೊಂಯಾ ಆರ್ಯಲೋಕ ಧೀರ ಜಾವ್ನ ಆನಿ ಗೊಂಯಕಾರ ಹೇ ನಾವ ಜೋಡೂನ ಥೈಂಸೂನ ಪರ್ಥೂನ ತೇ ಭೋಂವತಣಚ್ಯಾ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಾಚೆ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಭಾಯಲ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚೆ ಭೋಂವಡೇಕ ಕೆನ್ನಾಚ್ಯಾನ ಲಾಗಲೆ, ಕಿತ್ಯಾಕ ಲಾಗಲೆ ಆನಿ ವಚತ ಥೈಂ ವ್ಹಡವಿಕೆಕ ಕಶೆ ಪಾಂವಲೆ ಮ್ಹಣಪಾಚೊ ಇತಿಹಾಸ, "ಗೊಂಯಕಾರಾಂಚಿ ಗೊಂಯಾಭಾಯಲಿ ವಸಣೂಕ ಹೇಂ ನಿಬಂಧಾಂತ ಸಾಂಗಪಾಚೊ ಆಸಾ". (ಗೊಂಯಕಾರಾಂಚಿ ಗೊಂಯಭಾಯಲಿ ವಸಣೂಕ. - page - 1)

"ಜಮೀನಿಚೇರ ಮುಸಲ್ಮಾನಾಂಚಿ ಮಸ್ತೀ ಜಿರೌಂಕ ವಿಜಯನಗರ ತರವಾರ ಪಾಜೌನ ಉಬೆಂ ಆಸಲೆಂಚ್; ಪರಂತ ಸಮುದ್ರಾ ವಸಲ್ಯಾನ ತಾಂಚೆಕೂಯ ಸವಾಯ ಶೇರ ಆನಿ ಸವಾಯ ಧರ್ಮಕೊಲ್ಲಿ ಕೊಣೂಯ ಶತ್ರು

ತಾಂಕಾ ಜಾಯ ಆಸಲೊ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮುಸಲ್ಮಾನಾಂಚೆ ಮೋಟೆ ವ್ಹಡಲೆ ಘೋಂಟುರೆ ಹಾಣ್ಯಾಂತ ತೇ ಅರಬಸ್ತಾನ ಆನಿ ಇರಾಣ ಥೆಂಸೂನ ಭಾಯರ ಸರೂನ ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಪಾಸೂನ ವೇಪಾರಾಚ್ಯಾ ರೂಪಾನ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಾಂತಲೀ ಜಾಯತಿ ಗಿರೆಸ್ತಾಕಾಯ ವ್ಹರೂನ, ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮಸ್ತ ಜಾಲೆ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಅಂಗಾಂತ ಖೂಬ ತುತನಾಯಕ ಜಾಲ್ಲೊ".

(ಗೊಂಯಕಾರಾಂಚಿ ಗೊಂಯಭಾಯಲಿ ವಸಣೂಕ ಪುಟ - pag - 115)

ಹ್ಯೀಂ ಭಾಷೀಂತ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಸ್ಪಷ್ಟ ದಿಸ್ತಾ. ಅಶ್ಶಿಚಿ ಆಣೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗೊಂಯಕಾರ ಲೇಖಕ ಆನಿ ಗೋವಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ವಿಭಾಗಾಚೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಓಲಿವಿನ್ಹೋ ಗೋಮ್ಸ್ ಹೆಣ್ಗಲೆ "ಕೊಂಕಣಿ ಸರಸ್ಪೋತಿಚೋ ಇತಿಹಾಸ" ಗ್ರಂಥಾಂತ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಭಾಷಿ ಪೊಳೇವ್ಯಾ.

"ಆಯಚ್ಯಾ ಪುನರ್ಜಲ್ಮಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾ ಅವಧೀಂತ ಸಗಳ್ಯಾಂತ ರಸರಶೀತ ಆನಿ ಫುಲ್ಲೊ ಭಾರ ಆಯಲಾ ತೊ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತೇಂತ "ಆಯಜ ರೇ ತೋಲಾರ ಪಡಲಿ ಬಡೀ", ಹೀ ಕಾವ್ಯ ಸಂಗೀತಿಕಾ ಗೇವನ ಡಾ|| ಮನೋಹರ ಸರದೇಸಾಯಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸರಸ್ವತಿಚ್ಯಾ ದೇವಳಾಂತ 1961 ಆಂತ ಭಿತರ ಸರಿಲ್ಲೆ. ತಾಚ್ಯಾ ಉಪರಾಂತ ಪಾರಿಜಾಕ ಆಸತನಾ ರಚಿಲ್ಯೊ ತಾಂಚ್ಯೆ ಕವಿತಾ, "ಗೊಂಯಾ ತುಜ್ಯಾ ಮೊಗಾ ಖಾತೀರ" ಹ್ಯಾಂ ಝುಬ್ಲ್ಯಾಂತ ಗುಂಥೂನ 1961 - ಆಂತ ಉಜವಾಡಾಕ ಆಯಲ್ಯೋ ಆನಿ ಗೊಂಯಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಘಡೊವನ ಹಾಡಪಾಂತ ತಾಂಚಿ ಜಾಯತೀ ಮದತ ಜಾಲಿ.

(ಕೊಂಕಣಿ ಸರೊಸ್ವತಿಚೊ ಇತಿಹಾಸ ಓಲಿವನ್ಹೋ ಗೋಮ್ಸ್ ಪುಟ - page - 122)

ಅಶಿ ಆಜ್ ಸಗ್ಳೇ ಗೋವಾಂತಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯಿ ತೀ ಭಾಷೀಂತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಜಾಲಾ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ನವದೆಹಲೀಚಾನ ಖೂಬ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕೆಲ್ಲಾಚಿ. ಹೆಜೆ ವಿವರಣ ಮುಕಾವಯ್ಲೆ ಅಧ್ಯಾಯಾಂತ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ

ಆರ್ಯನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಮೂಲ ಪ್ರವರ್ತಕಾಂತ ಏಕ ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ 'ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ' ಸಂಖ್ಯಾ ರೂಪಾನ 'ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ' ಚಾನ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣಾಚಾರಿ ಆಸ್ಸಾಚಿ. 10 ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಗೋವಾಚಾನಿ ವ್ಯಾಪಾರ - ವಾಣಿಜ್ಯ ಧಂಧೇಚಾರಿ ಭಾಯ್ರು ಸರ್ನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ - ಸೌಜನ್ಯಶೀಲ - ಶಾಂತ ಪ್ರವೃತ್ತೀನ ಸ್ಥಾನೀಯ ರಾಜ - ಮಹಾರಾಜ, ಆನಿ ಜಮೀನ್ದಾರ ಲೋಕಾಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರ್ನ ರಾಜಾಲೆ ದರಬಾರಾಂತ ಹೋಡ್ ಆನಿ ಸಾನ ಪದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರ್ನ, ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಾಪಾರ ಧಂಧೇಚಾರ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ತೀರ ಕಾರವಾರ ಮಂಗಳೂರಾಚಾನ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೋಚಿನ ರಾಜಾಲೆ ಪ್ರಾಂತವರಾಕ ವ್ಯಾಪ್ತ ಜಾಲೆ. ಆಪ್ಣಾನ ರಾಬಿಲೆ ಸಗ್ಳೇ ಜಾಗೇರಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಉಲೈತೂ ವ್ಯಾಪಾರ - ವ್ಯವಹಾರಚಾನಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಲೋಕಾಕ ಭಿ ಹ್ಯೇ ಭಾಷೀಚೆ ಪರಿಚಯ ಕರ್ನ ದಿಲ್ಲೆ. ದೀರ್ಘಕಾಲಾಚಾನಿ ಗೋವಾಚಾನಿ ಭಾಯ್ರು ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವಾಕ ಏವ್ನಶಿ ಶುದ್ಧ ಉರ್ಲಿ. ಜ್ಹಾಲಾರ ಸ್ಥಾನೀಯ ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವ ತೆ ತೆ ವೆಗ್ಳೆ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ಅವಶ್ಯ ಜಾಲಾ. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಂತ ಕನ್ನಡ ಪದಾಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಅಧಿಕ ಆಸಾ.

ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ವಭಾವತಃ ಶಾಂತ, ಸೌಮ್ಯ ಆನಿ ಸ್ನೇಹಶೀಲ ಸ್ವಭಾವಾಚೆ ಲೋಕ ಆಸ್ಸಾತಿ. ನಾಜೂಕ ಸ್ವಭಾವಾಚೆ ಹೇಂ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಆಯ್ಯಾಚೇಕ ಮಧುರ ಆನಿ ಸಂಗೀತಮಯ ಆಸ್ಸಾ. ಉಲವ್ಚೇ ಕ್ರಮಾಂತ ಸಂಗೀತಮಯ ಸೌಮ್ಯ - ಮಧುರ ಧ್ವನಿ ವ್ಯಕ್ತ ಕರ್ತಾಚ. ದ.ಕ. ಆನಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತ ವಾಸ ಕರ್ತಾಲೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಭಾಷೇಂತ ಥೋಡೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ದಿಸ್ತಾ. ಕಾರಣ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಖೂಬ ಆಸ್ಸಾ ಉದಾ. ಚಿಕ್ಕೆ (ಥೋಡೆ), ನಿಮ್ಗಿಕಾ (ವಿಚಾರ ಕರ್ಕಾ) (to be ask) ಉಣೆ (ಕಮ್ಮಿ) ಇತ್ಯಾದಿ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಪದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತ ಪ್ರಯೋಗ ನಾ.

ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಏಕ ಸ್ಥಾನಾಚಾನಿ ದುಸ್ರೇ ಸ್ಥಾನಾಕ ನಿರಂತರ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟ ಕರ್ತೊ ಫಿರೀಲೆ ಹ್ವೇ ಲೋಕಾಲಿ ಭಾಷೇಂತ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಖೂಬ ಆಸಾ. ಆಚ್‌ಭೀ ಹೇಂ ಲೋಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಮಠಾಂತ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇಚೆ ಭಜನಾಗೀತ ಮಧುರ ಜಾವ್ನ ಗಾಯನ ಕರ್ತಾಚಿ. 17 - 18 ಶತಮಾನಾಚೆ ಮಧ್ಯಕಾಲಾಂತ ಜನ್ಮ ಘೇತಿಲೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂತ ಲೋಕ ಭಟ್ಕಳಚೊ ಸಮರ್ಥ ಸಂತ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ನಾಡಗಾರ, ಹೆಮ್ಮಾಡಿ ಸಂತ ಜೊಗ್ಣಾನಿ ಆವಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ನಾಡಕರ್ಣಿ ಹೇಂ ಸಗ್ಳೇ ಸಂತ ಲೋಕಾನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇಂತ ಸುಂದರ ಭಜನಾಗೀತ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ. ತೇ ಕಾಲಾಂತ ತೇ ಭಜನಾಗೀತ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ದುರ್ದೈವಾನ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಸುಂದರ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ ಆಜ್ ಪ್ರಾಪ್ತ ನಾ.

ವೀಸ (20) ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣೇಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲ್ತಶಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯುವಕ ಲೋಕ ಜಾಗೃತ ಜಾವ್ನ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ಕವಿತ, ನಾಟಕ, ಕಾಣಿ ರಚನ ಕರ್ನ ಹೇಂ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಸ್ವರೂಪ ಪ್ರದಾನ ಕೆಲ್ಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1923 ಅಂತ ವಿ. ಎಸ್. ಕುಡ್ವಾನಿ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ಆನಿ 1966 ಅಂತ ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾನಿ ಪಂಚ್ಯಾದಾಯಿ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ ಶುರೂ ಕರ್ನ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಸಾರಸ್ವತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಸ್ವರೂಪ ಪ್ರದಾನ ಕೆಲ್ಲೆ. ಹೆಚೆ ಅಧಿಕ ವಿವರಣ ಮುಕಾವಯ್ಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಅಧ್ಯಾಯಾಂತ ಕೆಲ್ಲಾ.

3. ದೈವಜ್ಞಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ

ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ವಂಶಾಚೆ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಮೂಲ ಪ್ರವರ್ತಕಾಂತ ಏಕ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಹೇಂ ಲೋಕ ಗೋವಾಂತ ಅಪ್ಣಾಲೆ ವಂಶಾನುಗತ ಭಾಂಗ್ರಾ ಕಾಮಾಂತ ಲಾಗೂನ 10 ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಗೋವಾಚಾನಿ ಭಾಯ್ರ ಸರ್ನ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಕರಾವಳಿ ಹೊನ್ನಾವರ - ಕುಮಟಾ - ಅಂಕೋಲಾ, ಕಾರವಾರ, ಕುಂದಾಪುರ, ಮಂಗಳೂರ ಆನಿ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೋಚಿನ ವರಾಕ್ ನಿಧಾನಗತೀನ ವ್ಹಾಡ್ಲೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ರತ್ನಾಗಿರಿ - ಥಾಣಾ ಜಿಲ್ಲೆಂತ ಭಿ ನಿಧಾನ ಜಾವ್ನ ವ್ಹಾಡ್ಲೆ. ಸ್ವಭಾವತಃ ಶಾಂತ ಆನಿ ಸಂಕೋಚಪೂರ್ಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿಚೆ ಹೇಂ ಲೋಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕುಲವೃತ್ತಿ ಬಂಗಾರ - ರುಪ್ಪೆ - ಮೋತಿ - ವಜ್ರಾಚೆ ವ್ಯವಹಾರಾಂತ ನಿಷ್ಣಾತ ಜಾವ್ನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅನ್ಯ ಸೇವಾವೃತ್ತಿಚಾನಿ ದೂರ ಉರ್ಲೆ. ಗೋವಾಂತ 16 ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಧರ್ಮಾಂತರಾಚೆ ಉಪಟಳ ಆನಿ ಉಪದ್ರವ ಅಧಿಕ ಜಾಲ್ತಶಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಜಾತ ಪಾಂಥ ಸೋಡೂ ಜಾಯ್ನಶಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕುಲದೇವಾಲೆ ದೇವುಳ - ಘರಬಾರ ಸಗ್ಳೇ ಸೋಣ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಕುಮಟಾ - ಹೊನ್ನಾವರ - ಕಾರವಾರ ಆನಿ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನಿ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲೆ. ಥೋಡೆ ಲೋಕ್ ಭಾಂಗ್ರಾ ಕಾಮ ಆನಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಾಂತ ಭಿ ಲಾಗ್ಲೆ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಸ್ವಭಾವತಃ ಸೌಮ್ಯ - ಶಾಂತ - ಸಂಕೋಚಪೂರ್ಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಾರಣ ಅನ್ಯ ಲೋಕಾ ಕಣೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮ್ಹೋಳ್ನಶಿಲೆ ಕಾರಣ ಹೇಂ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಅಧಿಕ

ಪೂರ್ವಕಾಲಾಚೆ ರೂಪಾನ ಶುದ್ಧ ಉದ್ದಿ. ಕುಮಟಾ ಹೊನ್ನಾವರಚೆ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಭಾಷಿ ಆಜ್‌ಭಿ ಪ್ರಾಚೀನ. ಸ್ವರೂಪಾಚೆ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಜೀವಂತ ಅಸ್ಸಾ. ಹೇಂ ಭಾಷೇಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಖೂಬ ಕಮ್ಮಿ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಷ್ಠ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತನಿಷ್ಠ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಆಸಾ. ತೇ ದೃಷ್ಟೀನ ಕುಮಟಾ ಹೊನ್ನಾವರರ್ಚೆ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಅಧಿಕ ಶುದ್ಧ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣೂಕ ಜಾಯ್. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಕಾರವಾರಚೆ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಭಾಷೇಂತ ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವ್ನ ದಿಸ್ತಾ. ಕುಂದಾಪುರ - ಮಂಗಳೂರಚೆ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಮಂಗಳೂರ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಅಧಿಕ ದಿಸ್ತಾ.

ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಪದ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ ಅಸ್ಲಾರಿ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಗದ್ಯಾತ್ಮಕ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಕ ಲಾಗಿ ಆಸ್ಸಾ. ಹೇಂ ಲೋಕಾಲೆ ವಸತಿ ಅಧಿಕ ಜಾವ್ನ ಕರ್ನಾಟಕಕಾಂತ ಉರ್ಚೆ ಕಾರಣ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಆಧುನಿಕ ದಿಸಾಂತ ಅಧಿಕ ಜಾವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀ ವೊಯ್ರಿ ಭಾಷಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ತಸ್ತಾನ ಕೋಣೆ ದೈ. ಬ್ರಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀ ಪ್ರತಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ದಿಲ್ಲಾಶಿಲೆ ದುರ್ದೈವ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ಆಸಾ.

ಅಧಿಕ ಲಾಭದಾಯಕ ಭಾಂಗಾರ ರುಪ್ಪೆ ಮೋತಿ ವಜ್ರಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಾಂತ ಆಕರ್ಷಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಹೇಂ ಲೋಕ ಕ್ರಿ. ಶ. 1960 ವರಾಕ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಆನಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಚಾರ ಅಧಿಕ ಆಕರ್ಷಿತ ಜಾಲ್ಲಾ. ಆಪ್ಲಾಲೆ ಸಂಕೋಚಪೂರ್ಣ, ಸೌಮ್ಯ ಶಾಂತ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಾರಣಾನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಫಾಟಿ ಪಳ್ಳೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1960 ಉಪರಾಂತ ನಿಧಾನ ಜಾವ್ನ ಹೇಂ ಲೋಕಾಂತ ಜಾಗೃತಿ ಜಾವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲಾ ಜಾಲಾರ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೋಕಾವರಿ ಹೇಂ ಲೋಕಾಕ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಭಾಷೀ ಪ್ರತಿ ಜಾಗೃತಿ ಅಜೂನವರಾಕ ಜಾಲ್ನಾ. ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ ಹೇಂ ಲೋಕಾಲಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಆಜವರಾಕ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಆಯ್ಲ ನಾ. ಹೆಕಾ ಕಾರಣ ಭಾಷೆಪ್ರತಿ ಹೇಂ ಲೋಕಾಂತ ಅಜೂನ ಜಾಗೃತಿ ಜಾವ್ಕಾ. ಆವಯ್ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿ ಘರಾಂತ ಮಾತ್ರ ಉಲೈತಾಚಿ ಜಾಲಾರ್ ಘಾರಾಚಾನಿ ಭಾಯ್ರ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಲೋಕಾ ಕಣೆ ಆವಯ್ ಭಾಷಿರಿ ಉಲೈಚೇಕ ಸಂಕೋಚ ಕರ್ತಾಚಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಮೂಲ ಪ್ರವರ್ತಕ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕ ಜಾಗೃತ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಅನ್ಯ ಲೋಕಾಂತ ಮ್ಹೇಳ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸರ್ವತೋಮುಖ ವಿಕಾಸಾಕ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಹಾಥ್ ಮೆಳೇವ್ಕಾ. ಹೇಂ ಅಲ್ಚೆ ದಿಸಾಚೆ ಅಗತ್ಯ ಆಸಾ.

ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಗೋವಾಂತ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚಿ ವರ್ಗಾಚೆ ತುಕಾರಾಮ್ ಆರ್. ಶೇಟ, ಗಜಾನನ ರಾಯ್ಕರ್ ಆನಿ ಥೋಡೆ ಲೋಕ ಗೋಮಾಂತಕೀ ಕೊಂಕಣೀಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕರ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲಾಚಿ. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಹೇಂ ದಿಶೇನ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾಂತ ಜಾಗೃತಿ ಆವಶ್ಯಕ ಆಸಾ.

4. ಮಂಗಳೂರಾಚೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಭೇದ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಪ್ರ ಪ್ರಥಮ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀ ಲೇಖಿನ ಪುಸ್ತಕ ಬರೋವ್ನ ಮುದ್ರಿತ ಕರ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಶ್ರೇಯ್ ಮಂಗಳೂರ್ಚೆ ರೋಮನ್ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾಕ್ ಪಾಂವ್ತಾ. 19 ಶತಮಾನಾಚೆ ಸಮಯಾಂತ ಕಾಣಿ ಕವಿತಾ ನಾಟಕ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ ಬರೋವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪಾನ ಕೊಂಕಣ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರಾಂತಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಮೊಗ್ರೆ ಫುಲ್ಲಾಚೆ ಸುವಾಸನ ವ್ಹಾಡಿಲೆ ಮಂಗಳೂರಚೆ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾಲೆ ಸೇವ್ ಸದಾ ಅಭಿನಂದನೀಯ ಆಸಾ. ಮಂಗಳೂರಾಚೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಬಾಂಧವ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ

ಷಿ ಕೊಂಕಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಹಿಂದೂ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚಾನ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಘೇವ್ನ ಚಾರಿತ ಆಸ್ಸಾ. ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚಾರಿ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಪೋರ್ಚುಗಾಲಿ ಂಕಣೀಚೆ ಖೂಬ ಪ್ರಭಾವ ಆಸಾ. ಜಾಲಾರ್ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚಾನ ಹೀಂ ಭಾಷಿ ಥೋಡಿ ನ್ನ ಜಾವ್ನ ದಿಸ್ತಾ.

ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಹೀಂ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ ಕಶಿ ಶುರು ಜಾಲ್ಲೆ? 17 - 18 ಶತಮಾನ ವೇಳಾಕ ೋವಾಂತ ಧರ್ಮಾಂಧ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಕಠೋರ ಶಾಸನ ತಾಕೀತಾಚೆ ಕಾರಣ ಮತಾಂತರಿತ ಆನಿ ಹಿಂದೂ ೋಕಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಭಾಷೀಚಾನಿ ಪ್ರಭಾವಿತ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲ್ಲೈಚಾಕ ಶುರು ಜಾಲೆ. 17 - 18 ಶತಮಾನಾಚೆ ಲಾಕ ಗೋವಾಚಾರಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಪಳ್ಳೆ. ಬರಗಾಲಾಚಾನಿ ಕಂಗಾಲ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಖೂಬ ಲೋಕ ಗೋವಾಚಾನಿ ರವಾರ ಮಂಗಳೂರು ಓಸೂನ ರಾಬ್ಲೆ. ಹೆಜಾಚೆ ಪಯ್ಲೀ ಕ್ರಿ. ಶ. 1683 ಆಂತ ಮರಾಠಾಚೆ ಪರಾಕ್ರಮಿ ರಾಜ ಶಂಭಾಜಿ ರಾಜೇ ಮ್ಹಳಾಲೇನಿ ಗೋವಾಚಾರ ಆಕ್ರಮಣ ಕರ್ನ ಪೊರ್ಸೆ ಗೋವಾ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಅಧೀನ ಕರ್ನ ೇವ್ನ ಮಾಂಡವಿ ನ್ಹಯಿ ದಾಂಟೂನ ಝುವೆಂ ದ್ವಿಪಾಚರಿ ಆಶಿಲೆ ಈಗರ್ಜಿ ಭೆತೂನ ಮತಾಂತರಿತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಆನಿ ೋರ್ಚುಗೀಸ ಲೋಕಾಚಾರ ಭೊಂಯಿ ಉಠಾಯ್ಸಿಲೊ, ಹೆಜಾನ ಭಯಭೀತ ಖೂಬ ಮತಾಂತರಿತ ಕ್ರೈಸ್ತ ೋಕ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಓಸುನ ವಸತಿ ಕೆಲೆ. ಅಶಿ 18 ಶತಮಾನಾಚಾನಿ ಮತಾಂತರಿತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೋಕ ುಂಗಳೂರಾಂತ ವಸತಿ ಕರ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲಿಗಿ ಗೋವಾಚಾನಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕ ಭೀ ಮಂಗಳೂರಾಕ ಏವ್ನ ಈಗರ್ಜಿ ಬಾಂಧೂನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಮತಾಂತರಿತ ಲೋಕಾಕ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ತತ್ವ ಪ್ರಚಾರ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ೋವಾಚೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಕಠೋರ ಶಾಸನಾನಿ ಉದಾಸ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಚೆ ಖೂಬ ಕ್ರೈಸ್ತ ಬಾಂಧವ ುಂಗಳೂರಾಂತ ಆಸ - ಪಾಸ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ವಾಸ ಕರೂ ಲಾಗ್ಲೆ. ತೇಜಾವರಿ ಮಿಶನರಿ ಪಾದ್ರಿ ಲೋಕ ಏವ್ನ ಈಗರ್ಜಿ ಬಾಂಧೂನ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ ಕಾಮಾಂತ ಲಾಗ್ಲೆ. ಸ್ಥಾನೀಯ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ತುಳು ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನಿ ಹೇಂ ಲೋಕಾಂತ ಏಕ್ ವಿಭಿನ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ ಚಾಲೂ ಜಾಲೆ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ೖಸ್ತ ಸಮುದಾಯಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ - ಕನ್ನಡ - ತುಳು ಮಿಶ್ರಿತ ನವೀನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾಧಾರಾಕೊ ಪ್ರಚಾರ ರ್ತೊ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನಾಚೆ ಕಾಮ ಶುರು ಕೆಲೆ.

18 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಮಂಗಳೂರಾಕ ಆಯಿಲೊ ಫಾದರ್ ರಫೆಲ್ ಪೆಸ್ಕೆತಿ (1771 - 1844) ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಬರೋವ್ಚೇಕ ಶುರು ಕರ್ನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕರ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1880 ಉಪರಾಂತ ಮಂಗಳೂರಾಂತ "ಸೇಂಟ್ ಅಲೋಸಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜ್" ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾವ್ನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾಲೆ ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಮಂಗಳೂರಚೆ ಕೋಡಿಯಾಲ ಬೈಲಂತ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿ ಆನಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಚೆ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾನ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕರ್ನ ಮಂಗಳೂರ ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಏಕ ಸ್ಥಿರ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪ ನಿರ್ಧಾರಿತ ಕೆಲೆ. ಹೇಂ ಸಮಯಾಕ ಬಹುಭಾಷಾ ತಜ್ಞ, ಮಹಾನ ವಿದ್ವಾನ ಫಾದರ್ ಆ್ಯಂಜಲೋ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋ ಸಾವೇರಿಯೋ ಮಫೈ ಮಂಗಳೂರಾಕ ಏವ್ನ ಪಾಂವ್ಲೊ. ಯ್ಹೋಂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಶಿಕೋನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಸುಂದರ ಕವಿತಾ. ಆನಿ ಅನ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಲೇಖನ ಬರೋವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ಅಶಿ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಮುದಾಯ್ಚೆ ಲೋಕಾಂತ ವಿಭಿನ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಚಾರಿತ ಜಾಲೊ. ಹೇಂ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ "ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷ್" ಮ್ಹಣ್ತಾಟಿ. ಥೋಡೆ ಲೋಕ "ಕೋಡಿಯಾಲ ಕೊಂಕಣಿ" ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈತಾಟಿ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1912 ಉಪರಾಂತ ಸರ್ದಾರ ಕಣ್ಣಪ್ಪ, ಲೂಯಿ ಮಸ್ಕರೇನ್ಹಸ್ ಹೆಣ್ಗಲೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಾರ್

"ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ಶುರು ಜಾಲೆ. ಆ್ಯಂಜಲೋ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸಾವೆರ
ಮಥೈ, ಮೋನ್ಸಿ ರಾಯ್ಮಂದ್ ಮಸ್ಕರೇಯ್, ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಯ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಲೇಖಕಾನಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ
"ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ" ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ ಸಮೃದ್ಧ ಕೆಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 193
ಚಾನಿ 'ರಾಕ್ಣೊ' ವಾರ ಪತ್ರಿಕ, ಸೇಂಟ್ ಅಲೋಸಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಾಚಾನಿ ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ, ಅರ್ಧವಾರ್ಷಿ
ಪತ್ರಿಕೆ ಶುರು ಕೆಲ್ಲೆ. ಅಶಿ ಮಂಗಳೂರಾಂತ "ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ" ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ ಸಾಹಿತ್ಯನಿಷ್ಠ ಜಾವ್ನ ಸ್ಥಿ
ಜಾಲೆ. ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಭಾಷೀಚೆ ಸ್ವರೂಪ ಕಶಿ ಆಸಾ ಪೊಳೇವ್ಯಾ.

'ರಾಕ್ಣೊ' ಪತ್ರಿಕಾಚೆ "ಭಾಗಿ ನತಾಲ್ 2000" ವಿಶೇಷ್ ಸಂಚಿಕೆಚಾನ ಉದ್ಧರಣ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಹೇಂ ಗದ
ಭಾಗ ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿಚಿ ಏಕ ಸುಂದರ ಗದ್ಯ ಭಾಗ ಆಸಾ.

ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚ್ಯಾ ಜಲ್ಮಾದ್ವಾರಿಂ ದೆವಾಚಿ ಕುರ್ಪಾ ಮನ್ಶಾ ಕುಳಾಕ್ ಪಾವಿತ ಜಾಲಿ. ದೆವಾಚೆ ಕುರ್ಪೆನ್ ಆ
ಆಶಿರ್ವಾದನ್ ಭರಲ್ಲೊ ಹೊ ಕಾಳ್ ಶಾಂತಿ, ಸಮಾಧಾನ, ಬಾಂದವ್‌ಪಣ್ ಆನಿ ದೇವಾಚೊ ಬಾಪಯ್ ಪಣಾಚೊ
ಸಂದೇಶ್ ಹಾಡ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ. ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚ್ಯಾ ಮೆಟಾಂನಿ ಚಲ್ಚ್ಯಾಕ ಪರತ್ ಕಮರ್ ಬಾಂದ್ಚೊ ವೇಳ್.

ಜೆಜುಚೊ ಜಲ್ಮ್ ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಆನಿ ದೋನ್ ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ ತರ್‌ಯಿ ತಾಚ್ಯಾ ಜಲ್ಮಾವರ್ವಿ
ಮನ್ಶಾಕುಳಾಕ್ ಲಾಬ್‌ಲ್ಲೊ ಸೊಡ್ವಣೆಚೊ ಸಂದೇಶ ಪರ್ನೊ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ಮೀಟ್ ಕಶೆಂ ಖಾಣಾಂಕ್ ರೂಚ
ದಿತಾ ತಶೆಂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಲೋಕಾಕ್ ತಾಚೆ ಮಾರಿಫಾತ್ ಲಾಬ್‌ಲ್ಲೊ ಸಂದೇಶ್ ಬಾಂದ್‌ವ್ ಪಣಾಚ
ವಾಟೆನ್ ಚಮ್ಕೊಂಕ್. ಏಕಾ ಮೆಕಾಚೆ ಬರೆಪಣ್ ಆಶೆವ್ನ ವಾಡಾವಳೆಚ್ಯಾ ಮಾರ್ಗಾನ್ ಮುಕಾರ್ ಸರೋಂಕ
ಏಕಾಮೆಕಾಚೆ ಜೆಣ್‌ಯೆಕ್ ಅರ್ತ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಆನ್‌ಏಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್, ಪುಟ (page -11).

ಕ್ರಿ. ಶ. 1988 ಆಂತ್ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಪತ್ರಿಕೇಕ್ 50 (ಪನ್ನಾಸ್) ವರ್ಷ ಭೊದಿಲೆ ಉಡ್ಗಾಸಾಕ ಪ್ರಕಟ
ಜಾಲ್ಲಾಲೆ "ಭಾಂಗಾರೋತ್ಸವ ಸ್ಮಾರಕ ಅಂಕೊ" ಚಾನಿ ಘೆತಿಲೆ ಏಕ ಗದ್ಯಭಾಗಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಪೊಳೆವ್ಯಾ

"ರಾಕ್ಣಾಚಿಂ ಪನ್ನಾಸ್ ವರ್ಸ್ಶಾ ಸಂಪ್ತಾನಾ ಲಗಭಗ್ ಹೈಚ್ ಅವ್ಧೆಂತ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಾಚೆ ಭುಂಯ್ಚೆರ
ಜಲ್ಮೊನ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆನಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟಾರ್ ಸೇವಾ ಅರ್ಪುನ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರಿ
ಕೊಂಕಣಿ ರತ್ನಾಂಚೊ ಆಜ್ ಆಮಿ ಉಗ್ಡಾಸ್ ಕಾಡುಂಕ ಪಾವೊ. ಆಮ್ಚಾ ಸುದೈವಾನ್ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕಣ
ಸಮಾಜೆಂತ್ ಆಸಲಿಂ ಪ್ರಜ್ವಲ್ ರತ್ನಾಂ ಧಾರಾಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲ್ಯಾಂತ್. ಜೀವನಾಚಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ಅಂಗ್ಣಾಂತ
ತಾಣಿ ಆಪ್ಲೆಂ ದೇಣ್ ಸಮರ್ಪಿಲಾಂ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಧರ್ಮ ರಾಜ್‌ನೀತ್, ಸಮಾಜ್ ಸೇವಾ, ಖೇಳ್ ಪಂತಾಟ್
ತಸಲ್ಯಾ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂನಿ ತಾಣಿಂ ನಾಂವ್ ಜೊಡ್ಲಾಂ. ಕೊಂಕಣಿ ಸಮಾಜೆನ್ ಆಜ್ ತಾಂಚೊ ಕಾಳ್ಜಾಂತ
ಥಾವ್ನ್ ಉಪ್ಕಾರ್ ಬಾವ್ಡಿಜಯ್. ಹ್ಯಾ ಲೇಖನಾ ಖಾತಿರ್ ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಹ್ಯಾ ವಿಶೇಸ
ಕೃತಜ್ಞತೆಕ್ ಫಾವೊ ನ್ಹಯ್. ಬಿಲ್ಕುಲ್ ನ್ಹಯ್, ಆನಿಕ್‌ಯೀ ಜಾಯಿತ್ತೆ ಆಸಾತ್. ಪುಟ (page - 175).

ಒಯ್ಲೆ ಗದ್ಯ ಭಾಗಾನ್, "ಮಂಗಳೂರ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್", ಭಾಷೀಂತ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಧ್ವನಿ ಆನಿ ಕನ್ನ
ಶಬ್ದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ.

. ಕೇರಳೀ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ

11 ಚೆ ಶತಮಾನಾಂತ ಕೇರಳಾಚೆ ಕಾಸರಗೋಡ ತಾಲೂಕಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಮಾಂತ, ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶೆಣ್ವಿ (ಶೆಣೈ) ಲೋಕಾನ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕೆಲಾಲೆ "ಶ್ರೀ ಮದನಂತೇಶ್ವರ ದೇವುಳ" ಕ್ರಿ. ಶ. 1545 ಆಂತ ಕೊಚೀನ ಶಹರಾಂತ ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ "ಶ್ರೀ ಕಾಶಿಮಠ" ಆನಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 1675 ಆಂತ ಕೋಚೀನ್ ಶಹರಾಚೆ ತೀನ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ (ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ) ಲೋಕಾನಿ ಡಚ್ ನೌಕಾಧಿಕಾರಿಕ ಕೇರಳಾಂತ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಸಗ್ಳೆ ವನೌಷಧಿಚೆ ವಿವರಣ ದೀವ್ನ ತೆಣೆ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ "ಹೊರ್ಟಸ್ ಇಂಡಿಕಸ್ ಮಲಬಾರಿಕಸ್" ಗ್ರಂಥಾಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಬರೋವ್ನ ದಿಲ್ಲಾಲೆ ಹೇಂ ಸಗ್ಳೇ ಆಧಾರಾನ್ 10 ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಕೇರಳಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರ ಧಂಧೇಚರಿ ಏವ್ನ ವಾಸ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೂಕ ಜಾತ್ತಾ, ವೆಗ್ಳೆ ವೆಗ್ಳೆ ಕಾಲಾಕ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೊಚೀನ ರಾಜಾಲೆ ಕೃಪಾನ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲೈತಾಲೆ ಕುಣಬಿ ಲೋಕ ಕೇರಳಾಂತ ಏವ್ನ 16 - 17 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಖೂಬ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೂಕ ಆಧಾರ ಆಸ್ಸಾಚ. ಕೇರಳಾಚೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸ್ವರೂಪ ಆನಿ ಹವಾಮಾನ ಗೋವಾಚೆ ಮ್ಹಣ್ಕೆ ಆಶಿಲ ಕತಾರ ಗೋವಾಚಾನ ಖೂಬ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಲೋಕ ಏವ್ನ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲೆ ಆಣಿ ತೆಣ್ಗೆಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲ್ಲೆ. ಸ್ಥಾನೀಯ ಮಲಯಾಳಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ್ ಹೇಂ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಮಲಯಾಳಿ ಶಬ್ದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಖೂಬ ಆಸಾ. ಶತ ಶತಮಾನಾಚೆ ಅಂತರ ಉರೂಕ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಚೆ ಮೂಲ ಕೊಂಕಣಿ ಸ್ವರೂಪಾಂತ ಪರಿವರ್ತನ ಏವ್ನ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಏಕ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ ಮ್ಹಣ್ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲ್ಲಾ.

ಡಚ್ ನೌಕಾಧಿಕಾರಿ ಹೆನ್ರಿಕ್ ವ್ಹಾನ್ ರೀದಾಲೆ, "ಹೋರ್ಟಸ್ ಇಂಡಿಕಸ್ ಮಲಬಾರಿಕಸ್", ಹೇ ಗ್ರಂಥಾಕ್ ಸ್ಥಾನೀಯ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ ಬರೋವ್ನ "ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ" ದಿಲ್ಲಾಲೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಾಂತ್ ತೆನ್ನಾ ಕಾಲಾಚೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಶುದ್ಧ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸ್ವರೂಪ ದಿಸ್ತಾ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಕ್ರಮೇಣ ಶತಮಾನ ಲಾಗಿ ಗೋವಾಚಾನಿ ಆಯಿಲೆ ವೆಗ್ಳೆ - ವೆಗ್ಳೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿತ ಲೋಕಾನಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಮಲಯಾಳಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ್ ಮಲಯಾಳಿ ಶಬ್ದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಕರ್ನ್ ಆಜಿ ಕೇರಳಾಚಿ ವೆಗ್ಳೆ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಭೇದ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಸಾ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1799 ಆಂತ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಲೆ ಮರಣಾನಂತರ ಕೇರಳಾಂತ ಪ್ರವಾಸ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಜಾನ್ ಲೇಡನ್ (1775 - 1811) ಹೆಕ್ಕಾ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಗ್ರಂಥ 'ಭಾಗವತಮ್', 'ಲಿಂಗ ಪುರಾಣ', 'ಧ್ರುವ ಚರಿತ', 'ಪರಶುರಾಮ ಚರಿತ', ಆನಿ ರಾಮಾಯಣ - ಮಹಾಭಾರತ ದಾಖ್ಯೆಲಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಡಾ|| ಜೋಸ್ ಹಿರೇರಾನಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಕೆಲ್ಲಾ ಜಾಲಾರ್ ಆಜ್ ಹೇ ಗ್ರಂಥ ಉಪಲಬ್ಧ ನಾ. ಹೆಜಾನ್ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವ್ಚೆ ವಿಚಾರ ಮ್ಹಳಾರ್ 18 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣಿಂತ ಕೇರಳಾಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾವ್ಚೇಕ್ ಲಾಗಿಲೆ. 19 ಆನಿ 20 ಚೆ ಶತಮಾನಾಚೆ ಉಪರಾಂತ್ ಕೇರಳಾಂತ್ ಖೂಬ ಸುಂದರ ಆನಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಜಾವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲಾ. ಹೆಜಾ ವಿವರಣ ಮುಕಾವಯ್ಲೇ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಅಧ್ಯಾಯಾಂತ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೆಲಾ.

6. ಕಾರ್ವಾರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ

ಗೋವಾಚೆ ಬಾಜೂನ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಾರವಾರಾಂತ 10 ಚೆ ಶತಮಾನ ಉಪರಾಂತ ಖೂಬ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ

ಆನಿ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಸತಿ ಕರೂಕ ಲಾಗಿಲೆ. ಏಕ ರೂಪಾನ ಕಾರವಾರ ಫುಡೇಚಾನ ಗೋವಾಚೆ ಏಕ ಅಂಗ ಜಾವ್ನ ಅಸಾ. ಜಾಲಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಅಧೀನ ಫುಡೇಚಾನ ಆಶಿಲ ಕಾತರ ಫುಡೇಚಾನ ಕನ್ನಡ - ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಆಸಾ. ಉತ್ತರಾಚಾನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಸೀಮಾ ಲಾಗ್ಗೆ ಕಾರಣ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಆನಿ ಪ್ರಭಾವ ಆಜ್ ಭೀ ಆಸಾ.

ಗೋವಾಂತ ಕ್ರಿಸ್ತೀಕರಣಾಚೆ ಹಿಂಸಾಚಾರ ದೌರ್ಜನ್ಯಾಚಾನಿ ಬಚಾವ್ ಜಾವ್ಚೆ ಕಾರಣಾನ ಗೋವಾಚಾನಿ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದ್ರಾವಿಡ ವರ್ಗಾಚೆ ಗೋವಾಚೆ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಆನಿ ಜಮೀನದಾರ್ ಲೋಕ್ "ಗಾಂವಕರ್" ಆನಿ ದ್ರಾವಿಡ ವರ್ಗಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲ್ಯೆತಾಲೆ ಕುಣಬಿ ಲೋಕ ಗೋವಾಚಾನಿ ಸುಟೂನ್ ಕಾರವಾರ - ಹಳಿಯಾಳ - ಸೂಪಾ ಹೇ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಏವ್ನ ರಾಬ್ಲೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಮತಾಂತರಿತ ಗೋವಾಚೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೋಕ ಭೀ ಕಾರವಾರಾಂತ ಏವ್ನ ರಾಬ್ಲೆ. ಅಶಿ ಕಾರವಾರ ಹಳಿಯಾಳ ಸೂಪಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲ್ಯೆತಾಲೆ ವ್ಹಾಡ್ಲೆ. ಹ್ಢೇಂ ಪ್ರದೇಶ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಪ್ರತಾಪಿ ರಾಜ ಶಿವಾಜಿ ಆನಿ ತೆಜೆ ನಂತರ ಮರಾಠಾ ಸರದಾರ ಲೋಕಾಲೆ ಸುಪುರ್ದಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ತೇ ಕಾಲಾಕ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ ಖೂಬ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವ್ನ ಫುಡೇಚೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ಭಾಷಿ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಮರಾಠಿಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ್ ಹೇಂ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ "ಕಾರ್ವಾರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ" ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ. ಕಾರ್ವಾರ ಆನಿ ಆಸಪಾಸ್ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಗಾಂವಕರ್, ಕುಣಬಿ ಆನಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷೀಂತ ಹೇಂ ಪ್ರಭೇದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಆಸಾ.

ಹೇಂ ಕಾರ್ವಾರಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಂತ 17 - 18 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ನಾರಾಯಣ ತೀರ್ಥ ಮ್ಹಳಾಲೇನಿ, "ಮನ ಇಂದ್ರಿಯಾಲೆಂಚರಿತ" ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಡಾ|| ಒಲಿವಿನ್ಹೋ ಗೋಮ್ಸ್ ಸಾಂಗ್ತಾಚಿ. ತಶಿಚಿ ಹರಿಶಂಕರ ಗುಲ್ವಾಡಿಲೆ, "ಹರಿಕೀರ್ತನ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾಚೆಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ" ಆನಿ "ವಿವೇಕ ರತ್ನಾಕರ" ತಶ್ಶಿಚಿ ಪಡುಕೋಣೆ ವೆಂಕಟರಾವ್ ನರಹರಿ ಹೆಗ್ಡೆಲೆ ಕವಿತಾ ರಚನ ಹೇಂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ರಚನ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

ವೀಸಾ (20th) ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಕಾರವಾರಚೆ ಉತ್ಸಾಹಿ ಕೊಂಕಣಿ ಯುವಕ ಲೋಕಾಂತ ಜಾಗೃತಿ ಜಾಲಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸರ್ವತೋಮುಖ ವಿಕಾಸ ಕರ್ಚೆ ಕತಾರಿ ಹೇಂ ಯುವಕ ಲೋಕಾನಿ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಏಕ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕೆಲ್ಲೆ. ಹೆಜೆ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪ ಜಾವ್ನ ಕ್ರಿ. ಶ. 1939 ಆಂತ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಜಾವ್ನ ಕಾರವಾರಾಂತ "ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ" ಚಲ್ಲೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಭು ಹೇಂ ಪ್ರಥಮ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಾಲ್ಲಾಲೊ. ಹೆಜೆ ಉಪರಾಂತ ಕ್ರಿ. ಶ. 1960 ಆನಿ 1992 ಆಂತ ಕಾರವಾರಾಂತ ದೋನ್ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಜಾಲೆ. ಹೆಜ್ಜಾನ್ ಕಾರವಾರಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರೇಮ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರತಿ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಕಟ ಜಾತ್ತಾ.

ಹೇ ಕಾರ್ವಾರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ಕ್ರಿ. ಶ. 1940 ಆಂತ ಎಸ್.ಡಿ. ನಾಡಕರ್ಣಿಲೆ ಸಂಪಾದಕತ್ವಾಂತ್ "ನವಯುಗ" ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ. ಹೆಜೆ ಉಪರಾಂತ 1947 ಆಂತ 'ಉಸ್‌ವಾರ್‌ಹ', ತೇಚ್ ವರ್ಷ 'ಸರ್ವೋದಯ' ಮ್ಹಳಾಲೆ ದೋನ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ.

7. ಭಟ್ಕಳಚೆ ನವಾಯಿತ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ

ಸುಮಾರ ಜಾವ್ನ 6 ಶತಮಾನಾಚಾನಿ ಅರಬ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣ ಕರಾವಳಿ ತೀರಾಚೆ ಲೋಕಾಂತ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗಾನಿ ವ್ಯಾಪಾರ - ವಹಿವಾಟ್ ಚಲ್ತಶಿಲೊ ಮ್ಹಣೂಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಆಧಾರ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ದುಸ್ರೆ ಪುಲಿಕೇಶಿ (ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲಕ್ಯ ರಾಜ) ಲೆ ಕಾಲಾಕ ಅರಬ್ ದೇಶಾಚಾನಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲೋಕ ಕೊಂಕಣ ಕರಾವಳಿ ತೀರಾಚಾರಿ ಮಸಾಲೆ ಸಾಮಾನ, ಭಾಂಗಾರ, ಹವಳ ಮೋತಿ, ರತ್ನಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಕತಾರ ಎತ್ತಿಶಿಲೆ. ಅಶಿ ಹಜಾರ ವರ್ಷಾಚೆ ಪೂರ್ವಾಚಾನ ಕೊಂಕಣ ಕರಾವಳಿ ತೀರಾಚೆ ಪ್ರದೇಶ ಅರಬ್ ಲೋಕಾಕ ಪರಿಚಿತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಸುಮಾರ್ ಜಾವ್ನ 10 - 11 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಅರಬ್ ದೇಶಾಂತ ಜಾಲಾಲೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆನಿ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಾಚೆ ಕಾರಣ ಅರಬ್ ದೇಶಾಚೆ ಏಕ್ ಅರಬ್ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಮುದಾಯಾಚೆ ಲೋಕ್ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕುಟುಂಬ ಸಮೇತ ಜಾವ್ನ ದೋಣಿರಿ ಬಸ್ಸುನ ಅರಬ್ ಸಮುದ್ರಾಚೆ ಮಾರ್ಗ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣ ತೀರಾಚೆ ಭಟ್ಕಳಾಂತ ಏವ್ನ ವಸತಿ ಕೆಲೆ. ಸ್ಥಾನೀಯ ಲೋಕಾಚಾನ್ ವಿಭಿನ್ನ ಆಕರ್ಷಕ ತೊಂಡಾ ಚೆಹರೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ, ಲಾಂಬ್ ದೇಹ ಆಕಾರಾಚೆ ಅರಬ್ಬಿ ಭಾಷಿ ಉಲವ್ಚೇ ಹೇಂ ಲೋಕಾಕ್ ಸ್ಥಾನೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾನ "ನವ ಆಗತಃ" ನೆವ್ವೇನ ಆಯಿಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಪೈಲೆ. "ನವ ಆಗತಃ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಶಬ್ದ ಕ್ರಮೇಣ ನವಾಯತ ಮ್ಹಣ್ ಜಾವ್ನ ಅರಬ್ ಮೂಲಾಚೆ ಹೇಂ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಲೋಕಾಕ್ ನವಾಯತ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮ್ಹಣ್ ನಾವ ಪಳ್ಳೆ. ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಹೇಂ ಲೋಕ್ ಫುಡೇಚಾನ ಸ್ಥಾನೀಯ ಲೋಕಾಂತ ಮ್ಹೇಳ್ನ ಸ್ಥಾನೀಯ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ್ ಆಪ್ಣಾಲಿ ಅರಬ್ಬೀ ಭಾಷಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಕರ್ನ ಉಲವ್ಚೇಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಅರಬ್ಬೀ ಮಿಶ್ರಿತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಹೇಂ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾಲಿ. ಹ್ಯೇಂ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ ನವಾಯತಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ "ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಪೈತಾಚ್".

ಆಚರಣಾನ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಧರ್ಮಾಚೆ ಜಾಲಾರ್ ಭೀ ಹೇಂ ಲೋಕಾಕ್ ಆಪ್ಣಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರತಿ ಅಪಾರ ಅಭಿಮಾನ ಆಸಾ. ಶತಮಾನ ಪೂರ್ವ ಅರಬ್ಬೀ ಲಿಪಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ಕುರಾನ್ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಾಚೆ ಖೂಬ ಸೂಕ್ತಿ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಹೇಂ ಲೋಕಾನಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನ ದವರ್ಲಾ. ಅರಬ್ಬೀ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಕುರಾನ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ಸೂಕ್ತಿ ಬರೋವ್ನ ವಾತ್ತಾಚಿ. ಅರಬ್ ಮೂಲಾಚೆ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಜಾಲಾರ್ ಭೀ ಹೇಂ ಲೋಕಾಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರತಿ ಅಪಾರ ಮೋಘು ಆನಿ ಅಭಿಮಾನ ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಸರ್ವತೋಮುಖ ವಿಕಾಸಾ ಕತಾರ ಹೇಂ ಲೋಕ ಸದಾ ಇಚ್ಛುಕ ಆಸಾಚಿ.

8. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಭೇದ

ಚೌದಹಂವಾ (14th) ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮರಾಠಿಚೆ ಮಹಾನ್ ಸಂತ ಕವಿ ಜ್ಞಾನದೇವ ಆನಿ ನಾಮದೇವ ಹೆಣ್ಗ್ಲೆ ಕಾಲಾಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಪುಣೆ ನಾಶಿಕ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಮ್ಹಣೂಕ ಸಂತ ಜ್ಞಾನದೇವ ಆನಿ ನಾಮದೇವಾಲೆ ಮರಾಠಿಚೆ ಮೂಲ ಕಾವ್ಯಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಪದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಆಶಿಲೆ ಆಧಾರ ಆಸಾ. ಬಾರಹಂವಾ - ತೆರಹಂವಾ (12 - 13) ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ದೇವಗಿರಿಚೆ ಯಾದವ ವಂಶಾಚೆ ರಾಜಾಲೆ ಶಾಸನ ಪ್ರಾರಂಭ ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೆಜ್ಜಾ ಫುಡೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಅಧಿಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ದೇವಗಿರಿ ಯಾದವ ರಾಜಾ ಲೋಕಾನಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ದರಬಾರಿ ಭಾಷಿ ಕರ್ನ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಂತ ರಾಜಾಶ್ರಯ ದಿಲೆ. 14 ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಸಂತ ಜ್ಞಾನದೇವ ಆನಿ ನಾಮದೇವಾನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಂತ ಕಾವ್ಯ ರಚನ ಕರ್ನ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪ ದಿಲೆ. ಹೆಜಾ ನಂತರ ತೇ ದಿಸಾಚೆ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಂತ ಮರಾಠಿ ಭಾಷಿ ಸಮೃದ್ಧ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರ್ನ ವ್ಹಾಡ್ಲಿ.

ನಂತರ ಆಯಿಲೆ ಛತ್ರಪತಿ ಶಿವಾಜಿ ತೆಚೆ ಉಪರಾಂತ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪೇಶ್ವೆ ರಾಜಾನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇಕ ಖೂಬ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ದೀವ್ನ ಸಗ್ಲೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಕ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕೆಲೆ. ತೇ ಭಾಷೀಂತ ಖೂಬ ಸಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಜಾವ್ನ ತೀ ಏಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪನ್ನ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಅಪ್ಲಾಲಿ ಹೊಡ್ಲಿ ಭಂಯ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಚಾರಿ ಅಪ್ಲಾಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ದಾಖ್ಯೆಚೇಕ ಲಾಗ್ಲಿ.

17 - 18 ಶತಮಾನಾಂತ ಗೋವಾಚೆ ಕ್ರಿಸ್ತೀಕರಣ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ರತ್ನಾಗಿರಿ ಥಾಣಾ ಜಿಲ್ಲೆ ಆನಿ ಪುಣೆ, ನಾಶಿಕ, ಫಂಡರಾಪುರ ಗಾವಾಂತ ವಸತಿ ರಾಬ್ಲೆ. 19 ಶತಮಾನಾಚೆ ಆದಿ ಭಾಗಾಂತ ಇಂಗ್ಲಿಷಾಲೆ "ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ" ಆಶ್ರಯಾಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನ ಮುಂಬಯಿ ಗಾಂವ ಉಜ್ವಾಡ ಆಯ್ಲೇಗಿ ಗೋವಾಚಾನಿ, ಕೊಂಕಣ ಕರಾವಳಿಚಾನ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಂತ ಓಸುನ ಉರ್ಚೆಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಮುಂಬಯಿ ಏಕ್ ಜಾಗತಿಕ ಬಂದರ ಜಾವ್ನ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ, ಜಾವ್ನ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನ ವ್ಹಾಡ್ಲಿಗಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಲೆ ವಸತಿ ವ್ಹಾಡೂಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಫುಡೇಚಾರಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭುತ್ವಾಂತ ವ್ಹಾಡಿಲೆ ಮುಂಬೈ ಶಹರಾಂತ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀನ ಅಪ್ಲಾಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಿರ ಕರ್ನ ಘೇತ್ಲೆ. ಹೆಚೆ ಪರಿಣಾಮ ಭಾಯ್ಲಾನ ವಸತಿ ಕರೂಕ ಆಯಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಚಾರಿ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ದಾಖ್ಲಿ ಭಂಯ್ಲಿ ಜಾವ್ನ ಆಶಿಲೆ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ ಖೂಬ ಪ್ರಭಾವ ಜಾವ್ನ ನಿತ್ಯ ಉಲವ್ಚೇ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಮರಾಠಿ ಪದ ಮಿಶ್ರಿತ ಜಾವ್ನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಯ್ಲೆ. ಮುಂಬೈಯಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರಚಾರ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪಿತಾಮಹ ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈಚೆ ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್ ಬಾಬಾಲೆ ಸಗ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ರಚನಾಂತ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಪೊಳೊವ್ಚೇಕ ಮ್ಹೆಳ್ತಾ.

ಶೆಣೈ ಗೊಂಯಬಾಬ (1877 - 1946) ಲೇ ಗೋಮಂತೋಪನಿಷತ್ (2 - 340)ಚೆ ಥೋಡೆ ವಾಕ್ಯ ಪೊಳೊವ್ಯಾ

"ಕೊಂಕಣ್ಯಾನು ಮ್ಹಜೋ ಅಣಭವ ಆನಿ ಯೇವಜಣ್ಯೋ ಹಾಂವೆ ತುಮಕಾಂ ಸಾಂಗಲ್ಯೋ ಅಜವೆರ ಪಳೇಲ್ಯಾ, ವಾಂಚಿಲ್ಯಾ, ಆಯಕಲ್ಯಾ ಆನೀ ಅಣಭವಿಲ್ಯಾ ಗಿನ್ಯಾನಾಂಚೆ ಸಾರ ಹಾಂವೆ ತುಮಚ್ಯಾ ಪುಡ್ಯಾಂತ ದವಲ್ಲೆ. ಮ್ಹಾಜಾ ಆನಿ ತುಮಚ್ಯಾ ಮನಾಚಿ ಘುಟವಣ ಕರೂಂಕ ಹಾಂವೆ ತುಮಕಾಂ ನಾಕಾ ಜಾಲ್ಯೋ ಘಟಾಶಿ ಸಾಂಗೂಕ ನಾತ. ಮ್ಹಜೀ ದರಲಕೇಲಿ ಮ್ಹಣಣೀ ತುಮೀ ತುಮಚೇ ಬುದ್ಧಿಚೇ ಸಣೀರ ಧಾಂಸೂನ ಪಳ್ಯಾತ ಆನಿ ಕಸಾಕ ಲಾಗಲ್ಯಾರ ಘೇಯಾತ."

19 ಚಾನಿ 20 ಶತಮಾನ ಆರಂಭಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಮರಾಠಿಚೆ ಉಪಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಮರಾಠಿ ವಿದ್ವಾನ ಲೋಕಾನ ಏಕ ವಾದ ಮಂಡಿಲೊ. ಶೆಣೈ ಗೊಂಯಬಾಬ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಕೊಂಕಣಿ ವಿದ್ವಾನ ಲೋಕಾನ ಹೇಂ ವಾದ ಖಂಡನ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಬೀತ ಕೆಲ್ಲೆ.

9. ಚಿತ್ಪಾವನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದ

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ರತ್ನಾಗಿರಿ - ಥಾಣಾ ಜಿಲ್ಲೆಂತ ಚಿತ್ಪಾವನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗಾಚೆ ಥೋಡೆ ಲೋಕ ಆಸ್ನಾಚಿ. ಚಿತ್ಪಾವನ ಲೋಕಾಲೆ ಮೂಲ ಜನಾಂಗ ಖಂಚೆ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ವಿಚಾರಾಂತ ಇತಿಹಾಸಕಾರಾಂತ ಭಿನ್ನ ಮತ ಆಸಾ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ನೀಲಕಂಠ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅಪ್ಲಾಲೆ, "A Histroy of South India" ಪುಸ್ತಕಾಂತ

ೋಕ "ನಾರ್ಡಿಕ್" ಜನಾಂಗಾಕ ಮ್ಹೇಳಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕರಾವಳಿ ತೀರಾಂತ ಹೆಣ್ಗೆಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಮರಾಠಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಜಾವ್ನ ಅನ್ಯ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ಭಿನ್ನ ಆಸಾ.

ಯಲ್ಲಾಪುರಚೆ ಸಿದ್ಧಿ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಭೇದ

ಆಫ್ರಿಕಾಚೆ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ 'ನಿಗ್ರೋ' ಜನಾಂಗಚೆ ತೊಂಡಾ ಚೆಹರೆ ಆನಿ ದೈಹಿಕ ರಚನ ಆಶ್ಶಿಲೆ "ಸಿದ್ಧಿ" ಗಚೆ ಥೋಡೆ ಲೋಕ ಯಲ್ಲಾಪುರಚೆ ರಾನ್ನಾಂತ ಪೊಳೇವ್ಚೇಕ ಮ್ಹೆಳ್ತಾಚಿ. ಖೂಬ ಶತಮಾನ ಫಾಟಿ ಖಂಡಾಚಾನಿ ಅರಬ್ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗಾನಿ ಕಾರವಾರ ಆಯಿಲೆ ಹೇಂ ಲೋಕ ಕ್ರಮೇಣ ಯಲ್ಲಾಪುರಚೆ ರ ರಾನ್ನಾಂತ ಉರ್ಚೆಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಕಾರವಾರಚೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾಚಾರಿ ಲೋಕ ಉಲೈತಾಚಿ.

ರಾನ್ನಾಂತ್ ಉರ್ತಾಲೆ ಆನಿ ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣಾನಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಾರಣ ಹ್ಹೇಂ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಕೊಂಕಣಿ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಸ್ವರೂಪಾನಿ ಪ್ರಚಾರಿತ ಆಸ್ಸಾ. ಸಿದ್ಧಿ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣೀಂತ ಬರೈಲಾಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಾ ರ್ ಹ್ಹೇಂ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ್ ಭರಪುರ ಲೋಕಗೀತ, ಕಾಣೆಂಯೋ ಆನಿ ಒಗಟು ಖೂಬ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಸ್ಥಿತ ರೂಪಾನಿ ತೆಜೆ ಸಂಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯ ಚಲ್ಕ.

ಲೋಕಾಲೆ ಏಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ

ಮೊಟಕೆ ನೆಸಾನ ಲಾಂಬ್ ನೆಸಾನ
ಕಂಚಾ ಗಾಂವ್ಚೆ ನಾರಿಯೋಗೆ ತುಮಿ
ಕಂಚಾ ಗಾಂವ್ಚೆ ನಾರಿಯೋಗೆ
(ಸಣ್ಣ ಸೀರೆ, ಉದ್ದುದ್ದ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು
ಯಾವ ಊರಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀರ ?)

ಆಮಿ ಹುಬ್ಳಿ ಗಾಂವ್ಚೆ ನಾರಿಯೋಗೆ
ತುಮಿ ಕೆಚಾರು ಬಸುನು ಆಯ್ಲೋಗೆ
ಕೆಚಾರು ಬಸುನು ಆಯ್ಲೋಗೆ
(ನಾವು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಜನರು
ನೀವು ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ
ಸವಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಾ ?)

ಆಮಿ ಗೋಡ್ಯಾರಿ ಬಸುನು ಆಯ್ಲೋಗೆ
ಆಮಿ ಗೋಡ್ಯಾರಿ ಬಸುನು ಆಯ್ಲೋಗೆ
(ನಾವು ಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬಂದೀವಿ
ನಾವು ಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬಂದೀವಿ).

ಅಧ್ಯಾಯ 11

ಆಧುನಿಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚ ಪಿತಾಮಹ

ಶೆಣ್ಯೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ (1877 -1946)

ವೀಸಾ (20th) ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭಕಾಲಾಂತ 'ಕೊಂಕಣಿ' ಭಾಷಿ ಮರಾಠಿಚೆ ಉಪಭಾಷ್ ಮ್ಹಣ್ ಮರಾ ವಿದ್ವಾನ ಲೋಕಾನ ಏಕ ವಾದ ಮಂಡನ ಕೆಲೊ. ಅನ್ಯ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಆನಿ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಹೇಂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾ ಸಮರ್ಥನ ಕರ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಗೋವಾಚಾನಿ ಮುಂಬೈಕ ಏವ್ನ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಶೆಣ್ಯೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾ (ವಾಮನ ರಘುನಾಥ ಶೆಣ್ಯೈ ವರ್ದೆವಾಲಾವಲೀಕರ್) ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಷೇಚಾರ ಖೂಬ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ನ ಅಪ್ಣಾ ಲೇಖಿನ ಆನಿ ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆಚಾರಿ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಭಾಷಣಾನ ಸಿಂಹ ಗರ್ಜನ ಕರ್ತೊ, 'ಕೊಂಕಣಿ' ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಾಂತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಾ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಸಮರ್ಥನ ಕರೂಲಾಗ್ಲೊ, ತೇ ಕಾಲಾಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾಷ ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಎಸ್.ಎಮ್. ಕತ್ರೆನಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1942 ಆಂತ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ "The Formation of Konkani" ಗ್ರಂಥಾಂತ ಭಾಷಾವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಕರ್ನ ತೆಜೆ ಧ್ವನಿ ವಿಜ್ಞಾನ ರೂಪ ವಿಜ್ಞಾನ ಆನಿ ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆ ಆಧಾರನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇಗಿ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮ ಘೇತಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಮರ್ಥನ ಕೆಲೆ . ತೇ ಕಾಲಾಂತ ಶೆಣ್ಯೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾನಿ ಬರ್ರೈಲಾಲೆ ವಿಭಿನ್ನ ಪುಸ್ತ (ದೇವನಾಗರಿ ಆನಿ ರೋಮನ್ ಲಿಪಾಂತ) ಮುಂಬೈಚಾನಿ ಭಾಯ್ರು, ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಕಾರವಾರ ಮಂಗಳೂರ ಆನಿ ಕೇರಳಾವರಾಕ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಂತ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಭಾಷೆ ಪ್ರ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನ ಆನಿ ಜಾಗ್ರುತಿ ಫುಟ್ಲಿ. ಅಶಿ ಶೆಣ್ಯೈ ಗೊಂಯಬಾಬ ವೀಸಾಚೆ (20th) ಶತಮಾನಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಂ ಮುಂಬೈಚಾನ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೊಚೀನವರಾಕ ಸಗ್ಳೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಾಂತಾಕ ಏಕ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿ ಜಾವ ಕೊಂಕಣಿ ಬರಿ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಾ ನ್ಹಯಿ ತೀ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಭಾಷಿ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಲೋಕಾಂತ ಆತ್ಮಜಾಗ್ರುತಿ ಕೆಲೊ. ತಶಿ ಜಾವ್ನ ತೆಕಾ "ಆಧುನಿಕ ಕೊಂಕಣಿ ಪಿತಾಮಹ", "ಕೊಂಕಣಿ ಕಣ್ವ ಮ್ಹಣ್ ಅಪ್ಪೈತಾಚೆ.

ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ

(ತಾ. 4 ಎಪ್ರಿಲ್ 1942 ಚೆ ದಿವಸ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಂತ್ ಚೆಲ್ಲಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷತ್ತಾಚೆ ಏಕ್
ಶೇಂತ ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ ಭಾಷಣ ಕರ್ತೊ ಆಸಾ).

"ಶೈಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್ ಬಾಬ" ಕಾವ್ಯನಾಮಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಲೋಕಾಲೆ ಜಗತ್ತಾಂತ ಚಿರಪರಿಚಿತ ಲ್ಲಾಲೊ ಹೆಗ್ಗೆಲೆ ಮೂಲ ಫೂರ್ಣ ನಾವ, ವಾಮನ ರಘುನಾಥ ಶೆಣ್ಯೆ ವರ್ದೇವಾಲಾವಲೀಕರ್. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಲ್ಯಾಚೆ ಜನ್ಮ ನಾಮ - "ವಾಮನ" ತಾ. 23- ಜೂನ್ -1877 ಆಂತ ಗೋವಾಚೆ ದಿವಾಚಲೆ (ಬಿಚೋಲಿ) ಂವಾಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಘರಾಣೇಂತ ರಘುನಾಥ - ಗೀತಾಬಾಯಿ ಹೇಂ ದಂಪತಿಲೆ ಉದರಾಂತ ಜನ್ಮ ೀತ್ಲೊ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾ ಅಧಿನಾಂತ ಆಶಿಲೆ ತೆ ಕಾಲಾಕ ಗೋವಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಆನಿ ರಾಠಿ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮಾಚೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಬರಿ ಉಲವ್ಚೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಚಾರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಲೋಕಾಲೆ ಚಡ್ವಾರ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮಾಚೆ ಶಾಲೆಂತ ಆನಿ ಂದೂ ಲೋಕಾಲೆ ಚಡ್ವಾರ್ ಮರಾಠಿ ಮಾಧ್ಯಮಾಚೆ ಶಾಲೆಂತ ಆಧ್ಯಯನ ಕರ್ತಶಿಲೆ. ವಾಚ್ಚೆಂತ ಖೂಬ ಬುಧಂತ ಶ್ಶಿಲೊ ವಾಮಾನಾಕ ತೇ ದಿಸಾಚೆ ಘಾರ್ಚೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿಂತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಚಾನ ಒಯ್ಲೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಾಪ್ತ ರ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲ್ನಾ.

ಜಾಲಾರ್ ಅದೃಷ್ಟ ಶಾಲಿ ವಾಮನಾಕ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಬಾಪಯ್ಲೆ, ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧಿಕಾಲೆ ಮದದಾನಿ ವಾಮನ ಚ್ಲಾಲೆ ಸತ್ರಹ (17) ವರ್ಷಾಚೆ ಪ್ರಾಯಾಕ ಗೋವಾಚಾನಿ ಬೋಟಿಂತ ಪ್ರಯಾಣ ಕರ್ನ ಕ್ರಿ.ಶ. 1894 ಆಂತ ುಂಬಯಿ ಶಹರಾಕ ಆಯ್ಲೊ. ವಾಚ್ಚೆಂತ ಕುಶಾಗ್ರಮತಿಚೊ ವಾಮನ ಕ್ರಿ.ಶ. 1898 ಆಂತ ಮೆಟ್ರಿಕ್ (ಅಲ್ಚೆ

ಎಸ್. ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.) ಪರೀಕ್ಷೇಂತ ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಲೊ. ಕಾಲೇಜಾಂತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕರ್ಚೆ ಖೂಬ ಆಸಕ್ತಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ತೇ ದಿಸಾಚೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿಂತ ತೇ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲ್ನಾ. ಜೀವನ ಆಧಾರಕತಾರ ಥೋಡೆ ಕಾಲ ಮಾಸ್ತರಾಲ ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲೊ. ತೆಜೆ ಉಪರಾಂತ ಜರ್ಮನಿಚೆ ಏಕ ಪ್ರಾಯ್ವೆಟ್ ಕಂಪೆನಿಂತ ಏಕ್ ಕ್ಲರ್ಕಲೆ ಕಾಮ ಸಂಭಾಳಶಿಲೊ ತೇ ದಿಸಾಂತ ಕಂಪೆನಿ ಕಾಮ ಕರ್ನ ಪುರಸೋತ್ ಆಸ್ತಾನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೈಬ್ರರಿಕ ಒಸೂನ ಪುಸ್ತಕ ವಾಜೂನ ಸ್ವ ಪರಿಶ್ರಮಾನಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷಿ ಸಿಕ್ಲೊ. ತೆಜಾನಂತರ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಆವಯ್ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರತಿ ಚಿಂತನ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೊ. "ಕೊಂಕಣಿ" ಸಂಸ್ಕೃತ ಜನ್ಯ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೇಂತ ಏಕ ಆಸ್ಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಕಳ್ನ ಘೇವ್ನ್ ತೇ ವಾಟಿರಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕರೂಕ ಲಾಗ್ಲೊ. 'ಕೊಂಕಣಿ' ಮರಾಠಿ ಭಾಷೀಚೆ ಉಪಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಪ್ರಚಾರ ಆಶ್ಶಿಲೊ ತೇ ದಿಸಾಂತ 'ಕೊಂಕಣಿ' ಪ್ರಾಕೃತ ಜನ್ಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಲೇಖಿನ - ಭಾಷಣ ದ್ವಾರ ಸಮರ್ಥನ ಕರ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ಮರಾಠಿ ಚೆ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಂತ ಪ್ರಾರಂಭ ಅವಸ್ಥಾಂತ ಖೂಬ ವಿರೋಧ ಮರಾಠಿ ಲೋಕಾಚಾನ ವ್ಯಕ್ತ ಜಾಲ್ಲೊ. ಜಾಲಾರ್ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಸಂಶೋಧಿತ ಲೇಖನಾನಿ ತೆಣೆ ಅಪ್ಣಾಲ ವಾದ ಸಮರ್ಥನ ಕೆಲೊ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಪ್ರತಿ ಜಾಗೃತಿ ತಯಾರ ಕೆಲೊ.

ಹೆಜಾ ಮಧ್ಯೆ ಜೀವನೋಪಾಯ ಕತಾರ ಆಸಗಾಂವ್, ಕರಾಚಿ ಅನ್ಯ ಸ್ಥಾನಾಂತ ಜರ್ಮನ್ ಚಾಲೆ ವಿವಿಧ ಕಂಪನಿಂತ ಸೇವ ಕರ್ನ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಜೀವನಾನುಭವ ವ್ಹಾಡೂನ ಘೆತ್ಲೊ. ಅಂತಾಕ ಮುಂಬಯಿ ಆಂತ ಊರ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. 1903 ಆಂತ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನ ಆರಂಭ ಕೆಲೊ. ಜರ್ಮನ್‌ಚಾಲೆ ಪ್ರೈಯ್ವೇಟ ಕಂಪೆನಿಂತ ಕಾಮ ಕರ್ತೂಗ ಪುರಸೊತು ಜಾಲ್ನಾಲೆ ತೆನ್ನಾ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಪುಸ್ತಕ ಬರೋವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೊ, "ಆಭಾಗಿ ಸುಬ್ರಾಯ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಪ್ರಥಮ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾಣಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಿಕ ಆಲಿವರ್ ಗೋಲ್ಡ್‌ಸ್ಮಿಥಾಲ "She stoops to conquer" ನಾಟಕ "ಬಿಡೆಸ್ತ ರಾಯೂಬಾಬ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಕಾಣಿ ರೂಪಾನ ರೂಪಾಂತರಿತ ಕರ್ನ ಬರೋವ್ನು ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೊ ಆಶಿ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಂತ ದೇವನಾಗರಿ ಆನಿ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕರ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ಅತ್ಯಧಿಕ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠ ವಾಮನಾಕ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನಾಂತ ಖೂಬ ಸಂಕಟ ಪೊಳೇವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೆ. ಯುರೋಪಿಯನ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಲೋಕಾಲೆ ಅಹಂಕಾರ ಪೂರಿತ ವರ್ತನಾಕ ಬಾವ್ನಾನಾಶಿ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಆತ್ಮ ಗೌರವಾಕ ಬೇಜಾರ ಜಾಲ್ಗಿ ತೇ ಕಂಪೆನಿಚೆ ನೌಕರಿ ಸೋಣ ವೆಗ್ಳೆ ಕಂಪೆನಿಕ ನೌಕರಿ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಖೂಬ ಉದಾಹರಣ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಜೀವನಾಂತ ಖೂಬ ಸಂಕಟ ಪಾಂವ್ಲಾರ ಭಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚಿ ಸೇವಾ ಕೆನ್ನಾ ರಾಬೈಲನಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಂತ ನವೀನ ಜಾಗೃತಿ ಆನಿ ಆತ್ಮಭಿಮಾನ ಫುಟ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ,ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಖೂಬ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ನ ಹಿಂದಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಮರಾಠಿ, ಸಿಂಧಿ, ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೇಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಭೀ ಕರೂ ಲಾಗ್ಲೊ. ಇತ್ಲೆ ನ್ಹಯ್‌ಶಿ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಆವಯ್ ಪ್ರಾಂತ ಗೋವಾ ಆನಿ ಭಾರತಾಚೆ ಇತಿಹಾಸಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕರೂ ಲಾಗ್ಲೊ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 1910 ಆಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇರಿ "ಅಲ್ಬುಕರ್ಕಾನಿ ಗೊಂಯ ಕಶಿ ಜಿಖಲೆ", ಮ್ಹಣ್ ಗೋವಾಚೆ ಇತಿಹಾಸ ಬರ್ಯೆಲೆ ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕ ಖೂಬ ಕಾಲಾನಂತರ ಮ್ಹಳಾರ್ ಕ್ರಿ. ಶ. ಆಂತ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಸ್ವಂತ ಮುದ್ರಣಾಲಯ "ಗೋಮಾಂತಕ ಛಾಪಖಾನಾಂತ" ಮುದ್ರಿತ ಜಾವ್ನ್ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1910 ಆಂತ ರಚನ ಜಾಲ್ಲಾಲ "ಗೊಂಯ್‌ಕಾರಚೋ ಮುಂಬೈಕಾರ್", ನಾವಾಚೆ ಪದ್ಯ ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ನ್ ಹೆಗಿಲೆ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ "ಮೊಗಾಂಚೆ ಲಗ್ನ " ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರದಾನ ನಾಟಕ ತೇ ದಿಸಾಂತ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಲೋಕ ಮಧ್ಯೆ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾಲ್ಲೆ, ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೀಚೆ ಕಾಣಿ ಆಧಾರಾನ್ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ ಹೇಂನಾಟಕ ಕ್ರಿ. ಶ. 193 ಆಂತ ದುಸ್ರೇ ಆವೃತ್ತಿ ಜಾವ್ನ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಜಾಲ್ಲೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1914 ಆಂತ ಪ್ರಥಮ ವಿಶ್ವಸಮರ ಶುರು ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೇಂ ಯುದ್ಧ ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆನಿ ಜರ್ಮನ್ ಲೋಕಾ ಮಧ್ಯೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ವಾಮನ (ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ) ಮುಂಬಯಿಯಾಂತ ಏಕ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಜರ್ಮನ್ ಕಂಪೆನೀಂತ ಕ್ಲರ್ಕ ಜಾವ್ನ ಕಾಮ ಕರ್ತಶಿಲೊ. ಹೇಂ ಯುದ್ಧ ಕಾರಾಣಾನ ಜರ್ಮನ್ ಲೋಕಾಕ ಇಂಗ್ಲೀಷಾಲೆ ವಸಾಹತು ಜಾವ್ನ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಭಾರತಾಂತ ಕಾಮ ಕರ್ಚೆ ಕಠಿನ ಜಾಲ್ಲೆ. ಆಸಾಲೆ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಜರ್ಮನ್‌ಚೆ ಹೋಡ್ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಆನಿ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠ ವಾಮನ ರಾವ್‌ಕೊ ಕಂಪೆನಿಚೆ ಸಗ್ಗೆ ಜವಬ್ದಾರಿ ದೀವ್ನ ತೆಣಿ ಜರ್ಮನ್ ದೇಶಾಕ ವಾಪಸ್ ಗೆಲ್ಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1918 ಆಂತ ಯುದ್ಧ ಸಮಾಪ್ತ ಜಾಲೆ ಹೇಂ ಯುದ್ಧ ಕಾಲಾಂತ ವಾಮನಾನಿ ಕಂಪೆನೀಚೆ ಸಗ್ಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಬಾಳಸುನು ಕಂಪೆನಿಕ ಲಾಭ ದಾಕ್ಕೈಲೆ. ಯುದ್ಧಾನಂತರ ಜರ್ಮನ್‌ಚಾನಿ ವಾಮನಾಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಮುಂಬಯಿಚೆ ಕಂಪೆನಿಕ "ಸೆಕ್ರೆಟರಿ" ಪದಾಚಾರಿ ನಿಯುಕ್ತ ಕೆಲೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವಾಂತ ಜರ್ಮನ್ ಸಂಸ್ಥೇಚೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಜಾಲ್ಲಾಲೊ ಪ್ರಥಮ ಭಾರತೀಯ ವಾಮನ ಆಸ್ಸಾ.

ಪ್ರಥಮ ವಿಶ್ವಸಮರ ಸಮಾಪ್ತ ಜಾಲ್‌ನಂತರ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಗೋವಾ ಮೂಲಾಚೆ ಸಗ್ಗೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಕ ಲೋಕಾಕ ಏಕತ್ರಿತ ಕರ್ನ, ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಂತ "ಗೊಂಯ್‌ಕಾರ ಹಿಂದೂ ಸಭಾ", ನಾವಾನ ಏಕ ಸಂಸ್ಥ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕೆಲೊ. ಶ್ರೀವಾಮನರಾವ್ ಕೇರಕರ, ಡಾ|| ವಂಕಟೇಶ ಪಾಂಡುರಂಗ ಕಾಮತ್ ಅಸ್ಸಾಲೆ ತೇ ದಿಸಾಚೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಲೋಕ ಹೇಂ ಸಂಸ್ಥೆಚೆವಿಕಾಸಾಕತರ ಹಾಥ ಪಾಂವ್ಲೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1923 ಆಂತ ಗೋವಾಂತ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಜಾವ್ನ ಖೂಬ ಲೋಕ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಜಾಲೆ. ತೇ ಸಮಯಾಕ ವಾಮನಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಹೇಂ ಸಂಸ್ಥಾಚೆ ಮುಖೇನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಣ್ಣಾನಿ ಪೈಸೊ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನ ಗೋವಾಚೆ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಲೋಕಾಕ ಮದದ ಕೆಲ್ಲೆ. ಆಶಿ ವಾಮನಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವ ಮನೋಭಾವ್ಚೆ ಕಳ ಕಳಿ ಲೋಕಾಕ ಪರಿಚಿತ ಕರ್ನ ದಿಲ್ಲೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1927 ಆಂತ ತೆಣೆ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಏಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ಮುಂಬಯಿಚೆ ಗಿರಗಾಂವಾಂತ್ "ಗೋಮಾಂತಕ ಛಾಪಖಾನಾ" ನಾವನ್ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕೆಲ್ಲೆ. ಆಪ್ಣಾಲೆ ಬರೊವ್ಣೇಕ ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ ಕಾವ್ಯನಾವಾನಿ ಬರೋವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೊ.ಮುಕಾರ್ಸುನ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಚೆ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ ನಾವಾನಿ ಪ್ರಚಾರಿತ ಜಾಲ್ಲೊ. ಹೇಂ ದಿಸಾಂತ ಕಾಶಿನಾಥ ನಾಯಕ್ ಮ್ಹಳಾಲೊ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಭಿಮಾನಿ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಮಿತ್ರ ಜಾಲೊ. ತೆಗಿಲೆ ಸಹಕಾರಾನಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಏವು ಲಾಗ್ಲೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 1930 ಸಮಯಾಕ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಶೈಣೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾಲೆ, "ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಜೈತ್" ಪುಸ್ತಕಾಚೆ ಲೇಖನ ಗೋವಾಚೆ 'ಹಿಂದು' ಆನಿ 'ಭಾರತ್' ವಾರಪತ್ರಿಕೆಂತ, ಆನಿ ಮುಂಬಯಿಚೆ 'ನವಯುಗ' ಆನಿ 'ವಿವಿಧಜ್ಞಾನ ವಿಸ್ತಾರ' ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಏಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಭಾಷಾ ಮ್ಹಣ್ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವಚೆ ಸಮರ್ಥನ ಕೆಲ್ಲೆ. ತೇ ಕಾಲಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮರಾಠಿಂತ ಭಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರತಿ ಜಾವ್ನ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ ಆನಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಾಕೃತಾನಿ ಪಯ್ಲೆ ಜನ್ಮಘೇತಿಲಿ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿ ಮ್ಹಣ್ ಆಧಾರ ಸಹಿತ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ಕ್ರಿ. ಸ. 1928 ಆಂತ "ಗೊಂಯಕಾರಾಚಿ ಗೊಂಯಭಾಯ್ಲಿ ವಸಣೂಕ" ನಾವಾನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚರಿತ್ರ ಆಸಾ. ಹೇಂ ಸಗ್ಗೆ ಪುಸ್ತಕ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪನ್ ಬರೋವ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾ. ಆನಿ ಹೆಗಿಲೆ ಸಗ್ಗೆ ಗೋಮಾಂತ ಛಾಪಖಾನಾಂತ ಮುದ್ರಿತ ಜಾವ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೆ. ಶೈಣೈಗೊಂಯಿಬಾಬಾಲೆ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಜಾವ್ಚೆ ಕಾಮಾಂತ ಶ್ರಿ ಕಾಶಿನಾಥ ನಾಯಕಾಲೆ ಖೂಬ ಹಾಥ್ ಪಾಂವ್ಲಾ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 1993 ಆಂತ "ಗೋಮಂತೋಪನಿಷದ್" "(ಖಂಡ I) ಆನಿ 1934 ಆಂತ "ಗೋಮಂತೋಪನಿಷದ್ " (ಖಂಡ II) ಹೇಂ ದೋನಿ ಸುಂದರ ಕಾಣೆಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ. ಹೇಂ ಕಾಣೇಂತ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಸತ್ವ ಪೂರ್ಣ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪ ಆನಿ ತೆಗಿಲೆ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ, ಕಥಾ ಸಮರ್ಥ್ಯ ಪ್ರಕಟ

ಜಾಲಾ ಪಯಲೆ ಖಂಡಾಂತ ಪಾಂಚ್ ಸುಂದರ ದೀರ್ಘ ಕಾಣಿಯೋ ಆಸ್ಸಾಚ ತೀ ಕಾಣಿಯೋಂ - "ಮ್ಹಜಿ ಬಾ ಖಂಯ್ ಗೇಲಿ?" "ವಾಸು ಶೆಣ್ಯೈಲಿ ಪೊಪಾಯ" "ಬಾಬು ಮಾಮಾಲೊ ಪಣಸ" "ಹಿತು ಬಾಬಾಲೊ ತಾಂಬ್ಯಾಪಟೊ" ಆನಿ "ಖರ್ಣವೀರ" (ಯೋಧ). ಹೇಂ ಕಾಣೇಂತ ಪಯ್ಲಿ ಕಾಣೆ "ಮ್ಹಜಿ ಬಾ ಖಂಯ್ ಗೇಲಿ?" ಏಕ ವಾಸ್ತವಿಕ ಕಥಾವಸ್ಸುಚಾರ್ ಬರ್ಯೆಲೆ ಕರುಣಾ ರಸಪೂರ್ಣ ಕಾಣಿ ಆಸಾ ಏಕ್ ಚಡ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಆವಯಕ ಪೊಳೇವ್ನೆ ಕತಾರ ಹೃದಯ ಸ್ಪರ್ಷಿ ದುಃಖ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ತಾ. ವಾಜಿಲೆಲೆ ದೊಳೆಂತ್ ಉದಾಕ ಭೋರ್ಚಿ ಹಿಂ ಕಾಣಿ ಖೂಬ ಜನಪ್ರೀಯ ಕಾಣಿ ಆಸಾ.

"ವಾಸುಶೆಣ್ಯೆಲಿ ಪೊಪಯ್" ಕಾಣೇಂತ ವಾರೇಕ ಮೋಣ್ ಪಳ್ನಾಲೆ ಏಕ ಪಪಾಯ ರೂಕ ಆಪ್ಲಾಲೆ ದುಃಖಿಪೂರ್ಣ ಕಾಣಿ ಸಾಂಗ್ತಾ. ವಾರೇನ ರೂಕ ಪಳ್ಳಿಗಿ ವಾಟಿರಿ ವೊತ್ತಾಲೆ ಲೋಕ ತೆಜೆ ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಆನಿ ಹರ್ವೆ ಪಪಾಯ ಒಡ್ಡೂನ ಘೇವ್ನ ಖೇಳ್ತಾಚಿ. ಕೊಣಾಕೊ ಮೋಣ್ ಪಳ್ನಾಲೆ ರುಕಾಚೆ ಚಿಂತ ನಾ. ಜಗದೀಶ್ಚಂದ್ರ ಬೋಸಾಲೆ ತತ್ವ ಪ್ರಕಾರ ಸಸ್ಯ ರಾಶಿಂತ ಜೀವ ಆಸ್ಸಾ ಮನ್ನಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ಕೆ ಏಕ ತೊಂಡ ನಾಶ್ಶಿಲೊ ರೂಕ ಕಶಿ ವೇದನ ಅನುಭವ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ಣೆ ಹೇಂಕ ಕಾಣೇಂತ ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಯ್‌ಬಾಬಾನಿ ಪಳ್ಳಾವೆ ರೂಕಾಲೆ ವೇದನ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸುಂದರ ರೂಪಾನ ವರ್ಣನ ಕೆಲ್ಲ. "ಬಾಬು ಮಾಮಾಲೋ ಪಣಸ" ಕಾಣಿಂತ ಭೀ "ವಾಸು ಶೆಣ್ಯೆಲಿ ಪಪಾಯ್" ಕಾಣೇವರಿ ಏಕ ಪಣಸಾ ರೂಕಾಲಿ ಸಂಕಟಾಚೆ ವರ್ಣನ ಆಸಾ. ಪಣಸಾ ರೂಕಾಚಾನಿ ಪಣಸ ಪಿಕ್ಕೆ ಪಯ್ಲೆ ಹರ್ವೆ ಪಣಸ ಕಾಳ್ನಾಲೆ ತೆನ್ನಾ ತೇ ರುಕಾಕ ಕಿತ್ಲೆ ಸಂಕಟ ಜಾತಾ ಮ್ಹಣ್ಣೆ ವರ್ಣನ ಅಸಾ.

"ಪಿತುಬಾಬಾಲೊ ತಾಂಬ್ಯಾಪಟೊ", ಕಾಣಿಂತ ಏಕ್ ಅಹಿಂಸಾವಾದಿ, ಕರುಣಾಮಯಿ ಪಿತುಬಾಬಾ ಹರಏಕ ಜೀವರಾಶಿಚಾರಿ ಅತಿ ಕರುಣ ದಾಕ್ಯೆತಾ. ಮ್ಹಾಸಳಿ ಖಾವ್ಚೆಸೋಣ ಸಸ್ಯಹಾರಿ ಜಾತಾ. ಘಾರಾಂತ ಅಶ್ಶಿಲೆ ಗರ್ವಾಕ ಭೀ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾವ್ನ ಭಾಯ್ರಿ ಸೊಡ್ತಾ. ಆಹಿಂಸಾಚಾರ ಅಸಾಲೆ ಭಾವ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ಚೆ ಏಕ ವ್ಯಕ್ತಿಚಾರ ಹೀಂ ಕಾಣಿ ಬರ್ಯೆಲಾ "ಖರ್ಣವೀರ" ಏಕ ವೀರ ಕ್ರೂರ ಸೈನಿಕಾಲಿ ಕಾಣಿ. ತೋ ಏಕ ರಕ್ತಪೀಪಾಸು ಯುದ್ಧ ಪ್ರಿಯ ವೀರ ಪುರುಷ. ವಿನಾಕಾರಣ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಆಸ್ ಪಾಸ್ಸೆ ರಾಜ ಲೋಕಾಕಣೆ ಯುದ್ಧ ಕರ್ನ ಆಪ್ಲಾಲೆ ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತಾರ ಕರ್ತಾ. ದುಸ್ರೇ ಲೋಕಾಕ್ ಹಿಂಸೆ ದೀವ್ನ ತೆಣ್ಗಿಲೆ ಸಂಕಟ - ದುಃಖ ಪೊಳೋವ್ನೆ ಸಂತುಷ್ಟ ಜಾತಾ. ಅಶಿ ಮನ್ಯಾಲೆ ರಾಕ್ಷಸ ರೂಪ ಹೇಂ ಕಾಣೇಂತ ದಾಖ್ಯೆಲಾ.

"ಗೋಮಂತೋಪನಿಷದ್ (ಖಂಡ II) ಆಂತ ಏಕ್ ದೀರ್ಘ ಕಾಣೇಚೆ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಿ.ಶ. 1934 ಆಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಹೇಂ ದುಸ್ರೆ ಖಂಡಾಂತ "ಸಂಸಾರ ಬುಟ್ಟಿ", ನಾವಾಚೆ ಕಾಣಿಂತ ಮನ್ಯಾಲೆ ವಿವಿಧ ಸ್ವಭಾವ ಆನಿ ಕೃತ್ಯಾಚೆ ಭಾವಪೂರ್ಣ ರೂಪಾನಿ ವರ್ಣನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಏಕಬಾರ್ ಭೂಮಿಚಾರಿ ಖೂಬ ಪಾವ್ಸ ಜಾವ್ನ ಸಗ್ಲೆ ಭೂಮಿ ಜಲ ಪ್ರಲಯಾಂತ ಬುಡೂನ ಒತ್ತಾ. ಸಗ್ಲೆ ಜೀವರಾಶಿ ಮೋರ್ನ ಒತ್ತಾಚಿ. ಮೆಲ್ಲಾಲೆ ಸಗ್ಲೆ ಲೋಕಾಕ್ ಯಮಲೋಕಾಂತ ನ್ಯಾಯದಾನ ಕತಾರ ಆಪ್ಯೆತಾಚೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜೀವ್ (ಆತ್ಮ) ಭುಂಯಿ ಒಯ್ರು ಆಪ್ಲಾನಿ ಕಲ್ಲಾಲೆ ಪುಣ್ಯ ಕಾಮ ಸಾಂಗೂನ ಚೂಕ್ ಕೆಲ್ಲಾರಿ ಕ್ಷಮ ಮಾಂಗ್ತಾ. ಆಶಿ ಹೇಂ ಕಾಣಿಂತ ವಿಭಿನ್ನ ಲೋಕಾಲೆ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವಾಚೆ ರಸಪೂರ್ಣ ವರ್ಣನ ವಾತ್ತಾಲಾಲೆ ಮನಭಾವ್ತಾ. ದೈವಿಗುಣ ಆನಿ ರಾಕ್ಷಸ ಗುಣ ಹೇಂ ದೀರ್ಘ ಕಾಣೇಂತ ಪೂಳೆವ್ಚೇಕ ಮೆಳ್ತಾ. ರೋಚಕ ಕಲ್ಲನಾ ಶಕ್ತಿ, ಸುಂದರ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣ, ವಾಸ್ತವಿಕ ಕಥಾವಸ್ತು, ಅದ್ಭುತ ಗದ್ಯ ಶೈಲಿಂತ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ ಹೇಂ ದೀರ್ಘ ಲಾಂಬ ಕಾಣೇಕ ವಿಮರ್ಶಕ ಲೊಕಾನಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕವಿ ಮಿಲ್ಟನಾಲೆ, The paradise lost ಆನಿ "Divine Comedy" ಅಸ್ಸಾಲೆ ಮಹಾನ್ ಕಾವ್ಯಚಾರಿ ತುಲನ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಗೋವಾಚೊ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೊ ಮಹಾನ್ ಲೇಖಿಕ ಆನಿ ವಿಮರ್ಶಕ ಮನೋಹರ ಸರದೇಸಾಯಿ
ನ್ನಲೆ, "A history of konkani literature" ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ ಅಶಿ ವ್ಹಣ್ಣಾ
omantopanishat" is a store house of wisdom and also a mirror re-
cting goa's life. The stories depict Goa men and their character,
eir habits and customs and also their virtues and weaknesses Shenai
oembab paint eith expert brush the baseness and nobility of man's
ture (Page - 128).

ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾಲೆ, "ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೊ ರಾಮ ಕಾಮತಿ" ಪುಸ್ತಕ ಕ್ರಿ. ಶ. 1939 ಅಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ
ಪುಸ್ತಕಾಂತ "ರಾಮ ಕಾಮತಿ" ಮ್ಹಳಾಲೊ 17 ಆನಿ 18 ಶತಮಾನ ಮಧ್ಯೆಕಾಲಾಂತ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರಾಂತ
ಸ್ತ ಹೋಡ್ ಪದವಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರಚೆ ಸೇವ ಕಲ್ಲಾಲೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಸಾ. ರಾಮ ಕಾಮತಿ ತಂಬಾಕ
ಪಾರಾಂತ ಖೂಬ ಪೈಸೆ ಜೋಣ ಏಕ್ ಹೋಡ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಭಿ ಜಾಲೊ. ಮುಂಬಯಿ ಗಾಂವ ನಿರ್ಮಾಣ
ನ್ಯಾಂತ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಪಾತ್ರ ಖೂಬ ಆಸಾ. ಮುಂಬೈಚೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರಕಾರಾಂತ ಖೂಬ ಹೋಡ ಪದಾಚಾರಿ
ಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವ ಭಿ ಕೆಲ್ಲಾ, ಮುಂಬಯಿ ಗಾವಾಂತ ತೆಣೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಆಜ್ ಭಿ
ಲ್ಲಾ. ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗಾಚೆ ಹೆಣೆ ಖೂಬ ನಾವ ಕಮಾಸೂನ ಹೋಡ್ ಮನುಷ್ಯ ಮ್ಹಣ ಗೌರವ
ಪ್ತ ಕೆಲ್ಲೆ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ತೇ ಕಾಲಾಂತ ಪೊಟ್ಟಜಾಳಾರ್ ಹೆಜಾಚರ್ ಕುಮಂತ್ರಣ ಕರ್ನ ಅಪರಾಧಿ ಮ್ಹಣ್
ಲಾಕ ಘಾತ್ಲೆ. ಜೀವನಾಚೆ ಅಂತಿಮ ದಿಸಾಂತ ನಿರಪರಾಧಿ ಜಾಲಾರ್ ಭೀ ಅಪರಾಧಿ ಮ್ಹಣ್ ಜೈಲಾಂತ
ತ್ಯು ಪ್ರಾಪ್ತ ಕೆಲೊ. ಅಸಾಲೆ ಏಕ್ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಕಶಿದುರಂತ ಜಾವ್ನ ಗೆಲೆ ಮ್ಹಳಾಲೆ
ಪೂರ್ಣ ಘಟನಾಚೆ ಆಧಾರಾಂತ ರಾಮಕಾಮತಿಲೆ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರ ಹೇ ಪುಸ್ತಕಾಂತ ಬರ್ಯೆಲಾ.
ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾನ ಚಿತ್ರಿತ ಕೆಲಾಲೆ ಏಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಣ ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕ ಆಸಾ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 1941 ಅಂತ "ಆಭೆಘರಿಯಾ", ಮ್ಹಣ್ ಗೋವಾಂತ ಜನ್ಮ ಘೇತಿಲೊ ಏಕ ದಾರ್ಶನಿಕ - ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಲೆ
ವನ ವೃತ್ತಾಂತಾಚೆ ಸಾನ್ ಪುಸ್ತಕ ಆಸಾ. "ಕೊಂಕಣಿಚೆ ವ್ಯಾಕರಣಿ ಬಾಂದಾವಳ" (1946) ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕ
ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಲೆ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಕಕರಣ ಜ್ಞಾನಾಚೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಆಸಾ. ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕಾಂತ
ಖಿಕಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಾಕರಣಾಚೆ ಖೂಬ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶ ಕೆಲಾ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಧುನಿಕ ಕೊಂಕಣಿ
ಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ|| ಎಸ್.ಎಮ್. ಕತ್ರೆ ಮ್ಹಣ್ಣಾಚಿ - "ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕ ಮ್ಹಜೆ ದಿಸಪಟೆ ಸಾಂಗಾಂತಿ ಜಾಲ ಭೌ
ಲಾವಲಿಕಾರಾನಿ ಜನ್ಮಭರ ವಾವರೂನ ಕೆಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಅಭ್ಯಾಸಚೆಂ ಫಳ ಹಾಲ್ಲಾನ ಪುಸ್ತಕಾಚ್ಯಾ ರೂಪಾನ
ದುಕಾ ದಿಲೆ. ಹೇ ಖಾತಿರ ತಾಣಿ ಹಾ ಸಂಬಂದಾಚಿ ಆದಲೀ ಸಗಳೀ ಬರಪಾವಳ ಇತಲೆ ಖೊಲಾಯನ ವಾಚಲಿ
ಲೀ ತಾಣೀ ಜಿರೋವ್ನ ಪಚಯಲಿ ಆನಿ ಮಾಗೀರ ಜೀವಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಕಡೆ ವಚಪಾಚೊ ಸರ್ತ ಶೀಮ ನಾಶಿಲ್ಲೊ
ರಮಾಲೊ ಖಾಶೇಲೊ ಮಾರ್ಗ ಕಾಡೂನ ತೊ ಹಾ ನಿಬಂದಾಂತ ದಾಖೈಲೊ, ತಾರ ತೆಮಿ ನದ್ರನ ಭಾಸಶಾಸ್ತ್ರಚೊ
ನ್ಯಾಸ ಕರತಲ್ಯಾಂಕ ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕ ಚಡ ಮಹತ್ವಾಚೆ ಆಸಾ". (ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ ರಾ. ನಾ. ನಾಯಕ. ಪುಟ
. 100) "ಅಮೃತಾಚೊ ಪಾವಸ" ಕ್ರಿ.ಶ. 1934 ಅಂತ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ. ಹೇಂ ಸಗ್ಳೇ ಪುಸ್ತಕ ದೇವನಾಗರಿ
ಂತ್ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾ. ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾಕ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೇಂತ ಖೂಬ ಪ್ರಭುತ್ವ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ತೆಣೆ
ಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೇಚೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಟಕಕಾರ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರಾಲೆ ತೇರಾಹ (13) ನಾಟಕ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿನ ಕೊಂಕಣಿ
ಷೇಂತ ಅನುವಾದ ಕರ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲಾ. "ರಾಜಾಪೂತ್ ಹ್ಯಾಮ್ಲೆಟ್ ಆನಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಾ ಬಾಪಯಂಚೋ ಭೂತ"

"ಗೋರೆ ಬಾಯ್ಲೇಚೊ ಕಾಳೊ ಘೋವ್", "ಧುವಾಂಚಿ ಪರೀಕ್ಷಾ" ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಟಕ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಕೊಂಕ ನಾಟಕ ಆಸ್ಸಾಚಿ ಅಶಿ ಸುಮಾರ ಸತ್ತಾವೀಸ್ (27) ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಾಚಾರಿ ಕೊಂಕ ಭಾಷೇನ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಚಾರಿ ಪುಸ್ತಕ ಬರೋವ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆನಿ ಗ್ರಂಥ ಭಾಷ ಮ್ಹಣ್ ಸ್ಥಿರ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಪ್ರಥಮ ಮನುಷ್ಯ ಜಾವ್ನು "ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೊ ಪಿತಾಮಹ" ಮ್ಹಳ ಪದಕಾ ಯೋಗ್ಯ ಆಸಾ. ಆಪ್ಣಾಲೆ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಉದ್ಧಾರ ಕತಾರ ಸತತ ಪರಿಶ್ರ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಹೇಂ ಮಹಾನ್ ಚೇತನ ಶಕ್ತಿ 09 - ಎಪ್ರಿಲ್ - 1946 ಅಂತ ಮುಂಬಯಿಚೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆಸ್ಪ ಅಂತ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಪಾರ್ಥೀವ ಶರೀರ ಸೋಣ ಪರಮಾತ್ಮಾಂತ ಐಕ್ಯ ಜಾಲೊ.

ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್ ಬಾಬಾಲೆ ಮರಣಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಶ್ರೀ ಕಾಶಿನಾಥ ನಾಯ್ಕ್ ಮಾಮಾಲೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಾ "ಗೋಮಾಂತಕ ಛಾಪಖಾನೇಚಾನಿ ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್ ಬಾಬಾಲೆ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 194 ಅಂತ "ಯೇವಕಾರ ಅಧ್ಯಕ್ಷಾಲೆ ಉಲೋವಪ" ಮ್ಹಣ್ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂದರ್ಭ - ಸಮ್ಮೇಳನಾಂತ ಗೊಂಯ್ ಬಾಬಾ ಉಲೈಲಾಲೆ ಭಾಷಣಾಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1949 ಅಂತ "ಶ್ರೀ ಭಗವಂತಾಲೆ ಗೀತ್" ಪ್ರಕ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕಾಂತ ಶ್ರೀ ಭಗವದ್ಗೀತಾಚೆ ಗದ್ಯ ರೂಪಾನ ಭಾಷಾಂತರ ಆನಿ ವಿಮರ್ಶ ಆಸಾ, ಕೊಂಕ ವ್ಯಾಕರಣಿ ಬಾಂದಾವಳ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಮರಣಾಚೆ ಉಪರಾಂತ 1946 ಅಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1958 ಅಂ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ "ಕೊಂಕಣಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥ್ಯಾಂಕ" ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕಾಂತ "ಗೊಂಯಕಾರ ಹಿಂದು ಸಭಾ" ಆ "ಗೋಮಾಂತಕ ಹಿಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಂಡಳ" ಹೆಜೆ ಆಶ್ರಯಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಲೋಕಾಲೆ ಕೆಲ್ಲಾ ಭಾಷಣಾಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ಆಸಾ. 1962 ಅಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ "ಬಲಿಪತ್ರಾನಾಚೊ ಸೋದ" ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕ ಗೊಂಯ ಬಾಬಾಲೆ ಸೋಧನಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ತಾ. 'ಬಲಿಪತ್ತನ' ಮ್ಹಳಾಲೆ ಗಾಂವ ಗೋವಾಂತ ಖಂಯಿ ಆಶಿ ಮ್ಹಣ್ ಲೇಖಕಾನಿ ಸಗ್ಲೆ ಪುರಾವೆ ಸಹಿತ ಸಮರ್ಥನ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಅಶಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲೈತಾಲೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಇತಿಹಾಸಾಚೆ ಸಂಶೋಧನ ಕರ್ತೊ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಪ್ರತಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಲೋಕಾಂತ ಮರಾಠಿಚೆ ಪ್ರಭು ಆಶಿಲೆ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಂತ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಲೋಕಾಲೆ ಭಾಷೇ ಕತಾರ ಸದಾ ಕಾರ್ಯನಿರತ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕ ಭಾಷೀಚೆ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ರೂಪಾಕ ಸಜೀವ ರೂಪ ದಿವ್ನ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಆಕಾಶಾಂತ್ ಸೂಯ ಮ್ಹಣ್ಕೆ ಝುಗ್ ಮಗ್ತೊ ಆಸಾ. ಸೂರ್ಯ - ಚಂದ್ರಾನಿ ಉರೋವರಾಕ ಯ್ಹೋಂ ಸೂರ್ಯ ಸದಾ ಝುಗ್ ಮಗ್ತೊ ಉರ್ತಾಲೊ.

ಆಪ್ಣಾಲೆ ಗೋವಾ ಪ್ರತಿ ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾಕ ಕಿತ್ಲೆ ಪ್ರೇಮ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಆನಿ ತೆಣ್ಗಿಲೆ ಕವಿತ್ವ ರಚನಾ ಶ ಪೊಳೇವ್ಚೇಕ ಏಕ ತೆಣ್ಗಿಲೆ ಕವಿತಾ ಪೊಳೇವ್ಯಾ.

ಮ್ಹಜೆಂ ಗೊಂಯ

ಗೋಡ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಗೊಂಯ! ಸುಂದರ ಮ್ಹಜೆ ಗೊಂಯ!
ಪುರ್ವಿಲ್ಲೆ ನಾಮ್ನೇಚೆಂ, ಚಡ ಮೋಟ್ಯಾ ಭಾಗ್ಯಾಚೆಂ,
ಉಂಚ ಮಾಥೇಂ ಕೊಂಕಣಾಚೆಂ, ಹೇಂ ಮ್ಹಜೆ ಗೊಂಯ!
ನಿಜಾಚೆ ಅಪುರ್ಬಾಯಂಚೆ, ಇಂದ್ರನೀಳ ಮಳವಾಚೆಂ,
ಹೇಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಗೊಂಯ

ಪಧಿಕ ಉದಕಾ ವಾಲ್ಯಾಂಚೆ ಚಕಚಯಾಳ ಪಿಕಾವಳಿಂಚೆ
ಸೋಬಿತ ಫುಲಾಫುಳಾಂಚೆ, ಶಿಟೂಕ ಸಾವದಂ ಸಾವಣ್ಯಾಚೆಂ
ಹೇಂ ಮ್ಹುಜೆ ಗೊಂಯ

ಉಜಳ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯೆಂಚೆ, ಖಿರೇಲ್ಯಾ ಕುಳವಂತಾಂಚೆ,
ಉದಾರ ಮನಾಚ್ಯಾ ಲೋಕಾಂಚೆ, ಪಾಟಾಂಗಡ್ಯಾ ವಿದ್ವಾನಾಂಚೆ
ಬಳಿಷ್ಟ ಝುಜಪ್ಯಾಂಚೆ, ಬುದವಂತ ರಾಜಕರ್ಣ್ಯಾಂಚೆ
ವಾವರಾಡ್ಯಾ ಕಾಮವಟಾಂಚೆ, ಕರ್ತುವೆ ಮನಶಾಂಚೆ
ಹೇಂ ಮ್ಹುಜೆ ಗೊಂಯ!
ಧರ್ತರೇವಯಲೋ ಸರ್ಗ ಹೇಂ ಮ್ಹುಜೇಂ ಗೊಂಯ!
ಸಾಸಣಾಚೇಂ ಸುಖದಿಣೆಂ ಹೇಂ ಮ್ಹುಜೆಂ ಗೊಂಯ!

ಹೇಂ ಸುಂದರ ಗೀತ ಏಕ ಸಮೂಹ ನೃತ್ಯ ರೂಪಾನಿ ವಾದ್ಯವಾಜಿತೊ ಸಾಂಗ್ಲಾರಿ ಆಯ್ಯಾಕಚೇಕ ಭಾವಪೂರ್ಣ ಆಸಾ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಖೂಬ ಸುಂದರ ಗೀತ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾನ ರಚನ ಕೆಲಾ.

ಶೆಣ್ಯೈ ಗೊಂಯ್ ಬಾಬಾಲೆ ರಚನಾಂಯ

ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ್

1. ಗೊಂಯ್‌ಕಾರಾಚೊ ಮುಂಬೈಕಾರ
2. ಮೊಗಾಚೆಂ ಲಗ್ನ
3. ಗೊಂಯ್‌ಕಾರಾಚಿ ಗೊಂಯಭಾಯಲಿ ವಸಣೂಕ
4. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಜೈತ
5. ಗೋಮಂತೋಪನಿಷತ್ (ಖಂಡ - I)
6. ಗೋಮಂತೋಪನಿಷತ್ (ಖಂಡ -II)
7. ಭುರಗ್ಯಾಲೋ ಇಶ್ಟ
8. ಕೊಂಕಣಿ ಪಯಲೆಂ ಪುಸ್ತಕ
9. ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೋ ರಾಮ ಕಾಮತಿ
10. ಕೊಂಕಣಿ ನಾದಶಾಸ್ತ್ರ
11. ಭುರಗ್ಯಾಲೆ ವ್ಯಾಕರಣ
12. ಆಬೆ ಫಾರೀಅ
13. ನಂವೇಂ ಗೊಂಯ
14. ಕಾಂಹೀ ಮರಾಠಿ ಲೇಖ
15. ಕೊಂಕಣಿ ಮುಳಾವೇಂ ಪುಸ್ತಕ
16. ಪೂನಾಂಚೆ ತಪಲೆಂ
17. ಝಿಲಬಾ ರಾಣೊ
18. ಕೊಂಕಣೇಚೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಬಾಂದಾವಳ
19. ಆಲ್ಬುಕರ್ಕಾನಿ ಗೊಂಯ ಕಶೆಂ ಜಿರವಲೆ
20. ಕೊಂಕಣಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥ್ಯಾಕ (ಚಾರ ಉಲವ್ಣಿ)
21. ಯೆವಕಾರ ಅಧ್ಯಕ್ಷಾಲೆ ಉಲೋವಣ ಆನಿ "ಐನವೆಳಾರ"
22. ಶ್ರೀ ಭಗವಂತಾಲೆ ಗೀತ
23. ಬಲಿಪತ್ತನಾಚೊ ಸೋದ
24. ಗೀತಾ ಕೆನ್ನಾ ರಚಲಿ (ಪ್ರಬಂಧ)
25. ನಿಮಾಜಗೋ (ಲೇಖನ)
26. ದೋ ಫ್ರೊಯಲಾನು ದ ಮೇಲು ಹಾಂಚ್ಯಾ ಯೆವಕಾರಾಂಚೆ ಉಲೋವಪ
27. ಶ್ರೀ ವಿ. ನಾ. ಮಯೇಂಕಾರ ಹಾಂಚ್ಯಾ ಪತ್ರಾಕ ಜಾಪ (ಪತ್ರ)

ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ ರಚನ

(ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರಾಲೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಾಟಕಾಚೆ ಭಾಷಾಂತರ)

1. ರಾಜಪೂತ ಹ್ಯಾಮ್ಲೇಟ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಬಾಪಯಿಂಚೆ ಭೂತ
2. ಗೋರೆ ಬಾಯಲೆಚೊ ಕಾಳೋ ಘೋವ್
3. ಮುದಂಬ್ಯಾಖಾತಿರ ಘೋವಾ ಬಾಯ್ಲೆಂಚೆ ಝುಗಡೆ
4. ಧುವಾಂಚಿ ಪರೀಕ್ಷಾ
5. ಆಗುಲ್ಯಾಂಚೆ ನಿವಳಣ
6. ರಾಣಯೇಂಚೆ ಜಿವೆಂ ಬಾವಲೆಂ
7. ಜುಂವಳಚ್ಯಾ ಭಾವಾಂಚೋ ಘುಸ್ಪಾಗದಳ
8. ಘಾತಮಾರೋ ಇಶ್ಟ
9. ಬಾಯಲೇಚಿ ಪರೀಕ್ಷಾ
10. ಮೋಗಾಚೆ ಪಿಡೆಚೆ ಓಖದ
11. ಭೂಸಮಾರೆ ಆಲೆಭಾವ ಕೊಲೆಭಾವ
12. ಜಾದೂಚೊ ಜುಂವಂ (ರೋಮನ್ ಆನಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ)
13. ಬಕಾವಲೆಚೆಂ ಫೂಲ (ರೋಮನ್ ಆನಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ)

ಅಧ್ಯಾಯ 12

ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ಆಧುನಿಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

1. ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತಾಂತ ಆಧುನಿಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಕಾಲ

ಸೋಳಹ (16th) ಶತಮಾನಾಚಾನಿ ವಿಕಣೀಸ (19th) ಶತಮಾನ ಕಾಲವರಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ "ಕಾಳ್ಕಾ ಯುಗ" (Age of darkness) ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈಕಾ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಗೋವಾಂತ ಧರ್ಮಾಂಧ ಕ್ರೂರ ವ್ಯವಹಾರನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚಾರಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಮೂಲ ಲಿಪಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲೋಕಾಕ್ ವ್ಹಿಸರ್ನಗೆಲಿ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕತಾರ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನಿ ಬರ್ರೈಲಾಲೆ ಪುಸ್ತಕಾಂತ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಕೊ ಸ್ಥಾನ ದಿಲೆ ಕ್ರಮೇಣ ಗೋವಾಚೆ ಲೋಕ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಕೊ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರ್ನ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ ನ ಬರ್ರೈಲಾಲೆ ವಾಜೂಕ ಶಿಕ್ಲೆ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾನ್ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕತಾರ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ, ನಿಘಂಟು ಅಸ್ಸಾಲೆ ಸೊಳ್ಳಾರ್ ಅನ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ರಚನ ನಾಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸೌಂದರ್ಯಾಚೆ ಪರಿಚಯು ಕೊಣಾಕ ನಾ ಜಾಲೆ. ಅಸಾಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿಂತಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಲೋಕಾಚಾರಿ ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜಾವ್ನೇಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ ಭೀಅಜ್ಞಾತ ಲೋಕಾಂತ ಸರ್ಲಿ.

ಅಸಾಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿಂತ ಪುಣೆ ಶಹರಾಂತ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಜೋಸ್ ಬ್ರುನೋ ಡಿಸೌಜಾ ಮ್ಹಳಾಲೇನಿ 03 - ಫೆಬ್ರುವರಿ -1889 ಆಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ್ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ್ "ಉದ್ದೇಂತೇಚ ಸಾಳಾಕ" (ಸಾಕಳ್ಚೆ ಕಮಲ) ನಾವಾನಿ ಏಕ್ ಪಾಕ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕ ಶುರು ಕೆಲ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ರಚನ ಕರ್ಚೇಕ್ ಹೇಂ ಪತ್ರಿಕೇನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಿಲೆ. ಜಾಲಾರ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1894 ಆಂತ ಹೆಜೆ ಪ್ರಕಟಣ ರಾಬ್ಲೆ. ಬ್ರುನೋ ಡಿಸೌಜಾನಿ "ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಘೊರಾಬೊ". "ಸೊರ್ಗಾಚೊ ಧವೊ", ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಣಿ ಪುಸ್ತಕ ರೋಮನ್ ಲಿಪೀನ ಬರ್ರೈಲೆ, 1891 ಆಂತ್ ಅಲೆಕ್ಸ್ ಸಿ. ಎಫ್. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋನಿ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಂತ "ಓಲುಸೋ ಕೊಂಕಣಿ", ನಾವಾನ್ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ ಏಕ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆ ಶುರು ಕೆಲೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1910 ಚೆ ಉಪರಾಂತ ಕಾಳೋಕ ಮಾಂಡಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಆಕಾಶಾಂತ ಶೆಣ್ಯೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ ಸೂರ್ಯಾಲೆ ಉದಯ ಜಾಲೊ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕಾಶಾಂತ ನವೀನ ಉಜ್ವೋಡು ವ್ಹಾಡ್ಲೊ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವರೂಪ ಫುಲ್ಲೊ ಫುಲ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಶೆಣ್ಯೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾನಿ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿ ಆನಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಪುಸ್ತಕ ಲೇಖನ ಬರೋವ್ನು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಕ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ರೂಪಾನಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಕೆಲೆ. ಮುಂಬಯಿ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಸಗ್ಲೆ ಗೋವಾ ಆನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ವ್ಹಾಡ್ಲೆ. ಗೋವಾಚೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ಹಿಂದು ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಲೋಕ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಪ್ರತಿ ಜಾಗೃತ ಜಾವ್ನೇಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವ್ನೇಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಸ್ಥಿತಿಂತ ಜೋಕಿಮ್ ಆ್ಯಂಟೋನಿಯೊ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ (1889 -1975) ಹೆಣೆ ಗೋವಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಬರೋವ್ಚೇಕ್ ವ್ಹಾಪರ್ಚೆ ರೋಮನ ಲಿಪಿಚೆ ದೋಷಾಚಾರ ವಿಚಾರ ಕರ್ನ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ ಸುಧಾರ ಹಾಡ್ಲೆ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇ ಬರೋವ್ಚೇಕ್ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಸಮರ್ಥ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ವಾದ ಕೆಲೊ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯ

ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಆಸಾ ಮ್ಹುಣ್ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಚೆ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಏಕ ನಾಂತ ಅಶಿ ಮ್ಹುಣ್ತಾ - " For many years we have been writing our mother - gue in Roman script we have done nothing wrong in writing in Roman ipt, on the contrary we have done good...., but we cannot say we have duced great literature in our language, this is because our writing is not at it should be in a cultivated language. I feel that if all our intelligent iters come together and write in one system ----- our mother tongue will n assume a standard form.... through our unity we shall forge a standard m ..... through our unity we shall forge a standard form of language." om "A History of Konkani Literature", by Manohar Sar Dessai, Page - 0).

ಅಶಿ ಗೋವಾಂತ ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಲೇಖಿಕಾನಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ರ್ಕ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೀವ್ನ ಏಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ್ ಪ್ರಚಾರ ದಿಲೊ.

ೀವಾಂತ ಆಧುನಿಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

i. **ಕಾವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ :** ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾಲೆ ಮರಣಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಹೆಗಿಲೆ ಆಪ್ತ ಮಿತ್ರ ಕಾಶಿನಾಥ ಧರ ನಾಯಕ (1899-1983) ಭಾಯಾಭಾವ ಹೆಣಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಕವಿತಾ ರಚನ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಾಕ ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾಲೆ ಚಾಲ ಮುಕಾರ್ಶಿಲೆ. ಮನೋಹರ ಸರದೇಸಾಯಿ ಹೆಕ್ಕಾ "Bayabhav he pioneer of modern Konkani poetry" ಮ್ಹುಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾ. ಕಾಶಿನಾಥಾಲೆ "ಸೊದ್ದಿವೆಳಂ " "ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹಾಂತ್" ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಮಾಧುರ್ಯ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ತಾ. ತೆಗಿಲೆ ಗೋಮಾಂತ ಗೀತ ಾಂತ ಗೋವಾಚೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೌಂದರ್ಯಾಚೆ ಖೂಬ ಭಾವಪೂರ್ಣ ಜಾವ್ನ ವರ್ಣನ ಚಾಲಾ. "ನವೆ ಗೋವಾ, ಗೊಂಯಕಾರ" ಕವಿತಾಂತ ಗೋವಾಚೆ ಸಗ್ಳೇ ಲೋಕಾಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪುನರುದ್ಧಾರ ಕರ್ಚೆ ಕತಾರ ೃತಿ ಉಠಾಶಿತಾ, ಅಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಚೆ ಆರಂಭ ಅವಸ್ಥಾಂತ "ಬಾಯಾಭಾವ" ಕಾವ್ಯನಾವಾನ ಧರ ನಾಯಕ ಗೋವಾಚೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಂತ ನವೀನ ಜಾಗೃತಿ ಹಾಡ್ತಾ. ಆಡಿಯೋಡಾಚೊ ರಟೋ (1905 -1937) ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೇನ ಬರ್ಯೆತಾಲೆ ಗೋವಾಚೊ ಕವಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿನ ಬ ಆಕರ್ಷಿತ ಜಾತಾ. ಆಪ್ಣಾಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೇನಿ ಖೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಪದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಕರ್ತಾ. 35 ಆಂತ ಕೊಂಕಣಿನ ಏಕ ಕವಿತ ರಚನ ಕರ್ತಾ.

ಕಾರ್ಯಾಂಕ

ತಾ ದೊಂಗ್ರಾ ಪಾತ್ಳೇನ
ರ್ಯ ಉಟು ಮೆತಾ
ಭಾಂಗ್ರಾ ಕೇಂಸಾನ
ಗ್ ದೊಗ್ತಾ
ದೊ
ಂಯ್ಚಿ ಸಾಕೋರ ಉರಾಯ್

ಸೊರ್ಗಾರ ಉಜ್ವಾಡ ಜಾಲೋ
ಸೂರ್ಯ ಉತ್ತುನ ಆಯ್ಲೊ
ಭಾಯ್ರು ಸೊರಾಯ್
ತುಮಚ್ಯೋ ಕುಡ್ಡೊಲ್ಯೊ ಘೇವ್ನ"

ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಗವಂತ ಬೋರ್ಕರ (1910 -1984) ಬಾಕಿಬಾಬ್

ಆಧುನಿಕ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ ಸೂರ್ಯವರಿ ಝುಗ್‌ಮಗ್ಲಾರಿ ಚಂದ್ರಾ ಚಾನ್ನೆ ಉಜೋಡು ದೀವ್ನ ಝುಗ್ ಮಗ್ಲಾಲೊ ಚಂದ್ರ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಗವಂತ ಬೋರ್ಕರ್ ಆಸಾ ಹೆ ಕಾವ್ಯನಾಮ "ಬಾಕಿಬಾಬ್" ಜುವಾರಿ ನ್ಹಯಿ (ಅಘನಾಶಿನಿ) ಚೆ ದೀಡಾ ಆಶಿಲೆ 'ಬೋರಿ' ಮ್ಹಳಾಲೆ ಸಾನ ಗಾಂವಾ ಸುಂದರ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದಯಾಚೆ ರಾಶೀಂತ ಏಕ್ ದೈವಭಕ್ತ, ಶೃದ್ಧಾವಾನ್ ಘರಾಣೇಂತ ಹೆಗ್ಗಿಲೊ ಜನ್ಮ ಜಾ ಜನ್ಮ ಜಾತ ಕಾವ್ಯಪ್ರತಿಭಾ ಘೇವ್ನ ಜನ್ಮಘೇತಿಲೊ ಯ್ಹೊಂ ಆರಂಭಾಂತ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇನ ಕಾವ್ಯ ರ ಕರ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ಚೌದಹ (14) ವರ್ಷಾಚೊ ಬಾಲಕ ಆಸ್ತಾನ ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾಲೆ, "ಮ್ಹೊಜಿ ಖೊಂಯ್ ಗೇಲಿ?" ಕೊಂಕಣಿ ಕಾಣಿ ವಾಜ್ಲನಂತರ ಸಾನ್‌ಪಾಣ್ಣೆಚಾರಿ ಅಪ್ಲಾಲಿ ಆವಯ್‌ಭಾಷಿ. ಕೊಂಕ ಅಮೃತ ಸಿಂಚನ ಜಾಲ್ಲೆ ಹೆಜೆ ಉಪರಾಂತ ಗೋವಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶಾಸನಾಚೆ ವಿರುದ್ಧ ಚಳವಳಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಬಾಕಿಬಾಬ್ ಸಕ್ರೀಯ ಜಾವ್ನ ಚಳವಳಿಂತ ಭಾಗ ಘೇವು ಲಾಗ್ಲೊ. ಹೇಗಿಲ್ಲಿ ಆವಯ್ ಭಾಷಿ ಕೊ ಕವಿತಾ ರೂಪಾನ ಹೆಜಾಂತ ಭಾಯ್ರಿ ಪಳ್ಳಿ. ರಾಜಕೀಯಾಂತ ಸಕ್ರಿಯ ಜಾವ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತ ರಚನ ಕ ಲಾಗ್ಲೊ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಏಕ್ ಕವಿತಾಂತ "ಡಾಕ್ಟರ್ ಬೋಸಾ ಸೋಮ್ಜ್ ಕೇನ ವಾಗ್, ತೋಕ್ಲಿ ತುಕಾ ನಾ ಜಾ ಉಠೋನು ಚೋಲುಕ ಲಾಗ್" ಮ್ಹಣ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಸರಕಾರಾಕ ಚೇತಾವನಿ ದಿತ್ತಾ. ಮ. ಗಾಂಧಿ ಗೋ ಆಯಿಲೆತೆನ್ನಾ "ಮಹತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಆಯ್ಲೋ ರೇ, ಗೋಯಾಂತ ಆಮ್ಚೆ ಪಾಂವ್ಲೋರೇ. ಲೋಹಿಯಾನ ಬಾವುಟೊ ತಾಚೊ ಮಡಗಾಂವಾತ ಲಾಯ್ಲೋರೆ" ಅಶಿ ರಾಜಕೀಯಾಂತ ಕ್ರೀಯಾಶೀಲ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕ ಕವಿತಾ ರೂಪಾನ ಗೋವಾಚೆ ಲೋಕಾಂತ ನವೀನ ಜಾಗೃತಿ ಹಾಡ್ಚೆ ಲಾಗ್ಲೊ. ಮರಾಠಿಂತ "ಆಮ್ಚಾ ಗೋಮಾ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಂತ "ಪೊರ್ಜೆಚೋ ಆವಾಜ್" ಮ್ಹಳಾಲೆ ದೋನ ಪತ್ರಿಕೆಚೆ ಸಂಪಾದಕ ಜಾವ್ನ ಖೂಬ ರಚನ ಕರ್ನ ಗೋವಾಚೆ ಲೋಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಗೋವಾಚೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರತಿ ಜಾಗೃತಿ ಉಠಾ ಲಾಗ್ಲೊ.

"ಪೈಂಜಾಣ್ಣಾಮ್" ನಾವಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ 1960 ಆಂತ ಜಾಲ್ಲೆ, ಅಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಗೋವಾಚೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ಕವಿ ಜಾವ್ನ ಬಾಕಿಬಾಬ್ ಬೋ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಆಯ್ಲೊ. "ಸಸಾಯ್" (ಸ್ವರ್ಗಾಚೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ) ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಏಕ್ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿತಾ ಸಂ ಜಾವ್ನ ಕ್ರಿ. ಶ. 1980 ಆಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1981 ಆಂತ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ನವದೆಹಲಿಚಾನ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ

"ಪೈಂಜಾಣ್ಣಾಮ" ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾಂತ ಪ್ರೇಮಭಾವ, ನಿಸರ್ಗಾಚೆ ಚಂದಾಯಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಸಾಂ ಸುಖ - ದುಃಖ, ದೇಶಪ್ರೇಮ ಅಸ್ಸಾಲೆ ವಿವಿಧ ಭಾವಾಚೆ ಕವಿತ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಹೇಂ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾಂತ ಕೊ ಭಾಷಿಚೆ ಚಂದಾಯಿ ಶಬ್ದ ರೂಪಾನ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾ. ತೆಗಿಲ್ಲೆ ಕಾವ್ಯಪ್ರತಿಭಾ, ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ ಹೇಂ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲ

ಷ್ಟ ದಿಸ್ತಾ. "ವನವಾಸಿ", "ತುಜೆ ಹಾಥ್" ಪ್ರೇಮ ಭಾವಾಚೆ ಕವಿತ ಜಾಲ್ಲಾರ್, "ನವೇ ಯುಗ" ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರೇಮಾಚೆ ಸುಂದರ ಕವಿತ ಆಸ್ಸಾ. "ಚಲಿಚಿ ಆರ್ಥ್" "ಅನಂದಾಚೋ ದೀಸ". "ಜಂಜಾಲ್ಲಾಲೋ ಮ್ಹಾಳ", 'ಭಾವಜೀ" ಅಸ್ಸಾಲೆ ಖೂಬ ಸುಂದರ ಕವಿತ ಹೇ ಸಂಕಲನಾಂತ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

'ಪೈಂಜಾನ್ನಾಮ' ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾಚೆ ವೀಸ (20) ವರ್ಷಾಚೆ ನಂತರ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ "ಸಸಾಯ" ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಏಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವನ ಸಂಕಲನ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ (ನವದೆಹಲಿ) ಚಾನಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಕೆಲೆ, "ಪೈಂಜಾನ್ನಾಮ" ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾಂತ ಗೋವಾಚೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕತಾರ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕವಿತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಕ್ರಿ. ಶ. 1961 ಆಂತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಗೋವಾಚೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಚೆ ಚಿತ್ರ "ಸಸಾಯ " ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾಂತ ಬರ್ರೈಲಾ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಉಪರಾಂತ್ ಗೋವಾಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾರ್ಥ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾತಿ ವಿಷಮತಾ, ಆರ್ಥಿಕ, ದುಸ್ಥಿತಿ, ಅನಕ್ಷರತಾ ಅಸಾಲೆ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯಾಚೆ ಚಿತ್ರಣ 'ಸಸಾಯ ' ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ. "ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನ್ಹೊಯಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನ್ಹೊಯಿ" ಕವಿತಾಂತ ಗೋವಾಚೆ ಭವಿಷ್ಯಾಚೆ ಪ್ರತಿ ನಿರಾಶ ಭಾವ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾರ್ "ಜಾಗಿ ಜಾಲೆ ಗೊಂಯಾಚಿ ಸಸಾಯ" ಕವಿತಾಂತ ಆಶಾವಾದಿ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಚೆ ಭವಿಷ್ಯ ಉಜ್ವಲ ಜಾತ್ತಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಾ. ಹೇಂ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾಂತ ಚಡ್ಯಾಂಲೆ ಕವಿತ ಭಿ ಆಸ್ಸಾಚ. "ಕಾವ್ಳೆ - ಕಾವ್ಳೆ", "ಆಗೊ, ಆಗೊ ಬಿಲು", ಹೇಂ ಚಡ್ಯಾಂಲೆ ಸುಂದರ ಕವಿತ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

"ಪೈಗಂಬರ್" ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ 1973 ಆಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೇಂ ಖಲೀಲ ಗಿಬ್ರಾನ್‌ಲೆ ಪುಸ್ತಕಾಚೆ ಭಾಷಾಂತರ ಆಸ್ಸಾ. ಹೇಂಚ್ ವರ್ಸ "ವಾಸವದತ್ತಾ", ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಮಹರ್ಷಿಲೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಾಚೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪದ್ಯ ಗದ್ಯ ರೂಪಾನಿ ಕೆಲ್ಲಾ. "ಭಜಗೋವಿಂದಮ್" ಆದಿಶಂಕರಾಚಾರ್ಯಾಲೆ ಪದಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾಂತರ ಆಸಾ. ಅಶಿ ಬಾಕಿಬಾಬ್ ಬೋರ್ಕರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ ಕವಿತಾಚೆ ರೂಪ ದೀವ್ನ ಗೋವಾಚೆ ಸಗ್ಗೆ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ, ಹೃದಯಾಂತ ಸದಾ ಕಾಲಾಕತಾರ್ ವಾಸ ಜಾಲ್ಲಾಲೊ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿ. ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇಂತ ಭಿ ಕವಿತಾ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಬಾಕಿಬಾಬ ಬೋರ್ಕರಾನಿ ಜೀವನಾಂತ ಸುಖ ಆನಿ ದುಃಖ ದೋನಿ ಅನುಭವ ಕೆಲ್ಲಾ. ತೋ ಮ್ಹಣ್ತಾ "ದುಃಖ ಕೊಣ್ಣಾಕ ಚುಕ್ಕಾ; ಸಂಸಾರಾಚಿ ತಾಪ ನಾಸ್ತಾನಾ ಪೂರ್ವ ಪುಣ್ಯ ಪಿಕನಾ", ಯ್ಹೋಂ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚಾಚೊ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲಾಕಾರ ಆಸಾ. ಮನೋಹರ ಸರದೇಸಾಯಿ ಅಶಿ ಮ್ಹಣ್ತಾ. -"Bakibab is the most modern of classic poet and the most classic of modern poets". ಕಾಕಾ ಸಾಹೇಬ ಕಾಲೇಲ್ಕರ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ - ' It was only when I heard some excellent Konkani poems by poet Borkar at Karwar that I realised the power of this language which expresses the best, nicest and sublest thoughts of the people.

ತೆಗೆಲೆ ಆವಯ್ ಪ್ರಾಂತ ಗೋವಾ ಆನಿ ಆವಯ್ ಭಾಷಿಚಾರ ತೆಕಾ ಖೂಬ ಅಭಿಮಾನ ಆನಿ ಪ್ರೇಮ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಹೃದಯಾಚೆ ಹೇ ಪ್ರೇಮಭಾವ ತೆಗಿಲೆ ಹರೇಕ್ ಕವಿತಾಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಆಕಾಶಾಂತ ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್ ಬಾಬ ಸೂರ್ಯವರಿ ಝುಗ್‌ಮಗ್ಗಾರಿ ಬಾಕಿಬಾಬ್ ಬೋರ್ಕರ್ ಚಂದ್ರಾವರ್ ಶೀತಲ್ ಉಜ್ವೋಡ ದೀವ್ನ ಝುಗಮಗ್ತಾ.

ಮನೋಹರ ಸರದೇಸಾಯಿ (ಜನ್ಮ 1925)

ಗೋವಾಚೆ ಅಧಿಕ ಸ್ಥಾನೀಯ ಕವಿಲೋಕ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇನ ಕವಿತಾಚೆ ರಚನ ಕರ್ಚೆ ಕಾಲಾಕ ಶೆಣೈಗೊಂಯಬಾಬ, ಬಾಕಿಬಾಬ ಬೋರ್ಕರಾಲೆ ಉಪರಾಂತ ಆನಿ ಏಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿ ಮ್ಹಳಾರಿ ಮನೋಹರ ಸರದೇಸಾಯಿ. ಬಾಪಯ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾವ್ ಸರದೇಸಾಯಿಚಾನ ಕವಿತ್ವ ಶಕ್ತಿ ಘೇವ್ನ ಜನ್ಮ ಘೇತಿಲೊ ಯ್ಹೊಂ ಏಕ್ ಪ್ರತಿಭಾವನ, ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿ ಆಸಾ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಫ್ರೆಂಚ್ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇಂತ ಖೂಬ ಪ್ರಭುತ್ವ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚಾರ ಖೂಬ ಕವಿತಾ ರಚನ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೊ ಏಕ ಘನಿಷ್ಠ ಕವಿ ಮ್ಹಣ್ ನಾವ ಘೇತ್ಲಾ. ಗೋವಾಂತ ಎಂ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸ್ ಕರ್ನ್ ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷಿ ಶಿಕ್ಚೆಕತಾರ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಒಸುನ ಸೋವ್ (6) ವರ್ಷ ಥಂಯಿ ಉರ್ಲೊ. ತೇ ಕಾಲಾಂತ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಆವಯ್ ಭುಂಯಿ ಗೋವಾಚೆ ಉಡ್ಗಾಸಾರ "ಗೊಂಯ ತುಜಾ ಮೋಘಾ ಖಾತಿರ" ಮ್ಹಣ್ ಏಕ್ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೊ. ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕ 1961 ಆಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ತೆಗಿಲೆ ಆವಯ್ ಭುಂಯಿಚೆ ಪ್ರತಿ ಪ್ರೇಮಭಾವ ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕಾಚೆ ಕವಿತಾಂತ ಭೊರ್ಲಾ. ಸಗ್ಳೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿ ಲೋಕಾವರಿ ಸರದೇಸಾಯಿನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಆವಯ್ ಭಾಷಿಚಾರ ಸುಂದರ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗಾನ ಶ್ರೀಮಂತ ಭಾಷಿ ಕರ್ನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕವಿತಾ ಮುಖೇನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲಾ. ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿನ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತ ರಚನ ಕರ್ನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಆವಯ್ ಭುಂಯಿಚಾರಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಚೆ ಮೋಘ ಸಗ್ಳೇಕ ಲಾಯ್ಲೊ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ ಹಿಂದು ಆನಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೇನ ಪ್ರಭಾವಿತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೋಕಭಿ ಆಕರ್ಷಿತ ಜಾಲ್ಲೆ. "ಝುಯೋ ಝುಯೋ" ಆನಿ ಪೀಸೋಳಿಂ (ಹೆಕ್ಕಾ 1980 ಆಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ನವದೆಹಲಿ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲಾ) ಹೇಂ ದೋನ್ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ಆಸ್ಸಾಚಿ. "ಬೇಬಿಂಚೆ ಕಾರ್ಝುರ " ಚಡ್ಡ್ವಾಲೆ ಪ್ರತಿ ಬರ್ರೈಲಾಲೆ ದೀರ್ಘ ಕವನ ಆಸಾ. ಪಾಂಚಾಚಾನಿ ಸಾತ್ ಲೈನಾಚೆ ಸಾನ್ನ - ಸಾನ್ನ ಕವನ ಭೀ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಂತ ಖೂಬ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ ಸರದೇಸಾಯಿ ಗೋವಾಂತ ಸಗ್ಳೆ ಸಮುದಾಯಾಚೆ ಮಹಾನ್ ಕವಿ ಜಾವ್ನ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಆಯ್ಲೊ. ಪ್ರೊ. ಆರ್ಮಾಂಡೊ ಮೆನೆಜಸ್ ಅಶಿ ಸಾಂಗ್ತಾ - "The poetry of Manohar Rai Sardessai goes straight to the heart of the people. What is more, it goes straight to the heart of any Goan, however sophisticated and denationalised, who just enough Knokani to follow its meaning".

ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾವ್ ಸರ್‌ದೇಸಾಯಿ (1904-1986) ಆನಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾರಾಯಣ ನಾಯಕ್ (1901-1982) ಹೇಂ ಕವಿ ಲೋಕಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ವೀಸಾ (20th) ಚೆ ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಂ ಕೊಂಕಣೀನ ಕವಿತಾ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ.

ಆರ್. ವಿ. ಪಂಡಿತ (1917-1990)

26 ಜನವರಿ 1963 ಆಂತ ಆರ್. ವಿ. ಪಂಡಿತಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಬರ್ರೈಲಾಲೆ ಪಾಂಚ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ "ಉರತಲೆ ತೇಂ ರೂಪ ಧರತಲೆ", "ಆಯಲೇ ತಶೇಂ ಗಾಯಲೇಂ" "ಚಂದ್ರಾವಳ "ಮ್ಹಜೇಂ ಉತರ ಗಾವಡ್ಯಾಚೆಂ", "ಧರ್ತರೇಚೇಂ" ಕವನ ಸಂಕಲನ ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾ ಕ್ಷೇತ್ರಾ ಏಕ ನವೀನ ಮೋಡ್ ದಿಲ್ಲೆ. ಗೋವಾಚೆ ನಾದ್ಲಾ ರೂಕ, ಆಂಬೆ ರೂಕ, ಭಾತಾಚೆ ಗಾದ್ದೆ ಸಗ್ಳೆ ಪ್ರಾಕೃತಿ ಚೆಂದಾಯಿ ಪಂಡಿತಾಲೆ ಕವನಾಂತ ಜೀವಂತ ರೂಪ ಘೇವ್ನ ಆಯ್ಲಿ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ "ದರ್ಯಾ ಗಾಜೋತಾ" (ಸಮುದ್ರಾಚೆ ಗರ್ಜನ) ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾಕ 1979 ಆಂತ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲೆ. "ರೆಂವೆತಲೀ ಪಾಂವಲಾ " (1969), ಮೊಗಾಚೆ ಆಂವಡೆ (1975) ಕವಿತಾಂತ ಗೋವಾಚೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಚೆಂದಾಯಿ ಕೊ ಜೀವಂ

ರೂಪ ದಿಲ್ಲಾ. ಮನೋಹರ ರಾಯ ಸರದೇಸಾಯಿ ಅಶಿ ಮ್ಹಣ್ಹಾಲೊ - "His (R.V. Pandith) poetry is rooted in Goa, in the Goan soil in the rustic Goan speech, coarse but picturesque, vigorous but rhythmic."

ಪಾಂಡುರಂಗ ಭಾಂಗಿ (1923)

ಪಾಂಡುರಂಗ ಭಾಂಗಿ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಕಾವ್ಯಮಯ, ಕಲ್ಪನಾಪೂರ್ಣ ಶೈಲಿಚಾರಿ ನವೀನ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾಕ ರಚನ ಕರ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೊ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಕವಿತಾಂತ ಗೂಢಾರ್ಥ ಅಧಿಕ ಉರ್ಜೆ ಕತಾರ ವಾತ್ತಾಲೆಕ ಖೂಬ ಸಹನ ಜಾಯ್ 'ದಿಸ್ಕಾವೋ' (1972) ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಪಯ್ಲೇಚೆ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ಆಸಾ. "ಅದೃಷ್ಟಾಚೊ ಕಳೆ" (1972) ಅಣೇಕ್ ಜನಪ್ರಿಯ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ಆಸಾ.

ಶಂಕರ ರಮಾನಿ (1923)

ಶಂಕರ ರಮಾನಿ ಆರಂಭಾಂತ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇನ ಕವಿತಾ ರಚನ ಕರ್ತಶಿಲೊ. ಕ್ರಮೇಣ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ ಕವಿತಾ ರಚನಾಕ ಶುರು ಕೆಲ್ಲೊ. "ಝೋಗ್ಲಾಚೇಂ ಝಾಡ" (1987) ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಪಯ್ಲೇಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ಆಸಾ.

ಪ್ರಕಾಶ ಪಾಡಗಾಂವಕಾರ (1948)

ಪ್ರಕಾಶ ಪಾಡಗಾಂವಕಾರ ನಿಸರ್ಗ ಆನಿ ಮನುಷ್ಯ ದೋನಿ ಚಿತ್ರಣ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಕವಿತಾಂತ ಕರ್ನ ಜನಪ್ರಿಯ ಕವಿ ಜಾಲಾ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಪ್ರಥಮ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ "ಉಜವಾಡಾಚಿಂ ಪಾವಲಾ" ಆಸಾ. "ಹಾಂವ ಮನೀಸ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮೊ" 1975 ಅಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ ಯ್ಹೋಂ ಭಾವಗೀತ ರಚನಾಕಾರ ಆಸಾ. ಹೆಗಿಲೆ ಕವಿತಾಂತ್ ದಾರ್ಶನಿಕತಾ ವ್ಯಕ್ತ ಜಾತಾ. "ವಾಸ್ಕೋಯಾನ" (1977) ಹೇಂ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾಂತ 'ವಾಸ್ಕೊ' ಗಾವಾಂತ ಉದ್ಯೋಗ-ಧಂದೆ ವ್ಹಾಡ್ಲೇಗಿ ಥಂಚೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ನಿವಾಸಿ ಲೋಕ ಕಶಿ ಸಂಕಟ ಅನುಭವ ಕರ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೆ ಹೆಜಾ ಸಜೀವ ವರ್ಣನ ಆಸಾ.

ಗಜಾನನ ರಾಯ್ಕರ (1935)

ಗಜಾನನ ರಾಯ್ಕರ ಮುಂಬೈಯಾಂತ ಊರ್ನು ಮರಾಠಿಂತ ಗೋವಾಚೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಾಚಾರ ಕವನ ಬರಿತಿಶಿಲೊ. "ಮ್ಹಜೇ ಕೊಂಕಣಿ ಬೋಲ್ಲಾ" ಕವನ ಸಂಕಲನಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಪ್ರತಿ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಅಭಿಮಾನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾ. ವಿಭಿನ್ನ ತಾಳ ಲಯಾನ ಸುಂದರ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಉದಯ ಭೆಂಬ್ರೊ (1939)

"ಚಾನ್ನೆಚೊ ರಾತ್ರಿ" ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಜನಪ್ರಿಯ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ಆಸಾ. ತಾಳ ಲಯ ಬದ್ಧ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಂತ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಕವಿತಾಕ ಲೋಕ ಆನಂದಾನ ಗಾನ ಕರ್ತಾಚಿ.

ರಮೇಶ ವೆಲುಸ್ಕರ (1947)

ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಕವಿತಾ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಕ್ ಅರ್ಥ ಕರ್ನ ಘೆವ್ಚೆ ಕಠಿನ ಆಸ್ಪಾಚಿ: ಅಪ್ಣಾಲೆ

ಕವಿತಾಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಕ ಅಪರಿಚಿತ ಶಬ್ದ, ನವೀನ ಶಬ್ದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಕರ್ತಾ ತಶಿ ಜಾವ್ನ ವೆಲುಸ್ಕರಾಲೆ ಕವಿತಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಜಾನಿ ದೂರ ಉರ್ತಾತ್. "ಮಾಳ" (1983) ಹೆಗ್ಳಿ ಏಕ್ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ಆಸಾ. "ಸಾಸ್ಣಿಗೋರಿ" (1989) ಹೇಂ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾಕ ಕ್ರಿ. ಶ. 199 ಅಂತ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲಾ.

ನಾಗೇಶ ಕರ್ಮಾಲಿ (1933)

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಾಂತ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಂತ ಆಸ್ಚಿಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತಾ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತ ಅಸ್ಲಾಲೆ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯಾಂಚೆರಿ ನಾಗೇಶ ಕರ್ಮಾಲಿನ ಕವಿತಾ ರಚನ ಕೆಲ್ಯಾ. "ಝೋಗೋರ್ತ 1979, ಅಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಲೆ ಸುಂದರ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ಆಸಾ. 'ಸಂವಾರ' (1979) ಹೆಗ್ಳಿಲೆ ಆನಿ ಏ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ಆಸಾ. "ವಂಶಾಕುಲಾಚೆ ದೇನ" ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾತ 1992 ಅಂತ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲಾ.

ಯಶವಂತ ಕೆಲೆಕರ, ವಾಮನ ಸರದೇಸಾಯಿ, ಸುರೇಶ ಬೋರ್ಕರ, ಶಂಕರ ಭಂಡಾರಿ, ಮಾಧವ ಬೋರ್ಕ ಪುಂಡಲೀಕ ನಾಯ್ಕ, ಪ್ರಕಾಶ ಥಾಲಿ, ಆರ್ ರಮಾನಾಥ, ಯುಸುಫ್ ಎ. ಶೇಖ್, ಅಶ್ಶಿ ಖೂಬ ನವೀನ ಅ ಯುವ ಕವಿ ಲೋಕ ಆಜ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ವಿವಿಧ ನಮೂನೆಚೆ ಕವಿತಾ ರಚನ ಕರ್ತ ಆಸ್ಸಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಕ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯ ಆಸಾ.

ii. ಸಾನ ಕಾಣಿ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಕೊಂಕಣಿ (ಆಧುನಿಕ) ಭಾಷೇಂತ ಸಾನ ಕಾಣಿ ಬರೋವ್ಚೆ, ಆರಂಭ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇ ಪುನರುಜ್ಜೀವಕ ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾಲೆ. ಮ್ಹಾಜಿ ಬಾ ಖೊಂಯ್ ಗೆಲಿ? "ಮ್ಹಾಕಾಲೆ ಕಾಣಿನ. ಹೇಂ ಕಾ ಪಂಚ್ಮಿ ನೊವೆ ಗೊಂಯಾ" ಪತ್ರಿಕೇಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲಿ. ಹಚೆ ಉಪರಾಂತ "ಗೋಮಾಂತೋಪನಿಷತ್" (ಖಂ I) 1928 ಅಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ. ತಿಂತುಚೆ ಪಾಂಚ ಕಾಣಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಸಾನ ಕಾಣಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಜಾವ್ನ ಕಾರಣ ಜಾಲೆ. ಮುಕಾರ್ಸುನ ಬಾಕಿಬಾಬ ಬೋರ್ಕರ, ಮನೋಹರ ರಾಯ ಸರದೇಸಾಯಿ, ರವೀಂದ್ರ ಕೆಳೇಕ ಉದಯ ಭೆಂಬ್ರೆ ಹಣಿ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ, ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಶುರು ಕರ್ನ ತೆಚಾ ಮುಖೇನ ಸಾನ ಕಾಣಿ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ತ ಲಾಗ್ಲೆ. ಹೇಂ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಆಜ್ ಖೂಬ ಸಾನ ಕಾಣಿ ಬರೋವ್ನೇಕ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾತ್. ಪ್ರಮುಖ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾನ್ ಕಾ ಲೇಖಕಾಲೆ ಪ್ರತಿ ಪೂಳೆವ್ಯಾ.

ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಕೇಣಿ (1934)

ಗೋವಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಕೇಣಿನ ಏಕ್ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾಣಿಕಾರ ಜಾವ್ನ ನಾ ಕೆಲ್ಯಾ. "ವ್ಹೊಂಕಲ ಪಾವಣೇ" (1985), "ಧರ್ತರಿ ಆಮುಚಿ ಜಿಯಿತಾಲೀ" (1964) ಅಳಮೀಂ (197 "ಆಶಾಢ ಪಾಂವಳಿ" (1973) "ಭುಂಯಿ ಚಾಂಫಿ" ಹೇಂ ತೆಗ್ಳಿಲೆ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಥಾ ಸಂಕಲನ ಆಸ್ಸಾತ್. ತೆಗ್ ಕಾಣೇಂತ ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯಾ ಆನಿ ದಾದ್ಲೊ - ಸ್ತ್ರೀ ಹೆಣ್ಣಲೆ ವಿವಿಧ ಮುಖಾಚೆ ದರ್ಶನ ಮ್ಹೆಳ

ದಾಮೋದರ ಮೌಝೋ (1944)

ಗೋವಾಚೆ ಆಧುನಿಕ ಕೊಂಕಣಿಂತ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾಣಿಕಾರ ಜಾವ್ನ ದಾಮೋದರ ಮೌಝೋ ಉಬ್ಬ

ಯ್ಲ್ಯಾ. ಸಮಾಜಾಚೆ ವಿವಿಧ ಲೋಕಾಲೆ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯಾ, ಹೆಗಿಲೆ ಕಾಣೇಚೆ ಪ್ರಧಾನ ವಿಷಯ ಆಸ್ಲ್ಯಾ. ಹೆಗಿಲೆ ಣೇಂತ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿ ದರ್ಶನ ಭೀ ಪೊಳೆವ್ಯೇಕ ಮೆಳ್ತಾ. 'ಸದಾನಂದ', 'ಅಶೋಕ' "ಜೀವ ಅಶಿ ಜಾಂತ್ಯೆಲಿ", "ತಶಿ ಹಾಂವ್ ಭಿಯ್ಲ್ಯಾ" "ಆನಿ ಹಾಂವ್ ಪೊತೆರ್ಲೊ", ಹೇ ಸಗ್ಳೇ ಹೆಗಿಲೆ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಣಿ ಆಸ್ಸಾಚಿ. "ತೆರೆಜಾಲೋ ಫೆರೋವ್" ಕಾಣೇಂತ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಬಾಯ್ಲೀಸ ಜೋಣ್ ಹಾಳ್ಳಾಲೆ ಪಾಪ್ಯಾ. ರೊ ಪೀಷ್ಣ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಬಾಯ್ಲ್ಯಾಚಾರಿ ಸದಾ ಸಂಶಯ ಕರ್ತಾಲೊ, ಬಾಯ್ಲೀಕ ಮಾರ್ತಾಲೊ ದಾದ್ಲ ಮನ್ಶ್ಯಾಲೆ ತ್ರಣ ಕೆಲ್ಯಾ. ಅಶಿ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣ ಕಾಣೀಸ ಗೋವಾಂತ ದಾಮೋದರ ಮೌರ್ಝೋ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಣಿಕಾರ ಆಸಾ.

ಪುಂಡಲಿಕ ನಾಯ್ಕ್

ಹೆಗಲೆ ಕಾಣೆಂತ ಗೋವಾಚೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರಾಚೆ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರ ಚಿತ್ರಿತ ಜಾಲಾ. ಗೋವಾಚೆ ಸಮುದ್ರ ತೀರಾವಯ್ಲೆ ಗಾಂವ್, ಭಶ್ತ್ಯಾಚೆ ಗಾದ್ಯೆ, ನಾದ್ಲ್ಯಾ ರೂಕಾ, ಮಾಸಳಿ ಧರ್ತಾಲೆ ಬೆಸ್ತ ಲೋಕ, ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಮಾಸಳಿ ಧರ್ಚೆ ಬಲೆ, ಹೆಜಾ ಸಜೀವ ಚಿತ್ರಣ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಕಾಣೇಂತ ಪೊಳೆವ್ಯೇಕ ಮೆಳ್ತಾ. ಯುವಕ ಯುವತಿ ಲೋಕಾಲೆ ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಣಯಾಚಾರಿ ಭೀ ಖೂಬ ಕಾಣಿ ರಚನ ಕೆಲ್ಯಾ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಕಾಣೇಂತ ನಾಟಕೀಯ ಪಾತ್ರಚಿತ್ರಣ ಸುಂದರ ಜಾವ್ನ ವ್ಯಕ್ತ ಜಾತಾ. ಕಾಣೇಂತ ನಾಟಕೀಯ ಸಂಭಾಷಣ ಚಾತುರ್ಯ ಹೆಗಿಲೆ ಏಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿ ಆಸಾ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ 'ಮುಠಯ್' (1977), "ಖಿಶಾಂತರ್" (1977) ಖೂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾಣಿ ಸಂಕಲನ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

ಗಜಾನನ ಜೋಗ (1952)

ಗೋವಾಚೆ ಗಾಂವಾ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಲೋಕಾಲೆ ಜೀವನಾಕ ಸಂಬಂಧ ಜಾವ್ನ ಖೂಬ ರಶೀಲಿ ಕಾಣಿಯಾ ಗಜಾನನ ಜೋಗಾನಿ ಬರ್ಯೆಲಾಚಿ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ವೀಸ (20) ಕಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹ "ರುದ್ರಾ" ಖೂಬ ನಾವ್ ಘೇತ್ತಿಲೆ ಕಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹ ಆಸಾ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ 'ರುದ್ರಾ' ಕಾಣಿಂತ ಏಕ ಪ್ರಾಯಾಚೆ ವಿಧವಾ ಕನ್ಯಾಲೆ ದುಃಖಭರಿತ ಕಾಣಿ ವಾಚ್ತಾಲಾಲೆ ಹೃದಯಾಕ ಪಾಂವ್ತಾ. 'ಉಪಕಾರ' ಆಣೇಕ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾಣಿ ಆಸಾ.

ಎ. ಎನ್. ಮ್ಹಾಂಬ್ರೊ (1938)

ಕೊಂಕಣೇಂತ ಹಾಸ್ಯಪೂರ್ಣ ಕಾಣಿ ಬರ್ಯೆತಾಲೆಂತ ಎ. ಎನ್. ಮ್ಹಾಂಬ್ರೊಲೆ ನಾವ್ ಹೋಡ್ ಆಸಾ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ, "ಪಣಜಿ ಆತಾ ಮ್ಹಾತರಿ ಜಾಲ್ಯಾ" ಕಾಣೇಂತ ಪಣಜಿಚೆ ಜನಜೀವನ ಕಶಿ ಪರಿವರ್ತಿತ ಜಾಲಾ ಹೆಜೆ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರಣ ಹಾಸ್ಯಪೂರ್ಣ ಶೈಲಿನ ವಿವೇಚನ ಕೆಲ್ಯಾ. ಓಂ ಕಾಣಿ ಮೇಳ್ಳ ಸಗ್ಳೆ ಸೋಳಾ ಕಾಣಿ "ಗೊಂಯ್ಚಿ ಆಸ್ಮಿತಾಲ" ಕಥಾಸಂಗ್ರಹಾಂತ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಏಕ ರೀತಿನ ಹೇಂ ಕಾಣಿ ಮ್ಹಣ್ಜೆ, ಪ್ರತಿ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಬಂಧ ಮಣೇವೇಕ, "ಭಾವೋಜಿ ಮೆಲ್ಲೊ" ಏಕ್ ಹಾಸ್ಯಪೂರ್ಣ ಕಾಣಿ ಆಸ್ಸ್ಯಾ. ಹಾಸ್ಯ ರಸಾಚೆ ರಶೀಲಿ ಕಾಣಿ ಬರೋವ್ನ ಗೋವಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಎ. ಎನ್. ಮ್ಹಾಂಬ್ರೊಲೆ ನಾವ ಹೋಡ್ ಆಸಾ.

ಒಲಿವಿನ್ಹೊ ಗೋಮ್ಸ್

ಯ್ಹೋಂ ಗೋವಾಚೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ವಿಭಾಗಾಂತ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಜಾವ್ನ ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಪ್ರೊಫೆಸರ ಆನಿ ಭಾಷಾ ಸಂಶೋಧಕ ಆಸಾ. ಯ್ಹೋಂ ಏಕ್ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾಣಿಕಾರ ಮ್ಹಣ್ ಗೋವಾಂತ ನಾವ ಘೇತ್ಲ್ಯಾ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ "ವ್ಹೊಂಕಲ್" (ಹೊಕಾಲ್) (the bride) ಏಕ್ ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ಹೃದಯ ಸ್ಪರ್ಶಿಕಾಣಿ

ಆಸಾ. ಪ್ರಭಾವಿಪೂರ್ಣ ಸಂಭಾಷಣ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವರ್ಣನ, ವಾತಾವರಣ ಪ್ರಧಾನ ಕಥಾವಸ್ತು ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಕಾಣೆಚೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಆಸಾ.

ಮೀನಾ ಕಾಕೋಡ್ಕರ (1944)

ಗೋವಾ ಸಮಾಜಾಂತ ಬಾಯ್ಲ ಚರ್ಡ್ವಾಲೆ ಆನಿ ಬಾಯ್ಲಾಲೆ ಜೀವನಾಚೆ ವಿವಿಧ ಮುಖದರ್ಶನ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಕಾಣೇಚೆ ಕಥಾವಸ್ತು ಆಸಾ. ಬಾಯ್ಲಾಲೆ ಜೀವನಾಚೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಸಂಗ ಘೇವ್ನ ಸುಂದರ ಕಾಣಿ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಶೀಲಾ ಕೋಲಾಂಬ್ಕರ : 'ಒಲಿ ಸಾಂಜ್' ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಏಕ ಖೂಬ ನಾವ್ ಘೇತಿಲಿ ಕಾಣಿ ಆಸಾ. ಹೆಗ್ಗಿಲಿ ಕಾಣೇಂತ ಮನ್ಯಾಲೆ ವಿವಿಧ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾಂಚೆ ಚಿತ್ರ, ವಿವಿಧ ಪ್ರಸಂಗಾಚೆ ಸಜೀವ ಚಿತ್ರಣ, ಪೊಳೇವ್ಚೇಕ ಮೆಳ್ತಾ. 'ಮ್ಯಾಗಿ', 'ಖೇಳ', 'ಬೇಬಿ', 'ಫಾಯ್', ಹೇಂ ಹೆಗ್ಗಿಲಿ ಸುಂದರ ಕಾಣಿ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

ತುಕಾರಾಮ ಶೇಟ್, ದತ್ತಾನಾಯಕ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಝುವಾರ್ಕರ್, ಎನ್. ಶಿವದಾಸ, ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಸಾಯ್ಲ, ಹೇಮಾ ನಾಯ್ಕ, ಜಯಂತಿ ನಾಯ್ಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಖೂಬ ನವೀನ ಯುವಕ ಆನಿ ಯುವತಿ ಲೋಕ ಆಜ್ ಗೋವಾಂತ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿನ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾಣೆ ಬರೋವ್ಚೇಕ್ ಲಾಗ್ಲಾಚಿ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಮುದಾಯಾಂತ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ ಕಾಣಿ ಬರೈತಾಲೆ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ ಬರೈತಾಲೆಂತ ಫೆಲಿಶಿಯೋ ಕಾರ್ಡೋಸೋ (1932) ಖೂಬ್ ನಾವ್ ಘೇತ್ಲಾ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ "ತೂಫಾನ್" ಕಾಣಿ ಸಂಕಲನ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಸಾ. ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ ಆನಿ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ಹೆಗಿಲೆ ಕಾಣೇಚೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಆಸಾ.

iii. ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಸಗ್ಳೇ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೇಂತ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನಿ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶುರು ಜಾಲ್ಲಾಲೇವರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ್ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶುರು ಜಾಲ್ಲೆ. ಉನ್ನೀಸ (19) ಶತಮಾನಾಚೆ ಅಂತಿಮ ಅವಧೀಂತ ಆಲೆಕ್ಸೀ ಕೈತಾನೋ ಜೋಸ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ "ರೋಸ್ ಆನಿ ಜೆನೆರೋಸಾ (1895); ಎಫ್. ಎಕ್ಸ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್‌ಲೆ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ, "ಬಾಯ್ಲ ವೊರ್ತಾವ್ತ ಬುನ್ನಾದ ದಾಡೋಸ್ಪನ್ನಾಚಿ (1897) ಹೇಂ ದೋನ್ ಗೋವಾಂತ ಉನ್ನೀಸ (19) ಶತಮಾನಾಚೆ ಅಂತಿಮ ಅವಧೀಂತ ರಚನ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ದೋನ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ವೀಸಾ ಶತಮಾನಾಚೆ 20th ಆರಂಭಕಾಲಾಕ ಸೆಬಾಸಿಯೋ ಸಾಲ್ಡಡೋರ-ಡಿ-ಚೇಸಸ್ ಡಯಾಸ್, ಜೆ. ಜೆ. ಎ.ಬಿ. ಬ್ರಿಟೋ, ಎ. ಫೋನ್ಸೆಕಾ ಹೆಣ್ಣಿ ವೀಸಾ ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ. ಎಂಟಾನಿಯೋ ವಿಸೆಂಟ್ ಡಿ ಕ್ರೂಜ್ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ-"ಏಕ್ ಖರೇ ಮೋಗಾಚಿ ಕಥಾ" ತೇ ಕಾಲಾಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾದಂಬರಿ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ. ಬಾಕಿಬಾಬ್ ಬೋರ್ಕರಾಲೆ ಭಾವಿನ್", ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾವ್ ಸರದೇಸಾಯಿಲೆ "ಮಾಂಡವಿ ತೂ ಆಟ್ಲೆ", ಬಿ.ಡಿ. ಸತೋಸ್ಕರಾಲೆ "ಮೇನಕಾ" ಹೇಂ ಸಗ್ಲೆ ವೀಸಾ ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಂತ ರಚನ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

ರವೀಂದ್ರ ಕೆಳೇಕರ : ತುಳಶಿ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕಾದಂಬರಿ. ಹೇ ಕಾದಂಬರಿಂತ ಗೋವಾಚೆ ಬಾಯ್ಲಾಲೆ ಜೀವನಾಚೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಸಂಗ ಘೇವ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಾಂತ ಬಾಯ್ಲಾಲೆ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಾಕ ಜೀವನಾಚೆ ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಪುಂಡಲೀಕ ನಾಯ್ಕ : 'ಬಾಂಬರ' (1976) ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಏಕ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸಾ. ಏಕ್ ಗಾಂವ್ಪ್ಯೊ ಯುವಕ ಕಾಲೇಜಾಂತ ವಾಚೆ ಕತಾರಿ ಪಣಜಿ ಎತ್ತ. ಏಕ್ ಸ್ಲಮ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ ವಸತಿ ಕರ್ತಾ. ಥಂಯ್ ಏಕ ವಿವಾಹಿತ ಕನ್ಯೆ ಕಣೇ ತೆಗಿಲೆ ದೋಸ್ತಿ ವ್ಹಾಡ್ತಾ. ಹ್ಯೇಂಕಾಣಿ ಕಾದಂಬರಿಚೆ ಮುಖ್ಯ ಕಥಾವಸ್ತು. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ವಾಜ್ಚಾಪ (ಅಧ್ಯಯನ) ರಾಬೂನ ಒತ್ತಾ, ತೀ ಯುವತಿ ಗರ್ಭಿಣಿ ಜಾತ್ತಾ. "ಆಚೇವ್" (1977) ಏಕ್ ಸದೃಢ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸಾ. ಗಣಿ ಉದ್ಯಮಾನ (Mining industry) ಗೋವಾಚೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಲೋಕಾಲೆ ಜೀವನಕ್ರಮ ಕಶಿ ಅಸ್ತ-ವ್ಯಸ್ತ ಜಾಲೆ ಹೆಚೆ ಚಿತ್ರ ಹೇಂ ಕಾದಂಬರಿಂತ ಚಿತ್ರಿತ ಜಾಲಾ. ಪುಂಡಲೀಕ ನಾಯಕಾಲೆ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಲೋಕಾಲೆ ಪಾತ್ರಚಿತ್ರಣ ಸಶಕ್ತ ಆಸಾ.

ತುಕಾರಾಮ ಶೇಟ (1952)

ತುಕಾರಾಮ್ ಶೇಟಾಲೆ "ಪಾಖ್ಲೋ" (1978) ಕಾದಂಬರಿ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿನ ಏಕ ಸಶಕ್ತ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸಾ. ಯುರೋಪಾಚೆ ಲೋಕಾಕ್ ಅಪೈಚೆ ಏಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಶಬ್ದ "ಪಾಖ್ಲೋ". ಹಾಂಗಾ "ಪಾಖ್ಲೋ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಹೇ ಕಾದಂಬರಿಚೆ ನಾಯಕಾಲೆ ನಾವ ಆಸ್ಸಾ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಸೈನಿಕಾನಿ ಏಕ್ ಗೋವಾಚೆ ಚಲ್ಲಿಚಾರಿ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪರಿಣಾಮಾನಿ ಜಲ್ಮಾಲಾಲೊ "ಪಾಖ್ಲೋ". ತೋ ಹೋಡ್ ಜಾಲ್ತಶಿ ತೇಕಾ ಸಮಾಜಾಂತ ಹಿಂದೂ ನ್ಹಯ್. ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ನ್ಹಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಘಾರ್ತಾಚಿ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಾಂತ ಮಾನ ಸಮ್ಮಾನ ಘೇವ್ನ ಜೀವನ ಕರ್ಕ ಮ್ಹಳಾರಿ ತೆಕ್ಕಾ ಏಕ್ ನಿಶ್ಚಿತ ಜಾತ್-ಪಾಂಥ ಉರ್ಕಾ. ನಾ ಮ್ಹಳಾರಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾವ್ನ ತೋ ಕಶಿ ಸಂಕಟಮಯ ಕಂಟಕಾಚೆ ಜೀವನ ವ್ಯತಿತ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಚಿತ್ರ ಹೇಂ ಕಾದಂಬರಿಂತ್ ಚಿತ್ರಿತ ಜಾಲ್ಲಾ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ತುಕಾರಾಮ್ ಶೇಟ್ ಏಕ ಸಶಕ್ತ ಸದೃಢ ಲೇಖಿಕ ಜಾವ್ನ ಉಜ್ವಾಡ್ಲಾ.

ದಾಮೋದರ ಮೌಝೊ (1944)

ಹೇಣೆ 1982 ಆಂತ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ "ಕಾರ್ಮೆಲಿನ್" ಕಾದಂಬರಿಕ 1983 ಆಂತ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲಾ. "ಕಾರ್ಮೆಲಿನ್" ಏಕ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಥಾ ವಸ್ತುಚಾರ ಆಧಾರಿತ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸಾ. 'ಕಾರ್ಮೇಲಿನ್' ಮ್ಹಳಾಲೆ ಏಕ್ ಲಗ್ನ ಜಾಲ್ಲಾಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಕಶಿ ದುಡ್ವಾ ಆಶೀರಿ ಗಲ್ಫ ದೇಶಾಕ ಒತ್ತಾ. ಥಂಚೆ ಅರಬ್ ಸಾವ್ಕಾಕರಾಕ ಬಾಯ್ಲ ಜಾವ್ನ್ ಪೈಸೋ ಜೋಡ್ತಾ. ತೆಗಿಲೆ ಘೋವ್ ಗೋವಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೊ ಮೆಲ್ಲೊ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಖಬರ್ ಆಯ್ಕಾಲಾಲೆ ತೆನ್ನಾ ತೀ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಧುವ್ವೀಕ ಪೊಳೈಚೆ ಕತಾರ ಗೋವಾಕ ಎತ್ತಾ. ಆಣಿ ಪೈಸೆ ಆಶೇಚರಿ ಕುವೈತ್ ಒತ್ತಾ. ಥಂಯ್ ಏಕ್ ಅರಬ್ ಸಾವ್ಕಾರಾಲೆ ಘಾರ್ ಉರ್ನ ಪೈಸೊ ಕಮಾಶಿತ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಏಕ್ ಆಶಿ ಮ್ಹಳಾರ್ ಗೋವಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಧೂವ್ ಬೆಲಿಂಡಾಕ ಖೂಬ್ ವಾಜಿಶೀಕ. ತೇಕಾ ಬರೇ ಏಕ ಚೆಡೇಕ ದೀವ್ನ ಲಗ್ನ ಕರ್ಕಾ ಮ್ಹಣ್, ಖೂಬ್ ಪೈಸೊ ಜೋಣ ಘೇವ್ನ ಪರತ್ ಗೋವಾಕ ಎತ್ತಾ. ಅಪ್ಣಾಲೆ ಧೂವಿಕ ಕಾಲೇಜಾಕ ಘೇಟಚೇಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಕರ್ತಾ. ಜಾಲಾರ್ ಧೂವ ಕಾಲೇಜಾಕ ಒಸೂಕ ಮಂಜೂರ ಕರ್ಚಿನಾ. ಪೈಸೊ ಜೋಡೂ ಕತಾರ ಕುವೈತಾಕ ಒತ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾ. ತೆನ್ನಾ ಕಾರ್ಮೇಲಿನಾಲೆ ಸಗ್ಗೇ ಆಶಿ ಕಶಿ ಚೂರ್ ಚೂರ್ ಜಾತ್ತಾ ಹೇಂ ಕಾಣಿ ಸುಂದರ ರೂಪಾನ ಹೇಂ ಕಾದಂಬರಿಂತ ಚಿತ್ರಿತ ಆಸಾ.

ಗೋವಾಚೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಲೋಕಾಲೆ ಪ್ರಭಾವಾನ್ ರೋಮಾನ್ಸ್ ಮುಕ್ತ ರೂಪಾನ ಚಲಾವಣೇರಿ ಆಯ್ಲಾ. ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೇಖಕಾಲೆ ಕಾದಂಬರಿಂತ ಅಸ್ಸಾಲೆ ರೋಮಾನ್ಸ್ ಸಹಜ ರೀತಿನ ವ್ಯಕ್ತ ಜಾಲಾ. ತಶಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಗ್ಳೆ ರೋಮನ್ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ ಲೇಖಕಾನಿ ರೋಮಾನ್ಸ ಭೋದಿಲೆ

ಕಾದಂಬರಿ ಬರ್ಯೆಲಾ ಮ್ಹಣ್ ನ್ಹಯ್. ಜೆಸ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್, ಫೆಲಿಶಿಯೋ ಕಾರ್ಡೋಸೊ, ಫಾದರ್ ಆ್ಯಂಟೊನಿಯೋ ಪಿರೇರಾ ಹೆಣಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಚೆ ಅನ್ಯ ಕಾದಂಬರಿ ವರಿ ರೋಮಾನ್ಸ್ ಮುಕ್ತ ಕಾದಂಬರಿ ಬರ್ಯೆಲಾ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1882 ಆಂತ "ಜಿಪ್ಸಿ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ಪ್ರಥಮ ರೋಮಾನ್ಸ್ ಭೋದಿಲೆ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಬ್ರೂನೋ ಡಿ-ಸೌಜಾ ಹೆಗಿಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ "ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಫೋರಾಬೊ" ತೆಗಿಲೆ ಮರಣಾಚೆ ಉಪರಾಂತ 1911 ಆಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ. ಹೇಂ ಕಾದಂಬರಿಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಕಾಲಾಚೆ ರೋಮಾನ್ಸ್ ಭೋದಿಲೆ ಸಮಾಜಾಚೆ ಚಿತ್ರಣ ವ್ಯಕ್ತ ಜಾಲಾ. ಜೆ. ಕೇಟಾನೊ ಡಿ.-ಸೌಜಾ, ಆ್ಯಂಟೊನಿಯೋ ವಿಸೆಂಟ್ ಡಾ-ಕ್ರುಝು ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೇಖಕಾನಿ ಖೂಬ ರೋಮಾನ್ಸಾಚೆ ಕಾದಂಬರಿ ಬರ್ಯೆಲೆ. ಗೋವಾಚೆ ಶಿಕ್ಷಿತ್ ಸಮಾಜಾಂತ್ ಅಸ್ಸಾಲೆ ರೋಮಾನ್ಸಾಚೆ ಕಾದಂಬರಿಕ ಖೂಬ ಪ್ರಚಾರ ಮೆಳೊ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ರೋಮಾನ್ಸ್ ಭೋದಿಲೆ ಕಾದಂಬರಿಕಾರಾಂತ ನಾವ್ ಘೇತಿಲೆ ಲೇಖಕ ಬಿ. ಡಿ. ಪೇತ್ರೊ, ಟಿ.ಜೆ ಡಯಾಸ್, ಆ್ಯಂಟೊನಿಯೋ ಡಿ. ಸೌಜಾ ಎ.ವಿ.ಡಿ. ಕ್ರುಜ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮುಖ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

ಗೂಢಚಾರಿ ಕಾದಂಬರಿ (detective novel) ಖೂಬ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ರಚ್ಯೆಲಾಚಿ. ಮನೋಹರ ರಾಯ್ ಸರದೇಸಾಯಿಲೆ "ಕಾಳೊ ಬುಕೊ", ಆನಿ ರೋಸಾರಿಯೋ ಗ್ರೇಸಿಯಾಲೆ ಚಾರ್ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಮುಖ ಆಸ್ಸಾಚ. ಅಶಿ ಗೋವಾಂತ ಹಿಂದು ಆನಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಮುದಾಯಾಚೆ ಖೂಬ ಲೇಖಕಾನಿ ಮಸ್ತ ಜನಪ್ರಿಯ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಆರಂಭ ವೀಸಾ (20th) ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಕ ಮುಂಬೈ ಶಹರಾಂತ ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್ ಬಾಬಾನಿ ಆರಂಭ ಕೆಲೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಲೇಖಕ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರಾಲೆ ತೇರಹ (13) ನಾಟಕ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ್ ಬರೋವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲೆ. ಅಶಿ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಂತ ಆರಂಭ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕಾಚೆ ಖಯಾಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಚಾನಿ ಶೀಘ್ರ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಕಾರವಾರ, ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಜಾಲ್ಲೆ. ಉತ್ಸಾಹಿ ಯುವಕ ಲೋಕ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಮುಂಬಯಿ, ಗೋವಾ, ಮಂಗಳೂರ, ಕಾರವಾರ ಶಹರಾಂತ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಲೆ ಮನ ಭಾವ್ಲೆ. ಜಾಲಾರ್ ಆಜ್ ದೂರದರ್ಶನ ಆನಿ ಸಿನೆಮಾಚೆ ಖೂಬ ಪ್ರಭಾವ ಕಾರಣ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕಾಚೆ ರಂಗಮಂಚಾರ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಉಣೆ ಜಾಲಾ ಪಣ್ ದೂರದರ್ಶನ ಮಾಧ್ಯಮಾಚಾರಿ ಮುಂಬಯಿ, ಗೋವಾ ಆನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕಾಚೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಚಲ್ತಾ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1961 ಆಂತ ಗೋವಾ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾಲ್‌ನಂತರ ವಿನಯ್ ಸುರ್ಲೇಕರ್, ಅಶೋಕ ಕಾಮತ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಜುವಾರ್ಕರ್, ಪುಂಡಲೀಕ ದಾಂಡೆ, ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾಯಕ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಉತ್ಸಾಹಿ ಯುವ ಲೇಖಕಾನಿ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇರಿ ನಾಟಕ ರಚನ ಕರ್ಚೆಕ ಶುರು ಕೆಲ್ಲೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾಯಕಾನಿ ಗೋವಾಂತ್ ಆಶ್ಶಿಲೆ ವಿಭಿನ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ ಉಜ್ವಾಡಾ ಹಾಡೂ ಕತಾರ ಚೌತಿಚೋ ಚಂದ್ರು ನಾಟಕ ಕ್ರಿ. ಶ. 1933 ರಚನ ಕರ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ. ಹೇ ನಾಟಕಾಂತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಟ್ಯೆಲರ್, ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಪಾದ್ರಿ, ಹಿಂದು ಪುರೋಹಿತ, ಭಾಂಗ್ರಾ ಕಾಮಾಚೊ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಪೋಲಿಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಗ್ಲೇಲೆ ಪಾತ್ರ ಘೇವ್ನ ಗೋವಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ವಿಭಿನ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಕ ಉಜ್ವಾಡಾ ಹಾಡ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಹೇಂ ಏಕ್ ಹಾಸ್ಯಪ್ರದಾನ ನಾಟಕ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ನಾಟಕ ಜಾವ್ನ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಜಾಲಾ. ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾಯಕಾನಿ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಏಕಾಂಕಿ ನಾಟಕ ಭೀ ಖೂಬ ಬರ್‍ರೈಲಾಚಿ.

ಕಿಸನ್ ಕಾಮತ : ಹೆಣೆ ಕೊಂಕಣೀಂತ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಧಾನ, ನಾಟಕ, ಏಕಾಂಕಿ ಆನಿ ಗಂಭೀರ ನಾಟಕ ಏಕಾಂಕಿ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ. "ದೋನ್ ಆನಿ ದೋನ್" ಏಕಾಂಕಿ ಸಂಗ್ರಹಾಂತ್ ದೋನ್ ಹಾಸ್ಯಪ್ರಧಾನ ಏಕಾಂಕಿ ಆನಿ ದೋನ್ ಗಂಭೀರ ಏಕಾಂಕಿ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾ.

ರಘುವೀರ ಸುರೇಂಕರ

ಯ್ಹೋಂ ಸ್ವತಃ ನಾಟಕ ಅಭಿನಯ ಕರ್ತಾಲೊ ಕಲಾಕಾರ, ನಿರ್ದೇಶಕ ಆನಿ ನಾಟಕ ಬರ್‍ರೈತಾಲೊ ನಾಟಕಕಾರ,ಆಸಾ "ಕೋಡು ನಿಂಬೊ" ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಪ್ರಭಾವಿಪೂರ್ಣ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಆಸಾ, ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ತೀನ್ ಏಕಾಂಕಿ, "ಕೊಂಕಣಿ ಏಕಾಂಕಿಕಾ" (1967) ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲಾ. ಸಾತ್ ಎಕಾಂಕಿ "ದೆವ್ವಾಚಾರ ಹರ ಕೊಂಕಣಿ ಏಕಾಂಕಿಕಾ" ಹೇಂ ನಾವಾಚೆ ಸಂಗ್ರಹಾಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ.

ವಿನಯ ಸುರ್ಲಂಕರ : "ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಸಾತ್ ಮೋಜ್ಲಿ ಹಾಂಸೊ" ಸಂಗ್ರಹಾಂತ ಸಾತ ಏಕಾಂಕಿ ನಾಟಕ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಏಕಾಂಗಿ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಆನಿ ಗಂಭೀರ ವಿಷಯಾಂತ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಗೋವಾಂತ ಹವ್ಯಾಸಿ ಕಲಾವಿದ ಲೋಕಾನಿ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ನಾಟಕ ರಂಗಮಂಚಾರ ಖೂಬ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಕೃಷ್ಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮೋಯೆ: ಹೇಣೆ ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಂತ ಖೂಬ ನಾಟಕ ಆನಿ ಏಕಾಂಕಿ ಬರ್‍ರೈಲಾಚಿ. "ಫಡ್ಡಿ ಕೃಷ್ಣ", "ತುಳಸಿಚೆ ಲಗ್ನ" ಜನಪ್ರಿಯ ನಾಟಕ ಜಾವ್ನ ರಂಗಮಂಚಾರಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ.

ಎನ್. ಶಿವದಾಸ

'ಪುಟ್ಪೆ', 'ಭಾಯ್ರ-ಭೀತರ', 'ಪಿಶಾಂಟ' ಹೇಂ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಗೋವಾಂತ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಏಕಾಂಕಿ ಆಸ್ಸಾಚ.

ಪುಂಡಲಿಕ ನಾಯ್ಕ್

ಯ್ಹೋಂ ಗೋವಾಂತ ಏಕ ಸಶಕ್ತ ನಾಟಕಕಾರ ಜಾವ್ನ ಉಜ್ವಾಡ್ಲಾ. ಹೆಗಿಲೆ ನಾಟಕ ರಂಗಮಂಚಾಚೆ ಅಭಿನಯ ಪ್ರಕಾರ ರಚನ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ ಜಾಲಾರ್ ಅಭಿನಯ ಕರ್ಚೇಕ ಸಶಕ್ತ ನಟಾಲೆ ಆವಶ್ಯಕತ ಆಸಾ. ನಾಟಕ ಕಲಾ ಆನಿ ಶಿಲ್ಪಾಚೆ ದೃಷ್ಟಿನ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ನಾಟಕ ಸತ್ವಪೂರ್ಣ ನಾಟಕ ಆಸ್ಸಾಚಿ. "ಮುಕ್ತಾತ್ಯೆ" ಹೇಂ ತೀನ್ ಏಕಾಂಕಿಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ಆಸಾ. "ವಿಚಿತ್ರಾಚಿ ಜಾತ್ರ" (1968) ಏಕ್ ಪ್ರಭಾವಿಪೂರ್ಣ, ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ ನಾಟಕ ಆಸ್ಸಾ. "ಪಿಂಪಳ ಪೆಟ್ಲಾ " ನಾಟಕ ರಂಗಮಂಚಾರಿ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾವ್ನ ಖೂಬ ಸಮಯಾವರಾಕ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಜಾಲ್ಲೆ. "ಶಬಾಯ್ ಶಬಾಯ್ ಬಹು ಜನ ಸಮಾಜ" ಏಕ ರಾಜಕೀಯ ವಿಡಂಬನಾಚೆ ಹಾಸ್ಯನಾಟಕ ಆಸಾ. ರಾಜಕೀಯಾಂತ ಎಲೆಕ್ಸನ್ ಸಮಯಾರಿ ರಾಜಕೀಯ ಲೋಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಕ್ ಕಶಿ ಉಪಯೋಗ ಕರ್ನ ಘೆತ್ತಾಚಿ ಹೆಚೆ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರಣ ಚಿತ್ರಿತ ಆಸಾ. "ರಕ್ತಖೇವ್" ಆನಿ ಏಕ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ನಾಟಕ ಆಸಾ. ಪಾಂಚ ಏಕಾಂಕಿಚೆ ಸಂಗ್ರಹ 'ಚೌರಂಗ' ಹೆಕ್ಕಾ 1984 ಆಂತ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲಾ.

ಭರತ್ ನಾಯ್ಕ, ಮಧುಸೂದನ ಜೋರ್ಕರ್, ತುಕಾರಾಮ ಶೇಟ್, ಅಶೋಕ ಕಾಮತ, ಶಾಂತಾರಾಮ್ ಹೆಚ್, ಅಶ್ಶಿ ಖೂಬ ನಾಟಕಕಾರ ಲೋಕಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧ ಕೆಲಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಪ್ರಬಂಧ ಆನಿ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಲೇಖನ

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ್ ಅನ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಖೂಬ ರಚನ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾ ಲೋಕಾಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ರಶೀಲಿ ಜವಣ ಖೂಬ ವಾಡ್ಲೆ. ಜಾಲಾರ್ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಬಂಧ ಆನಿ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ರಚನ ಖೂಬ ನಿಧಾನ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಯ್ಲೆ. ಆರಂಭಾಂತ ಮುಂಬಯಿ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಆನಿ ಪತ್ರಿಕೆಂತ ಖೂಬ ಮೌಲಿಕ ಪ್ರಬಂಧ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಪ್ರಸಾರ ಜಾಲ್ಲೆ. ಅಶಿ ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಮುಂಬಯಿಚಾನ ಪ್ರಸಾರ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ತೆರಹ ಪ್ರಬಂಧ ಕ್ರಿ. ಶ. 1960 ಆಂತ 'ಸ್ವಾತಿ' ನಾವಾಚೆ ಸಂಗ್ರಹಾಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ. ಹೇ ಸಂಗ್ರಹಾಂತ ಬಿ. ಬಿ. ಜೋರ್ಕರ್, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾವ್ ಸರದೇಸಾಯಿ, ಪಿ.ಎಲ್. ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಮಂಗೇಶ ಪಡಗಾಂವಕರ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಲೇಖಕ ಲೋಕಾನಿ ಪ್ರಬಂಧ ಬರ್ಯೆಲಾಚಿ.

ಪ್ರೊ. ಲುಸಿಯೋ ರಾಡ್ರಿಗ್ಸ್ (1915 - 1973)

ಮುಂಬಯಿ ಆನಿ ಗೋವಾಂತ ಕಾಲೇಜಾಂತ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಲೆಕ್ಚರರ್ ಜಾವ್ನ್ ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಪ್ರೊ. ಲುಸಿಯೋ ರಾಡ್ರಿಗ್ಸ್ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ ಖೂಬ ಪ್ರಬಂಧ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೊ. ಗೋವಾಚೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವಾಂತ ತೆಣೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಾನ "The liberation movement" ನಾವಾನ್ ಏಕ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ನ ಗೋವಾಚೆ ಲೋಕಾಂತ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಆನಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾಚೆ ಭಾವ ಭೋದ್ಲೊ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಮರಣಾನಂತರ ತೇಣೆ ಕೊಂಕಣಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಾರಾ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಪ್ರಬಂಧ of soil and soul and konkani folk tales in 1974 ಅಶಿ ವೀಸಾಚೆ ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭಕಾಲಾಂತ ರಾಡ್ರಿಗ್ಸಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಬಂಧ ಖೂಬ ಬರ್ಯೆಲೆ.

ದತ್ತರಾಮ್ ಸುಕ್ತಂಕರ

ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಬಂಧ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ ದತ್ತಾರಾಮ ಸುಕ್ತಂಕರ ಏಕ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಬಂಧಕಾರ ಅಸಾ. "ಗೊಂಯಾಚೋ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ" ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಶೈಲಿಚೇರ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ ಅಸಾ. "ಮಾನಿ ಪುನವ್" (ಮಾಲಿನಿಲೆ ಪುನವ) ಸತ್ರಹ ಹಾಸ್ಯ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಬಂಧಾಚೆ ಸಂಗ್ರಹಾಕ ಕೇಂದ್ರ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ ಪುರಸ್ಕಾರ 1978 ಆಂತ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲಾ.

ಬಾಕಿಬಾಬ್ ಜೋರ್ಕರ

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೊ ಮಹಾನ್‌ಕವಿ ಬಾಕಿಬಾಬ್ ಜೋರ್ಕರಾನಿ ಗೋವಾಚೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ, ತೆಜ್ಜಾ ಪಾಚ್ಚೆ ಸಸ್ಯರಾಶಿ, ನಾರ್ಲ್ಲಾರೂಕ್, ಸುಪಾರಿ ರೂಕ್, ಹೊಂವ್ಚೆ ನ್ಹಯಿ, ಗರ್ಜನ ಕರ್ತಾಲೊ ಸಮುದ್ರ, ಬೀಚಾಂಚೆ ಚೆಂದಾಯಿ ಹೇಂ ಸಗ್ಲೇ "ಮ್ಹಜೋ ಗಾಂವ್ ಬೋರಿ", ಪ್ರಬಂಧಾಂತ ಸುಂದರ ಜಾವ್ನ ಬರ್ಯೆಲಾ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್ ಸರದೇಸಾಯಿ (1904-1966)

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್ ಸರದೇಸಾಯಿ ಏಕ್ ಖೂಬ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಬಂಧಕಾರ

ಸಾ, "ಖೊಬ್ರಿ ಖಂಯ್ ವರ್ಮಾಚೋ ಖಂಯ್ ಕರ್ಮಾಚೋ", ನಾವಾಚೆ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಆತ್ಮವೃತ್ತಾಂತಾಕ 1980 ಂತ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲಾ. ಹೇಂ ತೆಗ್ಗಿಲೆ ಆತ್ಮವೃತ್ತಾಂತಾಚೆ ಪ್ರಬಂಧ ಸ್ತಕ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಬಂಧ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಸಾ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ "ಕಥಾಶಿಲ್ಪ" (1977) ಏಕ್ ಗೋವಾಚೆ ೇಖಕಾಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನಾಚಾರ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥ ಆಸಾ.

ವೀಂದ್ರ ಕೆಳೆಕರ್

ಗೋವಾಚೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಾಂತ ಕ್ರೀಯಾಶೀಲ ಜಾವ್ನ ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ೀ ಖೂಬ ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲಾ. ಯ್ಹೊಂ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಪ್ರಬಂಧಾಂತ ಭಾರತೀಯ ತತ್ವ ಆನಿ ಗಾಂಧಿ ತತ್ವಾಚೆ ಖೂಬ ಮರ್ಥನ ಕರ್ತಾ "ಮಹಾತ್ಮಾ" (1954), "ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ" (1995), "ಮಂಗಳ ಪ್ರಭಾತ" (1956), "ಅಶಿ ಶಿಲೆ ಗಾಂಧೀಜಿ" (1960) ಹೇಂ ಸಂಗ್ಲೇತ, ಗಾಂಧಿಲೆ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಚಾರಿ ಬರ್ಯೆಲೆ ಪ್ರಬಂಧ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಉಜ್ವಾಡಾಚೆ ಸುರ" (1973) ಹೇ ಪ್ರಬಂಧಾಂತ ಗೋವಾಚೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಚೆಂದಾಯಿಚೆ ಸುಂದರ ವರ್ಣನ ಆಸಾ. ಗಿಲೆ ಹಿಮಾಲಯಾಂತ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಪ್ರಥಮ ಜಾವ್ನ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ ಪುರಸ್ಕಾರ 1977 ಅಂತ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲ್ಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ರವೀಂದ್ರ ಕೆಳೆಕರ ಏಕ ಸಶಕ್ತ ಗದ್ಯ ಪ್ರಬಂಧಕಾರ ಾವ್ನ ಉಜ್ವಾಡ್ಲಾ.

ಅರವಿಂದ ನಾರಾಯಣ ಮ್ಹಾಂಬ್ರೊ (1938)

ಹೇಣೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ ಕವಿ, ವಿಮರ್ಶಕ ಆನಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಬಂಧಕಾರ ಜಾವ್ನ ಖೂಬ ನಾವ ಘೇತ್ಲಾ, "ಪೊಣಜಿ ಆತಾ ಮಾತರಿ ಜಾಲಿ" ಕಾಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಜಾಲಾರ್ ಭೀ ಪ್ರಬಂಧ ರೂಪಾನ ಬರ್ಯೆಲಾ, ತೆಗ್ಗಿಲೆ "ಗೊಂಯ್ಚೆ ಸ್ಮೃತ್ಯೆ" 1978 ಗೋವಾಂತ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಗ್ರಹ ಆಸಾ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೇಂತ ಭೀ ಖೂಬ ಪ್ರಬಂಧ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಗೋವಾಚೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಬಂಧಕಾರಾಂತ ಮ್ಹಾಂಬ್ರೋಲೆ ನಾಂವ ಹೋಡ್ ಆಸಾ.

ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಕೆಣಿ, ಶಂಕರ ಭಂಡಾರಿ, ತಾನಾಜಿ ಹರ್ಲಂಕರ್, ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಸಿಂಗಬಾಲ ಇತ್ಯಾದಿ ೇಖಕಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ ಪ್ರಬಂಧ ರಚನ ಕರ್ನ ಮುಕಾರ್ಶಿಲಾ.

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ

ಸಗ್ಳೇ ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡಾಂತ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ ಕ್ರಿ. ಶ. 1556 ಅಂತ ಗೋವಾಂತ ಸ್ಥಾಪಿತ ಾಲ್ಲೆ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಗೋವಾಂತ ಕ್ರಿ. ಶ. 1821 ಚಾನ ಆರಂಭ ಜಾಲ್ಲೆ. 22 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1821 ಅಂತ "ಗೆಜೆಟ್ -ಡಿ-ಗೋವಾ" ಸರಕಾರಿ ಖಬರ ಆನಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ-ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖಬರ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ಚೆ ಾರಪತ್ರಿಕ್ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಚಾರಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೮೯ ಅಂತ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಜೆ ್ರುನೋ ಮ್ಹಳಾಲೇನ "ಉದೇಂತೇಚೆ ಸಾಳಾಕ" (Morning lotus) ನಾವಾನ್ ಆರಂಭಾಂತ ಮಾಸಿಕ ನಂತರ ಾಪ್ತಾಹಿಕ ಜಾವ್ನ ಪುಣೇಚಾನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1894 ಅಂತ ಹೆಜೆ ಪ್ರಕಟಣ ರಾಬೂನ ಗೆಲ್ಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 891 ಅಂತ ಆಲೆಕ್ಸ್ ಸಿ.ಎಫ್. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋ ಮ್ಹಳಾಲೆನಿ ಮುಂಬಯಿಚಾನಿ "ಓ ಉಸೋ ಕೊಂಕಣಿ" ನಾವಾನ ಾಪ್ತಾಹಿಕ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ.

ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತಾಂತ್ 22 ಜನವರಿ 1900 ಅಂತ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಕೊಂಕಣಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ (daily) ಪ್ರೊ. ಮಿಸಾಯಿಸ್ ಗೋಮ್ಸ್ ಆನಿ "ಓ ಹೆರಾಲ್ಡೊ" ನಾವಾನಿ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ. ಪ್ರಾರಂಭಾಂತ ಗೋವಾಂತ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ

ನಿಧಾನ ಜಾವ್ನ ಚಾಲೂ ಜಾಲ್ಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1916 ಉಪರಾಂತ ದಿನಪತ್ರಿಕ ಆನಿ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಶುರು ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೆಕಾ ಕಾರಣ ಗೋವಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಅಧಿಕತರ ಲೋಕಾಕ್ ಉಲೋವ್ಚೆ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಆಶಿಲಿ. ಹಿಂದೂ ಲೋಕಾಂತ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಮರಾಠಿ ಲಿಖಿತ ಭಾಷಿ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೋಕಾಂತ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿರಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಭಾಷಿ ಬರೋವ್ಚೆ ವಾಚ್ಚೆ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಅಶಿ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಲಿಖಿತ ಭಾಷೇರಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಪ್ರಚಾರ ನಿಧಾನ ಗತಿನ ಪ್ರಾರಂಭ ಜಾಲ್ಲೆ.

1961 ಆಂತ ಗೋವಾ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಉಪರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇರಿ ರೋಮನ್ ಆನಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿರಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಫೆಲಿಸಿಯೋ ಕಾರ್ಡೋಸೊ ಹೆಣೆ "ಗೋಂಯ್ಚೊ ಸದ್ "ನಾವಾನಿ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿರಿ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಶುರು ಕೆಲ್ಲೆ". "ಉಜೊ", ಜಗದೀಶ್ ವಾಘ್ ಆನಿ, "ಉದೋಯ್" ಅಮೃತ್ ಕನ್ನಾರಾನಿ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ. ಮನೋಹರಾಯ್ ಸರದೇಸಾಯಿನಿ "ಸಾಳಿಕ್" ಆನಿ ಸುಹಾಸ ದಲಾಲಾನಿ "ಪರಮೋಳ್" ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ಚೆಕ ಶುರು ಕೆಲೆ. ಅಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೇನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ ಏಕ್ ಶುದ್ಧ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಲಿಖಿತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಕ ಉಜ್ವಾಡಾ ಹಾಡ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1962 ಆಂತ ಗುರುನಾಥ ಕೆಳೆಕರಾನಿ "ನೊವೆ ಗೊಂಯ" ನಾವಾನಿ ಏಕ ಪಾಕ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಶುರು ಕೆಲ್ಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1968 ಆಂತ ಯಶವಂತ ಪಾಲೇಕರಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾರತಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಶುರುಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಕ ಲೋಕಾಲೆ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ಚೇಕ ಶುರು ಕೆಲ್ಲೆ. 1972 ಆಂತ ಗೋವಾಚೆ, "ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಲ" ವತೀನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪುಸ್ತಕ ಹೆಜಾ ಪ್ರತಿ ಖಬರ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ಚೆ ಪತ್ರಿಕ್ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ಸುರೇಶ ಕಾಕೋಡ್ಕರ್ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಸಂಪಾದಕತ್ವಾಂತ ಪುನವ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಯ್ಲೆ. 1974 ಆಂತ ರವೀಂದ್ರ ಕೆಳೆಕರಾಲೆ 'ಝಾಗ್' ನಾವ್ವಾಚೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಮ್ಯಾಗ್‌ಜಿನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ್ ಲೋಕಾಂತ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾಲ್ಲೆ. "ಕುಳಾಘರ್" ನಾವಾನಿ ಪ್ರಕಾಶ ಥಾಲಿ ಆನಿ ನಾರಾಯಣ ವಡೋಲ್ಕರ್ ಏಕ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಚಾರ ಹಾಳ್ಳೆ. "ಚಿತ್ರಾಂಗಿ" ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ 1980 ಆಂತ್ ಹೇಮಾ ಪುಂಡಲಿಕ ನಾಯ್ಕ್ ಹೀಣೆ ಬಾಯ್ಲಾಲೆ ಲೇಖನಾಚೆ ಪತ್ರಿಕೆ ರೂಪಾನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ. "ಋತು" ದ್ವೈ-ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಜಾವ್ನ ಪುಂಡಲೀಕ ನಾರಾಯಣ ನಾಯ್ಕಾನಿ ಪ್ರಚಾರ ಹಾಳ್ಳೆ ತುಕಾರಾಮ್ ಶೇಟಾನಿ "ಕೊಂಕಣ್ ಟೈಮ್ಸ್" ವಾರ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ.

ಅಶಿ ಗೋವಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀನ್ ನಿಧಾನ ಜಾವ್ನ ವಿವಿಧ ಕಾಲಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ಚೇಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ಆಧುನಿಕ ದಿಸಾಂತ ಗೋವಾಚೆ ಲೋಕ್ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೆ ವಾಚ್ಚೇಕ್ ಲಾಗ್ಲಾಚಿ.

ಕೊಂಕಣೀಂತ ಚೆರ್ಡ್ವಾಂಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ)

ಗೋವಾ 1961 ಆಂತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಉಪರಾಂತ ಗೋವಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಸ್ಕೂಲ್ ಆರಂಭ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಉಪರಾಂತ ಗೋವಾಂತ ಚೆರ್ಡ್ವಾಂಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕರ್ಚೇ ಆರಂಭ ಜಾಲ್ಲೆ ಜಾಲಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಚೆರ್ಡ್ವಾಂಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಂತ ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸಮಯಾಂತ ಶುರು ಕೆಲ್ಲಾಲೆ, "ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಲೋ ಇಷ್ಟ" (1935) "ಜಾದೂಚೋ ಝುವ್ಬೋ" ಹೇಂ ದೋನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಎಸ್ ನಾಯ್ಕಾನಿ "ಭುರ್ಗಾಂಚೋ ವೇದ 1948, ಬಾಯ್‌ಭಾವಾನಿ "ದೇಖ್ ದಿನ್ಯೋ ಕನ್ಯೋ " ನೀತಿ ಬೋಧಕ ಕಾಣಿ (1950) ಕಮಲಬಾಯಿ ರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೇನಿ "ಬಾಲ್ಯೋ ಕಾನ್ಯೋ" (1950) ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಣಿಯೋ ಚೆರ್ಡ್ವಾಂಕ ಕತಾರ ಕೊಂಕಣೀಂತ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ.

1960 ಉಪರಾಂತ್ ಖೂಬ ಪ್ರಮಾಣಾನ್ ಗೋವಾಂತ ಚಡ್ವಾ್ಂಲೆ ಮನರಂಜಿತ ಕರ್ಚೆ ಸುಂದರ ಕಾಣಿಂಯೋ ರಚನ ಜಾವ್ಚೇಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ರವೀಂದ್ರ ಕೆಳೇಕರಾಲೆ, ಅಶೇ ಆಶಿಲೇ ಗಾಂಧೀಜೀ (1960) ಆನಿ "ಕಥಾ ಆನಿ ಕಾಣ್ಯೋ" (1961) ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ಆರ್. ವಿ. ಪಂಡಿತಾನಿ "ಗೋಡ್ ಗೋಡ್ ಕಾಣ್ಯೋ" "ರಾಮಾಯಣ 'ಮಹಾಭಾರತಾಂತ್ಲೋ ಕಥಾ" ಕಾಣಿ ಪುಸ್ತಕ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ. ಹೆಣೆ ಚಡ್ವಾ್ಂಕತಾರ ಚೆಂದ-ಚೆಂದ ಪದಾಚೆ ರಚನ ಭೀ ಕೆಲ್ಲಾ. ಓಲಿವಿನ್ಹೊ ಗೋಮ್ಸಾನಿ, "ಸುಪುರ್ಲೊ ಕಾಣ್ಯಾಂ ಪಾಟ್ಬುಲೋ", ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಬೋರ್ಕರಾನಿ "ಅಶಿ ಕಾಣಿ ರಾಜಾ-ರಾಣಿ" (1975), ಶಾಂತಾರಾಮ್ ಹೇದೋನಿ "ಬಾಪು" (ಮ. ಗಾಂಧೀಚರಿ) ಕಾಣಿಯೋ ಬರೈಲೆ. ಗೋಧೂಬಾಯಿ ಕೆಳೇಕರಾಲೆ "ಉಜ್ಯಾ ಫುಲಾ", "ಫುಲ್ಯೋ ಕಲಿಂಯೋ" ಚಡ್ವಾ್ಂತ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾಣಿ ಅಸ್ಸಾಚಿ. ಮನೋಹರರಾಯ್ ಸರದೇಸಾಯಿನ ಚಡ್ವಾ್ಂಕತಾರ ಚಡ್ವಾ್ಂಲೆ ಕಾಣಿ, ಪದ, ಸಾನ್ನ-ಸಾನ್ನ ನಾಟಕ, ಪದ ರೂಪಾನಿ ಕಾಣಿಂಯೋ ಖೂಬ ಬರೈಲಾಚಿ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ "ಬೆಬ್ಬೆಚೆ ಕಾಜರ್" (1965) "ಭಾಂಗ್ರಾಚಿ ಕುರಾಡ", "ಮನೋಹರ ಗೀತಮ್", "ಕೆಲ್ಲೆ ತುಕಾ ಜಾಲೆ ಮಾಕಾ" (ನಾಟಕ), ರಾಜಕುಮಾರ್ ಆನಿ ಚಾರ ಚೋರ 'ಝೂಾಂನ್ಸಿಚಿ ರಾಣಿ' ಅಶಿ ಖೂಬ್ ಚಡ್ವಾ್ಂಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ.

1980 ದಶಕಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿನ ಖೂಬ್ ಚಡ್ವಾ್ಂಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಜಾವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲಾ.

2. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಶ್ರೇಯ್ ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ ಮಂಗಳೂರಾಚೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಸಮುದಾಯಾಕ ಮೆಳ್ಕಾ. ಸುಮಾರ್ ಚಾರ್ಶಿ (400) ವರ್ಷಾ ಫುಡೇಚಾನ್ ಗೋವಾಚನ ಮಂಗಳೂರು ಏವ್ನ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಸಮುದಾಯಾಚೆ ಲೋಕ್ ಏಕತ್ರಿತ ಜಾವ್ನ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಏಕ ವಿಶಿಷ್ಟಶೈಲಿ (ಕನ್ನಡ ಆನಿ ತುಳು ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ್) ಪ್ರಚಾರಕ ಹಾಣ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕರ್ಚೇಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ ಆಜ್ ಜರ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿರಿ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಜಾವ್ನ್ ವ್ಹಾಡಿಲೆ ಅಸ್ಲಾರ್ ತೇ ಮಂಗಳೂರಾಚೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಸಮುದಾಯಾಲೆ ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮಾಚೆ ಪರಿಣಾಮ ಅಸ್ಸಾ. ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೋಕಾನಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ನಂತರ ತೆಜಾ ಪ್ರಭಾವಾನಿ ಮಂಗಳೂರು ಆನಿ ಉಡುಪಿ ಗಾಂವ್ಚೆ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸಾರಸ್ವತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ರಚನ ಕರ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂತ ಕನ್ನಡಾಚೆ ಪ್ರಥಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ, ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ವೆಂಕಟರಾವ್ ಗುಲ್ವಾಡಿ, ಯಶವಂತ ಚಿತ್ತಾಲ, ವಿ. ಎನ್ ಕುಡ್ವಾ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ ಹೆಣ್ಣಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ ಚಾಲನ ದಿಲ್ಲೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 1882 ಆಂತ ಮಂಗಳೂರಚೆ ಕೋಡಿಯಾಲ್ ಬೈಲಾಂತ ಮುದ್ರಿತ ಯಂತ್ರ ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಸಮಯಾಕ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಪಾದ್ರಿ ಲೋಕಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚಾರಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪುಸ್ತಕ ಮುದ್ರಿತ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಲಿಖಿತ ಸ್ವರೂಪ ಪ್ರದಾನ ಕೆಲೆ "ನೊವೆ ಟೆಸ್ಟಾಮೆಂಟಾಚೋ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ" "ಅಕ್ಟೋಬರ ಮ್ಹಯಿನೋ" "ಜೇಸು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚಿ ದೇಖ್" ಅಸ್ಸಾಲೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ್ ಉನ್ನಿಸ್ (19) ಶತಮಾನಾಚೆ ಕಾಲಾಕ ಮುದ್ರಿತ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಯ್ಲೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1878 ಚೆ ಉಪರಾಂತ್ ಮಂಗಳೂರಾಕ ವಿದೇಶಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಪಾದ್ರಿ ಲೋಕ ಏವ್ನ ಮಂಗಳೂರಾಂತ "ಸೇಂಟ್ ಅಲೋಸಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜ್" ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲೆ. ಹೇಂ ಕಾಲೇಜ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ

ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಗತಿಕ ಮುಕಾರ್ ಜಾಲ್ಲೆ. ಫಾದರ್ ಆ್ಯಂಜಿಲೋ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋ ಸವೇರಿಯೋಮಫೆಯ ಹೆಣೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕರ್ನ್ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾಕತಾರ್ 1882 ಅಂತ ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ "ಇಂಗ್ಲೀಷ್ - ಕೊಂಕಣಿ ನಿಘಂಟು", "ಕೊಂಕಣಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಿಘಂಟು" ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ ಹೆಣೆ ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣೇಂತ ಸ್ಥಾನೀಯ ಭಾಷಿ ಕನ್ನಡಾಚೆ ಖೂಬ ಶಬ್ದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 1912 ಅಂತ್ "ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ" ನಾವಾನ್ ಏಕ್ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ನ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ ಚಾಲನ ದಿಲ್ಲೆ, ಲುಯಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇನ್ಸ್ ಆನಿ ಯು ಕಣ್ಣಪ್ಪ ಹೆಜ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಚಾಲಕ ಜಾವ್ನ ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲೆ "ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ" ಮಾಸಿಕ ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೋಕಾಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೇಚೆ ಜಲ್ಮ ಜಾವ್ಚೇಕ ಕಾರಣ ಜಾಲ್ಲೆ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವ್ಯ

ಉನ್ನೀಸ್ (19) ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಕ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಿಶನರಿ ಲೋಕಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ "ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಗೀತ್" ರಚನ ಕರ್ತೊ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಕಾವ್ಯ ರಚನಾಕ ಚಾಲೂ ಕೆಲ್ಲೆ. ಆಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗೀತ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪಾದ್ರಿ ಲೋಕಾಂತ "ಲೂಯಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇನ್ಸ್" ಪ್ರಮುಖ ಆಸಾ (1887- 1961) "ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ" ಮಾಸಿಕಾಂತ ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ತೆಣೆ ಸುಂದರ ಕೊಂಕಣಿ ಗೀತ ರಚನ ಕರ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ಫಾದರ್ ಪಿ, ಎಲ್. ಬೊಟೆಲ್ಹೋ (1892 - 1972), ಫಾದರ್ ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಮೆನೆಜರ (1894 - 1968) ಹೆಣೆ "ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ" ಪತ್ರಿಕೆಂತ ಖೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾ ರಚನ ಕರ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ಸುಪ್ರಿಯಾ

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ ಬಾಯೀಸ್ (22) ಪುಸ್ತಕ ಬರ್ರೈಲಾಲೊ ಹೆಣೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆನಿ ಕನ್ನ ಭಾಷೇಂತ ಭೀ ಖೂಬ ಪುಸ್ತಕ ಬರ್ರೈಲಾಚಿ. "ಆನ್ಯಾ ಆಕಯ್" ಕಾಳಿಜ್ ಮುರ್ಮುರೇಂ ಹೇಂ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಾಂ ಖೂಬ ಚೆಂದ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಗೀತ ಬರ್ರೈಲಾಚಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ "ಸ್ವಾಮಿ ಸುಪ್ರಿಯಾಕ್ ಹೋಡ್ ಸ್ಥಾನ ಆಸಾ.

ಜೆ. ಬಿ. ಮೊರೇಸ್ (1933)

ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವ್ಯ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕವಿ ಲೋಕಾಂ ಜೆ.ಬಿ. ಮೊರೇಸ್ ಖೂಬ ವಿಖ್ಯಾತ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿ ಆಸಾ. ಆರಂಭಾಂತ್ 'ರಾಕ್ಣೊ' 'ಸುಖ - ದುಃಖ' ಅಸ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕೇಂತ ಬರೋವ್ನ ನಾವ ಘೇತ್ಲೊ "ನೋವಿ ವೊಕಾಲ್" 1977 ಅಂತ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾ ಪ್ರಥಮ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ಆಸ್ಸಾ. ಹೇ ಸಂಕಲನಾಂತ ವೀಸ 20 ಕವಿತಾ ಆಸ್ಸಾಚ "ತೀ ರಾತ್ ಆಜ್ ಉದ್ಲಾ ಏತಾ" "ವೊಕತ್ ನಾತ್ಲೊ ರೋಗ" 'ನೋವಿ ಸೂನ' ತೇ ಸಂಕಲನಾಚೆ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಕವಿತಾ ಆಸ್ಸಾ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ "ಭಿತೊರ್ಲೆ ತುಫಾನ" (1984) ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾಕ 1985 ಅಂತ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲಾ. ಹೇ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾಂತ ಧಾರ್ಮಿಕ, ದೇಶಪ್ರೇಮ, ನಿಸರ್ಗಾಚೆ ಚೆಂದಾಯಿ, ಪ್ರೇಮ ವಿಡಂಬನ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಅಠ್ಠಾಯೀಸ 28 ಕವಿತಾ ಆಸ್ಸಾಚಿ ಸರಳ ಭಾಷಿ, ವಾಸ್ತವಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಸ್ವಚ್ಛ ಮನೋಭಾ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಿವೇಚನ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಕವಿತಾಂತ ವ್ಯಕ್ತ ಜಾವ್ಚೆ ವಿಶೇಷ ಗುಣ.

ಸಿ. ಎಫ್. ಡಿ. ಕೊಸ್ತಾ (1931 - 1992)

ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಂತ ಸಿ. ಎಫ್ ಡಿ. ಕೊಸ್ತಾ. ಖೂಬ ನಾವ್ ಘೆತ್ತಿಲೊ ಕವಿ ಆಸ್ಸಾ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ "ಸೊಸ್ಕಟಿ ಕಾನ" ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಾಕ 1988 ಆಂತ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲಾ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಕವನಾಂತ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾಪ್ಷೆ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತಿ, ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ, ತೆಗಿಲೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಶೈಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಸಾ. ನಿಸರ್ಗಾಚೆ ಚೆಂದಾಯಿ ಆನಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಲೆ ಮನೋಭಾವ ಹೇಂ ದೋನ್ ತೆಗಿಲೆ ಕವಿತಾಂತ ವ್ಯಕ್ತ ಜಾಲ್ವೆ ಮುಖ್ಯ ಭಾವ ಆಸಾ.

ರಿಚರ್ಡ್ ಲಾಸಾಡೊರ್: ಹೆಣೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಹಾಸ್ಯರಸ ಪೂರ್ಣ ಸಾನ ಕಪಿತಾಚೆ ರಚನ ಖೂಬ ಕೆಲ್ಲಾ "ಮ್ಹೋವ್ ಆನಿ ಮ್ಹಿರಿಮ್" ಹಾಸ್ಯಪೂರ್ಣ ಸಾನ ಕವಿತಾಚೆ ಸಂಕಲನ ಆಸಾ.

ಫಾದರ್ ಪಿ. ಎಲ್ ಬೊಟೆಲ್ಹೊ, ಫಾದರ್ ಎಸ್. ಮೆನೆಜಸ್, ಫಾದರ್ ಆ್ಯಂತೋನಿ ಜಾನ್, ಡಿ. ಸೌಜಾ, ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ಸಾಲ್ ನೊರೊನ್ಹಾ, ಲಿಯೋ ಡಿ ಸೌಜಾ, ಜೆ. ಬಿ. ಸಿಕ್ವೇರಾ, ಅಶಿ ಖೂಬ್ ಹೋಡ್ ಆನಿ ಸಾನ್ ಕವಿ ಲೋಕಾನ ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ಕವಿತ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾಂತ ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾ ಹೆಣೆ ಸಾರಸ್ವತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಕವಿತಾ ರಚನ ಕಲ್ಲಾ. ಕಾರವಾರಾಂತ 'ಸರ್ವೋದಯ' 'ಉಸ್ ವಾರ್‌ಹ್' ಪತ್ರಿಕೆಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಚಿ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾನ ಕಾಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಸಗ್ಳೆ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಮಂಗಳೂರಚೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೇಖಕಾಲೆ ಪಾತ್ರ ಹೋಡ್ ಆಸಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಸಾನಕಾಣಿ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಲುಯಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇನ್ಹಸ್ ನಾವ ಪಯ್ಲೆ ಘೇವ್ಕಾ 'ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ' ಪತ್ರಿಕೆ ಮುಖೇನ ಖೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾನ್ ಕಾಣಿ ಬರೋವ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ, ಪೆದ್ರು ಜುವಾಂವಾನಿ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರಾಲೆ ನಾಟಕಾಚೆ ಕಾಣಿ ಬರೋವ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ. ಪೆದ್ರೊ ಜಾನ್ ಡಿ. ಸಾಜ಼ಾನಿ ಸಾನ ಕಾಣೇಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ. ಅಶಿ 1950 ವರಾಕ ನಿಧಾನ ಜಾವ್ನ ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಸಮುದಾಯಾಚೆ ನೆವೆ ನೆವೆ ಲೇಖಕ ಉಜ್ವಾಡಾ ಏವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಕಾಣಿ ಬರೋವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲೆ ಜೆ.ಸಿ. ವೀಗಾಸ್ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ "ಮಾಗಾಂಚ್ಯೋ ಕಥಾ" ಕಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾಲ್ಲೆ ಎಡ್ವಿನ್ ಡಿ ಸೌಜಾಲೆ "ತೊರ್ನಿ ಕಿರ್ನಾ " ಕೊಶೆದಾನ ಕೆಲ್ಲಿ ಖೂನ ಕಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಂಗಳೂರ ಲೋಕಾಂತ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾಲ್ಲೆ.

ಬಾಯ್ಲ ಲೇಖಿಕಾಂತ ನಂದಿನಿ (ಡಿಕೋಸ್ತಾ) ಲೆ 'ಏಕಾಂತ' ಕಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹ ಉಲ್ಲೇಖನಿಯ ಆಸಾ ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಡಿ - ಸೌಜಾ, ಮಿಕ್‌ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅನ್ಯ ಲೇಖಕಾನಿ ಖೂಬ ಕಾಣಿ ಬರೈಲಾಚಿ ಸಿ.ಜಿ. ಸಿಕ್ವೇರಾಲೆ ಪಾಂಚ್ ಪಾಕಲ್ಯೋ "ಮೋಗ್ ಆನಿ ಉತಾರ" 'ಉಲೊ ಆನಿ ಝುಲೊ' ಕಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾಲ್ಲೆ. 1960 ಉಪರಾಂತ್ ರೋನಾಲ್ಡ್ ಪರೇರಾ, ಎ.ಟಿ. ಲೋಬೋಲಿಯೋ ಡಿ.ಸೌಜಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಖೂಬ ಲೇಖಕ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾಣಿ ಬರೋವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾಚಿ.

ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಮಂಗಳೂರು ಲೇಖಕ ಲೋಕಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೋವ್ಚೇಕ ಶುರುಕೆಲ್ಲೆ ಪಯ್ಲೆ ಪಯ್ಲೆ ಭಾಷಾಂತರಿತ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿ ಶುರು ಜಾಲ್ಲೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾದಂಬರಿ ಮ್ಹಳಾರಿ ಜೋ ಸಾ ಆಲ್ವರಿಲೆ "ಏಂಜೆಲ್" ಕಾದಂಬರಿ ಹೆಜೆ ಉಪರಾಂತ "ಆಗ್ನೇಸ್ ಮಾವ್ರಿ" "ಮತ್ಲಾಬಿ ಮೋನಿಕಾ" ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ, ಹೆಣೆ ಸುಮಾರ ಪಚಾಸಾಗಿ (50) ಜಾಸ್ತಿ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೋವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಲೋಕಾಕ್ ಕಾದಂಬರಿಚೆ. ಜವಾಣ ಘಾತ್ಲೆ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಗೂಢಚಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಂತ "ನೊವೆ ಘರಾಂತಿಲ ಖೂನ ಖೂಬ" ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸಾ.

ವಿ.ಜೆ.ಪಿ. ಸಾಲ್ಡಾನ್ಹಾ

ವಿ.ಜೆ.ಪಿ. ಸಾಲ್ಡಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಏಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಜಾವ್ನ ನಾವ ಘೇತ್ಲಾ: ಹೈದರ್ ಆಲಿ, ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ, ಗೋವಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಶಾಸನಕಾಲ ಆಸ್ಸಾಲೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥಾವಸ್ತುಚಾರಿ ಕಾದಂಬರಿ ರಚ್ಯೆಲಾ. "ಮೋಗಾಚಿ ಮಹಿಮಾ" "ದೇವಾಚೆ ಕುರ್ಪೇನ" "ಸಾಯ್ಬ್ಯಾ ಭೋಗೋಸ" "ಸರದಾರಾಂಚೆ ಸನ್ನಿಧಾನ" "ಮೋಗಾ ಮಾಕಾ ಶಿಕೋಯ" ಇತ್ಯಾದಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ತೇಣೆ ಅಠಾರಹ (18) ಶತಮಾನಾಚೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೋಕಾಲೆ ಜೀವನ ಕ್ರಮಾಚೆ ಚಿತ್ರಣ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನಾನಿ ಮಂಗಳೂರಚಾನಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೋಕಾಕ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಾಕ ವ್ಹೋರ್ನು ಕಶಿ ಪೀಡಾ ದಿಲ್ಲೆ ಹೆಜೆ ಚಿತ್ರಣ ಅಧಿಕ ಜಾವ್ನ ಆಪ್ನಾಲೆ ಕಾದಂಬರಿಂತ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಎ.ಟಿ. ಲೊಬೋ (1920)

ಮಂಗಳೂರ್ಚೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾದಂಬರಿಕಾರಾಂತ ಎ.ಟಿ. ಲೊಬೋ ಏಕ್ ಆಸ್ಸಾ. ಹೆಣೆ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ ಕಾದಂಬರಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ (ಉಣೆ) ಉರಾತ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಬರ್ಯೆಲಾಲೆ ಕಾದಂಬರಿ ಸಗ್ಳೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಆಸಾಚಿ. ತೆಗ್ಗಿಲೆ "ವೆಳ್ಳಾಡಿ" 1000 ಪೇಜಾಚೆ ಕೊಂಕಣೀಂತ ಹೋಡ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸ್ಸಾ "ದೇವಾಚೆ ಖುಶಿ" ಕಾದಂಬರಿಂತ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನಾಲೆ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಆಕ್ರಮಣ ಆನಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೋಕಾಕ್ ಬಂಧಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪ್ರಸಂಗಾಚೆ ವರ್ಣನ ಆಸಾ "ತೂ ಬೊರೊ ಜಾ" 'ರೀಥ್' "ದಾದಾ ವಾ ಕೇದಿ" ಇತ್ಯಾದಿ ಅನ್ಯ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸ್ಸಾಚ.

ಎಡ್ವಿನ್ ಡಿಸೌಜ

ಆಧುನಿಕ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿಕಾರಾಂತ ಎಡ್ವಿನ್ ಡಿಸೌಜಾಲೆ ನಾವ್ ಖೂಬ ಆಯ್ಕುನ ಎತ್ತಾ "ವೆಲಾತನ ದಿಲ್ಲೆ ಫರ್ಮಾನ" "ಶೆತಾಂಜಲಿ ಫುಲ್ಲಾ" "ತಾಂಬ್ಡೊ ಸಾಳಿಯೋ" "ಮೋಗಾಚಿರಾತ" "ಚಾರ್ ದಿಸ್ ಪಾಂಚ ರಾತಿ" "ಏಕ್ ಮೋನಿಸ್ ದೋನ್ ಸಾವಿಳ್ಯೊ", "ತೇ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ" ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಉಲ್ಲೇಖನಿಯ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸ್ಸಾಚ.

ಸ್ಟ್ಯಾನ್ ಎಜೇರಾ (1961)

ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಯುವ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಸ್ಟ್ಯಾನ್ ಎಜೇರಾನಿ 'ನೀತಿದಾರ' 'ಶಿಕಾರಿ 'ಬೊದ್ಲಾಂತ್ಲೊ ಗಾಂವ್" ಅಸ್ಸಾಲೆ ನಾವಾನಿ ಕಾದಂಬರಿ ರಚನ ಕರ್ನ್ ಆಲ್ಚೆ ಯುವ ಜನಾಂಗ ಕಿತೆ ಮಾಂಗ್ತಾ

ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕಾದಂಬರಿಂತ ಬರ್ಯೆಲಾ, ಅಲ್ಚೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಮತಾ, ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಅಧಿಕಾರಾಂತ ಚಲ್ಚೆ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಆಸಾಲೆ ಅನ್ಯಾಯ ವಿರುದ್ಧ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕಾದಂಬರಿ ಮುಖೇನ ಯುವ ಧ್ವನಿ ಉಠಾಶಿಲಾ

ಗ್ಯಾಬ್ರಿಯಲ್ ಡಿಸೌಜಾ (ಶ್ರೀ ಗಬ್ಬು)

ಅಲ್ಚೆ ಆಧುನಿಕ ದಿಸಾಂತ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಆಧುನಿಕ ವಿಚಾರಾನ ಬರ್ಯೆತಾಲೊ ಗ್ಯಾಬ್ರಿಯಲ್ ಡಿಸೌಜಾನ ಮಂಗಳೂರು ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಏಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕೆಲಾ. 'ನಾಸ್ತಿಕ' "ಮೋಗಾಚಿ ಮಸ್ತಿ" "ಬಾಂಧೂನ ದಿಲ್ಲಿ ವ್ಹೊ್ಹಕಾಲ" 'ಝೂೋಡ್ತಿ' ಆನಿ 'ಪಾತ್ಕಿ' ಹೆಗಿಲೆ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸ್ಸಾಚ್.

ರೋನಾಲ್ಡ್ ಪರೇರಾ, ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹೇಮಚಂದ್ರ ಆಶಿ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿ ಖೂಬ ಬರೋವ್ನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೋಕಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಘನಿಷ್ಠ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಸಗ್ಳೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಸಮುದಾಯಾಚಾಲೆ ಖೂಬ ಪಾತ್ರ ಆಸಾ, ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ವೀಸಾ ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಭೀ ಖೂಬ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಪಾತ್ರ ಆಸ್ಸಾ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತನಿಷ್ಠ ಸಾರಸ್ವತ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ನಾಟಕ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಚಿ. ಬೋಳಂತೂರ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಭುಲೆ "ಚಂದ್ರಹಾಸ" ಆನಿ "ಪ್ರಹ್ಲಾದ" ಕುಂಬ್ಳೆ ನರಸಿಂಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾಯ್ಕಲೆ 'ಸಾವಿತ್ರಿ ಸತ್ಯವಾನ' ಹೇಂ ನಾಟಕ ವೀಸಾ (20) ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಂತ ಉಡುಪಿ ಮಂಗಳೂರ ಆಸಪಾಸ್ ರಂಗ ಮಂಚಾರಿ ಅಭಿನಯ ಕೆಲೆ ಆನಿ ಮುದ್ರಿತ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಕಟಿತ ಜಾಲೆ, ಹೆಜಾನಿ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾವ್ನ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕಾಂತ ಖೂಬ ಲೇಖಕಾನಿ ಪೌರಾಣಿಕ ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ ಬರೋವ್ನ ರಂಗಮಂಚಾರಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಕೆಲ್ಲೆ. ಜಿ. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪೈ "ಆಮ್ಗೆಲೊ ಸಮಾಜ",ಉಮಾನಾಥ ಡೊಂಗರಕೇರಿ (ಮುಂಬಯಿಚೊ) ಹೆಣೆ 1914 ಅಂತ "ವಜ್ರ ಕುಟುಕ" ಬರ್ಯೆಲೆ ಹೆಚೆ ಉಪರಾಂತ "ಚೆಕ್ಕೊಲು" ಆನಿ "ಸಪ್ಪಾಂಚುಲೊ ಬುವಾ" ಬರ್ಯೆಲೆ ಸುಂದರ ಉಲ್ಲಾಲಾನಿ "ಮಾಮಾಲಿ ಮಾಸಿಯ್" "ಚೂಕಿ ಕೊಣ್ಣಾಲಿ?" ದೇವರಾಜ್ ಬೈಂದೂರಾನಿ "ಸೊಯ್ರಿಕಿ ಸೊಂಭ್ರೊಮು" ಆಸ್ಸಾಲೆ ನಾಟಕ ಬರೋವ್ನು ಉಡುಪಿ ಮಂಗಳೂರು ಆಸಪಾಸ್ ಗಾಂವಾಂತ ರಂಗಮಂಚಾರಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಕೆಲ್ಲೆ ಆರ್. ಡಿ. ಕಾಮತ್‌ಲೆ 'ಮಾತೃದೇವೋಭವ' 'ಭರ್ತೃಹರಿ' ನಾಟಕ ತೇಕಾಲಾಂತ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾಲೆ. ಮಂಗಳೂರಾಂತ ರಮಾನಂದ ಚೂರ್ಯ, ಕೆ. ವಾಸುದೇವ ಶೆಣೈ, ಶಿವಾನಂದ ಭಟ್, ಬಿ.ವಿ. ಬಾಳಿಗಾ, ಎಸ್ . ಬಾಬುರಾಯ ಕಾಮತ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕಾನಿ ಕೊಂಕಣ ಭಾಷೇಂತ ನಾಟಕ ರಚನ ಕರ್ನ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಕೆಲ್ಲೆ.

ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೇಖಕ ಲೋಕಾನಿ ಖೂಬ ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇರಿ ನಾಟಕ ರಚನ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಮುದಾಯಂತ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಕೆಲೆ ವೀಸಾ 20 ಶತಮಾನಾಚೆ ಆರಂಭ ಕಾಲಾಂತ ಪೆದ್ರು ಜಾನ್ ಡಿಸೌಜಾ ಪ್ಯಾಸ್ಕಲ್ ಸೆಕ್ವೆರಿಯಾ ಆನಿ ಬಿ. ತೌರೋ ಹೆಣೆ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ರಚನ ಕರ್ನ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಕೆಲೆ ಆನಿ ಮುದ್ರಣ ಕರ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ಮಾರ್ಟಿನ ಪಿ. ಡಿಸೌನಿ ಪಂಚ್ವೀಸ್ (25) ಚಾನಿ ಅಧಿಕ ನಾಟಕ ರಚನ ಕರ್ನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಮುದಾಯಂತ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಕೆಲಾ ಫ್ರೆಡ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸಾಲೆ "ಭೀಕಾರಿ" ಬಲಾತ್ಕಾರ

'ವಿಚಿತ್ರ ಖೂನಿ' "ಮಾಂಯ್ ಖೊಂಯ್ ಆಸಾ?" ಅಸಾಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ವಿ.ಜೆ.ಪಿ. ಸಾಲ್ಡಾನಾನಿ "ಸರ್ದಾರಾಂಚಿ ಸಿನೋಲ್" "ಖಾಲ್ತಿಮಾನ ನಿರ್ಮೋಣ" "ಅಸ್ಸಾಲೆ ನಾಟಕ ರಂಗಮಂಚಾರಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಕೆಲ್ಲೆ. ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ನಾಟಕಕಾರಾಂತ ಸಿ. ಎಫ್ ಡಿ ಕೋಸ್ತಾ ಅತ್ಯಧಿಕ ನಾವ್ ಘೇತಿಲೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಟಕಕಾರ ಆಸಾ. ತೆಗಿಲೆ ನಾಟಕ ಮಂಗಳೂರ ಆನಿ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಂತ ರಂಗಮಂಚಾರಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಜಾಲೆ "ಸೋಬಿತ್ ಸಂಸಾರ" ಹೆಗಿಲೆ ಪ್ರಥಮ ನಾಟಕ ಆಸ್ನಾ ಹೆಣೆ ಖೂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಏಕಾಂಕಿ ಭೀ ಬರ್ಯೆಲಾಚಿ "ಸುಣೆ ಮಾಜರ್ ಹಾಂಸ್ತಾ" ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ನಾಟಕ ಆಸ್ಸಾ ಜೆ. ಎಸ್. ಆಳ್ವಾರೆಸ್, ಜಿ. ಎಮ್. ಬಿ. ರೋಡ್ರಿಗ್ಸ್ ಎ.ಟಿ. ಲೋಬೋ ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಟಕಕಾರಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ ನಾಟಕ ಬರ್ಯೆಲಾಚಿ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಬಂಧ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಬಂಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆರಂಭ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ "ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ" ಪತ್ರಿಕಂತ ಛಾಪಿಲೆ ಪ್ರಬಂಧಾನಿ ಲುಯಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇನ್ಸ್, ಜಾನ್ ಜೋಸೇಫ್ ರೇಗೊ, ಪೆದ್ರೊ ಜಾನ್ ಡಿಸೌಜಾ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಲೇಖಕ್ ಲೋಕಾನಿ ವಿಚಾರಾತ್ಮಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆನಿ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಬಂಧ ಬರ್ಯೆಲೆ. 1960 ಉಪಾರಂತ ಜೆ. ಬಿ. ಮೊರೇಸಾನಿ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ, ವೈಚಾರಿಕ ಲೇಖನ "ಮೊಂಗ್ಳೂರ್ಚಿ ಉಜ್ವಲ ರತ್ನ" ನಾವಾನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನ್ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ಮಂಗಳೂರ್ಚೆ ಅನ್ಯ ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಕ ಜೆ. ಎಸ್. ಆಳ್ವಾರೆಸ್, ಫಾದರ್ ರೋನಾಲ್ಡ್ ಸೆರ್ರಾವೊ, ಫಾದರ್ ಮೌರೀಸ್ ಪೌಲಾ, ಇತ್ಯಾದಿ ಲೇಖಕ ಲೇಖಕಾನಿ ಖೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಬಂಧ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ, ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕಾಲೆ 'ಪಂಚ್ಯಾದಾಯಿ' ಪತ್ರಿಕೇಂತ್ರ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕಾನಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೋವ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಮಂಗಳೂರು ಆನಿ ಕಾರಾವಾರ ಶಹರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ ಖೂಬ ಲೇಖಕ ಲೋಕಾಕ್ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಹಾಣ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ ಹೋಡ್ ಕ್ರಾಂತಿ ಶುರು ಕೆಲ್ಲೆ. ಮಂಗಳೂರ ಶಹರಾಚಾನಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಪೂರ್ಣ ವಿವಿಧ ಪತ್ರಿಕೆ ಉಜ್ವಾಡ ಏವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧ ಜಾವ್ಚೇಕ ಕಾರಣ ಜಾಲ್ಲೆ ಮಂಗಳೂರ ಕೋಡಿಯಾಲ ಬೈಲಾಂತ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಉಪರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಲಿಖಿತ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವ್ಚೇಕ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆ, ಲೂಯಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇನ್ಸ್ ಆನಿ ಯು ಕಣ್ಣಪ್ಪ ಆಸ್ಸಾಲೆ ಪತ್ರಿಭಾಶಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತೀನ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಲಿಖಿತ ರೂಪಾಕ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ರೂಪಾನ "ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ" ಪತ್ರಿಕೆ ರೂಪಾನ ಜನ್ಮ ದಿಲೊ.

"ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ"

ಲೂಯಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇನ್ಸ್ ಆನಿ ಯು ಕಣ್ಣಪ್ಪ ಹೆಣ್ಗೆಲೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಾಂತ ಕ್ರಿ. ಶ. 1912 ಅಂತ "ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ" ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನ ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ನ್ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ ಜನ್ಮ ದಿಲ್ಲೊ, ಆಜ್ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಫುಲ್ನ್ ಫಲ ದಿಸ್ತೊ ಆಸ್ಲಾರಿ ತೆಜೆ ಸಗ್ಳೆ ಶ್ರೇಯ್ ಪ್ರಥಮ ಜಾವ್ನ "ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ" ಪತ್ರಿಕೇಕ ಪಾಂವ್ಕಾ ಆರಂಭಾಂತ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಆಯಿಲೆ ಹೇಂ ಪತ್ರಿಕ ಕ್ರಮೇಣ ಜಾವ್ನ ಪಾಕ್ಷಿಕ ಜಾವ್ನ ಉಜ್ವಾಡಾ ಆಯ್ಲೆ, ಲೂಯಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇನ್ಸ್ ಹೆಜೆ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಉದ್ಲೊ. ಹೆಜೆ

ಪರಾಂತ ಆಯಿಲೆ ಅಲೆಕ್ಸ್ ಎ. ಪೈಸ್ ಆನಿ ಜಾನ್ ಜೆರೆಗೊ ಹೆಣೆ ಹೇ ಪತ್ರಿಕೆಚೆ ಪ್ರಗತಿ ಕತಾರ ಖೂಬ ಕಾಮ
ಠಿ. ಹೇ ಪತ್ರಿಕೇನ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ ಜೀವಂತ ರೂಪ ದಿಲ್ಲೆ.
ಹಿತ್ಯಾಚೆ ವಿವಿಧ ರೂಪ - ಕವಿತಾ, ಕಾಣಿ, ಪ್ರಬಂಧ, ಕಾದಂಬರಿ ಸಗ್ಳೇ ವಿಷಯ ಬರೋವ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ನ್
ಂಕಣಿ ಲೋಕಾಕ್ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪಾಚೆ ಪರಿಚಯ ಕರ್ನ ದಿಲ್ಲೆ. ಹೇ ಪತ್ರಿಕೆ ಮುಖೇನ
ೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಕ ಉಜ್ವಾಡಾ ಆಯ್ಲೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1940 ವರಾತ್ ಮಂಗಳೂರ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಕ್
ಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪರ್ಮೋಳ ಸಗ್ಳೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಕ ಪಾಂವಿಶಿಲಾಲೆ
ೀಯ್ ಹೇಂ ಪತ್ರಿಕೇಕ ಆಸಾ.

ತೆಜುಚಾ ಪವಿತ್ರ ಕಾಳ್ಜಾಚೊ ಆಂಜ್"

1917 ಆಂತ ಮಂಗಳೂರಚಾನಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿರಿ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ದುಸ್ರೇ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕ್ (ಮಾಸಿಕ)
ತಾನ್ ಗೊಸಾಲ್ ಬಾಪ್ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಸಂಪಾದಕತ್ವಾಚಾರಿ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಆಯ್ಲೆ ಹೇಂ ಪತ್ರಿಕ್ ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ
ೃಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ತತ್ವ ಪ್ರಚಾರ ಉದ್ದೇಶಾನ್ ಶುರು ಜಾಲ್ಲೆ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಮುದಾಯ ಲೋಕಾಂತ ಮಂಗಳೂರು
ಸ್ತಾಂವ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ್ ಕ್ರೈಸ್ತ ಲೋಕಾಂತ ಪವಿತ್ರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭಾವ ಜಾಗೃತ ಕೆಲ್ಲೊ.

ರಾಕ್ಣೊ" - ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ

ಕ್ರಿ. ಶ. 1938 ಡಿಶೆಂಬರ್ ಮಹಿನೇಚೆ ಅಖ್ಯೆರ್ ದಿಸಾಕ ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪ್ರಮುಖ
ೋಕಾನ್ ರಾಕ್ಣೊ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಕ್ ಜನ್ಮ ದಿಲ್ಲೊ. ಮಾ|| ಸಿಲ್ವೆಸ್ತರ್ ಮಿನೆಜ್ ಹೆಜಾ ಆರಂಭಿಕ ಸಂಪಾದಕ
ಾಲ್ಲೊ. ಹೇಂ ಪತ್ರಿಕ್ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಲೌಕಿಕ ಜಾವ್ನ ಮಂಗಳೂರು ಆನಿ ಆಸ್ ಪಾಸ್ಚೆ
ಶ್ಚಿಯನ್ ಸಮುದಾಯಾಕ ಜಾಗೃತಿ ಕರ್ಚೆ ಉದ್ದೇಶಾನ್ ಆರಂಭ ಜಾಲ್ಲೆ. ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನ ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ
ೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಹೆಜೆ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ್ ಸ್ವೀಕೃತ ಜಾಲೆ. 1938 ಚಾನಿ ಆಜ್‌ವರಾಕ್ ಮಂಗಳೂರು
ಸ್ತಾಂವ ಭಾಷೇಕ ಏಕ್ ಸದೃಢ, ಸಶಕ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ರೂಪ ದೀವ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೇಂ
ಸಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತ, ಕಾಣಿ, ಕಾದಂಬರಿ (ಧಾರಾವಾಹಿಕ ಜಾವ್ನ್) ಏಕಾಂಕಿ, ನಾಟಕ ಆಶಿ ಲೌಕಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆನಿ
ಶ್ಚಿಯನ್ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರ ಸಗ್ಳೆ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ನ್ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಏಕ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಆನಿ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ
ಾವ್ನ್ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಚಲ್ತೊ ಆಸಾ "ರಾಕ್ಣೊ" ಪತ್ರಿಕೆ ಮುಖೇನ ಖೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಕ ಉಜ್ವಾಡಾ ಆಯ್ಲೆ
ನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ ಖೂಬ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1988 ಆಂತ "ರಾಕ್ಣೊ" ಅಪ್ಣಾಲೆ ಭಾಂಗಾರೋತ್ಸವ
ಮ್ಮರಕ ಜಾವ್ನ್ ಏಕ್ ವಿಶೇಷ್ ಅಂಕ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. 244 ಪೇಜಾಚೆ ಹೇಂ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೇನ
ಾರ್ಮಿಕ ಲೌಕಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಖೇಳ್, ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಬೆಧ ಸಗ್ಳೇ ವಿಷಯಾಚಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ
ೇಖನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾಚಿ ವಿಶೇಷ್ ಸಂಚಿಕೆಚೆ ಸಂಪಾದಕ ಬಾಪ್ ವಿಶೆಂಪ್ ವಿತೊರ್ ಮಿತೊರ್ ಮಿನಿಜ್
ಸ್ಸಾಚಿ.

"ರಾಕ್ಣೊ" ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ್ ರೋಮನ್ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪತ್ರಿಕ್ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಭೀ ಕೊಂಕಣಿ
ಭಾಷೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಜಾವ್ನ್ ಜೀವಂತ ಭಾಷಿ ಕರ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಆನಿ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಕರ್ತೊ ಆಶಿಲೆ ಏಕ್
ತಿಷ್ಠಿತ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕ್ ಆಸ್ಸಾ.

"ಸುಖ - ದುಃಖ" (ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ)

"ಸುಖ - ದುಃಖ" ಮುಂಬಯಿಚಾನ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1948 ಚಾನಿ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಚೆ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಆಸ್ಸಾ. ಜಿ. ಎಮ್. ಬಿ. ರೋಡ್ರಿಗ್ಸ್ ಹೆಜೆ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕ. ಮುಂಬಯಿ ಶಹರಾಂತ ಕನ್ನಡ - ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೋಕಾಕತಾರ ಹೇಂ ಪತ್ರಿಕೆ ಉಜ್ವಾಡಾ ಆಯ್ಲೆ ಜಾಲಾರ್ ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಥಿತಿ ಕಾರಣಾನ 1955 ಆಂತ ಹೇಂ ಪತ್ರಿಕ್ ಬಂದ್ ಪಡ್ಲೆ.

ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ (ಅರ್ಧವಾರ್ಷಿಕ್)

ಮಂಗಳೂರಚೆ ಸೇಂಟ್ ಅಲೋಸಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಾಚಾನಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1981 ಚಾನಿ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಜಾವ್ನ್ ಪ್ರಕಟ ಜಾತ್ತೊ ಆಸಾ. ಹೆಜೆ ಏಕ್ ವಿಶೇಷ್ ವಿಚಾರ ಮ್ಹಳಾರಿ ಹೇಂ ಪತ್ರಿಕ್ ದೇವನಾಗರಿ ಆನಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪೆಂತ್ ಪ್ರಕಟ ಜಾತ್ತಾ. ಕಾರಣ್ ಮಹರಾಷ್ಟ್ರ, ಕೇರಳ ಆನಿ ಗೋವಾ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಕ್ ಕಳ್ಚೆ ಕತಾರ.

ಮಂಗಳೂರ ಚಾನ್ ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ಚೆ ಅನ್ಯ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಸಮುದಾಯಾಚೆ ಪತ್ರಿಕೆ 'ಕಲಾಕಿರಣ್' ಆನಿ "ಆಮ್ಚೊ ಯುವಕ್" ಮುಂಬಯಿಚಾನ್ 'ಮಿತ್ರ್' ಆನಿ 'ಝುಲೊ' ಪತ್ರಿಕೆ ಥೊಡೆ ಕಾಲ್ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ.

ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕಾಲೆ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ

ಮಂಗಳೂರಾಂತ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಶುರು ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಹಿಂದು ಲೋಕಾಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕ ಪ್ರಮುಖ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಮಂಗಳೂರಾಂತ "ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ" ಪತ್ರಿಕೆ ಶುರು ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಥೊಡೆ ಕಾಲ ಉಪರಾಂತ ಕ್ರಿ.ಶ. 1923 ಆಂತ ವಿ. ಎಸ್. ಕುಡ್ವಾ ಹೆಗಿಲೆ ಸಂಪಾದಕತ್ವಾಂತ "ಸಾರಸ್ವತ" ಕೊಂಕಣಿ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಸುಂದರ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ 1941 ಉಪರಾಂತ ಹೇಂ 'ಸಾರಸ್ವತ' ಮಾಸಿಕ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ. ಹೇ 'ಸಾರಸ್ವತ' ಪತ್ರಿಕೇಂತ ಕನ್ನಡಾಚೆ ಪ್ರಥಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಎಮ್. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಹೆಣೆ ಖೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾ ಆನಿ ಲೇಖನ ಬರೋವ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ. ಶ್ರೀ ಕುಡ್ವಿ ವಾಸುದೇವ ಶೆಣ್ಯೆ, ಬಿ.ವಿ. ಬಾಳಿಗಾ ಅಸಾಲೆ ಲೇಖಿಕ್ ಲೋಕಾನಿ ಹೇಂ ಪತ್ರಿಕೆ ಮುಖೇನ ಖೂಬ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಲೇಖನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇರಿ ಬರ್ಯೆಲಾಚಿ. ಹೇಂ ಏಕ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಜಾವ್ನ ಕ್ರಿ.ಶ. 1946 ವರಾಕ್ ಚಲ್ಲೆ. ತೆಜೆ ಉಪರಾಂತ್ ಬಂದ್ ಪಡ್ಲೆ.

"ಪಂಚ್ಕಾದಾಯಿ" (ಮಾಸಿಕ)

ಕ್ರಿ.ಶ. 1967 ಚಾನಿ ಬಿ.ವಿ. ಬಾಳಿಗಾಲೆ ಸಂಪಾದಕತ್ವಾಂತ "ಪಂಚ್ಕಾದಾಯಿ" ಮಾಸಿಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ ಉಜ್ವಾಡಾ ಆಯ್ಲೆ. ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾಂತ ಹೇಂ ಪತ್ರಿಕೆಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಅಸ್ಸಾ, ಹೇಂ ಪತ್ರಿಕೇಂತ ಸಾರಸ್ವತ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಭೇದಾರಿ ಸುಂದರ ಕವಿತಾ, ಕಾಣಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಾಕ ಲೇಖ ಪ್ರಕಟ ಜಾತ್ತೊ ಆಸ್ಸಾಚ.

1947 ಆಂತ ಕಾರಾವಾರಚಾನಿ 'ಸರ್ವೋದಯ್' 'ಉಸ್‌ವಾರ್‌ಹ್' ಕುಮಟಾಚಾನ್ "ಕೊಂಕಣಿ ಕಿನಾರಾ"

ತ್ರಿಕೆ ಥೋಡೆ ಕಾಲ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ್ ಚಲ್ ಪಳ್ಳೆ. 1994 ಚಾನಿ ಕಂದಾಪುರ್ಚಾನಿ ಯು. ಎಸ್. ಶೆಣ್ಯೆ ೆಗ್ಗಿಲೆ ಸಂಪಾದಕತ್ವಾಂತ "ಜೈ ಕೊಂಕಣಿ" ಮಾಸಪತ್ರಿಕ ಉಜ್ವಾಡಾ ಆಯ್ಲಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಲೆ ಖಬರ್ ೊಂಕಣಿ ಕವನ ಕಾಣಿ ಆನಿ ಲೇಖನ ಹೇಂ ಪತ್ರಿಕೆಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾತ್ತಾಚಿ.

ೇರಳಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕ್ರಿ.ಶ. 1675 ಅಂತ ಕೇರಳಾಚೆ ತೀನ್ ಆಯುರ್ವೆದಿಕ್ ವೈದ್ಯ ರಂಗಭಟ್, ವಿನಾಯಕ ಪಂಡಿತ ಆನಿ ಪೂ ಭಟ್ ಹೆಣಿ ಡಚ್ ನೌಕಾಧಿಕಾರಿ ಹೆನ್ರಿಕಸ್ ವಾನ್ ರೀಡ್ ಹೆಕಾ ಕೇರಳಾಂತ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಗ್ಳೆ ವನೌಷದಿ ಸ್ಯಾಚೆ ಸ್ವರೂಪ ಗುಣ ಸಗ್ಳೇ ಬರೋವ್ನ ದೀನ್ ತೇ ಸಗ್ಳೆ ಮಾಹಿತಿ ಸತ್ಯಪೂರ್ಣ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಕೊಂಕಣಿ ಾಷೇನ ಮಲಯಾಳಿ ಲಿಪಿಂತ ಬರೋವ್ನ ದಿಲ್ಲಾಲೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಏಕ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ದಾಖಲೊ ಆಸಾ 18 ಶತಮಾನಾಚೆ ಕಾಲಾಂತ ರಚಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ 'ಭಾಗವತ', ಲಿಂಗ ಪುರಾಣ ಾಮಾಯಣ ಆನಿ ಮಹಾ ಭಾರತಾಚೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಸಂಗ ಬರ್ರೈಲಾಲೆ ವಿಚಾರ ಅಧ್ಯಾಯ ಆಠಾಂತ (8) ವಿವರಣ ಲ್ಲಾ ಹಾಂಗಾ ಆಧುನಿಕ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ವಿವೇಚನ ಕರೂಕ ಜಾಯ್.

ಉನ್ನೀಸ್ (19) ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಮ್ಮುಲ ಶೆಣೈ (1851 - 1922) ಹೀಣೆ ಕೇರಳಾಂತ ಧುನಿಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ ಜನ್ಮ ದಿಲೊ ತೀ ಕೋಚೀನ ಚೇ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲೆ ಉತ್ಸವ ಸಮಯಾಕ ಕ್ತಾನಿ ಆಶಿಲಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲೆ ಉತ್ಸವ ಸಮಯಾಕ ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ಣ ಭಾವಾನಿ ದೇವಸ್ತುತಿ ರೂಪಾನ ೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಭಕ್ತಿಗೀತ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆ ತೆಗ್ಗಿಲೆ "ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ" ಖೂಬ ಸುಂದರ ಕೊಂಕಣೀಚೆ ದೇವಸ್ತುತಿ ದ ಆಸಾ.

ನಾರಾಯಣ ನರಸಿಂಹ ಪೈ (1879 - 1959) ಯ್ಹೋಂ ಕೇರಳಾಚೊ ಸುಪ್ರಸಿದ್ದ ಕೊಂಕಣಿ ಗಾಯಕ ಸಾ. ಹೆಣೆ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮಲಯಾಳಿ ಭಾಷೇನ್ ಖೂಬ ಸುಂದರ ಕೀರ್ತನ್ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಕೇರಳಾಂತ ೊಂಕಣಿ ಮಲಯಾಳಿಲಿಪಿಂತ್ ಖೂಬ ಫುಲ್ಲಾ ಆನಿ ಫಲ್ಲಾ. ವೇದಿಕ್ ಪಂಡಿತ ಕೆ. ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್ (1890 1953) ಹೆಣ್ಣೆ ಕೊಂಕಣೀಂತ ಮಲಯಾಳಿ ಲಿಪಿನ್ ಖೂಬ ಸುಂದರ ಗೀತ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀ ಎ. ಡಿ. ಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮಾ (1896 - 1982) ಹೆಗ್ಗಿಲೆ "ಕೊಂಕಣ ಭಾಷಾ ಗಾನ ಮಂಜರಿ" ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾ ಂಕಲನ ಕ್ರಿ.ಶ. 1930 ಅಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ಕೇರಳಾಚೆ ಮಲಯಾಳಿ ಲಿಪಿಂತ್ ಕವಿತಾ ರಚನ್ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪೈಕಿ ್ರೀಮತಿ ಜಿ. ಕಮಲಮ್ಮಾಳ್ (1910 - 1983) ಹಿಗ್ಗಿಲೆ ನಾವ್ ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ ಆಸಾ.

ೊಂಕಣಿ ಕಾವ್ಯ

್ರೀಮತಿ ವತ್ಸಲಾ ಮಂಜು (1925)

ಹೀಣೆ ಮಲಯಾಳಿ ಲಿಪಿಂತ್ ತೀನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ 975 "ಪುತಾ ಮಾಳಾ" (1986) ಆನಿ "ಕಾವ್ಯಧಾರಾ" (1989) ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಪದ್ಯಾಂತ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆನಿ ಲೌಕಿಕ ೊನ್ನಿ ಭಾವ ವ್ಯಕ್ತ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಾಂತ ಬಾಯ್ಲಾಲೆ ಸಮಸ್ಯಾವರಿ ಭೀ ಕವಿತಾ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಚಿ.

ಕೆ. ಅನಂದ ಭಟ್

ಹೆಣೆ ಸುಮಾರ ಎಕ್ಸಿಬಾರಹ (112) ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾ ದೋನ್ ಸಂಕಲನಾಚೆ ರೂಪಾನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಅಧಿಕ ಪದ್ಯ ಭಕ್ತಿರಸ ಪೂರ್ಣ ಜಾವ್ನ ಸಂಗೀತಮಯ ರಾಗಾನಿ ಗಾಯನ ಕರ್ಚೆ ಪದ್ಯ ಅಸ್ಸಾಚಿ. ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಅಧಿಕ ಪದ್ಯ ಧಾರವಾಡ, ಮಂಗಳೂರು, ಕೋಝಿ ಕೋಡ್, ತಿರುವನಂತಪುರಮ್ ಆನಿ ತ್ರಿಚೂರ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರಾಚಾನಿ ಪ್ರಸಾರಿತ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ.

ಎನ್. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಮಲ್ಯ (1929)

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರ ಸಭಾ, ಕೊಚ್ಚಿ ಹೇಂ ಸಂಸ್ಥಾಂತ ಗೌರವ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರತಿ ಅಪಾರ ಕಾಮ ಹೇಣೆಕೆಲ್ಲಾ. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಹೆಗೆಲೆ ಪ್ರತಿ ಎಕ್ಶೆಎಕ್ (101) ಸ್ಟಾಂಜಾಚೆ ದೀರ್ಘ ಕವಿತಾ "ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಶತಕಮ್" ಮ್ಹಣ್ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ "ಮ್ಹಾಂತರಿ ಆಜ್ಜಿ" (1980) ಹೇಂ ಪೈಂತೀಸ್ (35) ಕವಿತಾಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಆಸ್ಸ.

ಆ. ಗೋಪಾಲ ಪ್ರಭು

ಹೆಗ್ಗಿಲೆ "ಕಲ್ಯಾಣ ಸೌಗಂಧಿಕಾ" (1981) ಮಹಾಭಾರತಾಚೆ ಭೀಮ ಆನಿ ಹನುಮಂತಾಲ ಸಂಭಾಷಣೇಚಾರಿ ಬರ್ರೈಲಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವ್ಯ ಕೇರಳಾಂತ ಖೂಬ ಜನಪ್ರೀಯ ಆಸಾ.

ಪಿ. ಎನ್. ಎಸ್. ಶಿವಾನಂದ ಶೆಣೈ

ಕೇರಳಾಚೊ ಏಕಜನಪ್ರಿಯ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿ ಲೋಕಾಂತ ಶಿವಾನಂದ ಶೆಣೈ ಏಕ ಆಸಾ. ಯ್ಹೋಂ ಮಲಯಾಳಿಂತ ಭಿ ಕವಿತಾ ರಚನ ಕರ್ತಾ. "ಕೀರ್ ಕೀರ್" (1984) ಹೆಗ್ಗಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನ ಆಸಾ.

ಎನ್. ಎನ್. ಆನಂದನ್, ಆರ್. ಎಸ್. ಭಾಸ್ಕರ, ಪಿ. ಆರ್, ನಾಯಕ್ ಇತ್ಯಾದಿ ನವೀನ ಯುವ ಕವಿ ಲೋಕ ಕೇರಳಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಕವಿತಾ ರಚನ ಕರ್ಚೇಕ್ ಲಾಗ್ಲಾಚಿ.

ಕೊಂಕಣಿ ಸಾನ್ ಕಾಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಆಚ್ ಕೇರಳಾಂತ ವಿವಿಧ ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಿಕ್ ಸಾನ್ ಕಾಣಿ ಬರೋವ್ಚೇಕ ಲಾಗ್ಲಾಚಿ. ಕೊಂಕಣ ಜನತಾ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ ವತಿಚಾನಿ ಆಠ ವಿಭಿನ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಿಕಾಲೆ ಕಾಣಿಯೋ "ಕೊಂಕಣಿ ಕಥಾಷ್ಟಕ" (1978) ನಾವಾನಿ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾ. ಹೇಂ ಕಾಣೆಂತ ಕೇರಳಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆನಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಚೆ ವಿವೇಚನ ದಿಸ್ತಾ. ಕೇರಳಾಂತ ಸಾನ ಕಾಣಿ ಬರ್ರೈತಾಲೆ ಲೇಖಿಕಾಂತ ಕೆ. ನಾರಾಯಣ ನಾಯ್ಕ್, ವಿ. ವೆಂಕಟೇಶ, ಎನ್. ಪ್ರಕಾಶ ಹೆಣಿ ಪ್ರಮುಖ ಆಸ್ಸಾಚಿ. "ಕೇರಳ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ" ವತಿಚಾನಿ ಸಾನ ಕಾಣಿ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ. ಕೇರಳಾಚೆ 'ಕೊಂಕಣ' 'ಜನತಾ' 'ದಿವ್ತಿ' 'ಕೊಂಕಣ ಟೈಮ್ಸ್' 'ಕುಳಾಗಾರ್' ಆಸ್ಸಾಲೆ ಪತ್ರಿಕೇಂತ ಕೊಂಕಣ ಕಾಣಿಯೋ ಪ್ರಕಟ ಜಾತ್ತಾಚಿ.

ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕೇರಳಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ ಕಾದಂಬರಿ ಆತ ಹೇಕಾತ್ ರಚನ ಜಾವ್ನೇಕ ಲಾಗ್ಲಾಚಿ. .. ಗೋಕುಲದಾಸ, ವಿ. ಕೃಷ್ಣ ವದ್ಯಾರ, ಬಿ. ಆರ್ ಕನ್ನಂಗಾಡ, ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರಕಲಾ ಎಸ್. ಕಾಮತ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಂಕಣೀಂತ ಕಾದಂಬರಿ ರಚನ ಕರ್ಚೇಕ್ ಲಾಗ್ಲಾಚಿ. ಕೇರಳಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೇಂತ ಧಾರವಾಹಿಕ ಜಾವ್ನ ..ೂಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಟ ಜಾತ್ತಾಚಿ.

ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕೇರಳಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಖೂಬ ಉಣೆ ಆಸ್ಸಾ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಲೆ ವಸತಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಾಸರಗೋಡಾಚಾನಿ ಕೊಚ್ಚಿವರಾಕ್ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ರಂಗಮಂಚಾರಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಜಾತ್ತಾಚಿ. ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಪೊಳೇವ್ನೆ ಖಯಾಲಿ ಕೇರಳಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಕ್ ಖ..ಬ ಆಸಾ. ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಮುದ್ರಿತ ಜಾವ್ನ್ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕಾಚೆ ಸಂಖ್ಯಾ ಉಣೆ ಆಸಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ

ಕೇರಳಾಚೆ ಕಾಸರಗೊಡಾಚಾನಿ ಕೊಚ್ಚಿವರಾಕ್ ವಸತಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ್ ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ನೆ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆ 1932 ಆಂತ 'ಸಾರಸ್ವತ ಮಿತ್ರಮ್' 1934 ಆಂತ 'ಸಾರಸ್ವತ ಭೂಷಣಂ' ಮಾಸಿಕ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ ಕಣ್ಣೂರಚಾನಿ ಥೋಡೆ ಕಾಲ 'ಸಾರಸ್ವತ ವಾಣಿ' ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ 1969 ಆಂತ 'ಸಾರಸ್ವತ ಯೂಥ್' ಮಲಯಾಳಿ ಲಿಪಿಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರ ಸಭಾ ಕೊಚ್ಚಿ ವತಿಚಾನ 1979 ಆಂತ 'ಕೊಂಕಣಿ ವಿಕಾಸ' ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಕೊಂಕಣಿ ಮಲಯಾಳಮ್ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೇನ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ "ಕೇರಳ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ" ವತಿಚಾನಿ 1984 ಆಂಶ "ದಿವ್ವಿ" ನಾವಾನಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ ಜಾಲ್ಲಾರ್ ಹೇಂ 1986 ಆಂತ ಬಂದ ಜಾಲ್ಲೆ. ಪುನರಾಪಿ ಪುನರಾಚೆ "ದಿವ್ವಿ" ನಾವಾನ್ ಮಾಸಿಕ ಜಾವ್ನ್ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1986 ಚಾನಿ 1987 ವರಾಕ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ಅಶಿ ಕೇರಳಾಂತ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣಾನಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ ಖೂಬ ಸೇವಾ ಕಲ್ಲಾ.

ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ಬರ್ರೈಲಾಲೆ ಬಾಕಿಬಾಬ್ ಬೋರ್ಕರಾಲೆ ಏಕ ಕವಿತಾ

ನಿಳೆಂ ನಿಳೆಂ ಸವಣೆಂ ಏಕ್
ಸಕಾಳಚ್ಯಾ ಗೋ ಪಾರಾ ।
ಭಾಂಗರಾಚೆ ಘುಂಗರಾ ಬಾಎದೂನ
ಆಯಲೇ ಮ್ಹಾಜ್ಯಾ ದಾರಾ ॥1॥

ಸವಣೆ ಗಾಯತ ಆಯಲೇಂ ತಶೇಂ
ಝಾಡಾಂ ಪೆಡಾಂ ಲಾಗಲೇ ಪಿಶೆಂ
ಕೊಮನ್ಯೋ ಆಂಕನ್ಯೋ ಫುಟೂನ ಮ್ಹಜೆ
ಪೊರಸೂಂ ಆಯಲೇಂ ಚಂವಾರಾ
ನಿಳೆಂ ನಿಳೆಂ ಸವಣೆ ಏಕ
ಆಯಲೆಂ ಮ್ಹಾಜಾ ದಾರಾ ॥2॥

ಮೊಹ್ಯಾನ ಭುಲ್ಲೆ ಫುಲಾಂ ಗಲೆ
ಹರಯಾಳೆಕ್ ಫುಟಲೆ ದೊಳೆ
ಅಕಸ್ಮಾತ ಸುಚಲೆಂ ಭೊಂವರಾ
ನಿಳೆಂ ನಿಳೆಂ ಸವಣೆ ಏಕ
ಆಯಲೆಂ ಮ್ಹಾಜ್ಯಾ ದಾರಾ ॥3॥

ಸವಣೆಂ ಜಿವಾ ಭಿಡೂನ ಗೆಲೆಂ
ಹಾಂವ್ವೂಯ ಜಾಲೆಂ ಗಾಡ ನಿಳೆಂ
ದಿಷ್ಟಾವ್ಯಾನ ಭೆಟಲೆಂ ಹಾಂವ
ಮ್ಹಾಜ್ಯಾ ರಾಜಕುಂವರಾ
ನಿಳೆಂ ನಿಳೆಂ ಸಾವಣೆಂ ಏಕ
ಆಯಲೆಂ ಮ್ಹಾಜ್ಯಾ ದಾರ ॥4॥

ಸಿಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ಗದ್ಯಾಚಿ ಭಾಷಿ ಪೊಳೇವ್ಯಾ - ಕಿಸನ್ ಕಾಮತಾಲೆ "ದೋನ್ ಆನಿ ...ೀನ್" ಏಕಾಂಕಿಚಿ ಏಕ್ ಸಂಭಾಷಣ್ -

...ಾ : ಸರಳಚ ಉಲ್ಲೈತಾ ಹಾಂವ್ ! ವಾಂಕಡೆ ಉಲೌಪಾಚಿ ಸ್ವಯಂ ನಾಸ್ತಾ ಆಮಕಾಂ ಬಾಯಲಾಂಕ ! ನಿದಾನ ಆಪ ಲೋಸೋ ಜ್ಯಾಕಾ ಮ್ಹಳೊ, ಆಪಲೋಸೋ ಕೆಲೊ ತಾಜೆ ಕಡೇನ ತರ ನಾಂಚ ನಾ! ಪ್ರಾಣ ಗೆಲೊ ಹರಿ ತಾಕಾ ಆಮಿಂ ಅಂತರ ದಿವರ್ಚಿ ನಾಂತ ! ಪುಣೂನ ತುಮಿಂ ತುಂ

...ಕ್ಕರ್ : ಕೋಣ ಹಾಂವ ? ಜಿಬೇಕ ಹಾಡ ನಾ ಮ್ಹಣುನ ಕಿತೆಂಯ ಬೇಜವಾಬದಾರಪಣಾನ ಉಲೌ ನಾಕಾ! ಕೋಣಾ ಮುಖಾರ ನಾ ಕಿತೆಂ ಉಲ್ಲೈತಾ ಹಾಜೀ ಸಾರಕೀ ಬರೀ ಜಾಣೇವ ಆಸುನೀ !

...ಾ : ಕಿತೆಂ ಆನಿ ಕೋಣಾ ಮುಖಾರ ಉಲ್ಲೈತಾಂ ಹಾಜೀ ಪೂರ್ಣ ಜಾಣೇವ ಆಸಾ ಮ್ಹಾಕಾ, ಆನಿ ಜಾಣೇವ ಆಸಾ ಮ್ಹಣುನಚ ಮನಮೇಕಳೇಪಣಾನ ಉಲೌಪಾಚೊ ಪ್ರಯತ್ನ ಕರಹಾಂ. ಭಿತಲ್ಲೊ ಅಂತಃ ಕರಣಾಂತಲೊ ದಾಹ ಆನಿ ದೇಹಾಚಿ ದುರ್ಬಲತಾ ಹಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಶಾಂಕ ಲಾಗೂನ ತುಮುಚೆ ಸಾರಕೀ ಬೇದರಕಾರಪಣಾನ ವಾಂಗೂಕ, ಉಲೌಕ ಯೇನಾ ಮ್ಹಾಕಾ.

...ಕ್ಕರ್ : ದಾದಲೆ ಮನಶಾಂಕಯ ಕಾಳೀಜ ಆಸತಾ ಹೇಂ ವಿಸರೂಂ ನಾಕಾ ತುಂ ! ಕಳಾಚಾಚೆ ದಯೇಚೊ ಸಂಬಂಧ ವಾರಸೊ ದೇವಾನ ಕಿಶೆಂ ತುಮುಚೆ ಬಾಯಲಾಂಕಡೇನಚ ದಿವಂಕ ನಾ.

ಮಂಗಳೂರ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಭೇದಾಚಿ ಏಕ್ ನಮೂನ ಪೊಳೆವ್ಯಾ - ಲುವೀಸ್ ಮಸ್ಕರೇನ್ಸ್ ಲೇ ...ಬ್ರಾಂವಚೇ ಯಜ್ಞದಾನ" ಕವಿತಾಚೆ ಏಕ ಭಾಗ ...... ಮ್ಹಾ ವ್ಹಡ ಝುಂಜಾನ್ಯಾನಿ ಪಾಂಡವಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ ...ಲ್ಯೋ ಕೀರ್ತಿಭರೀತ ಕರನ್ಯೊ ರಣಾ ಮಳಾರ ಯಾ ಕಾಂಯ ರಾಯ ಕುಳಯೇಚ್ಯಾಂಕ ಆಸಚ್ಯೋ ಖಂತಿ ...ಕಾಂತ ಸಿತಾ ರಾಮಾನ ಭೋಗಲ್ಯಾ ಬರೀ ದಂಡಕ ವನಾಂತ ನಾಸಲ್ಯಾರ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಾಚಿ ನಿಷ್ಠುರ ಕೃತ್ಯಾಂ ...ಮಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂಚೀ ದೆಸವಾಟ ಕೆಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತೆನ್ನಾಲಿ ರಾಮಾಚೆ ಖೇಳ, ಹಾಸೊವನ ಕರೂಂಕ ಫುಗಾರ ...ಸಲೀ ದಾಖೋಣ ಖಂಯಚೀ ಫಾಲಿನಾಂವ ಆಜ ಮುಖಾರ ಬಗರ ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಪೂರ್ವೀ ದೋನ್ ಸಾಸ್ರ ವರಸಾಂ ...ಯಲೆಂ ಸೃಷ್ಟಿ ಪುಚೆಂತ ಆಸತಾಂ ಆವಾವಂಚೆ ಕೂಳ ಸಗಳೆಂ.

ಎಡ್ವಿನ್ ಡಿ. - ಸೌಜಾ ಹೆಗ್ಗಿಲೆ "ಹಾಂವ್ ಜಿಯತಾಂ" ಕಾದಂಬರಿಚೆ ಏಕ ಗದ್ಯ ಭಾಗ ಪೊಳೇವ್ಯಾ ...ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ) ಕೊಂಕಣಿ

.....ಪಾವಸ ರಾವಲ್ಲೊ!"

ಸಕಳಿಂಚ್ಯಾ ಧಾ ಮೋರಾರ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಥರಾನ ಭೀತರ ರಗಲ್ಯಾ ಸುರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಕಿರಣಾಂಕ ಧರಣೀರ ...ಡೋಂಕ ಕಸಲೋಚ ಅವಕಾಶ ಮೆಳಾಗಾತಲ್ಲೆ ಪರೀಂ ಕೊಡತಿಚ್ಯಾ ಲಾಂಬ ರೂಂದ ಸಾಲಾಂಕ ಲೋಕ ...ಮಲೋಲೊ. ಪಾಶಾರ ಜಾಲ್ಲಾ ಪಂದ್ರಾ ದಿಸಾಂನಿ ತೇಜ ಮನೀಸ ತ್ಯಾಚ ಸಾಲಾಂತ ಜಮಕೆಲೆ ತಾಂಕಾಂ ...ಚೋ ದೀಸ ಮಹತ್ವಾಚೊ ಜಾವನ ಆಸುಲ್ಲೊ ಪಂದ್ರಾ ವೀಸ ಧಾವನ ಚಲೋನ ಆಸಚ್ಯಾ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ...ಕ್ಕರ್ ಕೆಜಿ' - ಚೆಂ ತಿರ್ಪ್ ಆಜ ಮೆಳೊಂಕ್ ಆಸಲ್ಲೆ,

ಪಂದ್ರಾ ದಿಸಾಂ ಆದೀಂ ವಿಚಾರಣೇಚ್ಯಾ ಪೈಲ್ಯಾ ದಿಸಾ ಹೇಂಚ ಪರಿ ಲೋಕ ಜಮೇನ ಆಶಿಲ್ಲೊ. ಮೊರಾಂ ಥಾ ವ್ಹಜತನಾ ಕೊಡತಿಚ್ಯಾ ಕಾರಭಾರಚ್ಯಾನ ನಿತಿಕರ್ತಾಚೆಂ ಯೆಣೆ ಸುಚವಿಲೆಂ ಆನಿ ಸಾಲಾಂತ ಮೌನ ಚರತಚ ಸರ್ವ ಉಭೆ ಜಾಲೆ. ಹೇ ಕೇಸಿಚೊ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಿವರ ಆನಿ ಚರಿತ್ರ ವಿಕ್ಟರಾಕ ಖ್ಯೆದ ಕೆಲಲ್ಯಾ ಪಂದ್ರಾ ದಿಸಾಂ ಭೀತರ ಶಿಕೋನ ತಯಾರ ಜಾಲ್ಯಾ ನಿತಿಕರ್ತಾಕ ವಿಚಾರ್ಥನಾಚೇಂ ಪಯ ಕಶೆಂ ರಾವತ ಮ್ಹಳೇಂ ಚಿಂತುಕಯಿ ಫುರ್ಸತ ಮೆಳಳೀ ನಾ. ಕೇರಳಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಚೆ ಏಕ್ ನಮೂನಾ ಪೊಳೇವ್ಯಾ - ಕೇರಳಾಚೆ "ರಾಮಾಯಣ" ಅಂತುಲೆ ಏಕ್ ಲೋಕಗೀತ-

1. ಹನುಮಂತು ಗೆಲ್ಲೊ ಸೀತೆ ಸುದ್ಧಿ - ರಾಮಚಂದ್ರಾನ ದಿಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿ ।
ಸಮುದ್ರ ಉಲಂಖಿನ ಕೋರ್ನು - ಹನುಮಂತು ಪಾಂವ್ಲೊ ಲಂಕೇರಿ ॥

2. ಫೇತಾ ಸೀತಾ ಸುದ್ಧಿ - ದಿಕಿಲಿ ಮಂಡೋದರಿ ।
ಪಾವಲಾ ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷಾರಿ - ಬೈಸುನ ಚೊಯ್ತಾ ಚಾರಿ ದಿಕಾರಿ ॥

3. ರಾಮಾಲ ದೂತು ಬೆಸಲಾ ರೂಖಾರಿ ಯೋ ಸಾಮಕೊ ಮ್ಹಜೆ ಮುಖಾರಿ
ಹಾಂಯ ಪೋಣು ರಬಿಲ ಮುಖಾರಿ ಸ್ತುತಿ ಕರ್ತಾ ಭಕ್ತಿರಿ ॥

4. ಸೀತಾ ಉಲೈತಾ ದೂತಾ ಲಾಗಿಂ - ದಿರಬಾಂಕುರ ಮುಳಾ ಮುಖಾರಿ ।
ತೋಡೋವು ಇತ್ತೆಂ ವೋರ್ಕಾ ಧರಾರಿ - ಮುದ್ರಿಕಾ ದವರ್ಲಿ ಸೀತೆ ಹತ್ತಾರಿ ॥

5. ರಾಮಾನ ಇತ್ತೆಂ ಸಾಂಗಿಲ್ಲೆಂ ತುಲ್ಯಾಗಿ - ಚುಡಾಮಣಿ ದವಿರ್ಲೆ ಹತ್ತಾರಿ ।
ತೊಡೊವು ನಾತಿಲ್ಲೆಂ ವಚೊಂ ಧರಾರಿ - ವಿವರು ಸಾಂಗೂ ರಾಮಾ ಲಗಿಂ ॥

6. ಲಗಲೀ ಅವಸೂ ಭೂಕ ಮ್ಹಾಕಾ - ಭೂಮಿರಿ ಪಳ್ಳಲೆ ಫಳ ಖಾಂವಕ ।
ಮರ್ಕಡ ಸ್ವಭಾವು ಕಾಡೂಂ ನಾಕ್ಕಾ - ಅಯಿಲ್ಯೋ ವಿವರೂ ಕೊಳೊಂವ ನಕ್ಕಾ ॥

7. ವನಾಂತ ಒಳಯಿಲೆ... ಮತಾಕ ನಾಶು ಹಳ್ಳೊ ವನಾಂಕ ।
ರಾವಣ ಬಳ್ಳೈಲೆ ಸೈನ್ಯಾಕ - ಧೋರ್ನು ಹಾಡಾಯ ವಾನರಾಕ ॥

ಅಧ್ಯಾಯ 13

ಕೊಂಕಣಿ ಜಾನಪದ (ಲೋಕಗೀತ) ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕ ಉತ್ತರಾಚಾನಿ ಗೋವಾಕ ಏವ್ನ ರಾಬ್ಬಿಲೆ ತೆನ್ನಾಚಾನಿ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಆವಯ್ ಭಾಷಿ ಕೊಂಕಣಿಂತ ಲೋಕಗೀತ. ನೃತ್ಯ, ದೇವಾಲೆ ಸ್ತುತಿ ಪದ ಸಾಂಗ್ಲೊ ನಾಂತೊ ಗೋವಾಂತ ಶಾಂತ ಆನಿ ಸಂತೃಪ್ತ ಜೀವನ ಚಲಿಶಿಲೆ. ಸ್ವಭಾವತ ಶಾಂತಚಿತ್ತ, ರಸಿಕ, ನಿಸರ್ಗಾಚೆ ಚೆಂದಾಯಿಚೆ ಆರಾಧಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮನೋವೃತ್ತಿಚೆ ಹೇಂ ಲೋಕ ಗೋವಾಚೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯಾನಿ ಖೂಬ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾಲ್ಲೆ. ಸದಾ ಗರ್ಜನ ಕರ್ತಶಿಲೊ ಪಶ್ಚಿಮಾಚೆ ಅರಬ ಸಮುದ್ರ, ಸದಾ ಪಾಚ್ವೆ ರಂಗಾಚೆ ಪೈರಣ ಪಾಂಗ್ರೂನ ಘೇವ್ನ ದೊಳೇಕ ತಂಪು ದಿತ್ತಾಲೊ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಚೆ ರೂಕ ಝಾಡಾ, ವಾಲಿ ಫುಲ್ಲಾ, ಫಲ ಹೆಜಾನಿ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಕೃತಿಚೆ ಚೆಂದಾಯಿಕೊ ದೇವಾಲೆ ರೂಪಾನ ಪೂಜಿ ಕರ್ತೊ ಸ್ಥಾನೀಯ ಲೋಕಾಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ, ಸ್ನೇಹ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರ್ನ ಶಾಂತ ಸುಖಿ ಜೀವನ ಹೆಣಿ ಗೋವಾಂತ ಚಲಿಶಿಲೆ. ಪರಬ ಉತ್ಸವ, ಲಗ್ನ, ಉಪನಯನ , ಪುತ್ರೋತ್ಸವ ಅಸಾಲೆ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಎಕ್ಕಣೆ ಮೇಳ್ನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸುರಿಲಿ ಧ್ವನಿ ಆನಿ ರಾಗ ಸಂಯೊಜನ ಕರ್ನ ಪದ ಸಾಂಗ್ತಾಲೆ. ದಿಸಾಚೆ ಘಾರ ಕಾಮ, ದಾಂತೇರಿ ಪೀಠ ಕರ್ಚೆ, ರಗ್ಡೇರಿ ಮಸಾಲೊ ವಾಟ್ಚೆ ಭಾತ್ ದಾಡ್ನೊನ್ ತಾಂದೊಳ ಕರ್ಚೆ, ಚಡ್ವಾಂಲೆ ಪಾಣ್ಣೆ ಹಿಂದೋಳ್ಚೆ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಕಾಮ ಕರ್ತೊ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಮಸಾಕ ಆಯಿಲೆ ವರಿ ಹಾಂಸ್ಲೊ ಹಾಂಸ್ಲೊ ಪದ ಗಾಯನ ಕರ್ತಶಿಲೆ. ಅಲ್ಚೆವರಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ದಿವೆಚೆ ಸೌಕರ್ಯ ನಾಶಿಲೆ ತೇ ದಿಸಾಂತ ಸಾಂಜಿ ಜಾಲ್ಗಿ ಘಾರಾಂತ ತೆಲ್ಲಾಚೊ ದಿವೊ ಲಾಯ್ನ ಘಾರ್ಚೆ ಹೊಡ್ಲೆ ದಾಖ್ಲೆ ಸಗ್ಲೆ ಲೋಕ ಎಕ್ಕಣೆ ಬಸ್ನುನು ಹಾಥ್ಥಿರಿ ಪಿತ್ತಿಚೆ ತಾಳ ಘೇವ್ನ ದಾಡ್ಡಿತೊ ದೇವಾಲೆ ಭಜನ ಕರ್ತೊ ಗಾಯನ ಕರ್ತಶಿಲೆ, ಲಿಖಿತ ಪುಸ್ತಕ ನಾಶಿಲೆ ತೆನ್ನಾ ಕಾಲಾಂತ ಹೊಡ್ಲಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ದಾಖ್ಲೆ ಸಿಖೋನ ವಂಶಪಾರಂಪರಿಕ ಝಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ ಜೀವಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಪರಬ ಪಾಸಣ ಉತ್ಸವ ಲಗ್ನ ಪುತ್ರೋತ್ಸವ ಅಸಾಲೆ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಘಾರ್ಚೆ ಬಾಯ್ಲಾ ಸುರಿಲಿ ಆವಾಜಾರ ಮಧುರ ಗೀತ ಸಾಂಗ್ತಶಿಲೆ. ಆಸ್ಸಾಲೆ ಪದಾಕ ಆಜ್ ಆಮಿ ಲೋಕಗೀತ ನಾ ಜಾನಪದಗೀತ ಮ್ಹಣ್ ಅಪ್ಪೈತಾಚಿ ಗೋವಾಚೆ ಕೊಂಕಣ ತೀರ ಆನಿ ಕರ್ನಾಟಕ - ಕೇರಳಾಚೆ ಕರಾವಳಿ ತೀರಾಂತ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ಖೂಬ ಪರಂಪರಾಗತ ಲೋಕಗೀತ ಪ್ರಚಾರಂತ ಆಸಾ. ತೆಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ಆನಿ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ಚೆ ಕಾಮ ಆಜಿ ಚಲ್ಕಾ. ನವರಾತ್ರಿ - ದೀಪಾವಳಿ ಪರಬ ಕಾಲಾಕ ಜಮೀನಿರಿ ಫಸಲ್ ಉಭುನ ರಾಬಿಲೆ ತೆನ್ನ ಗೋವಾ ಆನಿ ಕೊಂಕಣ ಕರಾವಳಿಚೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ಸಗ್ಲೇ ಲೋಕ ಜಾತಿ - ಪಾಂಥ ಭೇದಭಾವ ವ್ಹಿಸರ್ನ ವರ್ಣ-ವರ್ಣಾಚೆ ರಂಗೀಲಿ ವಸ್ತ್ರ ಧಾರಣ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ ಸಾಂಗ್ಲೊ ನಾಂತಶಿಲೆ. ತೇಣ್ಕಾ ಖುಶ್ ಕರ್ಚೇಕ ದುಡ್ಡ ಆಶಿಲೆ ಲೋಕ ದುಡ್ಡು (ಪೈಸೊ) ದೀವ್ನ ನಾಂಚೇಕ, ಪದ ಸಾಂಗ್ಚೇಕ ಪ್ರೊತ್ಸಾಹ ದಿತ್ತಶಿಲೆ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಲೋಕಗೀತ ನ್ಹಯಶಿ ಸಾನ್ನ ಚಡ್ವಾಂಕ ಖುಶ ಕರ್ಚೇಕ ರಾಜಾ - ರಾಣಿ - ರಾಕ್ಷಸಾಲೆ ಅಜ್ಜಿ ಕಾಣಿ ಸಾಂಗ್ತಶಿಲೆ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಕಾಣಿಕ "ಲೋಕ ಕಥಾ" (ಜಾನಪದ ಕಥಾ) ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ.

ಅಶಿ ಖೂಬ ಶತಮಾನ ಕಾಲ ಗೋವಾಂತ ಉತ್ತರಾಚಾನ ಆಯಿಲೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕ ಸ್ಥಾನೀಯ ದ್ರಾವಿಡ ಲೊಕಾಂತ ಮೇಳ್ನ ತೇಣ್ಕಾ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಮಾಧರ್ಯ ವಾಂಟೂನ ಭಾಷೇಂತ ಸಗ್ಲೆ ಏಕ ಜಾವ್ನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಏಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ - ಪಾರಪಂಪರಿಕ ಶಾಂತ ಜೀವನಾಚಾರಿ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಕಲಾತ್ಮಕ ಲೋಕಗೀತ ಆನಿ ಲೋಕ ಕಥಾ, ಲೋಕ ನೃತ್ಯ ಖೆಳ್ಲೊ ನಾಂತೊ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಆಶಿ ಆಸ್ತಾನ ಕ್ರಿ.ಶ.1510 ಚಾನಿ ಗೋವಾಂತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಧರ್ಮಾಂಧ ಕ್ರೂರ ಆಕ್ರಮಣಾನಿ ಸಂಕಟ ಹಾಡ್ಲೆ,ಖೂಬ ಲೋಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ

ಆವಯ್‌ಭುಂಯಿಕ ಸೋಣ ಅಸ್ ಪಾಸ್ಟೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಕೇರಳಾಕ ಗೆಲ್ಲೆ. ಥಂಯ್ ತೆಣ್ಗಿಲೆ ವಸತಿ ವ್ಹಾಡ್ಲೆ, ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಅಶಿ ತಿತರ್-ಬಿತರ್ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಕ ಲೋಕ ಏಕ್ ಜಾವ್ನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಲೋಕ ಕಲಾಚೆ ಸಂಪತ್ತಾಕ ರಕ್ಷಿತ ಕರ್ನ ಘೇವ್ಚೆ ಸ್ಥಿತಿರಿ ನಾಶಿಲೆ. ಗೋವಾಂತ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಗೋವಾಚೆ ಮೂಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಪಾರಂಪರಿಕ ಜೀವನಾಚೆ ಚೆಂದಾಯಿಕ ನಾಶ ಕರ್ನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ತಾಕೀತಾಚಾರಿ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲ್ಲೆ. 1510 ಚಾನಿ 1960 ವರಾಕ ಮ್ಹಳಾರ್ ಸಾಡೆಚಾರ್ಸಿ (450) ವರ್ಷ ಕಾಲ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಚೆ ಶುದ್ಧ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವನ ವಿಕೃತ ಜಾಲಿ. ಧರ್ಮಾಂಧ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಶಾಸನಾಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ್ ಸಗ್ಳೆ ಗೋವಾ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನ್ ಪರಿವರ್ತಿತ ಜಾಲೆ. ಹಿಂದೂ ದೇವಳಾಚೆ ನಿರ್ನಾಮ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಕ ಮತಾಂತರ, ಜಬರ್ದಸ್ತ ತಾಕೀತ ಹಚಾ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಚೆ ಲೋಕಾಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕ ಗೀತ, ಲೋಕನೃತ್ಯ, ವೇಷ - ಭೂಷಣಾಚೆ ನಾಂಚ (ಶಿಗಮೋ, ಭಾಂಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ) ಸಗ್ಳೆ ವಿಸರ್ನ ಗೆಲ್ಲೆ, ಅಸಾಲೆ ಕಠಿಣ ಸ್ಥಿತಿಂತ ಭೀ ಗೋವಾಚೆ ಉತ್ತರ ಭಾಗಾಂತ, (ಪಡ್ನೆ, ಬಿಚೋಲಿ, ವಾಲಫೊಯಿ ತಾಲ್ಲೂಕ) ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಂತ ಆಜ್ ಭಿ ಪರಂಪರಾಗತ ಲೋಕಗೀತ, ಲೋಕ ನೃತ್ಯ (ಶಿಗಮೋ, ಭಾಂಥಿ) ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಸಾ ಗೋವಾಚೆ ಬಹು ಭಾಗಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ದೇಖಿಣಿ, ಗೋಫು, ಪುಗಡಿ, ಮಾಂಡೋ ಅಸಾಲೆ ಖೇಳ್ ನಾಂಚ್ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಏವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಖೂಬ ಲೋಕಗೀತ ರಚನ ಜಾಲ್ಲಾ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಹಿಂದೂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಲೆ ಆನಿ ಕೇರಳಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಹಿಂದೂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಲೆ ತೋಂಡಾಂತ ಪಯ್ಲಿಚೆ ಲೋಕಗೀತ, ಆಜ್ಜಿಲೆ ಲೋಕಕಥಾ ಆಜವರಾಕ್ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಲಗ್ನ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಶೋಭಾನೆ ಗೀತ ('ವೋವಿ' ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ) ಆಜ್‌ವರಾಕ ಸಾಂಗ್ತಾಚಿ. ಚಾಲಾರ್ ಆಲ್ಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನ ಹೇಕಾತ ಲಕ್ಷ್ಯ ದೀವ್ನ ಅಸಾಲೆ ಲೋಕ ಗೀತ, ಲೋಕ ನೃತ್ಯ ಆನಿ ಕಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ಕಾ. ಹೇಂ ದಿಶಾಂತ ಕನ್ನಡಾಚೆ 'ತರಂಗ' ವಾರಪತ್ರಿಕೆಚೆ ಪಯ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕ 'ಸಂತೋಷ ಕುಮಾರ ಗುಲ್ವಾಡಿ'ನ 'ಕುಂಡ್ಯಾಕುರ್ಕುಳಾ', ಆನಿ "ತಾ ತಾ ತಿಂಗಣ" ಮ್ಹಣ್ ದೋನ್ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾಚಿ. "ಕುಂಡ್ಯಾಕುರ್ಕುಳಾ" ಆಂತ ಆಜ್ಜಿನ ಸಾಂಗಿಲೆ ಪಂದ್ರಹ (15) ಚಡ್ವಾಲೆ ಗೋಡ್ ಗೋಡ್ ಕಾಣಿಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ಕೆಲ್ಲಾ. "ತಾ ತಾ ತಿಂಗಣ" ಆಂತ ಚಡ್ವಾಲೆ ಚಂದ - ಚಂದ ಲೋಕಗೀತ ಪದಾಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹೇಂ ವಿಷಯಾಂತ ಸಂತೋಷಕುಮಾರ ಗುಲ್ವಾಡಿಲೆ ಸಂಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯ ಸದಾ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಆಸಾ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತ 'ಕುಣಬಿ' ಮ್ಹಳಾಲೆ ಸ್ಥಾನೀಯ ದ್ರಾವಿಡ ಲೋಕ ಪರಬ ದಿಸಾಂತ ವೇಷ - ಭೂಷಣ ಧಾರಣ ಕರ್ನ "ಗುಮ್ಟೆ" ಮ್ಹಳಾಲೆ ವಾದ್ಯ ವಾಜೂನ ಘೆತ್ತೊ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಗೀತ ಸಾಂಗ್ತೊ ನಾಂತಾಚಿ. ಗೋವಾಚೆ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಲೆ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವಿ ಕಾಸರಪಾಳಾಚೆ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಲೆ ಉತ್ಸವಾಚೆ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಪಯ್ಲಿ ಕಾಲಾಚಾನ ಆಜವರಾಕ್ "ಶಿಗಮೋ" ಲೋಕನೃತ್ಯ ಪರಂಪರಾಗತ ವೈಭವಚಾನಿ ಚಲ್ತೊ ಆಸಾ.

ಆಜ್ ಗೋವಾಂತ ಸಾಡೆಚಾರ್ಸಿ (450) ವರ್ಷಾ ನಿರಂತರ ಜಾವ್ನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಶಾಸನ ಚೆಲ್ಲಾಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪ ಪಯ್ಲಿಚೆ ಶುದ್ಧ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆಜಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಂತ ನಾ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಷಿಚೆ ಗಾಡ ಪರಿಣಾಮ ಜಾವ್ನು ಪಯ್ಲಿಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಗೀತ - ನೃತ್ಯ ಲುಪ್ತ ಜಾವ್ನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಭಾಷಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಗೋಮಾಂತಕೀ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಸಾ. ಆಜ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಚೆ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪ ಜಾವ್ನ ಗೋಮಾಂತಕಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಮುದಾಯಾಚೆ

ಲೋಕಾಂತ ವಿಭಿನ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಗೀತ, ಲೋಕನೃತ್ಯ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಹೆಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಜೋಸ್ ಪಿರೇರಾನಿ ತೀಸ್ ವಿಧಾಚೆ ವಿವಿಧ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಗೀತ ಆನಿ ಲೋಕನೃತ್ಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಕೆಲ್ಲಾ. ತಿಂತುಂತ ಮುಖ್ಯ ಆಶ್ಶಿಲೆ

1. **ವೋವಿ** : ಹಿಂದೂ ಲೋಕಾಂತ ಲಗ್ನ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಸಾಂಗ್ತೆ 'ಸೋಬಾನೆ' (ವೋವಿ) ಪದ.

2. **ವೋವಿ** : ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೋಕಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಲಗ್ನ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಸಾಂಗ್ತೆ 'ವೋವಿ' ಪದ.

3. **ಪಾಣ್ಣೆ ಪದ** : ಹಿಂದೋಳ್ತೊ ಸಾಂಗ್ಟೆ ಚೆರ್ಡ್ವಾಲೆ ಗೀತ.

4. **ಶೋಕಗೀತ** : ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಘಾರಾಂತ ಕೊಣ್ಣಾಲೆ ಮೃತ್ಯು ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ವಿಶೇಷ ಶೋಕ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ಚೆ ಕತಾರಿ ಸಾಂಗ್ಟೆ ಶೋಕಗೀತ.

5. **ಸಾನ್ನ ಚೆರ್ಡ್ವಾಲೆ ಗೀತ** : ಘಾರ ಆಂಗ್ಣಾರಿ ಸಾನ್ನ ಚೆರ್ಡ್ವಾನಿ ಖೆಳ್ತೊ ಖೆಳ್ತೊ ಸಾಂಗ್ಟೆ ಚೆಂದ - ಚೆಂದ ಪದ.

6. **ದೇಖಣಿ** : ಗೋವಾಂತ ಹಿಂದು ಲೋಕ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನಾಲೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಗೀತ ಧಾಟಿರಿ ಗಾಯನ ಕರ್ಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಗೀತ.

7. **ಥಾಲೊ** : ಗೋವಾಂತ ಶುಭ ಸಮಾರಂಭಾಂತ ಹಿಂದು ಲೋಕ ಸಮುದಾಯ ಜಾವ್ನ ನಾ ಏಕಾಂಗಿ ಜಾವ್ನ ಸಾಂಗ್ಟೆ ಮಧುರ ಪದ.

8. **ಡರ್ಜಸ್** : ಗೋವಾಂತ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಬಾಂಧವ ಲೋಕಾನಿ ಸಂತೋಷ ಕೂಟಾಂತ ಸಗ್ಳೆ ಮೇಳ್ನ ಏಕ ಸಮುದಾಯ ಜಾವ್ನ ಮೇಳ್ನ ಸಾಂಗ್ತೆ ಮಧುರ ಕೊಂಕಣಿ ಗೀತ.

10. **ದುವಾಳೊ** : ಹಿಂದು ಆನಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಘರಾಂತ ಲಗ್ನ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಬಾಯ್ಲಾನ ಗರ್ಭವತಿ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಆಠ ಮ್ಹಯ್ನೆ ವೇಳಾರ ತಿಕಾ ಗೋಡ್ಸೆ ಜವಾಣ ವಾಣು ತಿಗ್ಗಿಲೆ ಮನ ರಂಜನ ಕರ್ಚೆ ಕತಾರ ಸಂತೋಷಾನ ಸಾಂಗ್ಟೆ ಗೋಡ್ಸೆ - ಗೋಡ್ಸೆ ಪದ. ಹೇಂ ಪದ ಆಜ್‌ವರಾಕ ಗೋವಾ, ಉ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ (ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೇಳ್ನ) ಜಿಲ್ಲೆಂತ ಆಯ್ಕಾವಿತ.

11. **ಫೇಳ (ಖೇಳ)** : ಗೋವಾಂತ ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್, ಈಸ್ಟರ್ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಪರ್ಬಾಚೆ ದೀಸ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ನಟ ಲೋಕ ರಂಗ - ರಂಗಾಚೆ ವೇಷ್ ಘಾನಘೇವ್ನು ನಾಂತೊ ನಾಂತೊ ಸಾಂಗ್ಟೆ ಲೋಕಗೀತ.

12. **'ಕುಣಬಿ' ಲೋಕಾಲೆ ಲಗ್ನಾಚೆ ಲೋಕಗೀತ** : ಗೋವಾ, ಉ.ಕ. ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಂತ ಆಶಿಲೆ ಕುಣಬಿ ಸ್ಥಾನೀಯ ಲೋಕ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಲಗ್ನಾಚೆ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ನಾಂಚ ನಾಂತೊ ಉಡ್ತೊ ಸಂತೋಷಾನಿ ಸಾಂಗ್ಟೆ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಗೀತ.

13. **ಕುಣಬೀ ನೃತ್ಯಗೀತ್** : ಗಣಪತಿ ಪರಬ (ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ), ನವರಾತ್ರಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಹೇಂ ಪರಬ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಗೋವಾ, ಉ.ಕ., ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಂತ ರಂಗ ರಂಗಾಚೆ ವೇಷ ಧಾರಣ ಕರ್ನ ಘೇವ್ನು ಗುಂಪ - ಗುಂಪ ಜಾವ್ನ ನಾಂಚ ನಾಂತೋ - ಉಡ್ತೊ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ ಸಾಂಗ್ತೊ ಘರ - ಘರಾಕ ಎತ್ತಾಚಿ. ಅಲ್ಲೆ ಆಧುನಿಕ ದಿಸಾಂತ ಹೇಂ ಲೋಕನೃತ್ಯ ಕಮ್ಮಿ (ಉಣೆ) ಜಾತ್ತೊ ಆಸ್ಸಾ.

14. **ಪುಗಡೀ :** ಗಣೇಶಚವತಿ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಪರಬ ದೀಸ ಹಿಂದೂ ಲೋಕಾನಿ ನಾಂಚ ನೃತ್ಯ ಕರ್ತೊ ಮಧುರ ಗಾಯನ ಕರ್ತೊ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಲೋಕಗೀತಾಕ ಪುಗಡೀ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ.

15. **ಲಾವಣಿ ಪದ :** ಪುರಾಣ, ರಾಮಾಯಣ - ಮಹಾಭಾರತ, ಇತಿಹಾಸ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಾಕ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯ ಘೇವ್ನ ಲಾವಣಿ ವಾದ್ಯ ವಾಜಿತೊ ಮಧುರ ಜಾವ್ನ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಪದಾಕ ಲಾವಣಿ ಪದ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ.

16. **ಮಾಂಡೋ ಪದ :** ಗೋವಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೋಕಾಂತ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಯ್ಯಿಲೆ ಏಕ್ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಲೋಕ ನೃತ್ಯಗೀತ ಹೇಂ ಆಸ್ಸಾ. ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಸಂಗ ನಾ ದುರಂತಮಯ ಸಾಹಸಾಚೆ ಪ್ರಸಂಗ ಘೇವ್ನು ಪದ್ಯರೂಪಾನ 'ಗಿಟಾರ್' ನಾ 'ಗುಮ್ಮಾ' ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯ ಘೇವ್ನ ಸಂಗೀತಮಯ ಧಾಟಿರಿ ರಾಗಬದ್ಧ ಜಾವ್ನ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಪದಾಕ "ಮಾಂಡೋ" ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಪೈತಾಚಿ. ಹೇಂ ಪದಾಂತ ನಿಶ್ಚಿತ ಚರಣ, ಪಲ್ಲವಿ, ಛಂದಸ್, ಸಂಗೀತಾಚೆ ಶೈಲಿ ಉರ್ತಾ.

17. **ಗುಮ್ಚೆ ಪದ :** 'ಗುಮ್ಮಾ' ಮ್ಹಳಾರಿ ಏಕ ವಿಧಾಚೆ ಮಾತ್ತಿ ಮಡಕೇನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ವಾದ್ಯ. ಏಕ್ ನಿಶ್ಚಿತ ಆಕಾರಾಚೆ ಮಾತ್ತಿ ಮಡಕೇರಿ ಹದ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪ್ರಾಣಿಲೆ ಚಾಮ ಬಿಗಿ ಜಾವ್ನ ಬಾಂಧೂನ ತೆಜಾರಿ ತಾಳಬದ್ಧ ಜಾವ್ನ ದಾಡಿತೊ ಮಧುರ ಸ್ವರ ಉಕ್ಕಿಶಿತಾಚಿ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ವಾದ್ಯಾಕ "ಗುಮ್ಮಾ" ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ. ಹೇಂ 'ಗುಮ್ಮಾ' ವಾದ್ಯ ಘೇವ್ನ ತಾಳಬದ್ಧ ಜಾವ್ನ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಪದಾಕ "ಗುಮ್ಚೆ ಪದ", ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ.

18. **ಶಿಗಮೋ :** ಗೋವಾಕ ವಲಸೆ ಆಯಿಲೆ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾಲೆ ಬಹುಪ್ರಾಚೀನ ಲೋಕನೃತ್ಯ "ಶಿಗಮೋ". "ಶೀತ -ಗಮನ" ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಾಚೆ ಅಪಭ್ರಂಶ ರೂಪ "ಶಿಗಮೋ". ಕಡ - ಕಡೆ ದೀಸ್ ದೂರ ಜಾವ್ನ ವಸಂತ ಋತು ಆಗಮನ ಜಾಲ್ತಶಿ ವಸಂತ ಋತುಲೆ ಸ್ವಾಗತ ಕತಾರ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲಾಚಾನಿ ರಂಗ - ರಂಗಾಚೆ ವೇಷ ಧಾರಣ ಕರ್ನ ಸಂತೋಷಾನಿ ಪದ ಸಾಂಗ್ಗೊ ನಾಂತಾಚಿ. ಸುಮಾರ ಪಾಂಯ್ಸಿ (500) ವರ್ಷ ಫಾಟಿಚಾನ ಗೋವಾಚೆ ಕಾಸರಪಾಳ ಗಾಂವ್ಚೆ ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕಾ ದೇವಿಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಾಂತ ಆಚ್‌ವರಾಕ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕ ಹೋಳಿ ಪರಬ ಸಮಯಾಕ ಬಹು ವೈಭವಾನಿ 'ಶಿಗಮೋ' ನಾಂತಾಚಿ. ಹೇಂ ಶಿಗಮೋ ನಾಂಚಿ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಕ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ ಜಾವ್ನ ನಾ ಅನ್ಯ ಹಿಂದು ಮತಾಚೆ ಸಗ್ಳೇ ಲೋಕ ಗೋವಾಂತ ನಾಂತಾಚಿ. ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಉ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಂತ ಆಧುನಿಕ ದಿಸಾಂತ ಕುಣಬಿ ಲೋಕ ಜಾಸ್ತಿ ಜಾವ್ನ ಶಿಗಮೋ ನಾಂತಾಚಿ. ಜಾಲಾರ್ ಮೂಲತಃ ಶಿಗಮೋ ನೃತ್ಯ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕಾಲೆ ಲೋಕ ನೃತ್ಯ ಆಸಾ, ಹೇಂ ನಾಂಚ ನಾಂತಾಸ್ತಾನ ರಂಗ ರಂಗಾಚೆ ವೇಷ ಘಾನ ಘೇವ್ನ, ರಂಗ - ರಂಗಾಚೆ ಬಾವುಟ, ಛತ್ರಿ, ರಂಗ - ರಂಗಾಚೆ ವಸ್ತ್ರ ಬಾಂಧಿಲೆ ಲಾಟಿ ಹಾದ್ದಿಂತ ಘೇವ್ನ ನಾಂತಾಚಿ. ಪೊಳೇವ್ಚೇಕ ಹೇಂ ನೃತ್ಯ ಖೂಬ ಚಂದ ಉರ್ತಾ.

19. **ಜಾಗರ ಗೀತ :** ಗೋವಾಂತ ಮ್ಹಾಸಳಿ ಧರ್ತಾಲೆ ಬೆಸ್ತ ಲೋಕ, ಕುಣಬಿ ಲೋಕ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಸ್ಥಾನೀಯ ಲೋಕ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಜೀವನಾಚೆ ಅನುಭವಾನಿ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಪದ ಸಾಂಗ್ಗೊ ನೃತ್ಯರೂಪಾನ ಅಭಿನಯ ಕರ್ಚೆ ನೃತ್ಯಗೀತ ಜಾಗರ ಗೀತ ಆಸಾ.

20. **ಜನಪ್ರಿಯ ಕಲಾಗೀತ :** ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಭಾವಾನಿ ಗೋವಾಂತ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಕಲಾತ್ಮಕ ಪದ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಸಂಗೀತವಾದ್ಯ ಘೇವ್ನ ರಾಗಬದ್ಧ ಜಾವ್ನ ಸಂತೋಷಾನಿ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಹೇಂ ಪದಾಕ 'ಕಲಾಗೀತ' ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ. ಗೋವಾಂತ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಪದ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

ದೇವಾಲೆ ಭಜನಾಗೀತ : ಗೋವಾಂತ ಹಿಂದು - ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಲೋಕ ದೇವಾಚಾರಿ ಭಕ್ತಿಭಾವಾನ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಭಜನಾಗೀತ ಅಸ್ಸಾಚಿ.

ಅಶ್ಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ ಶತ ಶತಮಾನಾಚಾನಿ ಚಲ್ನು ಆಯ್ಯಿಲೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆನಿ ಲೌಕಿಕ ಲೋಕಗೀತ, ೀಕಕಥಾಚೆ ಭಂಡಾರ ಭೋದ್ಲಾ. ಹಿಂದೂ ಆನಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತಾಚೆ ಲೋಕಾಂತ ತೊಂಡಾಚಾನಿ ತೊಂಡಾಕ ವಿಲೆ ಖೂಬ ಕಾಣಿ ಆನಿ ಗೀತ ಆಜ್ ಆಧುನಿಕ ದಿಸಾಂತ ಲುಪ್ತ ಜಾತೊ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಆಲ್ಬೆ ದೂರದರ್ಶನ ವಿ.) ಮಾಧ್ಯಮ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಜ್ಞಾನಾಚೆ ಪ್ರಸಾರ ಅಸಾಲೆ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಾಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಅಧಿಕ ಜಾವ್ನು ್ತು ಯುವಕ ಯುವತಿ ಲೋಕಾಂತ ಲೋಕಗೀತ - ಕಾಣೆಚೆ ಅಭಿರುಚಿ ನಾ ಜಾಲ್ಲಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ೀಕಗೀತ - ಕಾಣಿ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪಾನ ಸಂಗ್ರಹಿತ ನಾಶಿಲೆ ಕಾರಣಾನಿ ಅಸಾಲೆ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಮ್ಗಿಲೆ ಷ್ಟಿಚಾನ ದೂರ ಜಾತೊ ಆಸಾ. ಗೋವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಚಾನಿ ಾಲೆ ಏಕ ಅಮೂಲ್ಯ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಲೋಕಾಲೆ ಲೋಕಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಸಂರಕ್ಷಣ ಕರ್ಚೇಕ ವ್ಯವಸ್ಥ ೂ ಜಾಯ. ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳಾ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಸಗ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಅಕಾಡೆಮಿಕೊ ಹೇಂ ದಿಶಾರಿ ಾರ ಕರೂಕ ಜಾಯ್.

ಂದೂ ಲೋಕಾಲೆ ಘಾರಾಂತ ಗಾಯನ ಕರ್ಚೆ "ವೋವಿ" (ಸೋಬಾನೆ) ಪದ

ಫುಡೆ ದಿಸಾಂತ ಲಗ್ನ ಮ್ಹಳಾರಿ ಪಾಂಚ್ ದಿಸಾಚಾನಿ ಸಾತ್ ದಿಸಾವರಾಕ ಚಲ್ತಶಿಲೆ. ಘುರಾ ಎದ್ರಾಕ ಘಾತ್ತಿಲೆ ೀಡ್ ಮಾಂಟ್ಟಾರಿ ದಿಸಾ ಏಕಾವರಿ ವಿವಿಧ ಲಗ್ನಾಚೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಉರ್ತಾಲೆ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಲಗ್ನ ರಾಕ ಆಯ್ಯಿಲೆ ವಧು ಆನಿ ವರಾಲೆ ಘಾರ್ಚೆ ಲೋಕ ಪರಸ್ಪರ ಜಾವ್ನು ವ್ಯಂಗೋಕ್ತಿ, ಕಟೂಕ್ತಿ ಸಾಂಗೂನ ೀತೊ ಏಕ ದುಸ್ರೇಚರಿ ಫಟ್ಟಿ (ಫಾಲ್ಸ್) ಆರೋಪ ಕರ್ತೊ ಕೃತಕ ರಾಗ ರೋಸ್ ದಾಖೈತೊ ಪದ ರೂಪಾನ ತ ಸಾಂಗ್ತೊ ಸಂತೋಷಾನಿ ಹಾಂಸ್ತಶಿಲೆ. ಅಸಾಲೆ ಪದಾಕ 'ವೋವಿ' (ಸೋಬಾನೆ) ಪದ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ, ಹೇಂ ೀವಿ' ಪದ ದೋನ ಚರಣಾಚೆ (ದ್ವಿಪದಿ) ಪ್ರಾಸಬದ್ಧ ಪದ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಂತ ಖೂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಕಾಲಾಚೆ ಆಮ್ಗಿಲೆ ಪೂರ್ವಜ ಲೋಕಾಲೆ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ರಸಿಕ ಮನೋಭಾವ, ವಿನೋದ ಸ್ವಭಾವ ದಿಸ್ತಾ.

ಫುಡೆ ದಿಸಾಂತ ಶಾಲಿಂತ ವಾತ್ತಾಲೆ ಸಾನ ಪ್ರಾಯಾಚೆ ಬಾಯಲ ಚರ್ಡ್ವಾಕ ಲಗ್ನ ಕರ್ತಶಿಲೆ. ಶಾಲೇಚೆ ್ಲೆ ಸಖಿ ಲೋಕ ಏವ್ನು ಘೋವಾಲೆ ನಾವ್ ಸಾಂಗಿ ಮ್ಹಣ್ ತಾಕೀತ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ತೆನ್ನಾ ನವವಧು ವೋವಿ ಾಪಾನ ಜವಾಬ ದಿತ್ತಶಿಲಿ.

ಳೆ ಸುತ್ತ ಆಸಾ ಸುಂದರ ಫುಲಬಾಗ್
ಗೆಲೆ ಹೊರೆತಾಲೆ ನಾವ ಮೋಹನ ಶಾನಭಾಗ್".

ಂಕಣಿ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಹ್ಶೇಂ ವೋವಿಂತ ಎವ್ವೆ ಕಾವ್ಯಲಹರಿ, ಪ್ರಾಸಬದ್ಧ ರಾಗ ಂದರ ಆಸಾ. ನವವಧು ಆಪ್ಲಾಲೆ ಘೋವಾಲೆ ನಾವ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಸಖಿ ಲೋಕಾಕ ಸಾಂಗ್ಚೆ ವಿಧಾನ ಪೊಳೇವ್ಯಾ

ಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಲೋ ಸಂಹಾರ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ವಾಮನು
ಗೆಲೆ ಬರ್ಶಿ ಸಂಸಾರ ಕರ್ತಾಲೊ ಮೋಹನು".

ಹಾಂಗಾ ಎವ್ಹೆ ಆದಿ - ಮಧ್ಯ - ಅಂತಾಚೆ ಪ್ರಾಸ ಸಂಯೋಜನ, ವೋವಿ ಸಾಂಗ್ತಾಲಾಲೆ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭಾಕ ಏಕ ಉದಾಹರಣ ಆಸ್ಸಾ. ಆಪ್ಣಾಲೆ ವ್ಹೊಡ್ಲೆ ಬಾಯಲಾಕ "ವೋವಿ" ಸಾಂಗ್ಯಾ ಮ್ಹಣ್ ತಾಕೀತ ಕರ್ಚೆ ವಿಧಾನ ಪೊಳೇವ್ಯಾ

"ಸಾಂಗ್‌ಗೆ, ಭಿತ್ತರಿ ಸಾಂಗ ಮಶಿಂಗಾಚೆ ಸೀಂಗ್; ಮ್ಹಾಲಗಡೆ ವಾಸಕ್ಕ ಬೇಗಿ - ಬೇಗಿ ವೋವಿ ಸಾಂಗ್"
ವರಾನಿ ಎವ್ಹೆ ತೋಡೋವ್ ಜಾಲ್ಲಾರಿ ಚಲ್ಲಿಲೆ ಪೈಕಿಚಾಲೆ ಆತುರ ಪೊಳೇವ್ಯಾ

"ಲಗ್ನ ಕಾರಣ ಮ್ಹಣು ಇತ್ಲೆ ದಿವಸ ಗೆಲೆ
ಹೊರ್ರೈತಾಲೆ ವಾಟ ಪಳೋನು ಆಮ್ಗೆಲೆ ದೊಳೆ ಭಾಗಲೆ".

ವರದಕ್ಷಿಣೆಚಾ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಕರ್ಚೆ ವೋವಿ
"ವಾಡಿಲೆ ಮೊಗ್ರೆ ವಾಲೇರಿ ಫುಲ ಸರಸರತಾ
ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕಾಡ್ಚಾಕ ದಾಮ್ಮಾಮ್ ಥರಥರತಾ".

ಲಗ್ನ ಜಾತಾಲೆ ಚಲ್ಲೇಲೆ ಚಂದಾಯಿಚಾರಿ ವೋವಿ -
"ಹೊನ್ನಾವರ ತೇರಾವರಿ ಶೋಭಿತಾ ಸೀತಾರಾಮ್
ಹೊರ್ರೈತ ಜಾವ್ನು ಶೋಭಿತಾ ಆಮ್ಗೆಲ್ ಮೋಹನಮಾಮ್"

"ಧನಧಾನ್ಯ ಮಸ್ತ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಬರಿ ದೊಳೆದೃಷ್ಟಿ
ಲಾಗನಯ್ ಹೊರ್ರೈತಾಕ್ ಆಯಿಲ್ ಗೆಲ್ಯಾಲ್ ದೃಷ್ಟಿ"

ಲಗ್ನ ಜಾತ್ತಾಲೆ ಚಲ್ಲೆಲೆ ಆವಯಿಕ ನಿಂದ ಕರ್ಚೆ ವೋವಿ -
"ಚಾರ್ಶೆಚೆ ಕಾಪಡ ನಾಕ ಮ್ಹಣು ಪಾಂಯ್‌ಶೆಚೆ ನೆಸಲಾ ಹೊರ್ರೈತಾಲೆ ಆಮ್ಮಾ ರಾಣಿ ಐಟಿನ್ ಪಾಂಯೇರಿ ಪಾಯ್ ಘಾರ್ನ್ ಬಸಲಾ".

ಲಗ್ನ ಜಾತ್ತಾಲೆ ಚಲ್ಲೆಲೆ ಬಾಪಯ್‌ಕ ನಿಂದ ಕರ್ಚೆ ವೋವಿ -
"ರಶ್ಯಾಚೆ ರಾನ್ನಿರಿ ಭಾಜ್ಯಾ ಫಾತ್ನಾ ಪೊಳೊ
ಚಾರಿದಿಕಾನ ಹೊರ್ರೈತಾಲೆ ಬಾಪಸಾಕ ದೊಳೊ"

ವರದಕ್ಷಿಣ ಘೇವ್ನೇಕ ಹಡಬಡ್ತಾಲೊ ಚಲ್ಲೆಲೆ ಬಾಪಯಿಕ ನಿಂದ ಕರ್ಚೆ ವೋವಿ -
"ಪಟ್ಟಿ ಭೀತರಿ ಪಟ್ಟಿ, ಜಾಯಜಾ ಕಳ್ಯಾ ಪಟ್ಟಿ
ವರದಕ್ಷಿಣ ಘೇವಚಾಕ ಶೆಣ್ಯೆ ಮಾಮ್ ಘಟ್ಟಿ"

ಲಗ್ನ ಕತಾರಿ ಸಿಂಗಾರ ಕರ್ನ ಘೆತಿಲೆ ಹೋಕ್ಲಿಲೆ ಚಂದಾಯಿ -
"ಝುರಚೆ ಕಾಪಡ ದಗೆನ ಬಾರೀಕ
ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿ ಮಳ್ಯಾರಿ ರೂಪಾನ ಮಾಣಿಕ"

ಹೊರೇತಾಲೆ ವಾಂಟೇಕ ಆಯಿಲೆ ಆಭರಣ -
'ಸೊಲ್ನಾ ಭಿತರಿ ಸೋಲ ಪಟಂಬಾಚೆ ಸೋಲ
ಮೋಹನಾಕ ದಿಲಾ ಪಾಂಚಪವನಾಚೆ ಗೋಲ"

ಹೊರೇತಾಲೆ ಗುಣಗಾನ ಕರ್ಚೆ ವೋವಿ -
'ಕಾಟ್ಯಾ ಪಿಂಪಳ ರುಕ್ಕಾ, ಪಾನ ಪಾತಳ
ಹೊರ್ಕೆತ ಗುಣಾನ ಆಸಾ ಭಾರಿ ಶೀತಳ"

ಹೋಕ್ನಿಲೆ ಬಂಗ್ರಾಚೆ ಕುಟ್ಯಾ ಪಟ್ಟೇಚೆ ವರ್ಣನ
"ದಾಮ್ ಮಾಮಾನ ದಕ್ಷಿಣೇಕ ದಿವಚೋ ಪೈಸೊ ಖೋಟಾ
ಜಾಲ್ನಾರ್ ಮೂರ್ತಾ ವೇಳಾರ್ ಹಾಡ್ಯೊ ಖರೋ ಬಾಂಗ್ರಾಚೆ ಪಾಟ್ಯೊ"

ಘಾರಾಕ್ ಆಯ್ಕಿಲಿ ಸೂನ ಖೂಬ ನಾಜೂಕ ಆಸ್ಸಾ ವೋವಿ -
"ಪಾನ್ನಾರಿ ವಾಡಿಲ ಪೇಜ ಜವ್ನೆ ಗೆಲ್ನಾರಿ ಹೂನ್
ಪದ್ಮಾವತೀನಹಾಡಿಲಿ ಸೂನ ಆರ್ತಿಚಿ ಪಾನ್"

ಲಗ್ನಾಚೆ ಚಲ್ಲೆ ಕಣ ಚಲ್ಲೀನ ಪೋಳೋನು ಹಾಂಸ್ನಾರಿ

"ಆಬ್ಲೆಚೆ ಫುಲ ತಾಂಬಡೆ - ತಾಂಬಡೆ ದಿಸತಾ
ಘೋವಾಕ ಪೋಳೋವ್ನು ಆಮಗೇಲ್ ಕೃಷ್ಣಿ ಹಾಂಸತಾ".

ಲಗ್ನ ಕಾಮಾಕ ಆಯ್ಕಿಲೆ ಭಟ್ಯಾಕ ಪೊಳೋವ್ನು ನಿಂದಿ ಕರ್ಚೆ -
"ಆರ್ತಿಚ್ಯಾ ಸುನೇಕ ಮಾವಾನ ಹಾಡ್ಲಾ ತೊಡೊ
ಆಸ ಭಟಾಲ ಪೋಟ, ತಾಂದಳಾಚೊ ಮುಡೊ".

ಹೊರೇತ ಆನಿ ಹೊಕ್ಲೇಕ ಖಾಣ ಖಾವ್ವಿಶಿ ತಸ್ತಾನ ಕರ್ಚೆ ಹಾಸ್ಯ
"ಮೂಂಟವಾಕ ಬಾಂದ್ಲಾ ಸಾಗವಾನಿ ಎಳೆ
ಖಾಗೊ ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿ ಗೋಡ ಮಿಟ್ಯಾ ಕೆಳೆ"

"ಮನ್ನಾತ ಆಚಾರ್ಯಾನ ಹಾತ್ತಾ ಧರ್ಲಾ ವಿಳಿ
ಕೃಷ್ಣಿ ತೊಂಡಾಂತ ಫೇ ಪ್ರೀತಿಚೆ ಗುಳಿ"

ಸಖಿಲೋಕಾಲೆ ತಾಕೀತಾಕ ಹೊಕ್ಲಿನಿ ಘೋವಾಲೆ ನಾವ ಸಾಂಗ್ಚೆ -
"ಬಸಚಾಕ ಘಾಲ್ಲಾ ತಾಂಬ್ಡಿ ಹೋಡ್ ಮಣಯ್
ಮೆಗಲೆ ರಾಯಾಲೆ ನಾವ್ ಮೋಹನ ಶೆಣೆಯ್"

ಹೊರೇತಾನಿ ಆಪ್ಲಾಲೆ ಬಾಯ್ಲಿಲೆ ನಾವ ಸಾಂಗ್ಚೆ -
"ಕೃಷ್ಣಾಲಿ ಭಕ್ತಿಣಿ ಸಂತ ಮೀರಾಬಾಯಿ
ಮೆಗಿಲಿ ಬಾಯ್ಲ ಹೀಂ ಚಂದ ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿ"

ಲಗ್ನ ಕಾರ್ಯಾಂತ ಮುಖ್ಯ ಕಾಮ "ಹುಡದಾ ಮುಹೂರ್ತ" ಕರ್ಚೆ ಸಮಯಾಕ ದಾಂತೇರಿ ಹುಡದ್ ಪೀಠ ಕರ್ತೊ ಸಾಂಗ್ಚೆ ವೋವಿ -

"ದಾಂತೆ ಘಾಂಡೆಯಾ, ಉಡಿದು ಭರಡಯಾ
ದೇವಾನ ಕರಕಾ ಕಾರಣೂಕ ದಯಾ"

ವಿಘ್ನೇಶರಾಲೆ ಪ್ರಾರ್ಥನ ಕರ್ಚೆ -
"ನವೆ ಘರಾಂತ ಜಾವ್ಚೆ ಪೈಲೆಚೇ ಲಗ್ನ ಗಣಪತಿ ದೇವಾ ದೂರಕರಿ ಸರ್ವ ವಿಘ್ನ"

ಪ್ರೀತಿನಿ ಪೊಸ್ಸಿಲೆ ಧುವಿಕ ಘೋವಾಲೆ ಘರಾಕ ಧೇಟಿತಾಸ್ತಾನ ಆವಯಿಲೆ ವೇದನಾ ಭಾವ -
"ಇತ್ಲೆ ವರ್ಸ ಹೋಡಕೆಲ್ಲೆ, ಘೋವಾ ತಾಬ್ಯಾ ದಿಲೆ
ದೂರ ತು ವತ್ತಾ ಧುವೆ, ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮನ ಸಾನ ಜಾಲ್ಲೆ".

ರಡ್ತಾಲೆ ಧುವಿಕ ಸಮಾಧಾನ ಸಾಂಗ್ಚೆ -
"ಕುಳಾರ ದೂರ ಮ್ಹಣು ಬೇಜಾರ ಕರೂ ನಾಕಾ
ಘೋವಾಲೆ ಪುಣ್ಯಾನ ಸುಖ ಮೆಳ್ತಾಲೆ ತುಕಾ"

ಲಗ್ನ ಜಾಲ್ಲಾಂತರ ಹೊರೇತ - ಹೊಕ್ಲಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕುಡೆಂತ ಬಶ್ಶಿಲ ತೆನ್ನ ಹೊರೇತಾನಿ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಬಾಯ್ಲಿಕ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಉತರ

"ಚ್ಛಡ್ವಾರ್ಂವಾ ಖೋಲಿ ಭಾಯರ ಆರ್ಗುನ ಪೋಳೋವ್ನು ಗೆಲಿ; ಸಂಸಾರ ಸುಖ ದುಃಖಾಂತ ಕೃಷ್ಣಿ ತೂ ಮೆಗೆಲಿ".

ಲಗ್ನ ಸಂಭ್ರಮಾಂತು ಚಾರ ಪಾಂಚ ದೀಸ ವರಾಕ ಆಯ್ಯಿಲೆ ಸಂಬಂಧಿಕ ಮಿತ್ರ ಲಘು ಹಾಸ್ಯ ಭೋರ್ನ ಹಾಂಶ್ಚೆ ವೋವಿ -

"ಲಗ್ನ ಮಾಟ್ವಾಂತು ಭರ್ಲಾ ಆನಂದು
ಚಿತ್ರಾ ತುಕಾ ಮೆಳ್ಳೊ ಘೋವು ಚಂದು"

"ಲಜ್ಜೇನ ಜಾಲ್ಯಾ ಗಾಲ ತಾಂಬ್ಡೆ ತಾಂಬ್ಡೆ ಲಾಲ
ಮಾನ ಘಾಲ್ನು ಸಕ್ಕಲ ಬಸ್ಲ್ಯಾ ಹೊಕ್ಕಲ"

"ಲಾಖಾಂಚಿ ಉತ್ರ, ದಿಶ್ಯಾಕ ನವಾಬು
ಬಾಳ ಭಾವಜಿಲೊ ಸುಕ್ಕೊ ರುಬಾಬು"

"ಹಾತ್ ಪಾಂಯಾಕ ಮೆಂದಿ, ಮಾತ್ಯಾಕ ಬಿಂದಿ
ದಿಸ್ತಾ ಆಯ್ಚಿ ಹೊಕ್ಕಲ ಬಾರಿ ಚಂದಿ"

"ಕನ್ನಡಾನ ರಾಂದ್ಯೆಯಕ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತರಕಾರಿ
ಹೊಕ್ಲೆ ಮಾಂಯ್ ತುಜಾ ಸದಾ ಫುರ್ಪುರಿ"

ಹಾಂಗ ಸಾಂಗಿಲೆ ಅಧಿಕ ವೋವಿ ಡಾ. ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಕಾಮತ್ ಓಗ್ಗಿಲೆ ಸಂಗ್ರಹಚಾನಿ ಘೇತ್ಲ್ಯಾ. ಅಶಿ ಕಿತ್ಲೆ ಶತಮಾನಾಚಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಖೂಬ 'ವೋವಿ' (ಓವಿ) ಲಗ್ನ ಸಮಯಾಕ ಸಾಂಗ್ತಶಿಲೆ. ದುರ್ದೈವಾನಿ ಆಜ್ ಅಸ್ಸಾಲೆ 'ವೋವಿ' ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ವ್ಹಿಸರ್ಸ್ ಒತ್ತೊ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ವೋವಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ಚೆ ಹರ್‌ಏಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕಾಲೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಆಸಾ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ವೋವಿಂತ ದಿಶ್ಶೆ ಆಮ್ಗಿಲೆ ಪೂರ್ವಜಾಲೆ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಭುತ್ವ, ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ, ಪ್ರಾಸಬದ್ಧ ಶಬ್ದಾಚೆ ಸಂಯೋಗ, ಲಯಬದ್ಧ ಜಾವ್ನ ಸಾಂಗ್ಚೆ, ದೋನ್ ಪಂಕ್ತಿರಿ ಶಂಬರ್ (100) ಪಂಕ್ತಿಚೆ ಅರ್ಥ ಭೋರ್ಚೆ ಹೇಂ ಸಗ್ಲೆ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಆಸ್ಸಾ.

ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಮಾಜಾಚೆ ವೋವಿ

ಮಂಗಳೂರು ಆನಿ ತೆಜ್ಯಾ ಆಸ್ - ಪಾಸ್ ಕೊಂಕಣ ತೀರಾಂತ ವಾಸ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲೈತಾಲೆ ಲಗ್ನಾಂತ ವಿವಿಧ ನಮೂನೆಚೆ ವೋವಿ ಸಾಂಗ್ತೊ ಹಾಂಸ್ತೊ - ಹಾಂಸ್ತೊ ಖುಶೀನ ಲಗ್ನ ಕರ್ತಾಚಿ. ಮಂಗಳೂರು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಹಜಾರಾನಿ ಅಧಿಕ ವೋವಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥೊ, ಸೇಂಟ್ ಅಲೋಸಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜ್ ಮಂಗಳೂರ ಹೆಣ್ಗಿಲೆ ಪ್ರಕಾಶನಾಂತ ಅಲ್ಬನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್ ಆಲೆ ಸಂಪಾದತ್ವಂತ "ವೊವಿಯೋ ಆನಿ ವೇರ್ಸ್" ನಾವಾನಿ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪಾನಿ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹೇಂ ಏಕ್ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಆನಿ ಅಭಿನಂದನೀಯ ಕಾಮ ಆಸಾ. ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕಾಚೆ ಸಂಗ್ರಹಚಾನಿ ವಿಂಚಿಲೆ ಥೋಡೆ ವೋವಿ ಹಾಂಗಾ ದಿಲ್ಲಾ.

1. "ಆಪ್ರೋಸ್ (ರೋಸ್) ಹಾಡ್ಕ್ ದವರ್ಲ್ಲಾ ವಾಟ್ಲೆಂತ್
ನೊವ್ರೊ ರೊಸಾಕ್ ಬಸ್ಲಾ ಮಧೆಂ ಮಾಟ್ವಾಂತ"

2. "ಆಮ್ಚಾ ವ್ಹಾಳಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ವ್ಹಾಳೋನ್ ಗೆಲಿ ಮಾಸ್ಳಿ
ಹೊಕ್ಲೆ ಆವಯ್ ಬಾಪಾಯ್ಬಿ ಅಯ್ಯ್ಯಾನ್ ಸೋಡ್ ಪಾಸ್ಳಿ"

3. "ಆಮ್ಸಾಣ್ ಮಿಸರ್ಾಂಗ್ ವಾಟುಂಕ್ ವಾನ್
ವರೆತಾ ಮಿವ್ಹಾಂಕ್ ತುಜ್ಯಾ ದೊಡೊ ದೀ ಮಾನ್"

4. "ಉದೆ ಉದೆ ದಿಸಾ ಉದೆತಾನಾ ತಾಂಬ್ರೊ
ಆಮ್ಚಿ ಹೊಕಾಲ್ ಬಾಯ್ ಚಂದ್ರಮಾಚೊ ಆರ್ಸೊ"

5. "ಏಕ್ ಪಯ್ಸೊ ದಿಲಾ ಸುತಾಕ್ ಆನಿ ಸುವಿಯೇಕ್
ಯೆಜ್ಮಾನಿ ಕಾಜಾರ್ ಕಾಡ್ತಾ ಮಾಲ್ಗಡ್ಯಾ ಧುವೇಕ್"

6. "ಕಾಸಾಂಕ್ ಲಾಯ್ಲೆಂ ಒಕ್ಲ್, ದೊಳ್ಯಾಂಕ್ ಆಯ್ಲಿ ದೀಷ್ಟ್
ಆಮ್ಚೊ ವರೆತ್ ಬಾಬ್ ಸಮಸ್ತಾಂಚೊ ಈಷ್ಟ್"

7. "ಕೊಂಬೊ ಮಾರ್ಲಾ ಮಾಸಾ ನಾಲ್ ಸೊಡ್ಲಾ ರೊಸಾ
ಜೆವ್ಣಾಕ್ ವೇಳ್ ಆಸಾ ವ್ಹೊವ್ಳಿಂ ಸೊಪ್ಯಾರ್ ಬಸಾ"

8. "ಗೊಂಯ್ಲೊ ಗೊಂಯ್ಯಾರ್, ಭುಂಯ್ಲೊ ಭುಂಯ್ಯಾರ್
ಆಮ್ಗೊ ವರೆತ್ ಬಾಬ್ ಕುವ್ಯೆಟ್ಲೊ ಸಾವ್ಕಾರ್"

9. "ತಾಂಬ್ಯಾಚ್ಯಾ ಭಾಣಂ ತಾಪಯಿಲಾಂ ಪಾಣಿ
ಹೊಕಾಲ್ ನ್ಹಾತಾ ನ್ಹಾಣ್ ಆಜ್ ಆಂಕ್ವಾರ ಪಣಿ"

10. "ಭಾತಾಚ್ಯಾ ರಾಶಿರ್ ಬಸೋನ್ ಆಸಾ ಕಾವ್ಳೊ
ಆತಾ ರೋಪ್ ಲಾಯ್ತಾ ಮುಂಡಾಸಗಾರ್ ಮಾವ್ಳೊ"

11. "ಸಕಾಳಿಂ ಕಾಡ್ಲೆ ದೂದ್ ಸಾಂಜೆರ ಜಾಲೆ ಥಂಯ್
ಸಕ್ಕಡ್ ಲೋಕ್ ಆಸಾ ಹೊಕ್ಲೆ ಬಾಪಯ್ ಖಂಯ್"

12. "ಸಕಾಳಿಂ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ವ್ಹೊರಾಣ್ ಸಾಂಜೇರ್ ರಾವ್ತಾಲೆಂ
ಆಮ್ಚಿ ಹೊಕಾಲ್ ಬಾಯ್ ಸೊಬ್ದಾಕ್ ಪಾವ್ತಾಲೆಂ"

13. "ಸೊನಾರಾನ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಭಾಂಗಾರ್ ದವರ್‍ಲ್ಲಾಂ ತಾಟಾಂತ್
ಸಾಡೊ ಭರ್ತಾನಾ ಯೆಜ್ಮಾನ್ ಸೊಭ್ತಾ ಮಾಟ್ವಾಂತ್"

14. "ಆಜ್ ಮೆಜ್ವಾಣ್ಯಾಂ ಸಮ ಯೆತಿತ್
ಫಾಲ್ಯಾ ಮೆಜ್ವಾಣ್ಯಾಂ ಉಣೆ ಜಾತಿತ್"

15. "ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಘರಾ ಪೊಟ್ಲಿ ಸಾಂಬಾರಾಚಿ
ಪೊಕ್ಲೆ ಮೋಗ್ ಕರ್ ಮಾಂಯ್ ಭಾಂಗಾರಾಚಿ"

16. "ಕಾಣಿಕ್ ಧಾಡ್ಲ್ಯಾ ಪಾಲ್ಕಿ ಉಗ್ತ್ಯಾ ಜನೆಲಾಂಚಿ
ಆಮ್ಚಿ ಹೊಕಾಲ್‌ಬಾಯ್ ಸೊಬ್ತ್ಯಾ ಚಿನೆಲಾಂಚಿ".

17. "ಕೊಂಕಣ್ಯಾಂಚಿ ಚಲಿ ಮಾಟ್ವಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಾಶಾರ್ ಜಾಲಿ
ಥೊಡ್ಯೊ ವೊವಿಯೊ ಮ್ಹಣೊಂಕ್ ಯೆಜ್ಮಾನಿನ್ ರಜಾ ದಿಲಿ".

18. "ಕುಟ್ಯಾಂತ್ಲಿ ಸರ್ಪಾಳಿ ಕುಟ್ಯಾ ಭೀತರ್
ವರೆತಾನ್ ಸಯ್ರಿಕ್ ಕೆಲ್ಯಾ ಘುಟಾಭಿತರ್"

19. "ಚಾಂಪ್ಯಾಚಿ ಪಾಕ್ಳಿ ಮಾಳಿನಾಕಾ ಮೆಕ್ಳಿ
ಹೊಕ್ಲೆ ನಣಂದ್ ತುಜಿ ಘರಾ ಆಸಾ ಧಾಕ್ಲಿ"

ಚೆರ್ಡ್ವಾಂಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಜೋಗುಳಾಚೆ ಪದ

ಜಾನಪದ (ಲೋಕಗೀತ) ಆಂತ ಚೆರ್ಡ್ವಾಂಲೆ ಜೋಗುಳಾಚೆ ಪದ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಖೂಬ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಪಾಣ್ಣೆ ಹಿಂದೊಳ್ತಾಸ್ತಾನಾ, ಬಾಳ್ಳೇಕ್ ನ್ಹಾಣೆತಾಸ್ತಾನ, ಜವ್ವಿತಾಸ್ತಾನಾ, ಸಾನ್ ಬಾಳ್ಳೇಕ ಚಮಕಿತಾಸ್ತಾನ ಅಶಿ ವಿವಿಧ ಸಂದರ್ಭಾಂತ ಆವಯಿ, ಬಾಪಯಿ, ಅನ್ಯ ಹೊಡ್ಲೆ ಬಾಳ್ಳೇಕ ಘೇವ್ನ ಮನಾಚಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಭಾವ್ ಭಾಯ್ರಿ ಪಳ್ಳಾಲ್ ತೆನ್ನಾ ರಾಗಬದ್ಧ ಜಾವ್ನ್ ಸಾಂಗಿಲೆ ಖೂಬ್ ಜೋಗುಳಾಚೆ ಪದ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಆಸ್ಸಾಚಿ. 'ತರಂಗ' ಕನ್ನಡ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಪತ್ರಿಕೇಚೆ ಫುಡೇಚೆ ಸಂಪಾದಕ ಸಂತೋಷಕುಮಾರ ಗುಲ್ವಾಡಿನಿ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಖೂಬ ಜೋಗುಳಾಚೆ ಪದ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ದೇವನಾಗರಿ ದೋನ್ ಲಿಪಿಂತ "ತಾ ತಾ ತಿಂಗಣ" ಮ್ಹಣ್ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪಾನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹೇಂ ಕಾಮ್ ಖೂಬ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ಆನಿ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹ ಕಾಮ ಆಸಾ. "ತಾ ತಾ ತಿಂಗಣ" ಪುಸ್ತಕಾಚಾನಿ ಗೋಡ್ ಗೋಡ್ ಆನಿ ಆಯ್ಕಾಚೇಕ ಚೆಂದ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಥೋಡೆ ಪದ ಹಾಂಗಾ ದಿಲ್ಲಾ.

1. ಧೋಲ್ ಬಾಳಾ ಧೋಲ್
ಚಂದಮಾಮ್ ಕೆಕ್ಕೆ, ಹಾಡ್ತಾ
ಸೂಂಯ್‌ಮಾಮ್ ಗೊಡ್ಡಿ ಹಾಡ್ತಾ
ಕಾವ್ಳೊ ರಡ್ತಾ ಘಾತ್ರಾರಿ ಬೊಯ್ಸುನ
ನಿಮಗಿತಾ ತುಕಾ ಜಾಯಿ? ತುಕಾ ಜಾಯಿ ?
ಮಾಕ್ಕಾ ದೀ, ಮಾಕ್ಕಾ ದೀ, ಕಾ ಕಾ ಕಾ.

2. ಯೋರೆ ಬಾಳ್ಳಾ ಚಾಂಪೆ ಕಳ್ಯಾ
ಯೋರೆ ಮುಕಾರಿ, ನೀದ್ ಕಾಣು
ರೊಡ್ಡೆ ಸೋಣು, ಯೋರೆ ಹಾಂಡಿರಿ
ಬಾಳು ಗೋರೊ, ಪೊಣ್ಣಾ ಘುರೊ
ದೇಹಾನ್ ಗೋರೊ, ತೊಂಡ್ ರೂಂದ್
ದೊಳೆ ಸಪುರ, ಸುಂದರ್, ರುಪ್ಪೆಚೊ

3. ಹಸ್ತಿ ಆಯ್ಲಿ ಹಸ್ತಿ
ಹಸ್ತಿ ಆಯ್ಲಿ ಹಸ್ತಿ
ಹಸ್ತೇಕ ಆಯ್ಲಾ ಮಸ್ತಿ
ಕೊರೂ ಲಾಗಲ್ಯಾ ಕುಸ್ತಿ
ಜಾಲಿ ತಿಗೆಲಿ ಸುಸ್ತಿ
ಹಾಡಾತಿ ಲೊಖಂಡಾ ಸರಪಳಿ
ಬಾಂಧಾ ತಿಗೆಲಿ ಸೊಂಡಾಳಿ
ಹಾಡಾತಿ ರಾಜ್ಯಾ ದೋರಿ
ಬಾಂದಾತಿ ಪಾಂಯ್ಯಾಚಾರಿ

4. **ಸಾಂಗರೆ ಕಾಕಾ -----**
ಸಾಂಗರೆ ಕಾಕಾ ಸಾಂಗ
ಕಾಕಾ ತೂ ಗೊಂಯ ಗೆಲ್ಲಲ್ವೇ ?
ಕಾಕಾತಿ ಕಾಕಾ ತೂ ಗೊಂಯ ಪೊಳೋವ್ನು ಯೆತ್ತನಾ
ಬಾಬ್ಬಾಲೆ ಬಾಯ್ಲೀಕ್ ಪೊಳ್ಳೆಲ್ವೇ ?
ಕಾಕಾ - - ಕಾಕಾ ತೀ ಬಾಯ್ಲ್ ಕಿತ್ತೆ ಮ್ಹಣ್ತಾಲಿ ?
ಕಾಕಾ - - ಕಾಕಾ ತೀ ಬಾಯ್ಲ್ ಹಾಂಗಾ ಎತ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ತಾಲ್ವೇ ?

5. **ಯೋ ಯೋ ಆಂಬ ಬುಚ್ಚಿ**
ಯೋ ಯೋ ಆಂಬ ಬುಚ್ಚಿ
ಖಾಗೊ ತು ಕುಂಡೊ
ಆನಿ ಅಮ್ಗಿಲೆ ಬಾಬಾಕ್ ದೀ ಉಂಡೊ

6. ನೀದ್ ಬಾಳಾ
ನೀದ್ ಬಾಳಾ ನೀದಿ
ಬೊಬ್ಬೊ ದಿತಾ ತುಕ್ಕಾ
ತುಕ್ಕಾ ಹಾಂವ್ ಘೊಂವ್ಡಾಕ್ ಹೊರ್ತಾಲಿ
ಬರ್‍ಯೋ ಬರ್‍ಯೋ ಗೊಂಬೆ ದಿತ್ತಾಲಿ
ಜೋ.... ಜೋ... ಜೋ ಮ್ಹಣೂನ ತುಕ್ಕಾ
ಗಾನ ಸಾಂಗ್ತಲಿ, ನೀದ್ ಬಾಳಾ ನೀದ್
ಬೊಬ್ಬೊ ದಿತಾ ತುಕಾ ನೀದ್

7. **ರಡೂನಾಕಾ ಪುತ್ತಾ**
ಬಾಪಯ್ ಗೆಲ್ಲಾ ಶೆತಾಕ್
ಮಾಂಯ್ ಗೆಲ್ಲಾ ಭಾತ್ತಾಕ್
ರಡೂ ನಾಕ್ಕಾ ಪುತ್ತಾ
ಕಣಗ್ಯೋ ಭಾಜೂನ ದಿತಾ ತುಕ್ಕಾ

8. **ಚಾಂಟಿ ಚಂಪಟಿ**
ಚಾಂಟ್ ಚಾಂಟ್ ಚಂಪಟಿ
ಥಂಯಿ ಹಾಂಗಾ ಪಾವಟಿ
ಪಾಯ್ಯಾ ಆಯಲೆ ವಾಂಟಿ
ಚಾಂಟ್ - ಚಾಂಟ್ ಚಂಪಟಿ

ಚಾಂಟ್ - ಚಾಂಟ್ ಚಂಪಟಿ
ಪಾಂಯ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಬಳಕಟಿ

ಬಾಳ ಲಾಗಲೆಂ ಧಾಂವಚ್ಯಾಕ
ಗೊಡ್ಡಿ ದಿಯ್ಯಾ ಖಾವಚ್ಯಾಕ

9. **ಬುಡ್ ಬುಡ್ ಬುಸ್**
ಉದಾಕ್ ಘಾಲಿ, ಉದಾಕ್ ಘಾಲಿ
ಬುಡ್ - ಬುಡ್ - ಬುಸ್
ಆನಿ ಉದಾಕ್ ಘಾಲಿ, ಉದಾಕ್ ಘಾಲಿ
ಬುಡ್ - ಬುಡ್ - ಬುಸ್
ಗಂಧಾ ಸಾಬೂನ ಘೆಯ್ಯಾ
ಆನಿ ಬಾಳಾಲೆ ಅಂಗಾ ಲಾಯ್ಯಾ
ಉದಾಕ್ ಘಾಲಿ, ಉದಾಕ್ ಘಾಲಿ
ಬುಡ್ - ಬುಡ್ - ಬುಸ್

10. **ಚೋಯ್‌ಗೋ ಅಮ್ಮಣಿ**
ಜೋಯ್‌ಗೋ ಅಮ್ಮಣಿ, ಚೋಯ್
ಚೋಯ್, ಚೋಯ್, ಚೋಯಿ
ಆನಿ ಅಮ್ಮಣಿ ಖಾತ್ತಾ ಕಾತ್ಲೆ ಸೋಯಿ
ತೆ, ಸೊಯ್ಯೆ, ನಾ, ಕಾತ್ತಳಿ
ಅಮ್ಮಣಿ ಭೂಂಯಿ ಹೋಳಿ ಪಾತ್ತೊಳೆ
ತೇ ಪಾತ್ತೊಳಿ ನುಪ್ಪುರೋ ಹೂರ್ಣ
ಅಮ್ಗೇಲಿ ಅಮ್ಮಣು, ಹೊಡ್ಡಾನಿ ಸೂನ.

11. **ನಾಂಚಗೋ ಭಾಗೀರಥಿ**
ಮೆತ್ಯೆ ಪಾಲ್ಲೊ ವಾಟಿ
ಭೋರ್ನು ಕಾಡಿ ತಾಟಿ
ಹಾತ್ತಾಂ ಲಾಯ್ಯಾ ಮೆತ್ತಿ
ನಾಂಚಗೋ ಭಾಗೀರಥಿ

ಹಾತ್ತಾಂಚಿ ಚಳ್ಳಿ ಚಂದಾಯಿ
ಗೋರೆ ಹಾತ್ತಾಂಕ ಗೊಮ್ಮಾಯಿ
ಹೊಕ್ಲೆಕ ಲಾಯ್ಯಾ ಮೆತ್ತಿ
ಸುಕ್ತಲಿ ಸಗಳಿ ರಾತ್ತಿ

ಘಾಲ್ಯಾ ತಿಗೆಲಿ ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ
ಯೆತ್ತಾಲೊ ಚೆಲ್ಲೊ ಚೊಂವ್ಹಾಕ
ಹಾತಾ ಪಾಂಯಾ ಮೆತ್ತಿ
ನಾಂಚಗೋ ಭಾಗೀರಥಿ

12. **ಸಾಂಗ್‌ರೆ ಕಾಕ್ಕಾ ಸಾಂಗ್**

ಕಾಕ್ಕಾ ......
ತು ಗೊಂಯ ಗೆಲ್ಲಲ್ವೇ
ಕಾಕ್ಕಾ .... ಕಾಕ್ಕಾ.....
ಗೊಂಯಣ ದಾಕುನು ಯೆತ್ತನಾ
ಬಾಬ್ಬಾಲೆ ಬಾಯ್ಲೇಕ ಪೊಳ್ಳೈಲ್ವೇ
ಕಾಕ್ಕಾ.... ಕಾಕ್ಕಾ....
ತೀ ಬಾಯ್ಲ ಕಿತ್ಲೆ ಮ್ಹಳಾಲಿ
ಕಾಕ್ಕಾ..... ಕಾಕ್ಕಾ......
ತೀ ಬಾಯ್ಲ್ ಹಾಂಗಾ ಎತ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ತಾಲಿವೆ

ಅಧ್ಯಾಯ 14

ಕೊಂಕಣಿ ಮ್ಹಣ್ಯೋ - ಗಾದಿಂಯೋ

ಜಗತ್ತಾಚೆ ಸಗ್ಳೆ ಭಾಷೇಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಲೆ ನಿತ್ಯಾಚೆ ಜೀವನಾನುಭವನಾನಿ ನೀತಿ ಬೋಧಕ ಜಾವ್ನ ತೊಂಡಿ ಉತ್ರಾ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಎತ್ತಾಚಿ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ತೊಂಡಿ ಉತ್ರಾಕ "ಮ್ಹಣ್ಯೋ" "ಗಾದಿ" (ಕನ್ನಡ ಭಾಷೇಚೆ 'ಗಾದೆ' ಶಬ್ದಾಚೆ ರೂಪಾಂತರ) ಮ್ಹಣ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಆಪೈತಾಚಿ. ಅಸಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ಯೋ ಆಪ್ಲೆತ್ಲೇಕ್ ಭಾಷೇಂತ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾವ್ನ ತೊಂಡಾಚಾನಿ ತೊಂಡಾಕ, ಕಾನ್ನಾಚಾನಿ ಕಾನ್ನಾಕ ಪ್ರಚಾರ ಜಾವ್ನ ಭಾಷೇಂತ ಸ್ಥಿರ ಜಾವ್ನ ರಾಬ್ತಾಚಿ. ಲೋಕ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ) ವರಿ ಖಂಚೆ ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಆಧಾರ ನಾಶಿ, ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಏವ್ನ ಭಾಷೇಚೆ ಏಕ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ ಜಾವ್ನ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ಜೀವಂತ ಜಾವ್ನ ಉರ್ತಾಚಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ಆಜ್‌ವರಾಕ್ ಅಸ್ಸಾಲೆ ಖೂಬ ಮ್ಹಣ್ಯೋ ಪ್ರಚಾರಾಂತ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಅಸ್ಸಾಲೆ ಜನಪ್ರಿಯ ಮ್ಹಣ್ಯೋಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯ ಏಕ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೂಪಾನ ಜಾವ್ಕಾ. ಮಂಗಳೂರ್ಚೆ ಸೇಂಟ್ ಅಲೋಸಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ವಿಭಾಗಾಚಾನಿ ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ಚೆ "ಅಮರ ಕೊಂಕಣಿ" ಅರ್ಧವಾರ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಂತ ವಿವಿಧ ಮೂಲಾಚಾನಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಖೂಬ ಮ್ಹಣ್ಯೋ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ. ಹೇಂ ಪತ್ರಿಕೆಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಥೋಡೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣ 'ಮ್ಹಣ್ಯೋ' ಹಾಂಗಾ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನ ದಿಲ್ಲಾ.

1. "ಕುಂಡೊ ಖಾತಲೋ ಗೆಲ್ಲೊ ಭಾತ ಖಾತಲೋ ಆಯ್ಲೋ"

2. ಕಿರಾಕ್ ಬುದ್ಧಿ ಸಾಂಗಿಲೆವರಿ. (ವ್ಯರ್ಥ ಪರಿಶ್ರಮ)

3. ಕುಂಬಾರಾಂಚ್ಯಾ ರಾಣ್ಣಿಂತು ತಾಂಬ್ಯಾ ತಾಂಬಿಯೋ ಸೊದ್ಲಾವರಿ (ವ್ಯರ್ಥ ಪರಿಶ್ರಮ)

4. "ಕುಂಬಾರಾಕ ವರುಷ, ದೊಣ್ಯಾಕ ನಿಮಿಷ"
   (ನಿರ್ಮಾಣ ಕರ್ಚೆ ಖೂಬ ಕಠಿನ, ನಾಶ ಕರ್ಚೆ ಖೂಬ ಸರಳ)

5. ಕುಂಟಾಕ ಆಠ ಚೇಷ್ಟೆ, ಕುರ್ಡಾಕ ವೀಸ
   (ಅಂಗವಿಕಲ ಲೋಕಾಕ್ ಚೇಷ್ಟೆ ಬುದ್ಧಿ ಜಾಸ್ತಿ)

6. ಕೀರು ಉಲೈತಾ ಮ್ಹಣು, ಮೋರ ಉಲೈತಾವೇ ?
   (ಕೋಣಗಿ ಕೆಲ್ಲಲೆ ಅಣೇಕ್ಲೊ ಕರ್ನಾ)

7. "ಬರಿ ಕುಚೇಷ್ಟೆ ಶಿವಾಯ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಕಾಂಯ್ ನಾ".
   (ಬರಿ ಕುಚೇಷ್ಟೆಂತ್ ಕಾಲ ಕಾಡ್ತಾಲೊ)

8. "ಕುರ್ಡಾಲೆ ಹಾಥಾಂತುಲೆ ದಿವ್ಟೊ"
   (ಅಯೋಗ್ಯಾಲೆ ಹಾಥಾಂತ್ ಕಸ್ಸಾಲೆ ಉದ್ದಾರಿ ವ್ಯರ್ಥ)

9. "ಕುಂಕಡಾಕ ಮಾಂಕಡ ಕೆಲ್ಯಾವರಿ"
(ಕಸ್ಸಲ್ಗಿ ಕರ್ಚೆ ಓಸೂನ ಕಸ್ಸಲ್ಗಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆವರಿ)

10. "ಕುಬೇರಾಲೆ ದ್ರವ್ಯ ಆನಿ ವೆಂಕಟರಮಣಾಲೆ ರೀಣ ಸರನಾ"
(ಸ್ಥಿರ ಜಾವ್ನ ದರ್ವೋರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ ಪೈಸೊ ಸ್ಥಿರ ಉರ್ತಾ. ರೀಣಾಂತ ಜೀವನ ಕರ್ತಲಾಲೆ ರೀಣ ಕೆನ್ನಾ ಸರ್ನಾ).

11. "ಕುಲ ಪೊಳೋವ್ನು ಚಲ್ಲಿ ಹಾಡ್ಕಾ, ಫೋಂಡ್ ಪೊಳೋವ್ನು ಉದ್ಕಾಕ ದೆಂವ್ಕಾ".
(ಖಿಂಚೇ ಕಾಮ ಕರ್ಚೆ ಫುಡೆ ಯೋಚನ ಕರ್ಕಾ)

12. "ಕೋಪಾನಿ ಕಾತರ್ಲೆಲೆ ನಾಕ್ ಸಮಾಧಾನ ಜಾತರಿ ಚಿಗರಾತ್ವೆ"
(ಕೋಪಾಂತ ಖಿಂಚೆ ಕಾಮ ಕರೂ ನಜ್ಜೊ)

13. "ಕುರುಡ ಮಾಗ್ತಾ ಏಕ್ ದೋಳೊ, ದೇವ ದಿತ್ತಾ ತೆಕ್ಕಾ ದೋನ್"
(ವೇವಾನಿ ದಿಲ್ಲಾರಿ ಹಾಥ್ ಭೋರ್ನ್ ದಿತ್ತಾ)

14. "ಖೊಂಕ್ಲಿ ಚೋರಾಚೆ ದುಶ್ಮನ್, ಹಾಂಸೋ ಬಾಯ್ಲೇಚೆ ದುಶ್ಮನ್"
(ಬಾಯ್ಲಾಕ್ ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭ ಪೋಳೋವ್ನು ಹಾಂಸ್ಟೆ ಸಗ್ನೆ ತರೀಕಾನ ಬರೆ).

15. "ಕರೀನಾಶಿಲೆ ಕೆಲ್ಯಾರ ಜಾಯ್ನಾಶೀಲೆ ಜಾತ್ತಾ".
(ಯೋಗ್ಯ ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲಾರಿ ಸಗ್ನೇಕ ಬರೆ).

16. "ಕೊಲ್ಯಾನ ವಾಗಾವೇಶು ಘಾಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಫುಸ್ಕೆ ವಾಸ ವತ್ಯೆ?"
(ಕೃತಕ ವೇಷ್ ಘಾನ ಘೆತ್ತಿಲೆ ಮಾತ್ರಾಕ ಅಸಲಿಯತ್ ಧಾಂಪುನ ಘೇವ್ಚೇಕ ಜಾಯ್ನಾ).

17. "ಕಾಶೀಂತ ಕಾಸಾ ಏಕ ಘೋಡೊ".
(ಉರ್ಚೆ ಜಾಗ ಸೋಣ ದೂರ ಗಾಂವಾಂತು ಕಿತ್ಲೆ ಸೋವ್ರಾಗಾನಿ ಮ್ಹಾಲ ಮ್ಹೆಳಾರಿ ಉಪಯೋಗ ನಾ).

18. "ಕೊಲ್ಯಾಕ ಯುಕ್ತಿ, ಸಿಂಹಾಕ ರೀವಿ ಚೆಂದ
(ಆಪ್ಲಾಲೆ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ತಕ ಉರ್ಕಾ).

19. "ಕೊಣ್ಣಾಕ್ ಕೋಣ್ ನಾ, ಚಲ್ಬೆ ವಾಟ್ಬೇಕ್ ಸುಂಕ ನಾ".
(ಆಪ್ಲಾಲೆ ಬಲಾರಿ ಆಪ್ಲಾನ ಉರ್ಕಾ)

20. "ಕೊಂಬೊ ಗೆಲ್ಲೊ ಕಾರ್ವಾರ, ಕೊಂಬ್ಯಾಚೆ ಬಾಯ್ಲು ಗುರ್ವಾರ",
(ಘೋವಾನಿ ಬಾಯ್ಲೇಕ ಸೋಣ ದೂರ ಉದ್ಲಾರಿ ತೆಗಿಲೆ ಬಾಯ್ಲು ದುಸ್ರೆಲೆ ವಶ ಜಾತ್ತಾಲಿ).

21. "ಖಾಜೂರ ಪಿಕ್ಲೆ ತವಳ, ಕಾವ್ಲೆಲೆ ತೊಂಡಾಂತ ರೂಂವಾ".
(ಸುಖ ಭೋಗ್ಚೇಕ ಮೆಳಾಲೆ ತೆನ್ನಾ ಸುಖ ಭೋಗ್ಚೇಕ ಅವಕಾಶ ನಾ).

22. "ಚೋರ ಉಠುನ ಕೊತವಾಲಾಕ ಧರ್ತಾ".
(ಚೋರಾಲೆ ತೊಂಡ ಹೊಡೊ; ಚೂಕ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಚೂಕ ಮಾನ ಕರ್ಚಿನಾ)

23. "ಚೋರ ಅಪ್ನೆ ಸಾವಳೇಕ ಭಿತ್ತಾ"
(ಚೂಕ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಸದಾ ಭಯಭೀತ ಜಾವ್ನ ಉರ್ತಾ).

24. "ಭೀ ಮ್ಹಣಾ, ಥೂ ಮ್ಹಣಾ, ಪೋಟ್ ಭೋರ್ನ್ ವಾಡಾ".
(ಪೋಟ್ ಭೋರ್ನ್ ಜವಣಾ ಕಾತಿರ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಾ ಸೋಡ್ಕಾ).

25. "ಜೀವ್ ಆಸ್ಲಾರ್ ಭೀಖ್ ಮಾಗೂನ್ ಖಾವೇತ್"
(ಜೀವಾನಿ ವಾಂಚೂನ ಉರ್ಚೆ ಮುಖ್ಯ)

26. "ಜಾಂವಯ್ಯಾ ಕರ್ಚೊ ಉಪಚಾರು, ಮಾವಾಕ ಭಾರಿ ಗ್ರಾಚಾರು".
(ಘರಾಂತ ಜಾಂವಯ್ ಆಯ್ಲೋ ಮ್ಹಳಾರಿ ತೆಗಿಲೆ ಉಪಚಾರಾಕ ಮಾವಾಲೆ ಜೇಬ ಖರ್ಚ ಜಾತ್ತಾ).

27. "ಜಲ್ಮಾಚೇ ಗುಣ ಮೋರುಪೋಸುನ ವಚ್ಚಾ".
(ಜನ್ಮಜಾತ ಸ್ವಭಾವ ಶಾಶ್ವತ ಜಾವ್ನ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಉರ್ತಾ).

28. "ತಾಟ್ಟಿ ಕವ್ಡ್ಯಾಕ್ ಪಿತ್ಲಿಚೆ ಬೀಗು".
(ಪೊಟ್ಟಾಕ್ ಜವ್ಚೇಕ ಶೀತ ನಾ ಜಾಲ್ಲಾರಿ ಭೀ ಅಹಂಕಾರಾಚೆ ಉತ್ರಾಕ ಕಮ್ಮಿ ನಾ).

29. "ತಣ ಕಾಡ್ತಾನ ನಾಕಾಕ ಕೊಯ್ತೊ ಲಾಗ್ಲಿ ಮ್ಹಳಾಲೆವರಿ"
(ಕಾಮ ಕರೂಕ ಜಾಯ್ನಾ ಮ್ಹಳಾಲೇಕ ಕಸ್ಸಾಲತರಿ ನೆವನ)

30. "ತಾಕಾಕ ಆಯಿಲೇಕ ಮ್ಹಶಿ ಮೋಲ್ ಕಿತ್ತಾಕ"
(ಆಪ್ಣಾನ ಆಯಿಲೆ ಕಾಮ ಕಿತೆ ಮ್ಹಣ್ ತಿತ್ಲೆ ಕರ್ಕ. ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗಿತನ ಕರೂ ನಜ್ಜೊ).

31. "ತೀರ್ಥ ಆಸಲ್ಯಾರಿ ಭಟ್ಟು ನಾ, ಭಟ್ಟು ಆಸಲ್ಯಾರಿ ತೀರ್ಥುನಾ".
(ಏಕ್ ಉದ್ದಾರಿ ತೆಂತು ಸಂಗತ ಜಾಯಶಿಲೆ ಆರ್ಣೇಕ್ ಉರ್ನಾ).

32. "ತೀರ್ಥ ಪಿವಲ್ಯಾರಿ ಶೈತ್ಯ ಜಾತಾ, ಆರ್ತಿ ಘೇತ್ಲಾರಿ ತಾಪು ಯೆತಾ".
(ಖಿಂಚೆ ಕಸ್ಸಲೆ ಘೇತ್ಲಾರಿ ಆರೋಗ್ಯಾಕ ಮಾರಕು ಜಾತ್ತಾ).

33. "ತೇಲ ಯೆವ್ಚೆ ವೇಳಾರಿ ಘಾಗೊ ಮೊಡ್ಲೊ"
(ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಶ್ರಮಾಕ ಫಲ ಮೇಳ್ಚಾ ವೇಳಾರಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಜಾವ್ನ ಸಂಕಟ ಆಯ್ಲೆ).

34. "ತೇಲ ಪೋಳೋವ್ನು ವಾತೀ ಹೋಡಿ ಕರಿ".
(ಆಪ್ಣಾಲೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾಕ ಸಮಜಾವ್ನ ಖರ್ಚ ಕರಿ).

35. "ತೇವಶೀನ ಗೆಲ್ಲಾರಿ ನ್ಹಯಿ, ಹೇವಶೀನ ಗೆಲ್ಲಾರಿ ಬಾಂಯಿ".
(ಕಶಿ ಕಲಾರಿ ಭೀ ಚೂಕ್).

ಅಧ್ಯಾಯ 15

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಅನ್ಯ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವ

ಸುಮಾರ ಜಾವ್ನ್ ದೇಡ್ ಹಜಾರ್ (1500) ವರ್ಷಾಚೆ ದೀರ್ಘ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪರಂಪರೆಂತ ವ್ಹಾಡಿಲೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಅನ್ಯ ಭಾರತೀಯ ಆನಿ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೇಚೆ ಖೂಬ ಪ್ರಭಾವ ಆಸಾ. ಕಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನುಗುಣ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣೀಂತ ಅನ್ಯ ಭಾರತೀಯ ಆನಿ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಚೆ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗಾಂಕ ಏವ್ನ ಆಜಿ ತೀ ಸಗ್ಳೆ ಶಬ್ದ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಮ್ಹಣ್ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾತ್ತೊ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಜಗತ್ತಾಂಚೆ ಸಗ್ಳೆ ಜೀವಂತ ಭಾಷೇಂತ ಹೇಂ ಪ್ರಕ್ರಿಯ ಸಹಜ ಆಸ್ಸಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಪ್ರಭಾವ ಘಾತಿಲೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೇಂತ ಮರಾಠಿ, ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಿ, ತಮಿಳ, ತೆಲುಗು ಮುಖ್ಯ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಾಚೆ ಅರಬ್ ಕರಾವಳಿ ತೀರಾಂತ ವ್ಹಾಡಿಲೆ ಭಾಷಿ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಕಾರಣ ಮರಾಠಿ ಆನಿ ದಕ್ಷಿಣಾಚೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಖೂಬ ಆಸಾ. ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೇಂತ ಅರಬ್ಬಿ / ಪರ್ಶಿಯನ್, ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಡಚ್ ಆನಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಪೊಳೇವ್ಕೇಕ ಮೆಳ್ತಾ.

ಅರಬ್ಬಿ / ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವ

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ಗುಜರಾತಾಚಾನಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ತೀರಾಚಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಮೂಲ ಪ್ರವರ್ತಕ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕ (ದೈವಜ್ಞ ಆನಿ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ) ಸುಮಾರ ಜಾವ್ನ ಸಾತ - ಆಠ್ (7 - 8) ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತಾಕ ಏವ್ನ ಸ್ಥಿರ ಜಾವ್ನ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಫುಡೇಚೆ ಅಧ್ಯಾಯಾಂತ ವಿವರಣ ದಿಲ್ಲಾ. ಸಾತ್ - ಆಟಂವೇ (7 - 8) ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಅರಬ್ - ಪರ್ಶಿಯಾ ದೇಶಾಚಾನಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ - ಕೊಂಕಣ ತೀರಾಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲೋಕ ಮಸಾಲೆ ಸಾಮಾನ, ಮೋತಿ - ರತ್ನ ಹೆಜೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಕತಾರ ಎತ್ತಶಿಲೆ ಮ್ಹಣೂಕ ಇತಿಹಾಸಾಂತ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರ ಆಸಾ. ಗೋವಾ ತೇ ಲೋಕಾಲೆ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನ ಆಶಿಲೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಆಧಾರ ಜಾವ್ನ - ಸೋವಾ (6th) ಶತಮಾನಾಂತ ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಕೊಂಕಣ ತೀರಾಂತ ಶಾಸನ ಕೆಲ್ಲಾಲೊ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ವಂಶಾಚೊ ದುಸ್ರೇ ಪುಲಿಕೇಶಿಲೆ ಪರಾಕ್ರಮಾಚೆ ಸಾಹಸ ಗಾಥಾ ಅರಬ್ ಪರ್ಶಿಯಾ ದೇಶಾಚೆ ರಾಜಾ ವರಾಕ ಪಾಂವಿಲೆ. ಪರ್ಶಿಯಾ ದೇಶಾಚೆ ರಾಜ ದುಸ್ರೇ ಖುಸ್ರು ಮ್ಹಳಾಲೊ ಆಪ್ಪಾಲೆ ಶಾಸನ ಕಾಲಾಕ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ದುಸ್ರೇ ಪುಲಿಕೇಶಿಲೆ ಸಂಗತ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧ ದವರ್ನ ಘೇವ್ನೆ ಕತಾರ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ತೀರಾಂತ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧ ಸದೃಢ ಕರ್ನ ಘೇವ್ನೆ ಉದ್ದೇಶಾನಿ ಆಪ್ಪಾಲೆ ದೂತ ಲೋಕಾಲೆ ಮುಖೇನ ಅಮೂಲ್ಯ ಕಾಣಿಕ ಆನಿ ಪತ್ರ ದೀವ್ನ ಘೇಟಿಲಾಲೊ. ಹೆಜೆ ಪ್ರಮಾಣೀಭೂತ ಸಾಕ್ಷಿ ಜಾವ್ನ ಅಜಂತಾ ಗುಹೆಂತ ದುಸ್ರೇ ಪುಲಿಕೇಶಿಕ ಪರ್ಶಿಯಾ ದೇಶಾಚೆ ರಾಜ ಖುಸ್ರುಲೆ ದೂತಾನಿ ಕಾಣಿಕ ಆನಿ ಪತ್ರ ದಿವ್ನೆ ವರ್ಣಮಯ ಚಿತ್ರ ಚಿತ್ರಿತ ಆಸಾ. ಹೆಜ್ಜಾನಿ ಸಾತಂವೇ ಶತಮಾನಾಚಾನಿ ಅರಬ್ ಪರ್ಶಿಯಾ ದೇಶಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲೋಕ ಕೊಂಕಣ ಕರಾವಳಿ ತೀರಾಂತ ಯೇವ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರ ಕರ್ತಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸದೃಢ ಜಾತಾ.

ಸಾತಂವೆ ಆಠಂವೆ (7th 8th) ಶತಮಾನ ಕಾಲಾಕ ಗೋವಾರಿತ ಏವ್ನ ಕೃಷಿ - ವ್ಯಾಪಾರ - ವಾಣಿಜ್ಯ ಧಂದೇಚರಿ ಲಾಗ್ಗಿಲೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (ಸಾರಸ್ವತ ಆನಿ ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ) ಲೋಕ್ ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ್ ಸಾರಸ್ವತಾಲೆ ಶೆಣ್ವಿ (ಶೆಣೈ) ಲೋಕ ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನಿ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಮಸಾಲೆ ಸಾಮಾನಾಚಿ ವ್ಯಾಪಾರಾಂತ

ಲಾಗ್ಗಿಲೆ. ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನಮ - ನಮೂನೆಚೆ ಭಾಂಗ್ರಾ ಸಾಮಾನ ಆನಿ ಮೋತಿ ರತ್ನಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಂತ ಲಾಗ್ಗಿಲೆ. ಅಶಿ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣ ತೀರಾಂತ ಶತಮಾನ ಕಾಲ ಅರಬ್ ಪರ್ಶಿಯಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲೋಕ ಕಣೆ ಖೂಬ ಕಾಲ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಪರ್ಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ತಶಿ ಜಾವ್ನ ಗೋವಾಂತ ವಸತಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಕಲ್ಲಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಖೂಬ ಅರಬ್ / ಪರ್ಶಿಯನ್ ಪದ ಪ್ರಯೋಗಾಚಾರಿ ಆಯ್ಲೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಪ್ರಯೋಗಾಚಾರಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಅರಬ್ / ಪರ್ಶಿಯನ್ ಪದ

ದುಕಾನ್	ನಶೀಬ	ಸಲಾಮ್
ಹುಕುಂ	ಅಸಲಿ	ನಕಲಿ
ಫಸಲ್	ಸವಾಲ್	ಜವಾಬ್
ಕಬೂಲ	ಹದ್‌ಬಸ್ತ್	ಚಾಬೂಕ
ಹದ್	ಅಕಲ್	ದುಷ್ಮನ್
ದೋಸ್ತ್	ಹೈರಾಣ	ನಾಜೂಕ
ಬಾಗ್	ನಜರ್ - ನದರ್	ಸೈತಾನ
ಸಾಹೇಬ್ (ಸಾಯಿಬ್)	ಖಬರ್	ಸವಾರಿ
ನೌಕರಿ	ನೌಕರ	ಜಮೀನ್
ಜಮೀನ್‌ದಾರ	ಮಜಾ	ಬದಲ್
ಬೇಕಾರ	ಗರಮ್	ಥಂಡ ಠಂಡಾ
ಚೌಕೀದಾರ	ಸರಕಾರ	ಜಬರದಸ್ತ
ಅರ್ಜಿ	ಕಾನೂನು	ಮಂಜೂರು
ದರ್ಬಾರ್	ಗುಲಾಮ	ಧಫೇದಾರ್
ಹವಾಲ್ದಾರ್	ಜಮಾದಾರ್	ತಹಶೀಲ್ದಾರ್
ಜಾಮೀನು	ಕೀಮತ್ - ಕಿಮ್ಮತ್	ಮಹಲ್
ವಕೀಲ್	ವಕಾಲತ್	ವಸೂಲಿ
ಲೂಟಿ	ಬೇನಾಮ್	ತರಕಾರಿ
ತಕರಾರ್	ಬಾಕಿ	ಕಛೇರಿ
ಪೈಸೊ	ರಸ್ತೊ	ದಾಖಿಲ್
ದಫನ್	ಜಖಂ	ಜಾಯದಾದ್
ಬಂದೂಕ	ದವಾಖಾನ್	ತಾರೀಖ್
ಚಾವಿ	ಗರೀಬ್	ಅಮೀರ್
ಚಶ್ಮಾ	ಕಾಗದ - ಕಾಗತ	ಲೋಕ್

ರೈತ	ಲಂಗು - ಲಗಾಮ್	ಹಾಜರ್
ಗೈರ್‌ಹಾಜರ್	ಚಾಲೂ	ಗರಜ್
ಮರ್ಜಿ	ಖಯಾಲಿ	ಶಬಾಶ್
ಪೈಜಾಮ್ (ಪಾಯ್‌ಜಾಮ್)	ಬಾದಾಮ್	ಸೇಬ್
ಶರಬತ್	ಭಿಕಾರಿ	ದೂರ
ಆಜೂ - ಬಾಜೂ	ಲಾಗೂಕರ್	ಲಾಗಿ
ನುಕಸಾನ	ತಾಜಾ	ಕಾರಖಾನೆ
ಚಾದರ್	ನಕದ (ನಗದ್)	ಸಾಫ್
ಸೀದಾ	ಮಜೂರಿ	ಮಜದೂರ
ಶಹರ	ಗಾಂವ್	ಖೂಬ್

ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವ

ಕ್ರಿ. ಶ. 1510 ಚೆ ಉಪರಾಂತ್ ಗೋವಾ ಆಕ್ರಮಣ ಕರ್ನ ಘೇತ್ಲಿಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಆಪ್ನಾಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಬಲಾಚಾನಿ ಸಗ್ಳೆ ಗೋವಾಂತ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ಆನಿ ಆಪ್ನಾಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಲಾಗ್ಲೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1560 ಆಂತ ಇಂಕ್ವಿಜೀಶನ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕರ್ನ್ ಕ್ರಿ. ಶ. 1774 ಆಂತ ತೇ ರದ್ ಜಾವವರಾಕ್ ಗೋವಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಉಲ್ಯೆನಶಿ ಕಾಲ ಕಾಲಾಕ ಕಾನೂನು ಜಾರಿ ಕೆಲ್ಲೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚಾರ್ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ಜಾರಿ ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೆಜ್ಜೆ ಪರಿಣಾಮು ಸ್ವರೂಪ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೇಚೆ ಅಗಾಧ ಪ್ರಭಾವ ಜಾಲ್ಲೆ. ಖಂಚೆ ಕಾನೂನಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ನಿರ್ಮೂಲನ ಕರ್ಚೆ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲ್ನಾ. ಜಾಲಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚಾರ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೇಚೆ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆನಿ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರಾಚೆ ಸತತ ಪ್ರಭಾವ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಮೂಲ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕ್ರಮೇಣ ವಿಕೃತ ಜಾವ್ನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಧ್ವನ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥ ಆನಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗಾರಿ ಕೊಂಕಣಿ ವಿಕೃತ ಜಾವ್ನ್ ಗೋವಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಆಯ್ಲಿ. ತೇ ಭಾಷೇಕ್ ಆಜಿ (ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ) ಮ್ಹಣ್ ಆಪೈತಾಚಿ. ಗೋವಾಚಾನಿ ಭಾಯ್ರ ಗೆಲ್ಲಾಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಪದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಉಣೆ ಆಸ್ಸಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಸಗ್ಳೆ ಪ್ರಭೇದಾಂತ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶಬ್ದ

ಅಲಮಾರು (ಬೀರ್)	ಸಾಬೂನು	ಪಾದ್ರಿ
ಮೇಜು	ಕಾಜು ಕಾಜಿ	ಪಪಾಯ್
ಬಟಾಟೆ	ಪೇರ	ಟೊಮ್ಯಾಟೊ
ಈಗರ್ಜಿ	ಇಸ್ತ್ರಿ	ಆಯಾ (ದಾದಿ)
ಕಮೀಜ್	ಅನಾನಸ್	ಗೋದಾಮ್

ಗೋವಾಂತ್ ಉಲ್ಲೈಚೆ ಗೋಮಾಂತಕೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಕೌಟುಂಬಿಕ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೃಷಿ, ಧಂಧೊ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಾಕ ಸಂಬಂಧ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಖೂಬ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶಬ್ದಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಆಸಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೀಚೆ ಪದ

ಕಾಡತೂಸು, ಕೂಪನ್

ಚೀನಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪದ : ಚಾಯ್ - ಚಾ

ತುರ್ಕಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪದ

ಚಾಕು ತೋಪ್ (ಫಿರಂಗಿ) ಬಹಾದ್ದೂರ್

ಉರ್ದು ಕೂಲಿ

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೀಚೆ ಪ್ರಭಾವ

ಭಾರತ ದೇಶಾಚೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವಾಂತ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಾಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ್ ಖೂಬ ಜಾಲ್ಲಾ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾಧ್ಯಮಾಚೆ ಶಾಲಿ ಶುರು ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಕಾರಣಾನಿ ಗೋವಾಂತ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಚೆ ಮೋಘ ವ್ಹಾಡೂನ ಸಗ್ಲೆ ಭಾರತಾಂತ್ ಪ್ರಭಾವ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷಿನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚಾರಿ ಅಪ್ಣಾಲೆ ಖೂಬ್ ಪ್ರಭಾವ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೀಚೆ ಪದ

ರೋಡ್	ರೈಲ್	ಕೋರ್ಟ್
ಬ್ಯಾಂಕ್	ಲಾಯರ್	ಡಾಕ್ಟರ್
ಸ್ಕೂಲ್	ಕಾಲೇಜ್	ರೇಕಾರ್ಡ್ಸ್
ಬಸ್	ಮೋಟಾರ್	ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್
ಬೇಂಚ್	ಸ್ಟೂಲ್	ಡೆಸ್ಕ್
ಡ್ರೆಸ್	ಶೂಸ್	ಬೂಟ್
ಶರ್ಟ್	ಟೀ	ಕಾಫಿ
ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್	ಸೋಪ್	ಬುಕ್
ಪೇಜ್	ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್	ಪ್ರೆಸ್
ಸರ್ಕಲ್	ಸೊಸೈಟಿ	ಪೆನ್
ಪೆನ್ಸಿಲ್	ಸ್ವಿಚ್	ಬಲ್ಬ್
ಬೋರ್ಡ್	ಕ್ರಿಕೆಟ್	ಹಾಕಿ

ಫೀಸ್	ಪೋಲೀಸ್	ಗವರ್ನಮೆಂಟ್
ಮಿನಿಸ್ಟರ್	ಫರ್ನಿಚರ್	ಗ್ಯಾಸ್
ಡಿಗ್ರಿ	ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್	ನರ್ಸ್
ಬೆಡ್	ರೂಂ	ಪಾರ್ಕ್
ಪ್ಲೇಟ್	ಸ್ಪೀಡ್	ಸಿನೆಮಾ
ಟಿಕೆಟ್	ಪೋಸ್ಟ್	ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್
ಮ್ಯಾನೇಜರ್	ಸೆಕ್ರೆಟರಿ	ಕ್ಲರ್ಕ್
ಸಿಂಗಲ್	ಡಬಲ್	ಫ್ಯಾನ್

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚೆ ಪ್ರಭಾವ

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಉಲ್ಲೈಚೆ ಆರ್ಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿ 7 - 8 ಶತಮಾನಾಂತ ಗೋವಾಂತ ವಸತಿ ಕೆಲ್ಲಾಲೆ ಉಪರಾಂತ್ ಧಾವೆ (10th) ಶತಮಾನಾಚಾನಿ ತೇರಹಂವಾ (13th) ಶತಮಾನ ಕಾಲಾ ವರಾಕ ದುಸ್ರೆ ಪಂತ ಕದಂಬ ರಾಜಾ ಲೋಕಾಲೆ ಶಾಸನ ಶುರು ಜಾಲ್ಲೆ. ಹೇಂ ರಾಜವಂಶಾತ್ ಪರಾಕ್ರಮಿ ರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂವ್ ವರಾಕ ಕದಂಬ ರಾಜಾಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲೆ. ಹೇಂ ಕದಂಬ ವಂಶಾಚೆ ರಾಜಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿ ರಾಜಾಲೆ ಶಾಸನಾಚೆ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚಾರಿ ಖೂಬ ಪ್ರಭಾವ ಪಳ್ಳೆ. ತೆಚೆ ಉಪರಾಂತ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಲೆ ಕಾಲಾಕ ಗೋವಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕ ಗೋವಾ ಸೋಣ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ವಿಜಯನಗರ, ಕೆಳದಿ, ಸೋಂದಾ ರಾಜಾಲೆ ಆಶ್ರಯಾಂತ ಕರ್ನಾಟಕ ಏವ್ನ ವಸತಿ ಕೆಲೆ. ಹೋಡ್ ಪ್ರಮಾಣಾನಿ ಉ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆ ಆನಿ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಂತ ಆಶ್ರಯ ಘೇವ್ನ್ ರಾಬ್ಲೆ. ಅಶಿ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಖೂಬ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಚೆ ಪದ ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಕನ್ನಡಾಚೆ ಶಬ್ದ

ಕುಂಟ	ಕುರುಡ	ಚಿಗುರು	ದುಡ್ದು	ಗಿಡ್ಡ
ಬುಟ್ಟಿ	ಬಾಗಿಲ (ಕವ್ವಾಡ)	ಚೀಲ (ಪಿಶ್ವಿ)	ಬೀಗು	ರಾಶಿ
ಡಬ್ಬೊ - ಡಬ್ಬಿ	ನಂಜು	ಅಂಗಡಿ	ಅಂಗಳ	ಗುಡ್ಡ (ಗುಡ್ಡೊ)

ಮೋಡ (ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೇಚೆ 'ಅಂಭೋದ' ಶಬ್ದಾಚಾನಿ 'ಆಮ್ಹೋಡ' ಪದ ಜನ್ಮ ಘೇವ್ನ ತೇಜಾಚಾನಿ 'ಮೋಡ' ಶಬ್ದ ಕನ್ನಡಾಂತ ಪ್ರಯೋಗ ಆಯ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ವಿದ್ವಾನ್ ಲೋಕ ಮ್ಹಣ್ತಾಚಿ).

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಂತ ಕನ್ನಡಾಚೆ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಮೇಳ್ನ ಸಂಯುಕ್ತ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಜಾವ್ನ ಪ್ರಯೋಗಾಚಾರಿ ಆಸ್ಸಾಚಿ.

ಉದಾ:- "ಒಪ್ಪುನ ಘೇತ್ಲಾ", "ಮೆಚ್ಚಿಗಿ ಜಾಲ್ಲಾ" ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕನ್ನಡಾಂತ ಪ್ರಯೋಗ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಮಪದ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಮೇಳ್ನ ಸಂಯುಕ್ತ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಜಾಲ್ಲಾ.

ಉದಾ:- 'ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲ್ಲಾ', 'ಆಮಂತ್ರಣ ದಿಲ್ಲಾ'.

ತಶ್ಶಿಚೆ ಕನ್ನಡಾಚೆ ಕ್ರಿಯಾಪದಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಮೇಳ್ನ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಕರ್ಚೆ ರೂಢಿ ಆಸಾ.

ಉದಾ:- 'ಬೆಳೆಸಿಕಾ', ಬೆಳೆಸಿಚೇಕ ಲಾಗ್ಲಾ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅಶಿ ಅನ್ಯ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೇಚೆ ಪದ ಆನಿ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪದ ಮೇಳ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ವಿಸ್ತೃತ ಜಾವ್ನ ವ್ಹಾಡ್ಲಾ. ಆಜಿ ಕೊಂಕಣಿ ಬರಿ ಉಲವ್ಚೆ ತೊಂಡಿ ಭಾಷಿ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಂಯಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಾಕ ಭಾಷಿ ಜಾವ್ನ್ ವ್ಹಾಡೂಕ ಹೇಂ ಸಗ್ಳೆ ಭಾಷೇನ್ ಉಪಕಾರ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಅಧ್ಯಾಯ 16

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ್ ಸಂವಿಧಾನಾಚೆ ಮಾನ್ಯತಾ

ವೀಸಾ (20) ಚೆ ಶತಮಾನ ಆರಂಭ ಕಾಲಾವರಾಕ ಕೊಂಕಣಿ ಮರಾಠಿಚೆ ಉಪಭಾಷಿ ಮ್ಹಳಾಲೆ ಏಕ್ ಚೂಕ ಭಾವನ ಸಗ್ಳೆ ಲೋಕಾಂತ ಪ್ರಚಾರಿತ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಮುಂಬಯಿಚೆ ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್ ಬಾಬ ಆನಿ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಎಸ್. ಎಮ್. ಕತ್ರೆ ಹೆಣೆ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಭಾಷಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನಾಚಾನಿ "ಕೊಂಕಣಿ" ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿಕಿಂತ ಫುಡೆ ಜನ್ಮ ಘೇತಿಲಿ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಮರ್ಥನ್ ಕೆಲೆ. ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾಲೆ ಲೇಖನ ಆನಿ ಎಸ್. ಎಮ್. ಕತ್ರೆ ಹೆಣೆ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಭಾಷಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನಾಚಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿಕಿಂತ ಫುಡೆ ಜನ್ಮ ಘೇತಿಲಿ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಮರ್ಥನ್ ಕೆಲೆ. ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾಲೆ ಲೇಖನ ಆನಿ ಎಸ್.ಎಮ್. ಕತ್ರೆಲೆ "The Formation of Konkani" ಪುಸ್ತಕಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಲೋಕಾಂತ ನವೀನ ಉತ್ಸಾಹ ಆನಿ ಜಾಗೃತಿ ಉತ್ಪಾದನ ಕೆಲೆ. ಮಂಗಳೂರ್ಚೆ ಬಸ್ತಿ ಪುಂಡಲಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಶೆಣ್ಯೆ ಹೆಣೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿನ "ಕೊಂಕಣಿ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಇವುಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆ", ಮ್ಹಣ್ ಪುಸ್ತಕ ಬರೋವ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ವೆಗ್ಳೆ ಭಾಷಿ ಮರಾಠಿಚಾರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಭಾವ ಕಿತ್ಲೆ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಉದಾಹರಣ ಸಹಿತ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ಮುಂಬಯಿಚೆ ನಾಗೇಶ ಸೊಂದೆನಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇನ್ "ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೊ ಇತಿಹಾಸ" ಮ್ಹಣ್ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿಲಾಶಾಸನ, ತಾಮ್ರಶಾಸನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲೆ. ಅಶಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಲೋಕಾಲೆ ನಿರಂತರ ಸಂಶೋಧನ್ ಆಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಬರ್‍ಯೆಲಾಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಏಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಸರ್ವತ್ರ ಮಾನ್ಯತಾ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1975 ಆಂತ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನವದೆಹಲಿ ಹೆಣೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಮಾನ್ಯತ ದೀವ್ನ್ ಆಜ್‌ವರಾಕ್ ಸೋಳಹ (16) ಗಿ ಅಧಿಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಕ ಪುರಸ್ಕಾರ ದಿಲಾ, ಕ್ರಿ. ಶ. 1992 ಆಂತ ಭಾರತ ಸರಕಾರಾನಿ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನಾಚೆ ಆಠಂವೇ (8th) ಅನುಸೂಚಿಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆನಿ ಅಧಿಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಿ ಮ್ಹಣ್ ಮಾನ್ಯತ ದೀವ್ನ್ ಗೌರವ ದಾಕ್ಕೆಲಾ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1939 ಆಂತ ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತಾನಿ, ಮುಂಬಯಿ ಶಹರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಗೋವಾ, ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ವಿವಿಧ ಶಹರಾಂತ ಆಜ್‌ವರಾಕ್ ತೇಯಿಸ್ (23) ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಕರ್ನ ಖೂಬ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಲೇಖಕ್ ಲೋಕಾಕ ಗೌರವ ಕೆಲ್ಲಾ.

ಆಜ್ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರ ಆನಿ ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಾಂತ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಾನಿ 'ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಅಕಾಡೆಮಿ' ಸ್ಥಾಪಿತ ಕರ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕ ಸಹಕಾರ ದಿಲ್ಲಾ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ ಆನಿ ವಿವಿಧ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾಲೆ ರಾಜ್ಯಾಂತ ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ. ಗೋವಾ, ಮುಂಬಯಿ, ಮಂಗಳೂರು, ಧಾರವಾಡ, ತಿರುವನಂತಪುರ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರಾಚಾನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಚಾರ ಜಾತ್ತೊ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಭಾರತ ಸರಕಾರಚೆ ದೂರದರ್ಶನ (ಟಿ.ವಿ.) ಡಿ.ಡಿ. ಚ್ಯಾನಲಾಂತ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಸಾರ ವಾಹಿನಿ) ವಾರಾಚೆ ನಿಶ್ಚಿತ ದಿಸಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ, ಜಾನಪದ (ಲೋಕಗೀತ) ನೃತ್ಯ - ಗೀತ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾವಗೀತ ಆನಿ ಅನ್ಯ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಪ್ರಸಾರ ಜಾತಾ. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ದೂರದರ್ಶನಾಚೆ 'ಚಂದನ' ವಾಹಿನಿಂತ ವಾರಾಚೆ ನಿಶ್ಚಿತ ದಿಸಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಸಾರಿತ ಜಾತ್ತೊ ಆಸ್ಸಾ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರಾಚೆ "ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು" ಹೆಣ್ಗೆಲೆ ಆಶ್ರಯಾಂತ ಮಂಗಳೂರಾಂತ "ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ", ಸ್ಥಾಪಿತ ಜಾವ್ನ್ ಹೇಂ ಅಕಾಡೆಮಿ ವತಿಚಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಸರ್ವತೋಮುಖಿ ಪ್ರಗತಿ ಜಾತ್ತೊ ಆಸಾ.

ಸಗ್ಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ ಆನಿ ವಿದೇಶಾಂತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾನಿ ಜಾತಿಪಾಂಥ, ಧರ್ಮ ಭೇದ ಭಾವ್ ವ್ಹಿಸರ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಸರ್ವತೋಮುಖಿ ವಿಕಾಸ ಕಾತಿರ್ ಏಕ್ ಜಾವ್ಕಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಏಕ ಸತ್ವ ನಿಷ್ಠ, ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಪವಿತ್ರ ಭಾಷಿ ಆಸಾ ತೀ ಭಾಷೇಂತ ಉಲವ್ಚೆ ಕೆನ್ನ ವ್ಹಿಸರ್ನಯ ಮ್ಹಣ್ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಕರ್ಕಾ.

17. ಆನುಬಂಧ

ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಸ್ಥಾಪನ 1939

1. ಕಾರವಾರ 1939 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ವಿಶ್ವನಾಥ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಭು
2. ಉಡುಪಿ 1940 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜೆರೋಮ್ ಎ. ಸಾಲ್ಡಾನಾ
3. ಮುಂಬಯಿ 1942 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅರ್ಮಾಂಟೊ ಮಿನೆಜಸ್
4. ಮುಂಬಯಿ 1949 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ಎಮ್. ಯು. ಮಸ್ಕರೇಂಞಸ್
5. ಮುಂಬಯಿ 1952 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ಮೆರಿಯಾನೋ ಸಲ್ಡಾನಾ.
6. ಮುಂಬಯಿ 1957 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ಎಸ್. ಎಂ. ಕತ್ರೆ (ಸುಮಿತ್ರ ಮಂಗೇಶ್ ಕತ್ರೆ)
7. ಕಾರವಾರ 1960 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ಸಾಲೆತ್ತೂರ್
8. ಮಡಗಾಂವ್, ಗೋವಾ 1962 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಮನೋಹರಾಯ್ ಸರ್‌ದೇಸಾಯಿ.
9. ಮುಂಬಯಿ 1967 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಬಾಕಿಬಾಬ್ ಬೋರ್ಕರ್.
10. ಪಣಜಿ, ಗೋವಾ 1974 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ.
11. ಮಂಗಳೂರು 1976 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಕೇಣಿ
12. ಕೊಚ್ಚಿ 1978 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರವೀಂದ್ರ ಕೆಲೇಕರ್.
13. ಮುಂಬಯಿ 1980 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಎನ್. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಮಲ್ಯ
14. ಪಣಜಿ, ಗೋವಾ 1982 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ಡಾನಾ
15. ಬೆಂಗಳೂರು 1984 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಎನ್. ಡಿ. ಸೋಂದೆ (ನಾಗೇಶ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಸೋಂದೆ)
16. ಕೊಚ್ಚಿ 1986 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಉದಯ ಭೆಂಬ್ರೊ
17. ಮಣಿಪಾಲ 1989 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಎಂ. ವಿ. ಕಾಮತ್
18. ರಾಮನಾಥಿ, ಪೋಂಡಾ, ಗೋವಾ, 1990 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಆರ್. ಕೆ. ರಾವ್
19. ಮಡ್ಗಾಂವ್, ಗೋವಾ, 1993 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜೆ. ಬಿ. ಮೊರಾಯಸ್
20. ಕಾರವಾರ 1992 ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ. ಎಫ್. ಡಿಸೋಜಾ
21. ಮಾಪುಸಾ ಗೋವಾ 1994 ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾ
22. ಮಂಗಳೂರು 1995
23. ಮಂಗಳೂರು ಎಪ್ರಿಲ್ 20-21-2002, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ತಾನಾಜಿ ಹಳರಣಕರ, ಗೋವಾ

ಕೊಂಕಣಿ ಅಧ್ಯಯನಾಚೆ ಕೇಂದ್ರ

1. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಜುಲೈ 8, 1939)
   ಸ್ಥಾಪಕ ಮಾಧವ ಮಂಜುನಾಥ ಶ್ಯಾನುಭಾಗ (1887 - 1950)
2. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಲ, ಮುಂಬಯಿ (ಎಪ್ರಿಲ್ 5, 1942)
3. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರ ಸಭಾ, ಕೇರಳ 1966
4. ಥಾಮಸ್ ಸ್ಟೀಫನ್ಸ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕೇಂದ್ರ, ಮಿರಾಮಾರ್, ಗೋವಾ.
5. ಕೊಂಕಣಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಕೇಂದ್ರ, ಗೋವಾ.
6. ಗೋವಾ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಸರ್ಕಿಟ್‌ಹೌಸ್, ಪೋ. ಬಾ. ನಂ. 3284, ಪಣಜಿ, ಗೋವಾ.
7. ಕೊಂಕಣಿ ವಿಭಾಗ, ಗೋವಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ TALEIGAO PLATEAU ಗೋವಾ 403 203.
8. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಲ, ಮರ್‌ಗಾಂವ್
9. ಕೇರಳ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ, (ಸ್ಥಾಪನೆ 1980) 'GOKUL' NEAR BETAL TEMPLE, WEST NADA PALLURUTHY, KOCHI - 682 006
10. ಕೊಂಕಣಿ ಕಲಾಪರಿಶೀಲನ ಕೇಂದ್ರ, ಕೇರಳ.
11. ಡಾ. ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಮಣಿಪಾಲ
12. ಕೊಂಕಣಿ ಪೀಠ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ - 576 102.
13. ಕೊಂಕಣಿ ವಿಭಾಗ, ಸಿಲ್ಬನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪೋರ್ಚುಗಲ್
14. ಕೊಂಕಣಿ ವಿಭಾಗ, ಕಾರ್ನೆಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಅಮೇರಿಕ.
15. ಕೊಂಕಣಿ ಕೇಂದ್ರ, ಲುವಿಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಗಳೂರು
16. ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು
17. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಮಂಗಳೂರು

ಕೊಂಕಣಿ ಆಕಾಶವಾಣಿ

1945 ಗೋವಾ ಆಕಾಶವಾಣಿ

1952 ಮುಂಬಯಿ ಆಕಾಶವಾಣಿ

1955 ಲಿಸ್ಬನ್ ರೇಡಿಯೋ, ಪೋರ್ಚುಗಲ್

1965 ಧಾರವಾಡ ಆಕಾಶವಾಣಿ

1976 ಮಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿ

ಕಾರವಾರ ಆಕಾಶವಾಣಿ

ತ್ರಿಚೂರ್ ಆಕಾಶವಾಣಿ

ತಿರುವನಂತಪುರ ಆಕಾಶವಾಣಿ

ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆ ಆಕಾಶವಾಣಿ.

18. ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥ

ಕೊಂಕಣ ಭಾಷೀಚೆ ಪುಸ್ತಕ

1. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೊ ಇತಿಹಾಸ (ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ) - ನಾಗೇಶ ಸೋಂದೆ, ಮುಂಬಯಿ
2. ಕೊಂಕಣಿ ಸರಸ್ವೊತಿಚೊ ಇತಿಹಾಸ (ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ) - ಪ್ರೊ. ಓಲಿವಿನ್ಹೊ ಗೋಮ್ಸ್, ಗೋವಾ
3. ಗೋಂಯಕಾರಾಂಚೆ ಗೊಂಯ ಭಾಯಲಿ ವಸಣೂಕ (ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ) - ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ, ಮುಂಬಯಿ.
4. ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರ (ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ) - ರಾ. ನಾ. ನಾಯಕ.
5. ತಾ. ತಾ. ತಿಂಗಣ (ದೇವನಾಗರಿ ಆನಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ) - ಸಂ. ಸಂತೋಷಕುಮಾರ ಗುಲ್ವಾಡಿ.
6. ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಾಭಾರತ ಆದಿಪರ್ವ (ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ) - ಸಂ. ಪ್ರತಾಪ ನಾಯಕ್ ಜೆ. ಎಸ್.
7. ಕುಂಡ್ಯಾ ಕುರ್ಕುಳ (ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ) - ಸಂ. ಸಂತೋಷ ಕುಮಾರ್ ಗುಲ್ವಾಡಿ
8. ವೊವಿಯೋ ಆನಿ ವೆರ್ಸ್ (ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ) - ಸಂ. ಆಲ್ಬನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್, ಸಾಂ. ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್, ಮಂಗಳೂರ
9. ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಕಾವಿಕಲಾ (ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ) - ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೀಚೆ ಪುಸ್ತಕ

10. ಕೊಂಕಣಿ - ಮರಾಠಿ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಹಾಗೂ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ - ಬಸ್ತಿ ಪುಂಡಲೀಕ ವೆಂಕಟೇಶ ಶೆಣೈ
11. ಸಿದ್ದಿಯರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ
12. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಸಂ. ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡ್ಕ (ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ ಉಡುಪಿ)
13. ಕೊಂಕಣಿಗರ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳು ಲೇಖಿನ - ಡಾ. ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಕಾಮತ್
14. ನವಭಾರತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸ - ರ. ಕೃ. ಲಕ್ಕುಂಡಿ

15. ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಇತಿಹಾಸ - ಮೂಲ : ಗುಲಾಬಭಾಯಿ ನಾರಾಯಣಜಿ ಜೋಶಿ, ಅನು : ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯ

16. ಕೆಳದಿ ಸಂಸ್ಥಾನ - ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂ: ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಬಿ. ಎಸ್. ರಾಮಭಟ್

17. ಸೌಂದರ್ಯನಿಧಿ ಗೋವಾ - ಶಾ. ಮಂ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ

18. ದೇವಭೂಮಿ ಗೋಮಾಂತಕ - ಶಾ. ಮಂ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ

19. ಮನುಸ್ಮೃತಿ ಅನು : ಶೇಷ ನವರತ್ನ

20. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಂಪರೆ (ಸಂಪುಟ 1 ಆನಿ 2) ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

21. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ - ಡಾ. ಹೆಚ್. ಎಸ್. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರ ಸ್ವಾಮಿ

22. ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಇತಿಹಾಸ - ರೋಹಿದಾಸ್ ಎನ್. ಶೇಟ್

ಹಿಂದಿ ಭಾಷೀಚೆ ಪುಸ್ತಕ

23. ಹಿಂದಿ ಭಾಷಾ ಕಾ ಉದ್ಭವ ಔರ ವಿಕಾಸ - ಡಾ. ಗುಣಾನಂದ ಜುಯಾಲ

24. ಹಿಂದಿ ಭಾಷಾಔರ ನಾಗರಿಲಿಪಿ - ಡಾ. ದೇವೇಂದ್ರನಾಥ ಶರ್ಮಾ

25. ಹಿಂದಿ ಭಾಷಾ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿ. -ಡಾ. ಭೋಲಾನಾಥ ತಿವಾರಿ

26. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರೊ. ಭಾರತಭೂಷಣ - ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಶರ್ಮಾ

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೀಚೆ ಪುಸ್ತಕ

27. The Formation of Konkani by S.M. Katre.

28. Encyclopaedia of Indian Literature (Volumes 1 to 6)

Sahitya Akademi - New Delhi

29. Goa - Hindu Temples and Deities Vol - I Translated by Antonio Victor Couto.

30. People of India - Goa Vol. XXI. Anthropalogical Survey of India - Mumbai.

31. Early History of India - V.A. Smith

32. History of South India - Nilakantha Shastri K.A.

33. Ancient India - V.D. Mahajan.

34. Castes and Tribes of Bombay Vol. III - R.E. Enthoven.

35. Karnataka state Gazeteer. (North - Kanara District)

36. A History of Konkani Literature by Manohara Rai Sar Desai.

37. The History of Dakshinatya Saraswathas - V.N. Kudva.

38. The Lost River Saraswati - (Original in Marathi) Translated by - Dr. V.D. Bapat & K.R. Umapathi.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೀಚೆ ವಿಭಿನ್ನ ಪತ್ರಿಕೆ

39. 'ರಾಕ್ಣೊ' ಭಾಂಗಾರೋತ್ಸವ ಸ್ಮಾರಕ ಸಂಚಿಕೆ 1988

40. ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ - ಜನವರಿ - 1989

41. ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ - ಜುಲೈ - 1990

ರೋಹಿದಾಸ್ ಎನ್. ಶೇಟ್

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತ ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಾಚೆ ಬಗ್ಗೋಣ ಗಾಂವಾಂತು ಕ್ರಿ. ಶ. 1943 ಕಾಲಾಕ ಜನ್ಮ ಘೇವ್ನ ಶಿರಸಿ, ಧಾರವಾಡ, ಉಡುಪಿ ಗಾಂವಾಂತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕರ್ನ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾಚೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಾಂತ ಉಪನ್ಯಾಸಕ ಜಾವ್ನ ಸೇವಾ ಕರ್ನ ಆತ ನಿವೃತ್ತ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ. ಶ್ರೀಮಾನ ರೋಹಿದಾಸ್ ಎನ್. ಶೇಟ್ ಬಹುಭಾಷಾ ಪರಿಣಿತ ಜಾವ್ನ ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೇಂತ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ (ಎಂ.ಎ.) ಪ್ರಾಪ್ತ ಕೆಲಾ. ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಚೆ ಲೇಖಕ್, ಕವಿ ಆನಿ ವಿಚಾರವಾದಿ ಹೇಣೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೇಂತ ಖೂಬ ಕಾಣಿ, ಕವನ, ಲೇಖನ ಬರ್‍ಯೆಲಾ ಆನಿ ರಾಜ್ಯಸ್ತರಾಂತ ಪುರಸ್ಕಾರ ಭೀ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕೆಲಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಖೂಬ ಕಾಣಿ, ಕವನ ರಚನ ಕೆಲಾ. ಕುಂದಾಪುರಚೆ "ಜೈ ಕೊಂಕಣಿ " ಕೊಂಕಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಂತ ಹೆಣ್ಗಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕವನ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪತ್ರಿಕೇಂತ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಲೇಖನ ಭೀ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಚಿ. ಆಜ್‌ವರಾಕ ಕನ್ನಡಾಂತ ಚಾರ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಾರಿ ಬರ್‍ಯೆಲಾಲೆ ಹ್ಯೇಂ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ದುಸ್ರೇ ಗ್ರಂಥ ಆಸಾ.

ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ

1. ಪಾರಿಜಾತ - ಕವನ ಸಂಕಲನ
2. ಮಾಧವಿ - ಕಥಾಸಂಕಲನ
3. ದೈವಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಇತಿಹಾಸ - ಸಂಶೋಧಿತ ಗ್ರಂಥ)
4. ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು - ಕಥಾಸಂಕಲನ

ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಾಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕ

1. ಅಮೃತಾಚೆ ಕಲಶ - ಕವನ ಸಂಕಲನ

ಮೋಲ (price) Rs. 100.00

Printed at : Dr. T.M.A. Pai Polytechnic, Printing Department, Manipal - 576 104, Ph: 2571060 (25725 Extn.)